הארץ

75 אג' יום ג' ו' בכסלו תשמ"ז, 9 בדצמבר 1986 VOL. 68/20553 DECEMBER 9 1986
(כולל מע"מ ובאילת 65 אג')

חסכון+מהירות+יעילות = (X)+(Y)+(Z)
ל"אילת אוברסיז" הנוסחה לפתרון הנכון
אילת אוברסיז
אילת אוברסיז בע"מ
אילת אוברסיז - שיטות החסכון בהובלת מטענים בינלאומיים

השר פרץ רוצה סעיף נוסף בתעודות גרים: "לאום קודם"

מאת נדב שרגאי
כתב "הארץ"

שר הפנים הרב יצחק פרץ שוקל אפשרות להוסיף לגרים פריט נוסף בתעודות הזהות שיקרא "הלאום הקודם".

הרב פרץ העלה את הצעתו זו באזני חוגים שונים, אולם טרם נפלה ההחלטה.

מטרת ההצעה: סימון גרים באופן כלשהו, כדי שרושמי הנישואין יוכלו לבדוק כיצד התגיירו הגרים, ואיזה רב גיירם: אורתודוכסי, קונסרבטיבי או רפורמי.

הרעיון עלה, לאחר שבג"ץ אסר, כידוע, על משרד הפנים להוסיף את המלה גיורת לתעודת הזהות של שושנה מילר, וחייבו לרשמה כיהודיה, למרות שעברה גיור רפורמי.

שולץ: לא יזמתי, לא ידעתי ולא תמכתי בקשר עם איראן

"הקפדתי לא לנצל את יכולת ההשפעה שיש לממשל על מדינות המקבלות סיוע כדי שיעבירו לקונטראס תרומות" ● מאקפארלן: נורת לא היה פועל בניגוד לחוק בלי אישור

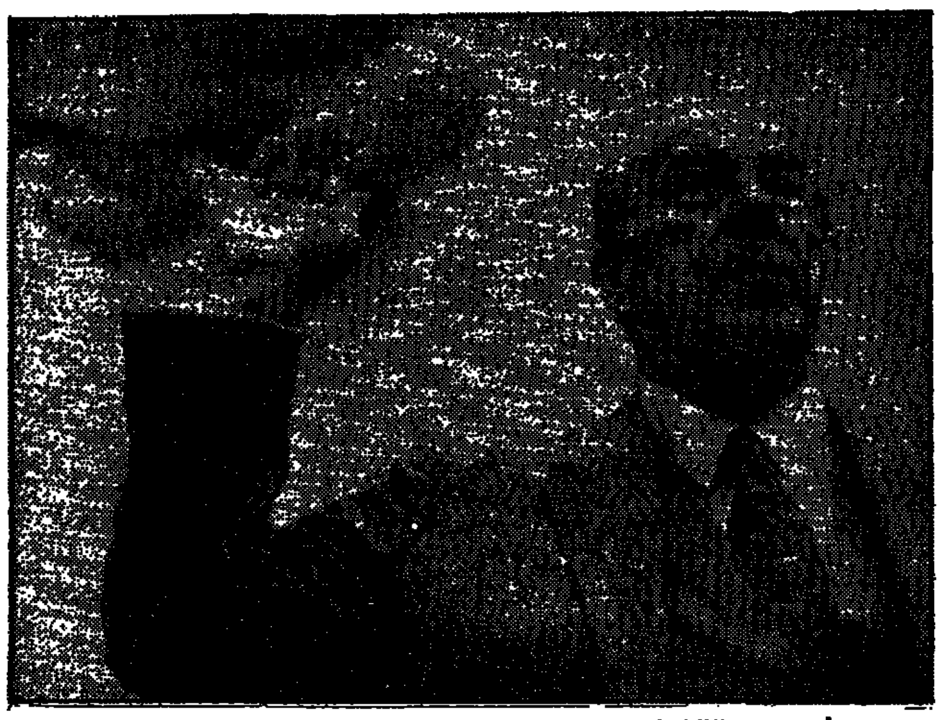
אני נשבע לומר את האמת: ג'ורג' שולץ בפתיחת עדותו בפני הוועדה החוקרת את פרשת איראן (תצלום אי־פי).

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הנשיא רייגן אישר בעל פה כבר באוגוסט 1985 העברת כמויות מוגבלות של נשק לאיראן "באופן לא ישיר" — גילה אתמול רוברט מאקפארלן, מי שהיה יועץ הנשיא לביטחון לאומי בעדות בפני ועדת החוץ של בית הנבחרים.

מאקפארלן אישר דיווחים קודמים על פיהם שמע על העברת הכסף מאיראן לחשבון תומכי הקונטראס בעת מסעו לאיראן במאי 1986 מפי אוליבר נורת. "היה לי מובן, מבלי שהרביתי לחקור, כי בכיר של נורת נסמכים על הרשאה מגורם גבוה יותר, הוא לא היה עושה דבר בניגוד לחוק מבלי לקבל אישור מוקדם".

מאקפארלן נמנע במהלך עדותו מלהצביע על כך שהנשיא רייגן ידע על פעולותיו של נורת והסביר, כי "כאשר המערכת איננה סובלת מעודף משמעת, יש מי שמפרש הרשאה כללית שניתנה קודם בדרכים שונות".

בהמשך עדותו סיפר היועץ לשעבר של הנשיא לביטחון לאומי כי ביולי 1985 קיבל הוכחות על הימצאותם של יסודות מתונים באיראן.

(סוף בעמוד 2, טור 5)

"במו"מ עם איראן היינו קרובים לטיפול בעניין חיילינו החטופים"

גילה אמש שמיר לחברי סיעת הליכוד ● "יכולנו אולי להגיע להשגים אילמלא ההדלפות"

מאת דן מרגלית
מכתב הפרלמנטרי של "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר גילה אמש לחברי סיעת הליכוד, כי אילו נמשך המשא ומתן עם איראן — "והוא היה יכול להימשך אילמלא ההדלפות ואולי להגיע להשגים" — כי אז "היינו מגיעים גם בקרוב לעניין חיילינו החטופים. הדבר הזה נכלל במשא ומתן".

שמיר אמר כי אישים, שהגיעו מארצות הברית, ציינו, כי ישראל אינה נזכרת אלא בשולי הפרשה האיראנית ורבים מעריכים את היחד לצותה לעזרת אמריקה. חלק מן התקלות בנושא זה יוחס על ידו להדלפות.

חברי פורום המטה הכללי קיימו אתמול את ישיבתם השבועית בשדה בוקר, שם עלו גם על קברו של דוד בן גוריון (צילום: [illegible])

נסים נועד עם שרים בשל התנגדות לקיצוצים החדשים המוצעים בתקציב המדינה

מאת צבי זרחיה

שר האוצר משה נסים, נפגש באחרונה עם מספר שרים [illegible] ללא קיצוץ עמוק בתקציב המדינה, לטענתם, כדי להלחם בגידול הגירעון שנרשם בחודשים האחרונים. ברמה [illegible]

עדות ראי[ה]

מעין פגישת מחזור בטקס הא[illegible]

"כשב"ג ביקש להיק[illegible]

[illegible] אתמול [illegible] בבלטה [illegible] צה"ל (צילום: [illegible])

צה"ל: הילד ש"נהרג" בבלטה היה מת עוד לפני ההפגנה

החיילים ירו לרגלי המפגינים במחנה ליד שכם ● 3 ישראלים נפצעו: אשה ליד אל בירה, אורח במזרח ירושלים ונער בדרך שועפט ● במקומות רבים ירו אזרחים וחיילים באוויר

מאת נדב שרגאי כתב "הארץ"

ילד בן 12, רמצין מוחמד אבו־זיתון, נמצא מת אתמול בבוקר, בתום הפגנה של תושבי מחנה הפליטים בלטה שליד שכם. קודם לכן נפצעו מיריות חיילי צה"ל ארבעה צעירים מתושבי המחנה. צה"ל מסר כי הילד לא נהרג מיריות החיילים, אלא היה מת עוד לפני שהתחילה ההפגנה, וסיבות מותו עדיין נבדקות.

אתמול בשעות לפני הצהריים הוליכו כמאה מתושבי המחנה לקיום הלויה סמלית לנער שנהרג שם ביום ו'. הקבוצה יצאה מגבולות המחנה כשאחדים מהם נושאים על כתפיהם ארון סמלי. המפגינים צעדו לעבר הכביש הראשי הסמוך, אותו אבטחו חיילי צה"ל. משהבחינו הצעירים בחיילים הם החלו להשליך לעברם מכל הבא ליד: אבנים, מטילי ברזל ובקבוקי זכוכית. החיילים ירו רימון של גז מדמיע לתוך המפגינים ומשלא התפזרו ירו באוויר, ואחר כך לרגלי המפגינים. מהיריות נפגעו ארבעה צעירים, על פי גירסת אנשי המחנה נהרג אז גם הילד. צה"ל, כאמור, מסר כי הילד מת עוד לפני הירי, וכי נסיבות מותו נבדקות.

נפצעו שלושה ישראלים

שלושה ישראלים נפצעו אתמול: אשה ליד אל בירה, אורח במזרח ירושלים והנער בדרך שועפט. בעשרות מקומות היו אתמול הפרות סדר, חסימות כבישים, ידוי אבנים, הצתת צמיגים, ותקיפת כלי רכב ואזרחים ישראליים. במקומות רבים ירו אזרחים וחיילים באוויר. על רבים מהמקרים לא נמסר כלל דיווח לגורמי הצבא ורק מנסיעה בכבישים באיזור חברון ורמאללה ניתן היה לקבל תמונה אמיתית על ממדי ההתפרעויות, שלא היו מקומיות בלבד.

דן סגיר, כתב "הארץ", מוסר כי רכב פתוח שבו נסעו שמונה סוכני נסיעות מיפן נתקל אתמול במחסום אבנים בכרכו הכפר אבו דיס

(סוף בעמוד 2, טור 7)

פיצוי משולש

מאת עקיבא אלדר

תושבי מזרח ירושלים שרכושם נפגע בהתפרעויות שהיו בעיר בעקבות רצח אליהו עמדי יזכו לפיצויים משולשים. אתמול החלה עיריית ירושלים לתקן את הנזקים ובמקביל הורה ראש ממשלת ירדן זייד אל־ריפאעי לפצות את הנפגעים, על מנת להדגיש את מחויבותה של ירדן לתושבי העיר ומזרח ירושלים. במקביל זוכות המשפחות לפיצוי כספי ממקורות אש"ף, הנוהגים לפצות פלשתינאים הנפגעים מפעולות של שלטונות ישראל.

צרפת לישראל: הסגירו את נקש

היום דיון בבג"צ: שר"ר מוכן שנקש ישאר בינתיים בכלא; נקש רוצה לצאת

מאת עקיבא אלדר והגדעון אלון
כתבי "הארץ"

צרפת שומרת על כך שוויליאם נקש יוסגר לידיה ומבהירה, כי יובא למשפט הוגן, לאחר שקודם לכן נשפט שלא בפניו. דברים אלה כלולים במכתב, ששיגר שר המשפטים הצרפתי באמצעות שגרירות ישראל לעמיתו הישראלי, אברהם שריר. האיגרת טרם הגיעה ליעדה, אולם השגריר עובדיה סופר קרא טלפונית את תוכנה באוזני שריר.

בעקבות ידיעות בדבר מסירת תיק לשר יצחק מודעי במסגרת שינויים בממשלה שיכללו העברת תיק המשפטים לשר אחר, מסרו גורמים בכירים במפלגת העבודה, כי צמרת המפלגה לא הסירה את התנגדותה למסירת משרד ממשלתי לידי מודעי. הסדר כזה יהיה אפשרי, אמרו, רק במסגרת עיסקה שתכלול שורת מינויים השנויים במחלוקת.

נציגות פרקליטות המדינה, עו"ד תמר הקר, תודיע היום בדיון שיתקיים בבג"צ בעניין המשך מעצרו של ויליאם נקש, כי שר המשפטים והיועץ המשפטי לממשלה אינם מתנגדים לכך, שנקש "ישאר" בכלא עד תום הדיון בבג"צ, וכן, שהם מסכימים, שצו הביניים "שהוציא" בסוף השבוע שעבר שופט בית המ"ש העליון אהרן ברק, יישאר בתוקפו.

נראה, שפרקליטו של נקש, עו"ד רונלד רוזנ, יתנגד להארכת מעצרו של נקש ויתבע לשחרר אותו כדי קבלת החלטת שר המשפטים אברהם שריר שלא להסגירו.

בדיון שיתקיים בפני השופטים מרים בן־פורת, אהרן ברק ושלמה לוין יהיה נוכח גם ויליאם נקש.

שלושה ימים לפני שהשר שריר פירסם את החלטתו לא להסגיר את נקש לצרפת, העביר לידיו היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש חוות דעת בה פירט את נימוקיו בעד הסגרתו של נקש לצרפת. חריש הדגיש, כי רק אם נתגלו נסיבות חדשות שלא נשקלו בבית המשפט כאשר החליט כי האיש בר־הסגרה, יש הצדקה לשר המשפטים לחזור בו לאחר שבעצמו ביקש קודם מבית משפט להכריז על האדם כבר־הסגרה.

בנק הפועלים לכנסת: אצלנו בכיר מרוויח רק 1500 ד' בחודש

ח"כ שפירא נטל נתוני השכר לביתו כדי למנוע דיון בהעדרו בעת שהותו השבוע בחו"ל

מאת אריה לביא ו[illegible]
כתבי "הארץ" לענייני כלכלה

שכרם של כל אחד מעשרת הבכירים של בנק הפועלים מגיע בממוצע ל־1500 דולר לחודש נטו, כאשר השכר ברוטו מגיע ל־3900 דולר לחודש, מתברר מנתונים שהעביר בנק הפועלים לוועדת הכספים של הכנסת.

שכר זה הוא נמוך מנתוני משכורתם של עשרת בכירי בל"ל המשתכרים 5200 דולר לחודש נטו או 8400 דולר ברוטו, כפי שפורסם אתמול ב"הארץ". ברוטו לבל"ל שכר זה כולל את כל ההטבות, אך אינו כולל את הרכב הצמוד.

גם בנק דיסקונט העביר לוועדת הכספים של הכנסת את הנתונים על שכר הבכירים, אך נתונים אלה לא כללו את שכרם של בני משפחת רקנאטי שעמדו בראש הבנק עד לאחרונה. בני משפחת רקנאטי נהגו לקבל את שכרם על בסיס הסכם "לדמי ניהול" שהיה להם עם הבנק. לאחר שפרשו מראשות הבנק ועברו לנהל רק את חברת האם, אי־די־בי. ואת חברת אי־די־בי פיתוח, הולך בני משפחת רקנאטי לקחת דמי ניהול. בחוגים בנקאיים מעריכים, ששכרם של עשרת הבכירים בבנק דיסקונט אינו שונה באופן מהותי משכרם של בכירי בנק לאומי.

יו"ר ועדת הכספים, ח"כ אברהם שפירא, קיבל ביום שישי האחרון את נתוני השכר של בכירי הבנקים, אגר את המעטפה החתומה בכספת בביתו ונסע לשבוע ימים לחו"ל. חברי הוועדה נאלצו ללמוד על נתוני השכר מידיעה שהופיעה אתמול בבוקר בעיתון "הארץ".

מסתבר, שלאור רגישות הנושא, החליט יו"ר הוועדה, ח"כ שפירא, שהוועדה לא תקיים דיון בנושא בהעדרו מהארץ.

דוד אפל מ'מחנה לוי' נעצר בחשד שיחוד חוקר מס

מאת ראובן שפירא ואילן שחורי
כתבי "הארץ"

איש העסקים דוד אפל, הנחשב לאחד "האנשים החזקים" בעלי ההשפעה במחנה השר דוד לוי בחרות, נעצר אתמול בידי חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה של המשטרה. היום הוא אמור להיות מובא בפני שופט לדיון בהארכת מעצרו. אפל, שבעבר היה שותפו של הקבלן שלום גניש בעסקי בניה, נחשד במתן טובות הנאה לחוקר בכיר של מס הכנסה אהרן אייזנברג שנעצר ביום שישי שעבר לחמישה ימים בפקודת בית המשפט בתל אביב.

הגירעון המסחרי גדל ב־18%

בהשוואה לראשית השנה

מאת צבי זרחיה
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

הגידול בגירעון המסחרי של ישראל גדל בחמשת החודשים האחרונים ב־18 אחוזים לעומת רמתו במחצית הראשונה של 1986. בחודשים יולי עד נובמבר 86 הגיעה הרמה החודשית הממוצעת של הגירעון המסחרי ל־208 מיליון דולר. העלייה בגירעון באה במקביל לגידול של 12.5 אחוזים בייבוא, לאחר קיפאון עלייה של 10 אחוזים בייצוא.

שוק ההון

התחרות בין הבנקים — בעיצומה

מאת יהודה שרוני

התחרות בין הבנקים הגדולים לקראת סוף שנת המאזן, שהשנה היא גם סוף שנת המס, נמשכת בכל עוזה. בנק המזרחי יצא אתמול בתוכנית חדשה לפיה יוכל הציבור ליהנות ממסגרת אשראי עד 5 ימים בחודש ועד לסך 300 שקל ללא עמלת הקצאה. גם הבנקים האחרים הודיעו על הלוואות מוזלות שהם מוכנים להעניק לציבור למטרות שונות.

עורך את העמוד: ברוך שפירא

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: ח"כ יאיר צבן, חבר ועדת הכספים
על: שכר בכירי הבנקים והתנהגות יו"ר הוועדה אברהם שפירא (עמ' 2)

★

ממשלת צרפת החליטה לבטל הרפורמה — הסטודנטים ימשיכו להפגין (עמ' 2)

★

שטרי בורדות טאבה הוחלפו בין ישראל ומצרים בווילה ליד ז'נבה (עמ' 2)

★

הצנזורה מוכנה לדון על נקודות מחלוקת ב"חילוני האחרון" (עמ' 3)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: גשמים מלווים סופות רעמים בצפון ובמרכז הארץ. הטמפרטורות:
● ירושלים: 3—11
● תל־אביב: 6—17
● חיפה: 7—16
● באר־שבע: 4—16
הגולן 5—12, צפת 5—9, טבריה 9—18, עפולה 7—18, השומרון 5—13, נתב"ג 5—16, עזה 7—17, אילת 6—20.

שערי הדולר

	שער הדולר	השנוי בש"ח
יציג	1.4880	+0.0013
נוסעים	1.7686	+0.0014
שחור	1.4800	—

שער הסל

יציג	1.4910	+0.0046

בגליון זה 24 עמודים

חדשות הארץ
מתפרסם היום בעמודים
9, 10, 11, 18, 19, 20, 21, 22, 23

החורף יתפוס אותך על חם עם סונוחום

שרות סולר ונפט לחימום ביתי

חי"ג עכשיו

תל־אביב והמרכז
תל־אביב 03־650201־8, 03־379611־2־3, 03־472237, 03־477674, 03־481096, 03־478154, 03־625119
פתח־תקוה 03־912041, 03־918654
חולון, בת־ים 03־625119, 03־379611־2־3, 03־477674
רמת־גן 03־481096, 03־625119, 03־379611־2־3, 03־477674
רמלה, לוד 08־229268
כפר־סבא 052־23329
נתניה 053־23477
צומת השרון 053־22579
הרצליה 052־551362
רעננה 052־33367
רחובות 08־451501, 08־457586
אשדוד 055־32013
אשקלון, קרית גת 051־22664
נס־ציונה 08־473650
ראשון־לציון 03־945800, 03־944222־3

חיפה והצפון
חיפה 04־721035, 04־672958, 04־725255
הקריות והצפון 04־725255
נהריה 04־920138
צפת 067־70688
חדרה, פרדס חנה 063־70282־3
זכרון, בנימינה, עירון 063־70282־3
עפולה, בית שאן 065־23414
טבריה 067־20138

ירושלים
02־524151־2־3

ב"ש והנגב
057־424494
הנגב והערבה 057־39911־2, 057־39416

ומכלית סונוחום תבוא אליך

סונול

בינלאומי

صورة من الاصل

מכדא من الاحتل

ממשלת צרפת מבטלת הרפורמה; הסטודנטים: נמשיך להפגין

מיטראן ערך ביקור־תנחומים אצל משפחת הסטודנט מאליק אוסקין שנהרג ליד ה"סורבון"

סטודנטים בפאריס נושאים זרי פרחים לזכר חברם שהוכה בידי שוטרים ומת. (תצלום איפי)

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). על רקע משבר בצמרת הממשל, מחאה נמשכת באוניברסיטאות, אלימות ברחובות וזעזועים בבורסה, החליט אתמול ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק להסיר מעל הפרק את הצעת הרפורמה באוניברסיטאות. סביב התביעה לביטול הרפורמה התארגנה בשבועיים האחרונים תנועת המחאה ההמונית, שהתפתחה לכדי משבר חמור.

בעקבות הודעת שיראק, שהודיעה ל"כניעה" של הממשלה. נרשמה אתמול רגיעה יחסית במשבר; ואולם הנהגת הסטודנטים השובתים החליטה שלא לבטל את הקריאה להשבתה כללית של המשק מחר ולהפגנות לאורך הפגנה המונית נגד האלימות המשטרתית ונגד "הסתכים הגזעניים" במדיניותה של ממשלת שיראק.

אחדות מהסתדרויות העובדים הגדולות שהתכוונו להצטרף להפגנת הסטודנטים חזרו בהן מכוונתם לאחר הודעת שיראק. בקרב הנהגת הסטודנטים נמשכו אמש התייעצויות בנסיון לגבש קו־פעולה חדש תוך שמירה על אחדותה של תנועת המחאה.

ביקור תנחומים

ההפגנה מחר אמורה להיות מוקדשת לזכרו של מאליק אוסקין, סטודנט בן 22, צרפתי ממוצא אלג'יראי, שנהרג בערב שבת סמוך לאוניברסיטת ה"סורבון" לאחר שהוכה באכזריות על־ידי שוטרים. הנשיא מיטראן ערך אתמול ביקור־תנחומים אצל משפחת ההרוג. ביקור זה הבליט, בין היתר, את הממד הפוליטי המובהק של המשבר על רקע היריבות בצמרת בין ראש הממשלה שיראק לבין הנשיא מיטראן.

החוק שהציעה ממשלת שיראק לרפורמה באוניברסיטאות אמור היה להנהיג סלקציה מסוימת בהרשמה למכללות השונות (עד עתה יכול היה כל תלמיד המחזיק בתעודת בגרות להרשם אוטומטית לאוניברסיטה). בנוסף היתה הרפורמה אמורה לבטל את "ערכה הלאומי" של דיפלומת ההסמכה המוענקת בתום מסלול הלימודים. על הפרק עמדה גם העלאה בשיעורי שכר הלימוד, שהם מן הנמוכים ביותר במערב. מעבר לסעיפים השנויים במחלוקת בהצעת הרפורמה, התפתחה מחאת הסטודנטים לכדי התגררות מקיפה יותר בכלל המדיניות ה"ליברלית" של הממשלה.

ראיתי שמעתי

פרס זכויות האדם לפרופ' יצחק זמיר

האגודה לזכויות האזרח בישראל בחרה השנה בפרופ' יצחק זמיר, לשעבר היועץ המשפטי לממשלה, לתת פרס זכויות האדם על שם אמיל גרינצוויג. בנימוקיה קבעה הוועדה נשיא האגודה, השופט חיים כהן; פרופ' יהושע אריאלי; עו"ד משה נגבי, כי "כיועץ משפטי הקפיד זמיר על

חתן פרס
פרופ' יצחק זמיר

העיקרון שתנאי מוקדם לשמירה על זכויות האדם הוא שמירה קפדנית על עקרון שלטון החוק, ועל כך ששום רשות אינה יכולה לחרוג מסמכויותיה ולפגוע אגב כך בזכויות היסוד. הפרופ' זמיר אף הדגיש, כי אין לפגוע בעיקרון זה בשם בטחון המדינה, כשחלק מבטחוננו הוא בהקפדה על שלטון החוק". לדעת הוועדה, עמד זמיר על עמדה זו נוכח קשיים ולחצים קשים מצד גורמים שונים, בהפגנו עצמאות ואומץ לב אזרחי ומקצועי. כמו כן, כיועץ משפטי לממשלה לא היסס זמיר לבקש הסרת חסינותם של חברי כנסת, בשם השוויון כלפי החוק.

הפרס יוענק לזמיר מחר, הוא יום זכויות האדם הבינלאומי. עקב מחלתו של השופט כהן, יעניק את הפרס הפרופ' הנס קלינגהופר, נשיא הכבוד של האגודה.

לגורמים בשני הישובים, כדי שיסייעו לה למצוא את המפעל הנעלם. הלקח, לדברי ח"כ ארצי: להבא אין לאשר הענקת כספי ללא נוכחות פיזית של נציגי המפעל.

עינת אריהוד

האשה צורפה לסיור בדרום לבנון

הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי צירף אליו לסיור בדרום לבנון נוסעת לא שגרתית: את ש., שבעלה, סגן רון מבהן בצבא קבע כקצין ביחידת הקישור של צה"ל בדרום לבנון. הצעירה כתבה לרמטכ"ל כי היא עצמה קשורה מאד למשפחות צבא הקבע ושיערה כי מפקדים בכירים מבקשים להחתים את בעלה כדי שימשיך לשרת בצבא קבע. מכיוון שגם היא נושאת בעומס בעבודה היום־יומית בגלל העומס המוטל על בעלה בצבא, היא מבקשת לבקר בבסיס של בעלה בדרום לבנון ולהכיר את המקום. האכן הרמטכ"ל צירף למסוק את ש. אשר הגיעה לשטח מלווה גם באלוף פיקוד הצפון, האלוף יוסי פלד.

הקצינים הבכירים הביעו תקווה שעתה תצטרף ש. למשכנעים את בעלה להמשיך ולשרת בצבא הקבע. הרמטכ"ל התבקשה לשמש כשגרירה אצל נשות אנשי צבא קבע המשרתים בדרום לבנון ולספר על חשיבות עבודת הבעלים באיזור.

מנחם הורוביץ

כל אחד והצפון שלו

גד יעקבי אמר בפגישה כי סביב פרשת מכירת הנשק לאיראן והתשלום שהיה או לא היה, איבדה ארה"ב את נורת וישראל איבדה את הצפון.

אילן שחורי

שנה למות רפי מטר

בבית האמנים בחיפה תיפתח היום תערוכת זיכרון במלאת שנה למותו של הצייר רפי מטר. מטר, שהיה גם כתב קול ישראל בצרפת, חי ויצר בשנים האחרונות בפאריס, עד אשר הכריעה אותו מחלה חשוכת מרפא. מטר, תלמידו של הצייר מרדכי ארדון, קיים שורה של תערוכות בארץ ובחו"ל.

שלשום התקיים ערב לזכרו בגלריה "שלוש עשרה וחצי" ביפו: חברים העלו זכרונות, מרדכי ארדון שיגר מכתב מפאריס, ידידה, גולה פולניה החיה בפאריס, ניגנה יצירה שחוברה במיוחד לזכרו של מטר, על־ידי גולה פולני אחר והשמקול השמיע כמה מכתבי תיו האחרונות של מטר מפאריס. על הקיר, מכל עבר, ניבטו ציוריו.

נ.ל.

ליל גלילי

מי מכיר את מפעל אד־אל?

בישיבת ועדת הכספים של הכנסת, שהתקיימה אתמול, ביקש ח"כ יצחק ארצי (ל"ע) לסייע לו למצוא את מפעל אד־אל לשוטרי תפירה בע"מ. לפני שבועיים אישרה ועדת הכספים ערבות בשווי של 250 אלף דולר למפעל, לצורך חידוש ציוד הון חוזר. לפי המסמך שהוגש בוועדה, פועל המפעל בקריית שמונה ובמגדל שמס שבגולן ומעסיק בשני המקומות יותר כ־85 עובדים. בשבועיים שחלפו ניסה ח"כ ארצי לאתר את המפעל בקריית שמונה באמצעות העירייה ובאמצעות שליח אישי — אך המפעל לא נמצא.

בעקבות בקשתו של ח"כ ארצי, החליטה הוועדה לפנות

בעריכת עירית רוזנבלום

שיחת היום / גדעון אלון

עם: ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) חבר ועדת הכספים
על: שכר בכירי הבנקים והתנהגותו של יושב ראש הוועדה ח"כ אברהם שפירא

לא לזלזל בסכומי הברוטו

מה דעתך ... יושב ראש הוועדה ...

פגשת באופן ... את סדרי העבודה התקינים של הוועדה.

אבל ליושב ראש הוועדה יש סמכות לגבי קביעת מועדי ישיבות והנושאים שיידונו בהן?

נכון שליושב ראש ועדה יש מרחב בלתי מוגבל בקביעת סדר היום של הישיבות. אבל אינני ... שיוכחו על שולחן הוועדה לא יועברו אלינו במישרין על ידי הנהלות הבנקים, אלא דרך המפקחת על הבנקים. אך לצערי יושב ראש הוועדה דוחה את דרישתי.

מדוע אינך מאמין לדוחות הנהלות הבנקים?

אני רוצה שמישהו יהיה אחראי ... סכומים בלתי מבוססים שפורסמו מתקבל פי המוצעים שפורסמו מתקבל הרושם שהאחוזים בירוק הבכירים מתקרבים ממש למצב האומלל של הח"כים מבחינת משכורתם ואולי מגיעה להם הבטחת הכנסה מהביטוח הלאומי...

טלפונים ... 24.00 עד 18.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים, מוקד יום 460585, 669531 ...
דלת פתוחה
מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 17.00—20.00. בגבעתיים 66 ת"א, טל' 281226.
מרכזי מידע — אגד
02—528231—2 03—432777 04—549121
תורנות בתי־חולים
תל אביב: רופא — ילדים, פנימית.
הסנה
מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית
08.00 טלטקסט — ...

כללית
אינמציה
☐ 15.15 קשר משפחתי
☐ 16.00 הפונקו בפרוץ חמשת המייל
☐ 17.00 ערב חדש
שלישי, ערכונים וסיכומים
☐ 25.40 פסוקו של יום חדשות

ירדן ערוץ 6
☐ 18.00 לוסיאן לובן (סדרה צרפתית)
☐ 19.40 חדשות בצרפתית

בווילה מבודדת ליד ז'נווה החליפו טמיר ואל ערבי את שטרי הבוררות

חמשת הבוררים התחילו את הדיון הראשוני בקביעת שכרם: 100 אלף פרנק לכל בורר

מאת דניאל דגן
שליח "הארץ" בז'נווה

ז'נווה (מיוחד ל"הארץ"). כוחות גדולים של משטרה שמרו על הווילה המבודדת בקירבת ז'נווה, שבה החליפו אתמול נציגי מצרים וישראל את שטרי הבוררות בנושא טאבה. הווילה היתה סגורה לעיתונאים, ורק הבוררים וחברי המשלחות הורשו להכנס אליה, כשהם מצוידים בתגים אישיים שנשאו את צילומיהם.

מיד לאחר החלפת שטרי הבוררות בין נביל אל ערבי מן הצד המצרי ואברהם טמיר מן הצד הישראלי נחתם פרוטוקול המאשר שהבוררות היא בתוקף. בעקבות זאת נקראו לאולם חמשת הבוררים, והטריבונל התחיל בדיון בלתי פורמלי על עניינים טכניים ונהליים. כך למשל הוחלט, כי שכר הטירחה של כל בורר יהיה 100 אלף פרנק.

ליד השולחן הגדול בצורת ח' ישבים מכל צד 16 חברי משלחות, הכוללים פרקליטים ומומחים. בראש השולחן ישבים חמשת הבוררים. דיון פורמלי ראשון יהיה רק מחר. משתתפים בדיונים מצפים, כי השלב הנוכחי של פגישות הטריבונל יסתיים עוד השבוע.

בדיונים אתמול לא הוזכר נושא טאבה, אלא רק עניינים נוהליים וטכניים הקשורים בתהליך הבוררות. המשלחות מנצלות את השהות בז'נווה כדי לקיים התייעצויות בהרכב מלא, הכולל גם את המומחים מארצות חוץ.

יחסי עבודה טובים

הבציג המצרי נביל אל ערבי אישר אמש בשיחה עם סופר "הארץ", כי ... יחסי עבודה טובים עם עמיתו הישראלי רובי סיבל, היועץ המשפטי של משרד החוץ. הוא הביע תקווה, שדיוני הטריבונל יתנהלו בצורה עניינית ובאווירה טובה. על נושא טאבה לא היה אל ערבי מוכן לומר דבר.

על פי לוח הזמנים שהותווה אתמול, תהליך ה"פישור" במסגרת הבוררות יתחיל בחודש ספטמבר 1987, לאחר ששני הצדדים כבר יגישו את טענותיהם וטענות הנגד שלהם. בנושאים הנוהליים והטכניים לא התעוררו עד כה בעיות מיוחדות, אומרים משתתפי הדיונים.

צה"ל: הילד ש"נהרג" בבלטה

סוף מעמוד 1

האבן נזרקה לעבר השמשה הקדמית, שנשברה. התיירים לא נפגעו אך הורו מזועזעים למלונם בירושלים.

אבנים בירושלים

בירושלים, הותקף באבנים אוטובוס של חיילים שנסע על כביש שועפט בצפון העיר. החיילים ירו באוויר והניסו את המתפרעים. על תוואי כביש זה המחבר את מרכז ירושלים לצפונה, עד לנווה יעקב, התעוררו לאורך כל היום צעירים וילדים וירו מדי פעם אבנים לעבר כלי רכב ישראליים. כוחות משטרה ומג"ב שמרו על הסדר, אולם כמה כלי רכב נפגעו בכל זאת. בכמה בתי ספר במזרח העיר הונפו דגלי פלשתין, הובערו צמיגים, והצבא מוסר מים. המשטרה פיזרה גם התקהלויות אלה. שני מוקדים נוספים של הפרות סדר חמורות היו בפרברו שכם וליד בריכות שלמה, שם נרגמו באבנים אוטובוסים וכלי רכב ישראליים. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

גז מדמיע בהר הבית

אתמול אחר הצהרים נפצע קשה תושב אבו דיס שליד ירושלים. חיילים ירו לעברו, במהלך הפגנה שנה נוסם הכביש הסמוך. ברחבת הר הבית השתמשה אתמול המשטרה בגז מדמיע כדי לפזר הפגנת תלמידים שהשמיעו סיסמאות בלדים נפרדה את פלשתין", "ערפאת מנהיגנו" וכן קריאות בגנות "שלטונות הכיבוש".

ליד גלזון נפצע אתמול קל צעיר ערבי נוסף מידיות חיילי צה"ל כאשר נוסם כביש ראשי סמוך. בסך הכל נפצעו אתמול ששה ערבים ועשרות נעצרו.

סגירה בבית זית

ראש המנהל, האזרחי, תת אלוף אפרים סנה הודיע אתמול בבוקר לראשי האוניברסיטה בביר זית על הולטתו לסגור את הקמפוס הישן של האוניברסיטה לתקופה של שלושה שבועות, עד לסיום חופשת חג המולד בראשית החודש הבא. הולטת הסגירה אינה חלה על הקמפוס החדש שנבנה מחוץ לעיירה. הלימודים בחלק זה של הקמפוס עומדים להתחדש היום.

אמש החליט שר הבטחון לסגור לשבוע את אוניברסיטת א־נג'אח בשכם. בהודעתו הוא מציין כי הסגירה אינה עונש, אלא אמצעי למנוע מהומות.

הפרות סדר ברצועה

איתן רבין, סופר "הארץ", מוסר כי גם אתמול נמשכו הפרות הסדר ברצועת עזה, ובהן ניסקלו באבנים קצין צה"ל וחייל מילואים.

ומה אז לא ומה

שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו־יורק, מוסר כי מועצת הביטחון התכנסה אמש כדי להצביע על גינוי החלטה ערבי הגנגה את ישראל על פתיחת אש על סטודנטים באוניברסיטת ביר זית, ודרשת שחרור כל העצורים שנעצרו במהלך ההתפרעויות.

אם לא יגיעו המדינות החברות במועצת הביטחון לנוסח מוסכם, קרוב לוודאי שארה"ב תטיל וטו על הנוסח הערבי. שגריר בריטניה האשים ביזון אתמול את ישראל במדיניות של רצח עם ואת ארה"ב במימון מדיניות כזו.

שגריר ישראל נתניהו ניצל את זכות התשובה ואמר לסובייטי כי הביטוי "רצח עם" מתאים יותר למדיניות הסובייטית באפגניסטן.

עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ", מוסר כי ישראל ביקשה מארה"ב להטיל וטו על הצעת הגינוי במועצת הביטחון, אולם גורמים מדיניים בירושלים לא בטוחים אמש שארה"ב תעשה זאת, בעיקר בגלל רצונה לשקם את מעמדה בגזר דינות ערב המתונות. ישראל החליטה לא להפעיל לחץ מיוחד על ארה"ב בנושא זה, מתוך הבנה לאילוצים המדיניים הנובעים מפרשת הנשק לאיראן.

שולץ: לא יזמתי, לא ידעתי

סוף מעמוד 1

המבקשים לשנות את המשטר ואשר מסוגלים לסייע בשחרור בני הערובה. הקשר עצמו נוצר באמצעות בציג מדינה שלישית (מבלי לציין בשמה של ישראל) ומאוחר יותר התקיימו עם פגישות ודיונים בנושאים מדיניים. אך לאחר הצי שנה, כאשר התברר שמשלוחי הנשק אינם מוליכים לשום מקום ואינם מביאים לשחרור החטופים, המליץ מקפארלין להפסיק את העסקה עם האיראנים.

אוזלת יד במשרד החוץ

אוזלת ידו של משרד החוץ האמריקאי, ניצולו של שר החוץ שולץ והפעלת אנשי משרד החוץ על ידי המועצה לביטחון לאומי מאוחרי גבו של שולץ — נחשפו אתמול בעדות מפורטת בת שעתיים שמסר שר החוץ שולץ לפני ועדת החוץ של בית הנבחרים.

תוך שבועה מסר שולץ, כי לא ידע על פרטי עסקת הנשק האיראנית ולא על העברות הכספים או הנשק למורדים בניקרגואה. הוא הודה, כי היה מנותק ממהירע הרבה מבדיקים והתפתחויות שליוו את הפרשה וכי הוא דבק בדעתו — מנותק על ידי הודעת הנשיא — כי מישגים חמורים נעשו תוך ביצוע מדיניותו של הנשיא ר'גוק המגר נגרם כתוצאה מדרך טיפולם של כמה אנשים בפרשה".

שולץ הפריד בין הנסיון, המוצדק לדעתו, להודיע או לקיים קשרים עם איראן, אך תקף את הרעיון לעשות זאת באמצעות מכירת נשק. בתקופת אמר שר החוץ, כי "יותר לא יהיו משלוחי נשק לאיראן הדשו ככר מאוחרים לא לשלוח עוד נשק לאיראן".

כל הישראלים מוקיר

עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ", מוסר כי כל הגורמים הישראליים שהיו קשורים לפרשת אספקת הנשק לאיראן נחקרו בעניין העברת הכספים לקונטראס והכחישו כל קשר לכך — זאת אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר לשני סנטורים אמריקאים גרי בינגמן וקרל לוין, שעמם נועד בלשכתו.

דובר משרד החוץ אהוד גול פרסם הודעה, שבה הכחיש את כל הידיעות, שסיפרו, כי מנכ"ל משרד החוץ לשעבר דוד קמחי היה זה שיזם את עיסקת הנשק עם איראן.

להאשמות קורצ'נוי על גלפר והדסי לא נמצא כל בסיס

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מאז כי ערכה אליפות העולם בשחמט בלונדון בין גארי קספארוב לבין אנטולי קארפוב ועד עריכתן של האולימפיאדה הבינלאומית בדובאי והתחרות האלטרנטיבית בירושלים, הילכו בעולם השחמט שמועות רבות על ישראל גלפר ויעקב הדסי, העומדים בראש איגוד השחמט הישראלי.

בבנותם של השניים לוותר על השתתפותה של ישראל במפעל, שנערך בנסיבות הערבית, עוררה תמיהות רבות בקרב ישראל וידידיה בפדרציה הבינלאומית ורבים טענו, כי הם ערכו עיסקה עם נשיא הפדרציה העולמית היוצא והנבגם הפיליפיני פלורנצו קאמפומאנס.

נמנו עליהם עסקנים ממדינות שונות ופעילי משחק המלכים במערב. אחד מהם, כבן אלוף העולם לשעבר ורב האמן ויקטור קורצ'נוי, הוסיף ואמר בשיחה טלפונית מ־שווייץ, שהתכנה פורסם ב"הארץ" לפני שלושה שבועות, כי אינו מוציא מכלל אפשרות, שגלפר והדסי אף קיבלו כסף במסגרת ה"עיסקה" האמורה. קורצ'נוי אמר זאת אחרי שקיבל מכתב בו התבקש שלא להשתתף בטורניר שהתקיים עתה בירושלים.

לאחר חקירה, שנערכה בנושא, נמצא שדבריו של קורצ'נוי היו חסרי בסיס ולמעשה, כי שני עסקני השחמט זכו לטובות הנאה כספיות אין כל שחר. לפיכך אנו מתנצלים על פירסום האשמותיו הבלתי מבוססות של קורצ'נוי.

המעלות של אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכס'		התחממות אתמול	
אמסטרדם	9	12	גשום	1	6
אתונה	10	11	מ"ח	7	18
בוקרשט	4	5	מ"ח	0	12
בריסל	11	13	מעונן	1	4
וינה	1	6	מ"ח	−3	−2
ז'נבה	5	9	מ"ח	4	10
לונדון	8	15	גשום	3	8
ליסבון	13	15	מ"ח	10	18
מדריד	1	7	גשום	5	10
ציריך	6	7	מ"ח	2	4
פאריס	8	15	מעונן	2	9
פרנקפורט	6	10	מ"ח	4	8
ציריך	4	4	מ"ח	5	6
קהיר	12	19	מ"ח	10	20
קופנהאגן	7	12	גשום	0	6
רומא	7	11	בהיר	5	12
שטוקהולם	2	5	גשום	−4	−8

בהמטוס לפאמזור
אל על EL AL

אנו מודיעים בצער
על פטירתו של חברנו הותיק
בן ציון שמשי
(מקבוץ יגור)
ומשתתפים בצער המשפחה
אגד — ההנהלה החברים והשכירים
ארגון גימלאי אגד
קרן גימלאות של חברי אגד

שר המשפטים, המנהל הכללי,
רשם הפטנטים ועובדי המשרד
משתתפים בצערה של
יהודית אורן
על פטירת אביה
אימרי פרקש ז"ל

למשפחות אברהם ואמנון ןב
משתתפים באבלכם הכבד
במות אמכם מבתבב
טובה ז"ל
שושנה הגרשון טננבוים

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
יצחק צוריאנו
ב"ר אברהם ז"ל
ההלוויה תתקיים היום, יום שלישי ד' כסלו תשמ"ז 9.12.86
בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין בנחלת יצחק נפגשים ליד השער
אבלים: אשתו: פנינה
בניו: אברהם ואהרן
בנותיו: מזל, מרים, אביבה ומרגלית
נכדיו, ניניו
וכל בני המשפחה

יקירתנו
סימה בן־שלמה
איננה
הלויה תתקיים ביום ד' ה' כסלו תשמ"ז 10.12.86. בדבר פרטים נוספים נא להתקשר לטלפונים: 03—412231, 03—410258
מתאבלים מרה:
שמחה בן־שלמה
מנוחה ומשה גלבוע, תמר ודוד כוכב
ומשפחותיהם

קבלת מודעות — מודעות לוח ומשפחתיות
עד 60 יום אשראי לבעלי כרטיסי אשראי
מ־8.00 עד 20.00
הלוח הארצי — הארץ חדשות — לוח העיר
03-738707
03-739297

גם VISA ויזה - כרטיסי אשראי
חברה ב"שוק הישראלי המשותף"
פרטים מחר.

בכנסת

באולם המליאה / עמוס בדורד

שבעה ח"כים הביעו אי אמון על רקע בעיית "מיהו יהודי"

הצעת אי־אמון שהגיש ח"כ אברהם ורדיגר, נציגה היחיד של סיעת פועלי אגודת ישראל, על רקע בעיית "מיהו יהודי", נכשלה אתמול כאשר קיבלה שבעה קולות בלבד, לעומת הרכב קואליציוני של כמה עשרות ח"כים. אל ורדיגר הצטרפו גם שניים מסיעות הקואליציה — נציג של ש"ס ונציג של המפד"ל. סיעות השמאל נמנעו, ואילו נציג אגודת ישראל יצא מן האולם לפני ההצבעה. השרים של ש"ס והמפד"ל לא היו. ההצעה באה בעקבות החלטת בית המשפט העליון, שקיבל את עתירתה של מתגיירת רפורמית, שושנה מילר, ואסר על פקידי הרישום של משרד הפנים לרשום בסעיף דת את המלה "התגיירה".

קורפו נימק

את נימוקי הממשלה נגד ההצעה הביא שר התחבורה חיים קורפו, מתוקף תפקידו כשר המקשר בין הממשלה לבין הכנסת. נימוקו היה טכני בעיקר, והסתמך על החלטת בית המשפט העליון שבה כלל לא נזכרו שאלות השבת, השאלה הרחבה יותר של טיב ההלכה, והבעיות השנויות במחלוקת בין היהדות הדתית לחילונית בכלל. קורפו ציין, שבית המשפט העליון קבע מה מותר לכתוב בתעודות, על פי פקודת מירשם האוכלוסין. זו"ג לא נאמר בהחלטה, שרק לגבי שניים מבין 13 הפריטים הכלולים במירשם מותר לציין מה היה קודם: שמות קודמים ואזרחויות קודמות.

עוד ציין קורפו כי לפחות בשני מקרים קודמים פסק בית המשפט העליון בניגוד להלכה. זאת כאשר קבע שהכומר הקתולי דניאל רופאייזן אינו יהודי על אף שאמו יהודיה, וגם כאשר קבע שאת ילדיו של רס"ן שליט יש לרשום בתור יהודים על אף שאמם לא התגיירה. את השאלה "מיהו יהודי" ואם יש לכתוב נתגייר "כהלכה" או לא, לא יפתרו אגב המקרה של שושנה (סוזן) מילר. עוד הוסיף קורפו, כי אין בהחלטת בית המשפט העליון הפרה של הסטטוס קוו הקואליציוני.

נשים בהחלטות רבנים

בהצבעה נפרדת, ובעקבות דיון שהיה בשבוע שעבר ביוזמת מרדכי וירשובסקי (שינוי), קיבלה אמש הכנסת שתי החלטות בדבר שיתופן של נשים במועצות דתיות ובגופים הבוחרים רבנים. קודם נתקבלה החלטה שהגישו סיעות מפ"ם ורצ, המזכירה בפירוש את המלה "נשים". לאחר מכן נתקבלה גם החלטה של סיעות המערך, הליכוד והסיעות הלא־דתיות של הקואליציה, בהן נאמר שכל אדם יהיה זכאי להבחר לגופים אלה, על פי הכשרתו. מכך יוצא שאין לפסול את מי שנבחר, רק בגלל היותו אשה. הצעת ההחלטה של הסיעות הדתיות, נגד מגמה זו נדחתה.

עם זאת אין להחלטות תוקף משפטי, באשר אינן חוק.

בוועדות ובסיעות / דן מרגלית

נזיפה עקיפה לאיתן בתחייה: אין מקום למו"מ עם אש"ף אפילו יקבל 242 ו־338

התנועה שוללת משא ומתן טריטוריאלי גם עם ירדן

הודעת סיעת התחיה כללה נזיפה מרומזת לח"כ רפאל איתן על דברים שאמר ב"מעריב" בראיון משותף עם ח"כ עבד־אל־והאב דראושה מסיעת המערך. לאחר בירור שיזמה ידידתו הפנימית ח"כ גאולה כהן, הודיעה הסיעה כי "התחיה ממשיכה לשלול מיפגשים של גורמים יהודים וערבים עם אש"ף". עוד ציינה התחיה, כי אין מקום למשא ומתן עם אש"ף אפילו אם יקבל את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338. התחיה שוללת משא ומתן טריטוריאלי גם עם ירדן ומתנגדת למינוי דראושה לתפקיד סגן שר החינוך, מפני שהוא דוגל בהקמת מדינה פלשתינית והוא רואה באש"ף את נציגם הלגיטימי של ערביי ארץ ישראל.

נציג האוצר הותיר נשי שוטרים

סירובו של סגן הממונה על השכר באוצר, יורם שחל, להשתתף בדיון בוועדת הפנים משום נוכחותן של נשי השוטרים — גונה אתמול על ידי ח"כים רבים. בלחץ היושב ראש, ח"כ דב שילנסקי (ליכוד), נאות שחל לומר לוועדה: "לא רק שנעשתה השוואה מלאה בין שכר השוטרים לבין שכר משרתי הקבע, אלא שבמקרים מסויימים היו אף חריגות לטובת השוטרים". בהודעה שפירסמה ועדת הפנים של הכנסת נאמר כי הוחלט להמליץ לשנות את ועדת המעקב לעדכון שכר השוטרים והסוהרים, מאחר וגוף זה הוא פיקציה המורכבת משני נציגי האוצר ונציג הקסטנה.

חוק לעידוד הילודה

הנהלת סיעת הליכוד דנה אתמול בהצעת חוק פרטית של מאיר כהן־אביזב הבאה לעודד הילודה בקרב משפחות יוצאי צבא, על ידי הקלות כספיות במעונות יום ובחינוך האקדמי. הנהלת הסיעה ציינה כי היא רואה את היוזמה בחיוב, אך יושבת הראש ח"כ שרה דורון, הדגישה כי אין צדק סוציאלי במתן דברים בחינם גם לבעלי יכולת. ח"כ אוריאל לין אמר כי זהו נושא לאומי ויש להפכו לדגל של הליכוד.

תובעים שר לענייני יהודי רוסיה

ועדת מישנה בראשות ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) תבעה אתמול מהממשלה למנות שר שיתאם את דרכי המאבק למען עליית יהודי ברית המועצות. הכוונה היא למנות לתפקיד את השר משה ארנס.

הוועדה מתחה ביקורת על ממשלת ישראל ש"לא מצאה לנכון להגיב בצורה פומבית על הגזירות של יציאת יהודים מברית המועצות כפי שפורסמו בזמנו".

מי מטריץ ומשביע פלשתינים?

בהסתמך על מאמר של מיכל מירון ב"פנים האור", שאל ח"כ מתתיהו פלד (המתקדמת) כי אחד מעובדי השב"כ, יוסי גינוסר, גילה כי השב"כ נהג להשביע ולפתוק פלשתינים. לדברי כותבת המאמר הדברים אירעו בימי כהונתם של שמעון פרס ויצחק רבין. פלד דורש הסברים מהממשלה בנושא זה.

נגד משטרה בקמפוס

ח"כ מוחמד ואתד (מפ"ם) התלונן בפני נשיא האוניברסיטה העברית על הזמנת המשטרה בעת הפגנה שנסתיימה על־ידי סטודנטים שמאליים. "השימוש באלימות מצד המשטרה גורם לפירצה רצינית בכל הנוגע לחופש הביטוי וההפגנה". אומר ואתד בתלונתו.

שבתי חריש

ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) סיבה אתמול את היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, בעקבות החלטתו להגן בבג"ץ על טיעוניו של השר אברהם שריר לגבי שחרור ויליאם נקש. למרות שדעת חריש עצמו שונה לגמרי. זוהי גרמה חדשה ומצערת המבחינה בין עמדות אישיות לבין חובת המשמעת של המנגנון הציבורי — אמר מיכאל איתן. ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי), ביקש משר המשטרה חיים בר־לב להבהיר מדוע לא הועמד נקש לדין עקב חשד לעבירות שבגללן נעצר בישראל, עוד לפני שנתבקשה הסגרתו לצרפת. כמו כן דורש וירשובסקי לדעת כיצד קיבל נקש תעודת עולה אם רבץ עליו חשד פלילי כבד?

פיגור בבתי המשפט

גיוס שופטים בדימוס ועורכי דין מנוסים לביצוע תפקידי שפיטה יכול להיות מבצע אשר יחסל את הפיגור בשמיעת תיקים בבתי המשפט — נאמר בהצעה שהגיש ח"כ אוריאל לין (ליכוד) לשר המשפטים אברהם שריר. לדעת לין אם תתקבל הצעתו יש סיכוי להקלת העומס בבתי המשפט.

חוק זכויות האדם

ח"כ שולמית אלוני (רצ) תעלה מחר את חוק יסוד זכויות האדם בפני מליאת הכנסת לאחר שאתמול אושרה רציפות מן הכנסת הקודמת על ידי ועדת החוקה.

חברי פורום המטה הכללי קיימו אתמול את ישיבתם השבועית בשדה בוקר, שם עלו גם על קברו של דוד בן גוריון (בתצלום) ושמעו הרצאות על אישיותו. (כתב: איתן רבין, צילום: יח' דובר צה"ל)

נסים נועד עם שרים בשל התנגדות לקיצוצים החדשים המוצעים בתקציב המדינה

מאת צבי זרחיה

שר האוצר משה נסים, נפגש באחרונה עם מספר שרים בממשלה במטרה להשיג את תמיכתם בגזירות החדשות המוצעות במסגרת תקציב המדינה לשנה הבאה. זאת לאחר שבקרב שרים רבים, שוררת התנגדות רחבה לתכניות האוצר. לפי שעה כלל לא ברור אם יצליח האוצר להשלים עד סוף השבוע את הצעה הסופית של התקציב. במקרה כזה יידחה הדיון בממשלה לעוד שבועיים.

גורמים בכירים באוצר אמרו אמש כי המשק לא יוכל להגיע לצמיחה ללא קיצוץ עמוק בתקציב המדינה. לטענתם, כדי להלום בגידול הגירעון שנרשם בחודשים האחרונים ברמת הגרעון המסחרי, יש הכרח לבצע קיצוץ מיידי של חצי מיליארד שקלים בתקציב המדינה.

שמיר בעד קיצוץ בביטחון

בביטחון מוצע לקצץ 270 מיליון שקלים חדשים, זאת בניגוד לתביעת שר הביטחון הדורש תוספת של 400 מיליון שקלים חדשים לתקציב. גורמים ממשלתיים בירושלים העירו אתמול כי ראש הממשלה יצחק שמיר, עשוי לתמוך בהצעת האוצר לקצץ בביטחון.

עדות ראיה

מעין פגישת מחזור בטקס האזכרה לבן־גוריון:

"כשב"ג ביקש להיקבר בשדה בוקר לא התכוון שיעלו לכאן במטוס"

איתן רבין

מזג האוויר הקייצי ששרר אתמול בנגב, הוסיף מימד של פגישת מחזור לטקס האזכרה השנתי לדוד בן־גוריון, שנערך בחלקת הקבר בשדה בוקר. היה זה פסיפס של קברניטי מדינה בעבר ובהווה ומוזמנים רבים שבכל שנה נפגשים באותו תאריך ובאותו מקום.

השנה כיבד בנוכחותו את האירוע ראש הממשלה יצחק שמיר, מלווה על ידי השר יוסף שפירא. באופן מפתיע נעדרו מהטקס ראשי הישובים בנגב. אולי היו עסוקים בדברים אחרים.

טרוניות וביקורת עצמית

בפי הנואמים השמעו דברים קשים, בסימן חשבון נפש למישגתו של בן־גוריון על יישוב הנגב. ראשון הדוברים סגן ראש הממשלה ושר החינוך יצחק נבון: "ביום זה ובמקום זה, טבעי הדבר שנשוב אל תביעת בן־גוריון ליישוב המדבר השומם, המהווה 60% מאדמת המדינה ומאוכלס בתוכו רק שבעה אחוזים מאוכלוסיתנו. אני מודה, כי אני חש מבוכה ואפילו בושה לבוא לכאן שנה אחרי שנה ולדעת כי עוד לא עשינו דבר בתחום זה ואנו פוטרים עצמנו בביטאות ואזכרות ללא מעשים".

גם סגן שר החקלאות אברהם כץ עוז השמיע טרוניות קשות: "באותם לכאן במטוס ובמסוק של ממשלת ישראל כדי להשתתף בטקס האזכרה. אבל כאשר בן־גוריון ביקש להיקבר בשדה בוקר, הוא התכוון שאלו שיעלו אל קברו יעשו זאת ברגל או ברכב ויחושו את הנגב."

טקס האזכרה הממלכתי נערך בעיצומה של שנת המאה להולדת בן־גוריון, אשר כללה טקסים בנגב ובירושלים. בתום הטקס הניחו זרים של נשיא המדינה, ממשלת ישראל, צה"ל, המשטרה ואישים נוספים.

דקות אחדות לאחר מכן חזו המוזמנים בטקס הסרת הלוט מקיר "עמית המאה", עליו כתובים שמות 100 העמיתים של אישים מרחבי העולם, ידידי ישראל.

הצנזורה מוכנה לדון על נקודות במחלוקת ב"החילוני האחרון"

מאת סופר "הארץ" לענייני תרבות

מליאת המועצה לביקורת סרטים ומחזות שמעה אתמול את ערעור התיאטרון הקאמרי על פסילת המחזה "החילוני האחרון" וסוכם, כי ועדת משנה מטעם המועצה תדון עם התיאטרון על הנקודות השנויות במחלוקת. בשלב זה לא שונתה החלטת הפסילה המקורית, ועל כן לא מתקיימות הצגות "החילוני האחרון", שהיו אמורות להתקיים ב"צוותא" השבוע.

בישיבת המליאה השתתפו כמעט כל חברי המועצה (22 במספר), למעט שניים חולים (מאיר שמש וניקול ריפורו) ולרבות שני החברים החדשים שצורפו על ידי השר פרץ ללא אישור הממשלה (דורון ר־פישמן). לפני מליאת המועצה הופיעו מנכ"ל התיאטרון הקאמרי עודד פלדמן והמנהל האמנותי אילן רונן. אחרי ישיבה בת כשעתיים סוכם, כי ועדת משנה של המועצה, שתהיה מורכבת מהיו"ר יוסטמן ועוד כמה חברים (ההרכב ייקבע היום) תדון עם הנהלת התיאטרון עוד השבוע. לא התקיימה כל הצבעה, אכן ההחלטה התקבלה פה אחד. חבר המועצה יעקב העליון התפטר מחברותו בה.

היו"ר יהושע יוסטמן לא היה מוכן לפרט בשיחה ל"הארץ" מה הן הנקודות השנויות במחלוקת. בישיבה הקודמת של המליאה התעוררו שאלות בעיקר לגבי סצינה אחת מן המחזה, המתאר מדינת הלכה עתידית, בה מופיע לפני הקהל חוזר בתשובה, הנדרש, כסמל להתנערותו מחייו הקודמים, לבזות את ההימנון הרגיל, ומציע כתחליף לכתוב "שמע ישראל" בשתן על הקיר. לפני ישיבת המליאה בה נידון הערעור אמר המחזאי והבימאי שמואל הספרי, שיסרב לבצע כל שינוי לדרישת המועצה, למעט שינויים עליהם יחליט על דעת עצמו מסיבות אמנותיות. המנהל האמנותי אילן רונן שקל את האפשרות להשיג ראשית את אישור המועצה להצגה, ובמקביל להאבק על אישור ההשמטות שיידרשו על ידי המועצה.

מלון טבריה קלאב־הוטל נרכש ב־6.8 מיליון דולר

מאת אריה לביא
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

קבוצת אנשי עסקים בראשותו של ניסן חשורי הגיעה להסכם לרכישת מלון טבריה קלאב־הוטל שהיה בבעלות קבוצת קלרין תמורת סכום של 6.8 מיליון דולר. סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל־אביב ד"ר וינוגרד אישר אתמול את ההסכם הכולל תנאים לגבי הפעלה מחדש של המלון.

בפסק הדין ציין השופט שהחליט על מכירת המלון לקבוצת חשורי בהתחשב ברצונם של 4500 בעלי יחידות המאוגדים בעמותת בעלי היחידות בטבריה קלאב־הוטל ואשר היו מיוצגים על ידי עו"ד שמואל גוטשטאג.

יצויין שקבוצת חשורי מעוניינת לרכוש גם את מלון אילת קלאב־הוטל שגם הוא בשליטת קבוצת קלרין. מספר קבוצות נוספות מגלות ענין ברכישת המלון האילתי.

מוצצי־סיליקון שאינם מסרטנים

מאת סופר "הארץ"

מפעל רגביה סיליקון החל בייצור ושיווק פטמות בקבוקים לתינוקות העשויים מגומי סיליקוני שקוף, אשר לדברי המפעל אינו מכיל כלל ניטרוזמינים — חומרים החשודים כמסרטנים ומצויים במוצצים ופטמות בקבוקי תינוקות העשויים מגומי לאטקס.

תחילת מכירות פטמות הבקבוקים החדשות באה במקביל להנהגת תקן ישראלי חדש למוצצים המתיר כמות מוגבלת של ניטרוזמינים הדומה לתקן האמריקאי. עם זאת יצויין, כי אימוץ התקן האמריקאי ולא האירופי, עורר ביקורת בעיקר מצד אגודת מגן לצרכן שכן לדברי הד"ר ג'די וסטין העומד בראש האגודה התקן האירופי החמור הרבה יותר הוא בטוח יותר מהתקן האמריקאי.

טעות שלנו

במאמר מאת גדעון סאמט על המחזה "החילוני האחרון" ("הארץ", יום ו'), הוזכר בקשר לפרשת שושנה מילר שר הדתות, וצ"ל שר הפנים. על סגנון המחזה נכתב שיש בו הרפשה מובנת ולא כפי שנדפס.

עורך את העמוד: חיים טל

רוצה להשקיע?
לך על בטוחה.

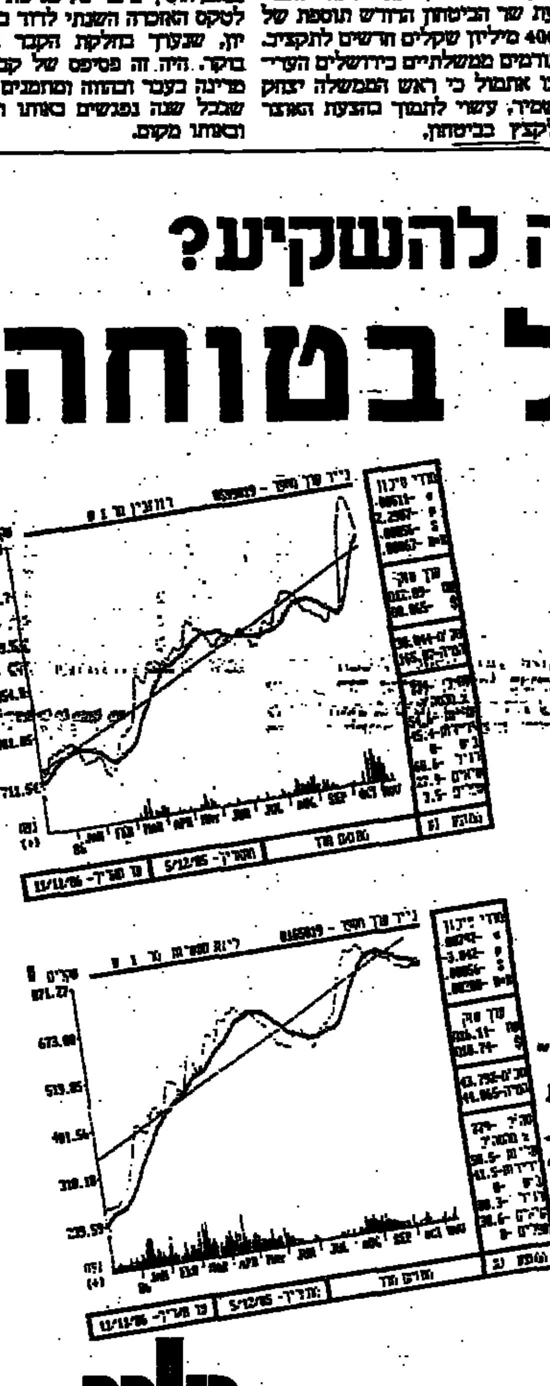

יועצי ההשקעות של "בטוחה" יתנו לך תמונת מצב עדכנית וממוחשבת לגבי כל נייר ערך. היכנס לאחד מסניפי "בטוחה" ובקש את המידע הרצוי לך.

בטוחה
ניירות ערך והשקעות בע"מ
מקבוצת כלל (ישראל) בע"מ
תל־אביב: ירושלים: רמת־גן: רמת השרון: חיפה: רחובות:

רוצה לקדם את עסקיך?
התחל עם המזכירה הבכירה!

המזכירה הבכירה היא חלון הראווה של העסק שלך. כשהיא יעילה ומיומנת גם העסק נראה אחרת.

אם אתה מוצא את עצמך מקדיש משאבים רבים מדי לעיסוק בנושאים שאינם מתפקידך ואינך יכול להתמסר לניהול ממש, מכון IDEA הוא התשובה עבורך.

מכון IDEA נועד לקדם מזכירות בכירות לתפקיד של מנהלות-לשכה (Executive Assistants) ולהכשירן לעסוק בניהול יעיל יותר של המשרד המודרני. זאת על-פי תכנית לימודים במתכונת וברמה בינלאומית.

הלימודים במכון IDEA מבוססים על פגישות שבועיות בשעות הערב ומכסים מגוון רחב של נושאים, שנועדו לשפר מיומנויות קיימות ולהקנות ידע מקצועי חדש. יילמדו מקצועות כמו שפות עסקיות, ניהול משרד ממוחשב, פרסום ויחסי-ציבור, כתיבת דוח"ת ופרוטוקולים עסקיים, ולימודי ניהול והתנהגות אירגונית.

הצוות המקצועי של המכון מונה ראשי מסלולים ומורים בכירים ומנוסים. שיטות ההוראה המתקדמות מתבססות על סדנאות התנסותיות, דיונים בקבוצות, ניתוח אירועים ומשחקי הדמייה באמצעות טלוויזיה במעגל סגור. כל זאת בביה"ס של המכון על ציודו החדש ועבודותיו המשוכללות.

התוכנית מיועדת למזכירות בכירות עם 5 שנות נסיון ומעלה ובעלות תעודת בגרות.

מועד פתיחת הלימודים: 22 בפברואר 1987
מועד סגירת ההרשמה: 8 בפברואר 1987

לפרטים נוספים: מכון IDEA, בנין אבגד, רחוב ז'בוטינסקי 5 רמת-גן, מיקוד 52520 טלפון: 03-7512814

שלח את מזכירתך הבכירה למכון IDEA והתוצאות לא תאחרנה לבוא.

idea
INSTITUTE FOR THE DEVELOPMENT OF EXECUTIVE ASSISTANTS

ישרס

"ישרס" ישראל־רסקו חברה להשקעות בע"מ

הנדון: **הודעה על אסיפה כללית שלא מן המנין**

ניתנת בזאת הודעה כי אסיפה כללית שלא מן המנין של החברה תתקיים במשרדי החברה דרך פ"ת 44 ת"א (קומה ג') **ביום שלישי, 30 בדצמבר 1986, בשעה 16.30.**

על סדר היום:

1. קבלת החלטה מיוחדת על שינוי תקנות החברה כדלקמן: בסעיף 62 לתקנות ההתאגדות של החברה, סעיפים קטנים (ב) ו־(ג) ימחקו ובמקומם יבוא:

"(ב) בהצבעות חשאיות תענקנה כל 100 מניות יסוד למחזיק בהן זכות דעה אחת בלבד ואילו המניות הרגילות תענקנה למחזיק בהן זכות דעה אחת בגין כל מניה רגילה".

י. פורד
יושב ראש

נועם 1
שמיכה מעל כולם

هكذا من الأصل

مكذا من الاحل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

בדרבי בחיפה: גם הפועל במנצחים

אחרי שלוש שנים של עליונות מכבי, ניצחון 92–96 בהארכה ★ הפועל תל־אביב (בלי לארג'י) נכנע 73–75 בירושלים ★ ניצחונות ברורים למכבי תל־אביב, הפועל חולון ואליצור נתניה

חיזוק חדש להפועל רמת־גן — תמרה ריצ'ארדסון, בתו של מייקל ריי הירושב לידה. מימין הזר־מאמן, אברהם המר (צילום: עוזי קרן).

בכדורסל

מאת סופר "ספורט הארץ"

מה שהיה אמור להיות מחזור שגרתי, הפך אמש למחזור מרתק ומפתיע בזכות הניצחונות של קבוצות התחתית. של הפועל חיפה והפועל ירושלים.

אחרי שלוש שנים של שליטה מוחלטת בעיר הכרמל, נכנעו אתמול שחקני מכבי במישחק הדרבי 92–96 אחרי הארכה. ניצחון זה עשוי להיות משמעותי בשלבי הסיום של העונה כאשר יקבעו היורדות לליגה הארצית.

בירושלים ניצלו בחוריו של שימי ריגר את היעדרו של מייק לארג'י מהרכב הפועל תל־אביב וניצחו בסיום מרתק 75–73. לשתי המנצחות היה זה ניצחון רביעי העונה. להפועל תל־אביב, הפסד חמישי העונה.

שלוש קבוצות צמרת זכו בניצחונות ברורים: מכבי תל־אביב 85–108 על הפועל גבת, הפועל חולון 85–110 על מכבי רמת־גן ואליצור נתניה על הפועל רמת־גן 91–100 ביהוד.

חיפה האדומה שיכורת ניצחון

לאחר שבעה מישחקי דרבי בהם נוצחו בשלוש השנים האחרונות בליגה, הצליחו אמש כדורסלני הפועל לגבור על מכבי רק לאחר הארכה של קרב שקול, רב תהפוכות ומרתק עד הסיום 92–96. במועד היה שוויון 82–82 ובמחצית הוביל מכבי 33–38.

אנשי הפועל הוכיחו, כי הם יודעים לחגוג ניצחון כה יוקרתי. הם פרצו למישטח התחבקו והתנשקו, הניפו דגלים אדומים. מולם נראו כמו מביישים הירוקים של מכבי.

גיבור הניצחון, והאיש שהכל רצו להניפו אל על, לחבקו ולנשקו, היה המאמן הצעיר יריב ורשידצקי. הוא מונה רק לפני שבוע במקום המאמן האמריקאי שהחליף שבועיים קודם לכן את רני כהנא ובדרבי הוא עשה זאת טוב יותר מקודמיו.

שחקני הפועל בניצחונם של שם טוב. דלול ויוסטון עשו עבודה מצוינת, כשגם וולס, אופיר וקסקי לחמו היטב והיו שותפים להישג המרשים. מכבי לא נפל מהפועל בכל המישחק ובלטו בו שפע וגורדון, כשגם ג'ונסון הבריק לעתים. המאכזבים היו פלאוארס ושלכטר שהיו חלשים. שתי הקבוצות קלעו כל אחת 8 סלים של שלוש נקודות והלטו אבנר שם טוב מהפועל וגורדון ממכבי שקלעו כל אחד 5 סלים של 3 נקודות.

הדרבי הזה היה המרתק מכולם בשנים האחרונות. הוא היה שקול, רב תהפוכות, דרמטי ועוצר נשימה. הפועל פתח והוליך 2–5, אבל היתרון עבר למכבי 5–7 הפועל הוליך 12–18 והמאזן היה כרגיל. במצב של 27–31 שתי דקות ו־21 שניות לפני ההפסקה החליפו פלאוארס ויוסטון מהלומות, המשחק הופסק וחודש בכדור ביניים בין השניים שלוחצו ידיים.

מכבי הוליך בהפסקה 33–38 והגדיל יתרונו ל־37–47. הפועל צימצם 50–51 ושוב התנהל מאבק צפוף 58–58, 62–62, 69–71 להפועל, 72–74 למכבי. 69 שניות לסיום קלע שם טוב סל של שלוש נקודות והפועל עלה ליתרון 76–80. זה לא הספיק כדי לנצח. ארי רוזנברג קלע סל של 3 נקודות, צימק ל־79–80 כשנותרו 64 ש' לסיום. 2 קליעות עונשין של יוסטון 79–82 להפועל ורוזנברג 13 ש' מהסיום קלע סל של 3 נק' והשאיר את מכבי בתמונה.

אחרי 82–82 בסיום התייצבו הקבוצות להארכה ושוב היתה נרגנה: 82–84 להפועל, 84–88 למכבי, 89–92 למכבי, 92–93 להפועל, סל של דלול וקליעת עונשין נוספת של השחקן שהגדיל 92–94 להפועל. מכבי איבד כדור וביצע עבירה על קסקי שסניה לפני הסיום ניצל 2 עונשין והגדיל את ניצחון הפועל ל־92–96.

עכשיו עלתה תמונה כמותה שכחו בשנים האחרונות. אוהדי הפועל רקדו על המישטח שיכורי ניצחון, ואמש הוזמנו לארוחה חגיגית עד השעות הקטנות. אחרי שנים של אכזבות הם נתנו לחגוג.

אברהם צבין

ב־6 שניות הכל יכול לקרות

הפועל ירושלים זכה אמש בניצחונו הרביעי העונה, 73–75 על הפועל תל־אביב, לאחר דראמה מרתקת בשניות האחרונות.

כשנותרו 6 שניות לסיום וירושלים הובילה 72–73, פסקו השופטים עבירה לזכותו של לאזון מרסר. הירושלמים טענו, כי העבירה בוצעה בדיוק עם סיום 30 השניות בהן החזיקו התל־אביבים בכדור. השופטים עמדו על כך שמרסר יזרוק. התפתח ויכוח קולני ובסופו של דבר התייצב מרסר על קו העונשין. הוא החטיא את הנסיון הראשון, ניצל את השני והשווה 73–73.

ירושלים יצאה להתקפה אחרונה. לאמאר הרד, השחקן הבולט במיגרש, פרץ לסל, נבלם שלא כחוק ע"י מרסר, ניצל את שתי הזריקות והביס ניצחון יקר לירושלמים.

התל־אביבים התייצבו למישחק ללא שני שחקני חמישיה — חיים ולוטיקמן שיצא לגרמניה להמשך הטיפול ברגלו ומייק לארג'י הפצוע. גם למארחים חסר שחקן חמישיה — בילי מילר הפצוע. המישחק היה שקול. על רמה בינונית. כאשר ההגנות גילו עדיפות בעת שבהתקפה הירבו שחקני שתי הקבוצות להחטיא. היה זה מישחק קשה מאוד לשיפוט, ובסך הכל עשו השופטים עבודה טובה בתנאים קשים כאשר האוהדים הירושלמים מהעשים עד למות.

ירושלים השיגו יתרון 47–26 בדקה ה־13. אבל התלפתו של ריקי בראון, שצבר 4 עבירות, ושני איבודי כדור של עדי בריארי, איפשרו לתל־אביבים לסגור את הפער ולסיים את המחצית ביתרון 34–35.

תל־אביב הובילה 43–46 בדקה ה־28, אבל התעוררות של עדי בן ארי בקליעות מחצי מרחק ולאמאר הרד בפריצות סלוניות והטבעות מסחררות, איפשרו לירושלים לנהל מישחק שווה כוחות.

דקה וחצי לסיום הובילה ירושלים 70–71, תל־אביב עלתה ל־72–71, היתרון חזר לירושלים 72–73 ואז בא השוויון של מרסר ושתי זריקות העונשין של הרד.

רוני דיאמן

אבל מני זולדן יש רק אחד

אליצור נתניה זכה בניצחון חוץ צפוי 91–100, לאחר 39–49 במחצית, מול הפועל רמת גן אך שחקניו נדרשו להזיע כהוגן עד ששמעו את שריקת הסיום. הפועל ר"ג פשוט סירב להיכנע ולוותר לקבוצה עדיפה עליו מכל הבחינות, וכל אימת שאליצור צבר יתרון גדול יחסית, ידעו הרמת גנים לצמצם את ההפרש ולהחזיר את המתח למשחק.

את התבלין העיקרי למשחק סיפקה התנהגותו של מאמן ר"ג אברהם חמר שלא שלט בעצמו לנוכח ביצועיו של השופט מנשה הרמן שלא תמיד נשאו חן בעיניו. התנהגותו של מאמן הרמת גנים הביאה לכלל פעולה אוהד קנאי (מה לאוהד במשטח?) שהחל בוויכוח עם חבר הנהלת הפועל ולבסוף אף היכה אותו. מדמות כמו חמר, בעבר מאמן נבחרת ישראל ועתה קצין משטרה בכיר בגימלאות, מותר לצפות להתנהגות שונה במקצת.

בדקה הי"ז נרשם הפיגור הנמוך במשחק לרמת־גן 37–39, אך ליותר מזאת לא הצליחו שחקני הפועל השאפתנים להגיע. שחקני אליצור, הגם שלא התעלו (בשורותיהם כיכב דני ברינה) הוליכו לאורך כל המשחק, כאשר רק בדקה החמישית נרשם השיוויון היחיד במשחק 13–13. בשורות רמת־גן בלט במשחקו הטוב בירון ג'ונס שרכש 25 נקודות וקלט 21 כדורים חוזרים מכלל ה־30 שקלטה קבוצתו, מול שחקני אליצור הגבוהים שצברו יחדיו 29 כדורים חוזרים. לצידו של ג'ונס בלט קית בנס שקלע 26 נקודות. אך מבין כל האמריקאים שהופיעו על המשטח צד את העין יותר מכל דווקא הישראלי הצעיר מני זולדן שגילה משחק מעולה וגם תרם לקבוצתו 18 נקודות.

יעקב זינגר

היום אימון לנבחרת הלאומית ברמת־גן

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת ישראל בכדורגל תקיים היום אימון שיגרתי באיצטדיון רמת־גן. המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ' הזמין לאימון זה חמישה שחקנים מנבחרת העתודה, כדי שיוכל לקיים התמודדות אימון פנימית. חמשת המוזמנים הם: גיד קליגנר וליאור רוזנטל ממכבי חיפה, יעקב בלוב וחיים לוי ממכבי נתניה, מאיר נגר מהפועל כפר־סבא.

בכדורעף

הערב פתיחת הסיבוב השני בליגה הלאומית

מאת סופר "ספורט הארץ"

הערב יחל הסיבוב השני בליגה הלאומית בכדורעף. תוכנית מישחקי המחזור הי"12: מכבי חיפה — הפועל בתים, מכבי תל־אביב — הפועל כפר־סבא, הפועל העוגן/מעברות — הפועל קרית־אתא, הפועל העמקים/שריד — אליצור תל־אביב, הפועל רמת־אביב — הפועל המעפיל.

טבלת הליגה בכדורסל

	משח'	נצ'	הפ'	יחס סלים	נק'
1. מכבי ת"א	13	13	0	1069–1462	26
2. גליל־עליון	13	10	3	1136–1218	23
3. הפ' חולון	13	9	4	1119–1197	22
4. אל. נתניה	13	9	4	1194–1270	22
5. הפועל ת"א	13	8	5	1104–1126	21
6. מכבי חיפה	13	7	6	1155–1192	20
7. בית"ר ת"א	13	6	7	1191–1124	19
8. הפועל י־ם	13	4	9	1195–1147	17
9. הפועל חיפה	13	4	9	1207–1118	17
10. מכבי ר"ג	13	3	10	1287–1150	16
11. הפועל גבת	13	3	10	1218–1096	16
12. הפועל ר"ג	13	2	11	1371–1146	15

הצופים ניצלו משיעמום גדול

איתרע מזלו של מכבי רמת־גן העונה, לפגוש פעמיים את הפועל חולון לאחר הפסדים מאכזבים להפועל תל אביב. בשתי הפעמים נאלץ לשלם את המחיר ואתמול נוצח 85–110 (40–52). חולון טובה, כמובן, מרמת גן בכל מקרה. אך כאשר מצטרפת לעייפות זו גם מוטיבציה גבוהה — אין לרמת גן סיכוי.

חולון תירגלה במהלך המשחק שמירה לוחצת על כל המגרש ובך ניצלו 250 הצופים משעמום אינסופי ומשעמם. החולונים הוליכו ללא בעיות ולקראת הסיום האיצו את הקצב והגדילו את היתרון. הכדורסלן הבולט במגרש היה רוי בארמור, שגרם הנאה בכמה הטבעות מלהיבות ובכמה סלים וירטואוזיים, קני באניסטר הבקיע מידי פעם. אך יכולתו בהגנה היתה עלובה ואת הדקות האחרונות העביר בשמירה על רועי שידלצקי. ברמת גן בלט בעיקר לארי גיבסון, שקלע 22 נקודות וקלט 13 כדורים חוזרים.

גיא צוקר

אן.בי.איי

הניצחון ה־300 של פאט ריילי

תחז

ניו־יורק (איפי). פאט ריילי, הוביל את הלוס־אנג'לס לייקרס לניצחון ה־300 שלו מאז נכנס לתפקידו כמאמן בנובמבר 1981. הוא הזדקק ל־416 מישחקים בלבד להגיע למאזן זה, המהיר ביותר מבין 27 המאמנים שהגיעו ל־300 ניצחונות. הלייקרס גברו על גולדן סטייט ווריורס 109–90, ביירון סקוט קלע 26 נקודות ללייקרס.

קלייד דרקסלר וקיקי ואנדוויי הובילו את פורטלנד טרייל בלייזרס לניצחון 104–107 בהארכה על הניו־יורק ניקס. דרקסלר קלע 26 נקודות וואנדוויי 23 בניצחון רביעי רצוף של הבלייזרס.

רק ההפרש עורר סקרנות

קשה לצפות ממכבי תל אביב שכל מעייניה נתונים עתה למאבקים המתישים בבית הגמר בגביע אירופה לאלופות שישתדל ויתאמץ מול קבוצה כמו הפועל איתן/גבת המצויה בתחתית הליגה. אבל גם כך ניצחו התל אביבים 85–108.

היה זה מסוג המשחקים שהכל בהם צפוי מראש. העניין היחיד בו יכלו להעסיק עצמם יושבי היציע: מה יהיה ההפרש בסיום המשחק. בגבת הפיקו כנראה לקחים ממבול הנקודות שהנחיתו מכבי תל אביב בשבוע שעבר על הפועל רמת גן ונקטו בשיטה של השהיית הכדור עד למאכסימום הזמן המותר. אולם גם זה לא מנע מהתל אביבים את הנצחון בהפרש 23 נקודות.

עד להפסקה הצליחו האורחים מגבת (בלי יבאי הפצוע) לשמור על פער נמוך ואף להוליך 27–28 בדקה ה־10. הבולט בגבת במחצית זו היה אורן שמר שריכז היטב את משחק קבוצתו לאחר כך נפצע ושותף רק מעט במשחק.

במכבי היה דורון ג'מצ'י מצויין (17 נקודות ללא החטאה) ואילו המאכזב היה מיקי ברקוביץ שהגיע ל־25 אחוזי הצלחה בלבד. במחצית השניה הוכיח לי ג'ונסון שהוא מצוי בכושר טוב ועם 32 הנקודות שקלע והריבאונדים שתפס היה לשחקן המצטיין של המשחק. אצל ברקוביץ וג'מצ'י התהפכו היוצרות. מיקי השתפר ואילו דורון נחלש וצבר 2 נקודות בלבד.

מה שברור הוא כי במשחק של אמש לא ניתן לראות להיכן נושבת הרוח במכבי לקראת המפגש החשוב מחרתיים מול מילאנו. אחרי ככלות הכל, משחק שיגרתי בליגה גם אינו מודד להופעה חשובה בבית הגמר האירופי.

אילן פיש

גביע האלופות

טראסר מילאנו מגיעה הערב

מאת סופר "ספורט הארץ"

אלופת איטליה בכדורסל, טראסר מילאנו, תגיע הערב לישראל לקראת מישחקה נגד מכבי תל־אביב ביום חמישי בבית גמר גביע אירופה לאלופות.

טראסר זכתה ביום א' בניצחונה העשירי מ־15 מישחקים בליגה האיטלקית, 85–67 על דיוואריה. בוב מקאדו קלע 32 נקודות למילאנו, קן באנלו 19 ומייק דאנטוני 11. מילאנו מדורגת עתה במקום השלישי עם 20 נקודות אחרי ורזה־בולוניה 24, ודיוארזה 22. גם לקאנטו 20 נקודות.

לארג'י עשוי לצאת לארה"ב

לטיפול רפואי ברגלו

מאת סופר "ספורט הארץ"

הכדורסלן מייק לארג'י, קפטן הפועל תל אביב, ממשיך לשכב בביתו ועדיין לא ברורה הסיבה לכאבים ברגלו הימנית. אתמול סיים טיפול שניתן לו בבית חולים. במהלכו הוכנסו לעורקיו כמה תרופות לשיכוך כאבים ולהרפיית שרירים.

גם לאחר הטיפול לא חלה הטבה במצבו ולכן לא שותף אמש במשחק קבוצתו בירושלים. אתמול אמר לארג'י: "איני יודע מה לעשות. הרופאים אינם מצליחים למצוא את הסיבה לכאבים. אני מתכוון להמתין שבוע נוסף, ואם לא ימצא פיתרון — יתכן שאטוס לטיפול בארצות הברית. שם אלך להיבדק אצל רופאים נוספים ואולי נצליח לפתור את הבעיה".

קנייתי והולנדית זכו במרתון הונולולו

הונולולו (איפי). איברהים חוסיין בן ה־28 מקניה, ניצח כאן במרתון של הונולולו בזמן טוב של 2:11.24 שעות. חוסיין ניצח גם אשתקד.

גם קארלה בורסקנס מהולנד הגנה על תוארה כשניצחה בין הנשים ב־2:31.02 שעות.

ליגה לאומית מחזור 13

הפועל חיפה — מכבי חיפה 92–96 (38–33, 82–82)

● המצטיין: אבנר שם־טוב

● להפועל קלעו: דלול 24, יוסטון 22, שם־טוב 17, וולס 13, קסקי 12, אופיר 8.

● למכבי קלעו: שפע 22, גורדון 21, ג'ונסון 20, רוזנברג 13, שטיינהאואר 10, פלאוארס 4, שלכטר 2.

● שפטו: ראובן וירהבניק ושי שטריקס, 3000 צופים בהיכל הספורט ברוממה.

הפועל ירושלים — הפועל תל־אביב 73–75 (35–34)

● המצטיין: לאמאר הרד

● לירושלים קלעו: הרד 28, בריארי 21, בראון 12, קנו 7, דניאלס 4, בלאס 3.

● לתל־אביב קלעו: מרסר 19, פרישמן 17, ויליס 16, רובינסון 16, קליש 5.

● שפטו: דוד רגן ועדן עמית, 1,600 צופים בהיכל הספורט במלחה.

מכבי תל־אביב — הפועל גבת 85–108 (46–56)

● המצטיין: לי ג'ונסון

● למכבי קלעו: ג'ונסון 32, מני 22, ברקוביץ' 22, ג'מצ'י 19, ליפין 8, ארדיטי 3, לאסוף 2.

● לגבת קלעו: האדרי 23, אלון שמר 23, מאר 17, שמחוני 10, כתבי 8, אורן שמר 3, פורת 3, שביט 2.

● שפטו: טוד וורניק ושלום הלבה, 1,000 צופים, ביד־אליהו.

הפועל חולון — מכבי רמת גן 85–110 (40–52)

● המצטיין: רוי בארמור

● לחולון קלעו: בארמור 30, באניסטר 19, טרי 16, אלימלך 14, בוגין 12, מאור 11, יעקבי 6, מולכו 2.

● לרמת־גן קלעו: גיבסון 22, גורן 19, תומאס 16, בינו 14, שידלצקי 6, נעמן 4, באורי 4.

● שפטו: אבי זגול ואמא קמינר, 250 צופים בחולון.

אליצור נתניה — הפועל רמת־גן 91–100 (39–49)

● המצטיין: בירון ג'ונס

● לאליצור קלעו: ברנה 25, סימס 19, ג'נסון 18, גירנס 14, פייר 11, מאלוביק 10, צוורסון 3.

● לרמת־גן קלעו: בנס 26, ג'ונס 25, חולדין 18, באבנר 14, בריארי 4, כהן 2, פרידברג 2.

● שפטו: מנשה הרמן ודן ברונשטיין, 200 צופים ביהוד.

מלך הסלים

● דיויס (בית"ר ת"א) 401
● מני (מכבי ת"א) 347
● יוסטון (הפועל חיפה) 335
● גורן (מכבי ר"ג) 329
● הרד (הפועל י־ם) 320
● ברי (גליל־עליון) 310

במחזור הבא

● ביום שני: הפועל גליל־עליון — מכבי תל־אביב, אליצור נתניה — הפועל חולון, מכבי רמת־גן — הפועל ירושלים, הפועל תל־אביב — הפועל חיפה, מכבי חיפה — בית"ר תל־אביב, הפועל גבת — הפועל רמת־גן.

● ברית המועצות, ללא שוערי דינאמו קייב, ניצחה בסאלרנו את רומא 2–1. השוער ברצק הקנה יתרון לרומא, ליוזי השווה בבעיטת 11 מ' ויוזי סאביצ'ב הבקיע את שער הנצחון בדקה ה־45.

המאמן הבולגרי נטקו וולב באימון הבכורה:

איני מרוצה מיכולת יפו לא ארשה לבלף באימונים

בכדורגל

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

באיצטדיון "באוך" ביפו היה נדמה אתמול לרגע קט, כי ההיסטוריה חוזרת על עצמה. הבולגרי נטקו וולב שאימן את מכבי המקומי בשנות השישים, שב פסע על כר הדשא בבגדי אימון ועם משרוקית בפיו. אבל מהר מאוד התברר לשחקנים, כי לא תהיה להם אפשרות להתרפק על נוסטלגיה אפילו לזמן קצר.

באסיפת קבוצה שקדמה לאימון הראשון הבהיר וולב לחניכיו החדשים חד וחלק עם מי יש להם עסק. "איני מרוצה מהיכולת שלכם במישחק האחרון נגד בית"ר נתניה למרות שניצחתם (2–1). מצפה לכם עבודה קשה. לא ארשה לבלף באימונים, המשמעת תהיה נוקשה, מי שיחרוג יתקטו נגדו אמצעים". דברי המאמן.

על כר הדשא ערכו השחקנים תרגילי שליטה בכדור, לאחר מכן מישחק פנימי ולקינוח בעיטות לשער. לאחר האימון, שארך כשעתיים, נראו השחקנים תשושים אך ברורים. "היה אימון טוב, אמנם התאמצנו אך כשיש מאמן של ממש זה נראה בשטח", אמר המלוץ דוד אמינה. המנהל המיקצועי משה אונגה, שימש כמאמן זמני מאז התפטרותו של בדהור מורחי, חשף את מחשבותיו במלים ספורות: "יש הרבה מה ללמוד ממנו". אונגה ישמש עוזרו של וולב וגם מתורגמן.

בסיום האימון התחבק וולב בידידות עם כמה ממכריו הוותיקים והשיב לשאלות עיתונאים. "ראיתי שלשחקנים חסרים יסודות, אולם במאמץ נשתדל לעשות כמיטב יכולתנו, כדי להביאם לכושר טוב. לשחקנים יש מוטיבציה". הוא אמר, כי התרשם שחלה התקדמות בכדורגל שלנו.

נטקו וולב, המאמן הבולגרי של מכבי יפו, אתמול באימון בכורה (צילום: עוזי קרן).

ההתאחדות הבטיחה לבורוסיה ולקלן 5,000 דולר למישחק

בטורניר המרובע ישתתפו האלוף ומחזיק הגביע

מאת משה הרנעש
סופר "ספורט הארץ"

האלוף ומחזיק הגביע ייצגו את ישראל בטורניר הבין־לאומי המרובע שיהיה בפברואר 1987 — כך הוחלט אתמול בהתאחדות לכדורגל. במיפעל החדש ישתתפו הפעם הקבוצות פ. צ. קלן ובורוסיה מנשנגלאדבך ממערב גרמניה. ההתאחדות הבטיחה לכל אחת מהקבוצות סכום כספי מינימלי של 5,000 דולר למישחק, ללא קשר לפרסים הכספיים לקבוצות המנצחות ולמימון הוצאות הטיסה והדירות.

לאחר שהוחלט אתמול בהתאחדות מי הקבוצות הישראליות שישתתפו בטורניר, אישרה קלן את באה לאחר שהביעה שביעות רצון מהתנאים הכספיים. לקלן היתה הצעה לביקור בדרום אמריקה באותו מועד, אך היא העדיפה את ישראל.

בטורניר אמורות להשתתף מחזיק הגביע בית"ר ירושלים המוליך בטבלת הליגה וכן האלוף הפועל תל־אביב. השתתפות האלוף מותנית בכך שידורג ערב הטורניר לפחות במקום השמיני. אם ידורג נמוך יותר תועבר הזכות לסגנו מכבי חיפה.

עדיין לא נקבע היכן יהיו משחקי הטורניר. המגמה לקיימם בבלומפילד או ברמת־גן, אלא אם כן ישתתף מכבי חיפה. במקרה כזה יתכן שחלק מהמישחקים יהיו בחיפה. תחילה יתמודדו המועדונים הגרמניים עם המארחים הישראלים בהתאם להגרלה. המנצחים יתמודדו על גביע הטורניר. ההתאחדות תקיים את הטורניר מידי שנה. הכוונה היא לבקש בעתיד מפיפ"א להעניק לו הכרה רישמית.

אלוף עולם מרומניה ידריך את נבחרי ישראל

היאבקות

מאת סופר "ספורט הארץ"

המתאבק הרומני המפורסם בסיגנון יווני־רומי, סטפאן רוסו, יגיע בסוף החודש לישראל וידריך את הנבחרת הלאומית במשך שלושה חודשים. נשיאות ההתאחדות לספורט אישרה אתמול את הבאת המאמן־מתאבק.

רוסו ידריך את בכירי המתאבקים. ידגים באגודות וישמש יריב אימונים למתאבקי הנבחרת. הרומני בן ה־30 זכה במדליית זהב באולימפיאדת מוסקווה ב־1980 במשקל עד 74 ק"ג. כן הוכתר פעמיים לאלוף העולם וזכה חמש פעמים באליפות אירופה.

הבאת רוסו משתלבת בתוכנית המיקצועית של הענף לקדם את המתאבקים הצעירים לקראת אליפות העולם לנוער שתהיה בישראל ב־1990.

הבוקר בגמר המאסטרס בניו־יורק: לנדל נגד בקר

טניס

ניו־יורק (איפי). מישחק הגמר של טורניר המאסטרס, על סך כספי של 100 אלף דולאר, שיתקיים כאן הבוקר במדיסון סקוור גארדן, יהיה חזרה על גמר אשתקד כאשר איוון לנדל ניצח את בוריס בקר.

כאן נפגשו שני הטניסאים הטובים בעולם ארבע פעמים ובקר בן ה־19 ניצח בשלושה מהמישחקים. בסיכום המישחקים ביניהם עד היום מוביל לנדל 3–5. ללנדל זו הופעה שביעית רצופה בגמר המאסטרס והוא ניצח שלוש פעמים. בקר משחק בפעם השניה בגמר. שני הטניסאים צברו עד כה בטורניר זה 80 אלף דולאר כל־אחד.

בחצי הגמר ניצח לנדל את השוודי מאטס וילאנדר 6–4, 6–2 בעוד שבקר גבר על שוודי אחר, סטפאן אדברג 6–4, 6–4.

בתחרות מי־דאג', קליפורניה, זכתה מרטינה נברטילובה ב־110 אלף דולאר בטורניר ההזמנה. היא גברה בגמר על כריס אוורט־לויד 6–4, 6–2. כריס התנחמה ב־90 אלף דולאר.

מרתון

אפל נפצע בתאונת דרכים

מאת סופר "ספורט הארץ"

אבי אפל, מבכירי רצי המרתון של ישראל, נפצע בתחילת השבוע בתאונת דרכים. המקרה אירע, כאשר אפל סייע במדידת המסלול למרתון טבריה שיהיה בשבוע הבא. הוא רכב על אופניו כשלפניו ומאחוריו נסעו מכוניות מתנועת "יוהר ופקאר" שהעמידה לרשות הרוכבים את כל אביזרי הבטיחות הדרושים. במפתיע חלפה מכונית זרה ופגעה באפל. הדסה את אופניו ופגעה ברגליו ובפניו. אפל נלקח לבית החולים "פוריה" בטבריה ונשלח לביתו לאחר טיפול רפואי. אפל בן ה־32 עלול להחמיץ את מרתון טבריה.

הולנד האולימפית מבקשת לבוא בנובמבר

מאת סופר "ספורט הארץ"

הנבחרת האולימפית של הולנד מבקשת לבוא לישראל בנובמבר 1987. ההתאחדות תשקול את ההצעה מאחר שגם נבחרת אירלנד מבקשת לשחק בישראל במועד זה.

הנבחרת הלאומית תקיים ביום ג' של השבוע הבא מישחק רעים בבאר־שבע נגד נבחרת פיקוד דרום. המישחק יהיה במסגרת חגיגות מאה שנה להולדת דוד בן־גוריון.

דרבי במנצ'סטר בסיבוב השלישי בגביע האנגלי

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). הדרבי של מנצ'סטר שיהיה באיצטדיון אולד טראפורד, יעמוד במוקד מישחקי הסיבוב השלישי בגביע האנגלי ב־10 בינואר.

עוד ארבעה מישחקים יפגישו קבוצות מהליגה הראשונה. מחזיקת הגביע, ליברפול, יוצאת למישחק קשה על מישטח הדשא המלאכותי בלוטון שם נוצחה כבר העונה. אוהדי ליברפול לא יוכלו לחזות במישחק כנהוג בלוטון אבל יתנחמו בכך שמישחק זה יתקיים 24 שעות מאוחר יותר ויועבר בשידור חי בטלוויזיה.

המישחקים האחרים בין קבוצות הליגה הראשונה: אברטון — סאות'המפטון, אסטון־וילה — צ'לסי, קווינס פארק ריינג'רס — לסטר. המובילה בטבלה ארסנל, תתארח אצל רדינג מהליגה השניה.

הנוער היום בכפר־סבא

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל תקיים היום מישחק אימון בכפר־סבא, נגד הפועל המקומי המדורג בצמרת הליגה הלאומית. נבחרת הנוער מתכוננת לטורניר הקיבוץ העולמי שיהיה בחודש הבא באוקלנד, ניו־זילנד.

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
מיכאל ירון ז"ל
נעלה לקברו לאזכרה וגילוי מצבה ביום ד' ח' בכסלו תשמ"ז 10.12.86 בשעה 15.00
בבית העלמין בהרצליה רוד פינסקר
רעייתו: מיקה
בתה: דנה
בנה: שי
אנו מודים לכל מנחמינו בכתב ובע"פ

במלאת שלושים למותה של אמנו וסבתנו היקרה
אלגרה קסוטו ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה בבית העלמין סנהדריה, ירושלים היום, 9.12.86 בשעה 13.00
תודתנו לכל מנחמנו בכתב ובע"פ
בני משפחת קסוטו

במלאת שלושים לפטירתה של
אמי היקרה וסבתנו האהובה
אטל גוטסמן ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום חמישי, ט' בכסלו תשמ"ז (11.12.86) בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול.
תודתנו נתונה לכל מנחמינו
בתה: עדה נוימרק
וכל המשפחה

האוניברסיטה העברית בירושלים
אבלה על מותו של
משה ברעם ז"ל
ידיד ושוחר
חבר חבר הנאמנים של האוניברסיטה
ומביעה תנחומים למשפחה

לעוזי ברעם
אנו משתתפים באבלך הכבד
במות
אביך ז"ל
שמואל מרום, מנכ"ל
וצוות העובדים
יוניתורס ישראל בע"מ

הננו מודיעים בצער כי
חורחה (ישראל) קובלסקי
JORGE KOWALSKI
נפטר ב־7.12.86
את גופתו תרם למדע
בתו וחתנו: אנה ודוד אשר
בנו: עמנואל קובלסקי
נכדיו: אריאל ויוסי אשר

לעובד **אורן רמי**
(סניף דימונה)
אתך באבלך בהילקח האם
סימי ז"ל
אגד
ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

למשפחות **נדיבי — הררי**
אתכם מבכים את
יעל
שאיננה
צוות
תפזול

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
שלמה שטיבל והמשפחה
על מות **האם ז"ל**

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
דני סטוצ'ינר והמשפחה
על מות **האם ז"ל**

לאמנון צפתי
משתתפים באבלך על פטירת
אמך ז"ל
ההנהלה והעובדים
הנדסת התפלה לישראל
(תהליך זרחין) בע"מ

טקס גילוי המצבה ואזכרה במלאת 30 לפטירת
בוריס תג'ר ז"ל
יערכו בבית הקברות בקרית שאול מחר יום רביעי ח' כסלו
תשמ"ז 10.12.86 בשעה 14.00
ידידיו ומוקירי זכרו מוזמנים.
נפגשים ליד שער הכניסה
קבוצת מ.ב.ע. בע"מ
משפחת תג'ר

חדשות המשק

ועדת העבודה והרווחה: אין לתת רשיונות עבודה לזרים

בשל הבדלים במיסוי כפול הנטו של עובד זר מזה של ישראלי בעל ברוטו זהה ★ מינואר עד ספטמבר הוצאו 1980 רשיונות עבודה לעובדים זרים ★ 4,000 זרים מועסקים ללא רשיון

מאת עדנה אירדור
סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

שכר הנטו של עובד זר במפעל תעשיה בארץ כפול משכר עובד מקומי. מפעלי תעשיה משלמים כיום לזרים שכר ממוצע של 1,200 ש"ח לחודש, לעומת 600 ש"ח למקומיים. משרד הפנים הוציא בתשעת החודשים הראשונים של השנה, לבקשת שרות התעסוקה, 1980 רשיונות להעסקת עובדים זרים. להערכת משרד הפנים, מועסקים כיום יותר מ־4,000 עובדים זרים בלא רשיון.

בשבועיים האחרונים הוגשו לשרות התעסוקה עוד 500 בקשות ממפעלי תעשיה, בעיקר בענפי הטכסטיל והמתכת. חברי ועדת העבודה והרווחה של הכנסת אומרים, כי הביקוש למאות עובדים מצד מפעלי תעשיה מול 18,000 מובטלים במשק, מקורו בהעדר מדיניות ברורה של הכוונה לתעסוקה, תכנון לקוי של מערך כוח האדם לעבודה לרבות לימוד מקצוע והכשרה מקצועית, כולל העדר הכשרה טכנית בסיסית בבתי הספר המקצועיים לנוער. ועדת העבודה והרווחה דנה אתמול בנושא עבודה זרה.

נתונים שמסרו נציגי התעשיינים לוועדה מלמדים, כי עלות פועל זר למפעל היא 1,200 דולר לחודש (מבוסס על תחשיב של 6 דולר לשעה). לאחר ניכוי דמי התיווך לחברה מקבל העובד הזר שכר של 800 דולר לחודש, פטור ממס. העובד הישראלי המשתכר שכר ברוטו זהה נשאר כשבידיו 400 דולרים, בשל ניכויי מס, תנאים סוציאליים וכיוצא באלה.

עוד הוסבר לחברי הוועדה כי לתעשיינים יש עניין בהעסקת עובדים לא מאורגנים, מאחר והדבר מתווה שום להשגת תפוקה גבוהה יותר וכי הדבר הוסף גורמה בשנה האחרונה, אפילו במפעלים ממשלתיים ושל חברת העובדים. בתעשיה מועסקים כיום 216 עובדים זרים מתוכם 50 במפעלי כור. התעשיות הבטחוניות מעסיקות 464 עובדים זרים מתוכם 312 בתעשיה האוירית ו־21 במנועי בית שמש. 582 זרים עובדים בבתי המלון ומסעדות. 270 עובדים במוסדות סיעוד. באילת מועסקים כיום 200 עובדים זרים בלתי מקצועיים בבתי מלון ובמוסדות ציבור.

ועדת העבודה והרווחה של הכנסת דורשת משר הפנים שלא להנפיק רשיונות לעובדים זרים, ומשרי העבודה והמסחר והתעשיה לפתור את מצוקת כוח האדם במפעלי התעשיה במסגרת כוח אדם מקומי. לדעת חברים בוועדה, יבוא עובדים זרים למפעלי טקסטיל כדי לעמוד בהזמנות במסגרת הסכמי הסחר החופשי עם ארה"ב ואירופה, מעמיד את הסכמי הסחר במבחן כדאיות אם כוללים זאת גם מנקודה חברתית.

לדברי יו"ר הוועדה ח"כ אורה נמיר, הפתרון לעיוות התעסוקתי שנוצר בתחום התעשיה הוא חוק שכר מינימום והחזרת הוצאות לדמי האבטלה. עם זאת, לדבריה, כל עוד אין חוק שכר מינימום הוועדה לא תסכים לשום שינוי שיביא להחזרה בתנאי הוצאות לאבטלה.

מטען סעודי לא יאוחסן בקלן משום שהטרמינל נראה כמגן דוד

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

ערב הסעודית ויתרה על שדה התעופה של קלן בגרמניה כמקום לאיחסון סחורות המטען שלה, מפני שבניין הטרמינל במקום הוא בצורת מגן דוד – גילה אתמול מנכ"ל חברת ק.א.ל־קווי אוויר למטען בע"מ, צפריר לנקן במסיבת עיתונאים אשר התקיימה אתמול בבית סוקולוב בתל־אביב, במלאת עשור להקמת החברה.

לדברי לנקן הגרמנים לא נכנעו ללחץ של הסעודים לשנות את צורת המיבנה במקום, המשרת את חברת ק.א.ל כמחסן המרכזי באירופה. לדבריו, על משרד התחבורה להעניק לחברה רישיון מפעיל, דבר שיוזיל את מחירי הטסת המטענים בשעורים שבין 10 ל־20 אחוזים. הוא מסר, כי החברה מתכננת לבצע בעונת החורף הנוכחית 220 טיסות מטען במטוס מסוג "בואינג" 747. מחיר הובלה של טונה תוצרת חקלאית הוא 500 דולר. והחברה מתחלקת, לדבריו, עם חברת "אל על" ביצוא ויבוא המטענים והיחסים בין שתי החברות תקינים לחלוטין.

עוד מסר לנקן, כי החברה תיכננה לבצע טיסה שבועית למזרח הרחוק, אך כמות המטען היתה קטנה מדי והתוכנית בוטלה.

לפני הכתבים הוצגו פיתוחים בלעדיים של ק.א.ל. אשר הביאו לניצול מירבי של נפח מטוס המטען. בין השאר מדובר במיתקן להובלת חמש מכוניות על יחידת שטח אחת, תוך ניצול החלל שמעל המכוניות עד לגובה המטוס. כנפונים בסיפון התחתון של המטוס נפתחים ומתחברים למישטח המטענה ומגדילים את נפחו ב־25 אחוז.

חדשות חוץ

האמריקאים מסתלקים – הסובייטים מגיעים: בנמל התעופה מהראבאד קידם מוהמד לאהואר (מימין), שר הכלכלה של איראן, את פניו של קונסטנטין קטושב, שבא לאיראן בראש משלחת כלכלית סובייטית להשתתף במושב העשירי של הוועדה הסובייטית־איראנית לקשרי כלכלה. (צילום: איפי)

מידע "אינטימי אך לא מחשיד" שהגיע ללונדון:

בתו של הלורד רוטשילד – אמה – ידעה על מהלכי פאלמה בליל מותו

המליונרית־האקדמית בת ה־38 היתה אמורה להיפגש עם המנהיג השוודי באותו ערב

מאת שאול צדקא סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). שמועות נפוצות בלונדון כי אמה רוטשילד, בתו של הלורד ויקטור רוטשילד, הנמצא עתה בבחירותיה של פרשיית הריגול הנוכחית, ידעה על מהלכיו של ראש ממשלת שבדיה, אולוף פאלמה, בליל מותו, וכי משטרת שטוקהולם נמנעה עד כה מסיבות לא ברורות לחקור אותה.

המידע אשר הגיע לבירה האנגלית אינו מצביע בשום פנים ואופן כי היה קשר כלשהו בין המליונרית־האקדמית בת ה־38 לבין המנהיג השוודי, אך קירבתה המיוחדת, אף האינטימית, של רוטשילד לפאלמה, נחשבת לאחד הסודות הגלויים בשתי הבירות ועל פי אחד המקורות באותו ערב גורלי אמורים היו השניים לצאת יחדיו, אלא שהתוכנית השתנתה ברגע האחרון.

בת־לוויה קבועה

אמה היא חברה בוועדת פירוק הנשק הגרעיני בראשה עמד פאלמה מאז 1980 ושבועות ספורים בלבד אחרי שנפגשה עמו בפעם הראשונה, עד מהרה היתה לבת־לווייתו הקבועה במסעי הרצאות ובוועידות בינלאומיות והיה זה פאלמה שניצל את השפעתו, כדי לצרפה להנהלת המכון הבינלאומי לחקר השלום המפורסם של שטוקהולם. כעבור שנה הוא ביקש להגיע את מינויה, לעמוד בראש המכון עצמו, אך נסוג בו מהחלטתו בשל התנגדות נמרצת של העובדים הבכירים המפלגה הסוציאל־דמוקראטית.

אמה רוטשילד, שאינה נשואה, נחשבת לחוקרת אקדמית מוכשרת שעשתה חיל באוניברסיטאות אוקספורד וייל. היא בתו מנשואיו השניים של הלורד רוטשילד, העומד עתה במרכזה של סערת הריגול בבריטניה.

על פי סיכום בין נחמקין וראשי הממשל בושינגטון:

יופחת ההיטל על היצוא החקלאי מישראל לארה"ב

מאת אברם צחור
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הממשל האמריקאי יפחית את ההיטלים על היצוא החקלאי הישראלי לארה"ב, ובמקרים מסויימים אף יבטלם. כך סוכם בשיחות שניהל השבוע שר החקלאות, אריה נחמקין, השוהה עתה בארה"ב, עם ראשי הממשל האמריקאי.

האמריקאים גובים היטל על היצוא הישראלי, כדי להשוות את תנאי הסחר של יצואני תוצרת חקלאית ממדינות אחרות לאלה הישראלים, המקבלים לטענתם תמריצים ממשלתיים. המרכז לסחר חוץ במשרד החקלאות בתל אביב החל כבר בהכנת רשימה ארוכה של מוצרי חקלאות ישראליים, לגביהם חלה ירידה מעשית וריאלית בתמריצי היצוא. רשימה זו תועבר לאמריקאים ותשמש כבסיס להפחתת ההיטלים.

שר החקלאות השוהה עתה בארה"ב כאורח עמיתו האמריקאי, ג'ימס ליננג, נפגש בניו יורק לשיחות גם עם ראשי חברות ענק מקומיות, העוסקות ביבוא חקלאי. סוכם, כי כבר השנה יוגבר יצוא הפרחים, המלונים ואף יצוא העגבניות מישראל לארה"ב.

עובדים מקצועיים

ישראל תייצא לארה"ב גם עובדים מקצועיים של פרות חלב. האמריקאים מעוניינים ביבוא עובדי פרות ישראליות כדי להשביח את עדרי החלב שלהם. הפרות הישראליות נחשבות כבעלות תנובת החלב הגדולות בעולם.

ישראל תייצא לארה"ב גם כמויות גדולות של כבד אווז.

היצוא החקלאי לארה"ב מגיע כיום לכ־15 מיליון דולר בלבד בשנה. לדברי נחמקין, ניתן להכפילו תוך זמן קצר.

פרץ מאשר התחלת תכנון מפורט לבית הקברות ברמת אביב ג'

מאת חיים הנדווקר

משרד הפנים החליט לאשר התחלת תכנון מפורט של בית העלמין בשכונת רמת אביב ג' בתל אביב, תוך עמדתה של עיריית תל אביב.

פקיד בכיר במשרד הפנים אמר אתמול כי התנהגותו של ראש העיריה שלמה להט בפגישה עם שר הפנים היתה בלתי מאוזנת ובלתי אחראית.

מפעלים גדולים יוכלו לרכוש עבור עובדיהם מקומות ב"משען"

הוועדה המרכזת אימצה המלצה לתכניות חסכון מיוחדות שיבטיחו מקום בבית אבות

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות אימצה בתחילת השבוע את מסקנותיה של ועדה שבראשה עמד ראובן אבל, מנכ"ל קרן נתיב, שדנה בפתרון בעיית צפיפות האוכלוסיה ברשת בתי האבות משען, המנוהלת על ידי ההסתדרות. ממצאי הוועדה מראים כי ברשת משען יש 4200 מיטות, התפוסה במלואה, ומספר הממתינים מגיע עתה ל־5,000 איש, כשכל חודש מצטרפים 150 מועמדים חדשים. חברי הוועדה ממליצים להקים אגף מיוחד לפיתוח בתי האבות, אשר יקים בתי אבות נוספים.

אנשי הוועדה מודעים לכך כי המקורות התקציביים שמימנו בעבר הקמת בתי אבות כמו משרד הבריאות, כספי המס האחיד ותרומות אזלו, ולכן הם מציעים מימון באמצעות התקשרות עם גופים ציבוריים גדולים כמו חברת החשמל, צים, אגד, בתי הזיקוק וקופת הפנסיה, אשר ירכשו עבור חבריהם מקומות בבתי אבות אלה. תמורת הרכישה תאפשר את הקמת האגפים החדשים. הנהלת משען נמצאת בעיצומם של מגעים עם גופים אלה.

הצעה נוספת של הוועדה היא פתיחת תכניות חסכון חדשות בבנק הפועלים, לבודדים ולזוגות מגיל 50 ומעלה. כספי תכניות אלה יקנו זכות לחוסך להבטיח את מקומו באחד מבתי האבות לאחר פרישתו לפנסיה.

קרנות הפנסיה ההסתדרותיות יעדכנו החודש את התשלומים לגמלאים ב־7.2%

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קרנות הפנסיה ההסתדרותיות מעדכנות החודש את התשלומים לגימלאים בשיעור 7.2%. העידכון נעשה בהתאם לתקנות הקרנות הקובעות, כי הפנסיה תוצמד למדד המחירים לצרכן. כל אימת שתשולם במשק תוספת יוקר. במאי עודכנו הפנסיות בשיעור של 5%, וכמה חודשים לפני כן, היה עידכון של 4.28%.

כל אותה עת לא עודכנו הפנסיות של גימלאי נתיב, כיוון שתקנות הקרן קובעות הצמדה להסכמי השכר ולא למדד המחירים לצרכן. עם זאת, גימלאים אלה זו יקבלו החודש תוספת 5% במסגרת הסכמי השכר במגזר הציבורי. גימלאי רשות הנמלים, המבוטחים במסגרת הקרן, יקבלו בחודש הבא תוספת שתנוע בין 15 ל־20 אחוזים. תוספת זו תשולם עם חתימתם הסופית של הסכמי השכר בין עובדי הנמלים להנהלת הרשות. בינואר יקבלו גם גימלאי בזק וטלל בנה המבוטחים ב"נתיב" תוספת בשיעורים שבין 15% ל־20%, בעקבות חתימת הסכמי השכר בסקטורים אלה.

הפנסיות של גימלאי שירות המדינה יעודכנו בשיעור של 5 ל־10 אחוזים, בעקבות חתימת הסכמי השכר בשירות הציבורי, שבהם הוחלט על תוספת של דרגה אחת לכל עובדי השירות.

המלונאים תוקפים את שריר; משרד התיירות: שיוזילו במקום להשמיץ

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

ביקורת חריפה על הממשלה ושר התיירות אברהם שריר, אשר מדיניותם תרמה למצב הקשה אליו נקלעו בתי המלון, מתח אתמול יו"ר התאחדות המלונאים, אלי פפושדו.

נשיא ההתאחדות, מוריס קסטנר, הציג תמונה קודרת ביותר של המצב במגזר. לדבריו, אין מנהיגות המגזר יודעת מה לומר לחברים, המתכנסים מחר לוועידתם השנתית, כאשר רבים מהם נמצאים על סף פשיטת רגל.

לדברי מנכ"ל התאחדות המלונות, משה עמיר, נמצאים כיום 64 בתי מלון בקשיים חמורים. ועדה מיוחדת שהתכנסה אתמול אמורה להביא לפני הוועידה הכללית הצעה למגור מלונות לקראת חג המולד, בגלל הקשיים הכלכליים.

המלונאים דורשים מהממשלה לסייע ישירות על ידי הקמת "קרן מצוקה" בסך כ־25 מיליון דולר.

במשרד התיירות נמסר אתמול בתגובה, כי שר התיירות הוא זה שקידם את הענף הביא לקליטתו בתודעת הציבור. השר היה זה שהשיג תקציבים לענף. "בימים קשים אלה לענף התיירות מוטב למלונאים לעסוק בצעדים מועילים כמו מבצעי פרסום והוזלת מחירים ולא בהשמצות אישיות".

רשמית: 256 ילדים בגילאי 11־15 במעצר בדרא"פ לפי תקנות חירום

יוהנסבורג (ע"צ וע"ד). משטרת דרום אפריקה גילתה אתמול לראשונה, כי היא מחזיקה ב־256 ילדים בגילאי 15־11 על פי תקנות מצב החירום.

מפקד המשטרה יוהאן קוטיזי אומר בהודעתו, כי הילד הצעיר ביותר במצב המעצר הוא בן 11. ששה ילדים הם בני 12.

בהודעת המשטרה נאמר כי בין העצירים המוחזקים במעצר 88 הם [illegible] ו־140 הם בגיל 15. השלטונות טוענים, כי צעירים וילדים ממלאים תפקיד חשוב במעשי האלימות בעיירות השחורים ברחבי אפריקה מזה שנתיים.

בינתיים, גוברת תנועת המחאה בדרום אפריקה נגד החזקת ילדים בכלא [illegible] מספר הילדים המוחזקים במעצר ללא משפט הוא יותר מאלף.

קשייה הכלכליים של מצרים – במוקד ביקור מובארק בצרפת

קאהיר (ע"צ וע"ד). נשיא מצרים חוסני מובארק יבוא מחר לביקור ממלכתי של ארבעה ימים בצרפת, בלווית שר הכלכלה [illegible], עלי מוסטפה.

נראה, כי שר זה יצטרף לביקור בשל המצב הכלכלי של מצרים והקשיים הפיננסיים שיתפסו מקום חשוב בשיחות בין מובארק ומנהיגי צרפת.

זהו ביקורו הממלכתי הראשון של מובארק בפאריס, מאז נכנס לתפקידו באוקטובר 1981.

אולם, תהיה זו פגישתו ה־14 עם הנשיא מיטראן. מובארק ישוחח פעמיים עם ראש הממשלה שיראק.

צבא הונדורס הוחש לגבול ניקראגואה

טגוסיגלפה (ע"ד וע"צ). מסוקים אמריקאיים הוחשו מאות חיילים מצבא הונדורס לאזור הקרבות בגבול ניקראגואה, כדי להילחם בכוחות הסנדיניסטים שחצו את הגבול, תוך מירדף, אחר מורדי ה"קונטראס" הנתמכים על ידי ארצות הברית.

דובר של שגרירות ארצות הברית אמר כי נשיא הונדורס חוסה אזקונה, הוא שביקש מהאמריקאים שיעבירו דחוף של רכבת אוירית שהחלה להגיע ביום ראשון היישר אל מסלול הנחיתה ליד העיירה ג'אר מסטראן – 30 ק"מ מניקראגואה. החיילים הוטסו במסוקי תובלה אמריקאיים מדגם "צ'ינוק".

בוואשינגטון אמר דובר הבית הלבן כי הקרבות נחלשים ו"הרכבת האוירית הושלמה". הוא הוסיף כי הנשיא רייגן אישר בשבת את הרכבת האוירית לאחר שנועץ טלפונית עם אלטון קיל, היועץ בפועל לביטחון לאומי, האדמירל ויליאם קראו, יושב ראש המטות המשולבים של צבא ארצות הברית ושר החוץ ג'ורג' שולץ.

המסוקים האמריקאיים לא היו חמושים ולא טסו באזור הקרבות או בקירבתו.

ערך את המדור: חיים פל

בראשונה זה יותר מ־26 שנה:

אינפלציה שנתית שלילית בשווייץ

(ע"ד). בשווייץ נרשמה בחודש נובמבר אינפלציה שנתית שלילית, בראשונה זה יותר מ־26 שנה, בשל התמוטטות מחירי הנפט והתחזקות הפראנק השווייצי, מתברר מסיכומים רשמיים שפורסמו אתמול.

לשכת התעשיה והמסחר של הממשלה, מסרה, כי מדד המחירים לצרכן ירד ב־0.1 אחוז בשנה שנסתיימה בנובמבר. הפעם האחרונה שמדד המחירים השנתי ירד, היה ב־1959. כלכלנים קידמו בברכה סיכומים אלה, אך הזהירו כי הימים של אינפלציה רגילה בשווייץ רחוקים מלהסתיים. יצוין כי בשנה שעברה התחזק הפראנק השווייצי בשיעור של 20 אחוז לעומת הדולר.

הכלכלנים אמרו כי האינפלציה בשווייץ עשויה להישאר שלילית בחודשים הקרובים, אך קרוב לוודאי שתעלה מעל לאפס בראשית השנה הבאה, כאשר יצומצמו ההשלכות של מחירי הנפט הנמוכים והמטבע יתחזק.

פראוודה: ארה"ב וישראל זוממות לתקוף את סוריה

מאת אליהו זהבי סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). במאמר ראשי הנושא את הכותרת "מערכה אנטי־סורית" המצוטט גם ע"י סוכנות "טאס" ורדיו מוסקווה, כותב הפראוודה, כי ארה"ב וישראל זוממות לתקוף את סוריה. חיילי צה"ל מתגרים בחיילי סוריה בלבנון. אמתלה להתקפה היא טענה כוזבת על מעורבות סורית בנסיון פיגוע במטוס אל־על בלונדון.

סוריה מהווה מכשול לכפיית תכנית ל"פתרון אמריקאי־ישראלי" לבעיית המזרח התיכון, טוען פראוודה ומצטט, בין היתר, את הרמטכ"ל משה לוי: "התקפה על סוריה עלולה לפרוץ כל רגע".

באיטליה מצפים ל"דצמבר שחור" – שביתות ושיבושים

רומא, (ע"ד). איטליה מתכוננת השבוע לשורה של שביתות במגזר הציבורי, אשר ישבשו את הטיסות והרכבות, בתי הספר, בתי החולים והבנקים.

במסגרת מה שכונה "דצמבר שחור" של תסיסה בתעשיה על רקע דרישות להעלאת השכר, מצפים כי שביתת דיילים תקרקע את רוב הטיסות הארציות והבינלאומיות מרומא ומנאפולי החל מיום רביעי.

שביתה של 24 שעות תיגרום לביטול נסיעות של 36 רכבות ביום רביעי וחמישי, כולל נסיעות בינלאומיות לצרפת ולשווייץ.

סכסוך ממושך בין רופאים לבין הממשלה, פירושו כי החל ממחר יצטרכו איטלקים חולים לשלם כ־21 דולר תמורת כל ביקור ביתי של רופא משפחתי.

לאלחנן
תודה!!!
רותי

מרכז
גורדייף
אוספנסקי
052־78428

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

לוציה פידרר ז"ל

ההלויה תתקיים היום יום שלישי ד' בכסלו תשמ"ז 9.12.86
בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול
נפגשים ליד שער בית העלמין
אוטובוס יצא בשעה 2.15 מבית המנוחה ברח' קריתי רמת־חן

קרוביה וידידיה

אבלים על מות

רומה צוקרמן ז"ל

ומשתתפים בצערם של
מר דוד צוקרמן, אורה גיסין, אלי צוקרמן וב"ב

חב' א.ד. צוקרמן בע"מ
ההנהלה והעובדים

יקירתנו
רומה צוקרמן
איננה

ההלויה תתקיים היום יום שלישי 9.12.86 ד' בכסלו תשמ"ז
בשעה 12.00 בצהריים
בבית העלמין בקרית שאול

אבלים: בעלה: דוד צוקרמן
בתה וחתנה: אורה ועדי גיסין
בנה: אלי צוקרמן
נכדיה: רואי, ליענה, דניאל, בנימין
ויתר בני המשפחה בארץ ובחו"ל

נא להמנע מבקורי תנחומים

שנה למותה של

רותי אבן ז"ל

נפקוד את קברה ביום שישי 12.12.86 בשעה 12.00 בצהרים
ניפגש בבית העלמין שבצומת מורשה

אורי, יורם, איה
תמי ודנה

ביגון ובצער רב אנו מודיעים
על פטירת בעלי, אבינו ואחי היקר באדם

אינג' סבר (צבי) ריזה

ההלויה תתקיים היום יום שלישי ד' כסלו תשמ"ז 9.12.86 בשעה 2.00 אחר הצהרים
בבית העלמין הישן חוף הכרמל חיפה
נפגשים בשער הראשי
יושבים שבעה בבית המנוח רחוב חנקין 9 תל אביב.

המתאבלים: אשתו: דליה
בנותיו: ורד ועדי
בנו: אלון
אחיו: משה
וכל בני המשפחה

כלכלה ועסקים

יפרחו אלף פרחים

בשבוע שעבר ביקרתי בשני מפעלים המייצגים את שני הקצוות של התעשייה הישראלית: אלביט ודלתא.

עיקר מוצריה של אלביט הם בתחום הצבאי. החברה מייצרת את המלה האחרונה במערכות תקשורת, שליטה ובקרה למטוסי קרב, מערכת בקרת אש בטנקים ומערכות לוחמה אלקטרוניות לשימוש ימי.

דב לאוטמן
דלתא

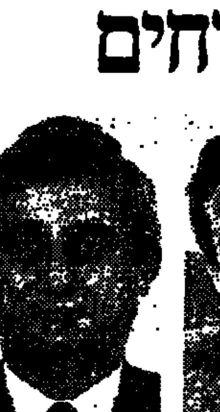
עמנואל גיל
אלביט

בדלתא אין עובדים למלאי. שם מקבלים הזמנה ומבצעים אותה בדייקנות — ובזמן. שם מצליחים לעמוד בסטנדרדים הקפדניים של מארקס אנד ספנסר, והמאזן מצביע על גידול במחזור וברווח.

יש עדיין בין אנשי האלקטרוניקה מי שמבכים בזלזול את תעשיית המזון והטקסטיל הישראלית "תעשייה סוג ב'". לדעתם, רק האלקטרוניקה תחלץ אותנו מהבוץ הכלכלי.

אין שגיאה גדולה מזאת, כי מה רע בדולרים שמביאה דלתא? דומה הדבר למי שטוען שהתעשייה היא הסקטור החשוב ביותר: יותר מחקלאות, יותר מתובלה, יותר מתיירות, יותר ממסחר, יותר מרפואה.

כולם חשובים. כל מי שעובד ומשתכר מיגיע כפיו ומוחו, תוך שהוא מוסיף מוצרים ושירותים לתוצר הלאומי של ישראל, חשוב בדיוק באותה מידה. יפרחו אלף פרחים.

יומן כלכלי

נחמיה שטרסלר

המאפיין את אלביט הוא, שגם בשנות השפע שמרו שם על שכר סביר, על בקרה קפדנית של הוצאות, תוך כדי שיפור היעילות. הקטנת ההזמנות ממערכת הביטחון לא מצאה את החברה בלתי מוכנה, וכיום מגיע היצוא באלביט ל־60% מההכנסות. התוצאה: למרות משבר יולי 85' — כאשר הוקטן מאוד סבסוד האלקטרוניקה, שער הדולר הוקפא ומחיר האשראי עלה — הצליחה אלביט לסיים את מחצית 1986 עם רווח נקי של 6.6 מיליוני דולר.

המפעל השני — דלתא — מייצר תחתונים וגרביים. לכאורה מפעל אפור. טקסטיל. אך בדלתא העניינים שונים לגמרי. שם מייצרים את מוצרי הטקסטיל עם כל התוכנות, כל המחשבים, כל חוכמת עיצוב המוצר — ההופכים את התחתונים והגרביים של דלתא למוצרי אופנה מבוקשים בעולם.

שתי הערות לבנק הפועלים

בהודעה לעיתונות מלפני שבועיים מדווח בנק הפועלים על שיפורים בנושא תוכנית החיסכון. שתי נקודות בהודעה צדו את עיני.

הבנק כותב שבסיום תוכנית החיסכון יקבל הלקוח הלוואה בריבית מועדפת.

מה הכוונה במועדפת? באיזה שער ריבית? לכמה זמן? מהי שיטת ההחזר? כל הפרטים הללו אינם מובאים. כלומר, בעוד שלוש שנים יהיה הלקוח נתון לחסדי הבנק, שיגדיר אז מהי לדעתו הלוואה "מועדפת".

דובר בנק הפועלים אומר בתגובה שמדובר כאן ביתרון ללקוח — לבד מהתנאים המועדפים האחרים של התוכנית, הרי אי אפשר לקבוע היום את תנאי הריבית שיהיו בעוד שלוש שנים.

מערכת "הארץ" מאמינה שלקוחות בנק הפועלים זכאים לקבל מידע מדויק יותר. אם אי אפשר להתחייב היום לתנאי הלוואה עתידית, מוטב לא להבטיח כלל "הטבה" מסוג זה.

הנקודה השנייה מתייחסת לתוכנית דולר/מדד. הבנק כותב שההטבה בתוכניות אלה במסלול צמוד־דולר היא ריבית של 8%־10% בחצי השנה הראשונה — במקום 3.75% המקובל. לא מצוין בשום מקום בכמה תגדל התשואה השנתית עקב כך, ולקוח תמים יכול לקפוץ למסקנה מוטעית בדבר התשואה הצפויה.

חישוב שנערך במערכת "הארץ" מגלה, שהמענק מעלה את התשואה השנתית ב־0.7% עד 1.0% — כאשר החיסכון הוא לשלוש שנים.

דובר הבנק אומר, שמכיוון שבמסלול זה הריבית משתנה וגם תקופת החיסכון איננה קבועה, הדרך שבחר הבנק היא הטובה ביותר להצגת ההטבה.

מערכת "הארץ" מאמינה שהדרך הנכונה היחידה להצגת הטבה כלשהי היא תירגומה לתשואה שנתית. כל דרך אחרת עלולה להטעות.

בעלי מניות המיעוט בחירון אינם מרוצים מהנעשה בחברה

בתצהיר לבית־המשפט הם טוענים בין השאר נגד מנהל החברה דן רוזנר הנוסע במרצדס מפוארת

מאת יהודה שרוני

מתצהיר בעלי מניות המיעוט בחברת חירון שמניותיה נסחרות בבורסה, שהוגש בשבוע שעבר לבית־המשפט באמצעות עורכת הדין נעמי לירן, מתברר שלדעת בעלי זכויות המיעוט מקפחים אותם בחברה.

חירון עוסקת במסחר ובהשקעות במבני תעשייה, ואת מניותיה רשמה בראשונה בבורסה באפריל 83'.

בעלי המיעוט טוענים כי בעלי מניות הרוב נוסעים לחו"ל, ללא כל הצדקה עסקית, על חשבון חירון. כמו כן רכשה החברה למנהל דן רוזנר מכונית מפוארת מסוג מרצדס מודל 1982, מיד לאחר גיוס ההון בבורסה. החברה גם מממנת אחזקת רכב לבעלי תפקידים, הגם שעבודתם אינה מחייבת רכב צמוד.

חירון מאפשרת ליו"ר הדירקטוריון זאב ספר להחליט בלעדית על רכישות ענק של עצים, ומימון החזקתם במלאי, ללא הצדקה כלכלית ותוך גריפת הוצאות מימון גבוהות, והכל כדי שיוכל להתהדר בתואר "יבואן העצים הגדול במדינה". ספר גם מרבה בנסיעות לחו"ל וכל הוצאות נושאת חירון.

בעלי מניות הרוב בחירון גם נהנים — לטענת המיעוט — מחשבון הוצאות מנופח. חירון איפשרה לאריה אמיר, אחד המנהלים בחברה, לרכוש ולשפץ קוטג' חדש בשכונת יוקרה בסכום כולל של 300 אלף דולר.

בית־המשפט יידון בתביעת בעלי המיעוט של חירון, וכן בדרישתם למינוי מנהל מיוחד מטעמם, בחודש הבא.

אנשים ועסקים / אריה לביא

אריאל שרון שובר את כל השיאים

שורת המינויים הצפויה במשרד המסחר והתעשייה מעוררת תרעומת רבה בקרב אנשי המשרד, בעיקר עקב כוונתו של אריאל שרון למנות את עוזרו הפוליטי ישראל כץ למשנה למנכ"ל המשרד.

ועד המשרד טוען שישראל כץ חסר כל השכלה כלכלית ומינויו הוא שיא חדש בפוליטיזציה של המשרד. בכירים במשרד מאיימים להתפטר אם ייאלצו לעבוד תחת כץ.

גורמים כלכליים טוענים גם נגד כוונתו של שרון למנות את עוזרו עודד שמיר למנהל מרכז ההשקעות. זוהי משרה מקצועית כלכלית המצריכה ניסיון עשיר והכרת העבודה בשטח, ואלה אינם כישוריו של שמיר, "השר הוא במשרד שנתיים בלבד", הם טוענים.

אם ימונה שמיר למנכ"ל מרכז ההשקעות, ימונה למנכ"ל המשרד יורם בליזובסקי, המכהן כיום כמ"מ המנכ"ל וכמנהל מרכז ההשקעות. במקרה כזה יזכה שמיר לתנאים המקבילים למנכ"ל במשרד ממשלתי, יקבל "וולבו" צמודה, נהג ומשכורת של מנכ"ל.

יצחק שמיר נוטל עצה מצרפת

בפגישה שקיים ראש הממשלה יצחק שמיר בשבוע שעבר עם שר המסחר הצרפתי מישל נואר, שביקר בארץ, אמר שמיר כי ברצונו לפעול להעברת מפעלים לידיים פרטיות.

שמיר הודיע שהדבר אמנם אינו פשוט, אך דעתו נחושה לרדת לחקר העניין בחודשים הקרובים.

שמיר הוסיף כי הוא מעודד מדבריו של השר הצרפתי, כי מדינתו נוחלת הצלחה גדולה מאוד במכירת מפעלי תעשייה ממשלתיים לציבור. שמיר מקווה שגם בארץ אפשר יהיה להגיע להצלחה כזאת.

בקבוצת דיסקונט ממשיכים להפריד

בקבוצת דיסקונט ממשיכים בפעילות להפרדת עסקי הבנקאות מתחום ההשקעות. גרשון להב מנכ"ל בנק דיסקונט התפטר מתפקידו כחבר מועצת המנהלים של חברת דלק ובמקומו נבחר אלי כהן, מי שהיה יו"ר ההנהלה המצומצמת של הבנק והמשמש כיום מנכ"ל משותף בחברת אי־די־בי.

בחברת העובדים השלימו את הדו"ח ל... 1985

שבועות מעטים לפני יציאתה לדרך של שנת 1987 השלימה חברת העובדים את הדו"ח לשנת 1985.

על־פי נתוני הדו"ח, חלקה של חברת העובדים בפעילות ענף הבנייה בישראל מגיע ל־12 אחוז והמספר המועסקים על־ידי סולל בונה הוא 12 אלף בקירוב.

יש לציין עם זאת שיחסית לעבר נרשם שיפור במהירות הדיווח של חברת העובדים.

גוסטב בדיאן העדיף להיות מנכ"ל

מי אמר שכולם רוצים לכהן בתפקידים בכירים? קחו לדוגמה את מנהלי החברה לפיתוח מפעלי תיירות. יו"ר חברה זו אליקים גוסטב בדיאן הזכור לטוב לכל הכתבים הפרלמנטריים מתקופת כהונתו כחבר כנסת, ביקש להיות מנכ"ל החברה, לאחר שהסתכסך עם המנכ"ל הקודם שלמה פז, שהתפטר עקב כך מתפקידו.

בדיאן איננו היחיד בחברה לפיתוח מפעלי תיירות הנוהג כך. הדירקטור החיצוני גרשון שרצקי ביקש אף הוא לוותר על התפקיד הזה והעדיף להתמנות לסמנכ"ל ומ"מ מנכ"ל החברה. בעקבות כך התפטר שרצקי מתפקידו כדירקטור. נראה שתפקיד הסמנכ"ל קסם לו יותר מאשר עבודתו כיועץ לארגון ולשיטות.

● יצחק וינוגרד ששימש 20 שנה מזכיר המועדון המסחרי התעשייתי מונה למזכיר כללי של המועדון, במקומו של מוריס וינוגרד ששימש בתפקיד זה 37 שנים.

● השופט בדימוס יעקב יגן מונה לדירקטור חיצוני בחברת ספפו בידה במקומו של חיים בן דוד שנפטר.

● אמיר שגב מונה למנכ"ל כור אירופה במקומו של שאול צפריר, ודן גוטמן מונה למנהל המשרד לסחר בינלאומי של כור סחר בלונדון. בעבר ניהל גוטמן את כור סחר באוסטריה.

● מוטי לגג מונה למנהל המכירות והאירועים של קניון אילון. בעבר ניהל את הדולפינריום שנמצא כעת בידי כונס נכסים.

● דויד בראל (35) מונה למנהל חברת המחשבים "סיינטיפיק קלקולייש ישראל", שהיא חברה־בת של חברה הנושאת שם זה. דוויד בראונשטיין מונה למנהל הטכני של החברה.

● עמיצור שלסקי (46), מי שהיה מנהל החברות הלא בנקאיות בקבוצת בנק המזרחי, מונה לסמנכ"ל לעסקים בינלאומיים של בנק כללי.

● אמיר גבע (36) ששימש מזכיר בנק המזרחי מונה למנהל חטיבת ההשקעות של הבנק.

● ד"ר דן גבעולי ראש החוג לחשבונאות באוניברסיטת תל־אביב, רואה החשבון זלמן ברושל ויורם רדושיצקי מנכ"ל עמק מפעלי סריגה נבחרו לדירקטורים חיצוניים במועצת המנהלים של חברת הברוקרים ניירות ערך השקעות מקבוצת בנק לאומי.

זיגל אינו שבע רצון מהתקשורת

בהופעה בשבוע שעבר שקיים ניצב במיל' בנימין זיגל בפני באי המועדון המסחרי והתעשייתי בת"א, הוא יצא בהתקפה על התקשורת.

כדוגמה הביא את פרשת מעצרו של מנהל המכס לשעבר דוד פלד. זיגל מסר כי נגד פלד התנהלה חקירה סמויה, אך למרות הכל דלף הדבר לאחד העיתונאים.

זיגל ביקש מאותו עיתונאי להמתין עם הפרסום, מכיוון שהדבר עלול היה לפגוע בחקירה, אך העיתונאי לא נאות לשתף פעולה.

(יהודה שרוני)

הורוביץ לא ויתר על יו"ר בל"ל ניו יורק

לאחר שארנסט יפת התפטר לפני כמה שבועות ב"שרשרת" מתפקידי יו"ר החברות־הבנות של הבנק בחו"ל, נבחר מנכ"ל הבנק מרדכי איינהורן ליו"ר החברות האירופיות של הבנק, בשווייץ, באנגליה ובצרפת.

אך אלי הורוביץ יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי לא ויתר על ראשות החברה־הבת הגדולה ביותר של הבנק בארצות־הברית ונטל לעצמו תפקיד זה.

מדוע נענה רינות להצעתו של שלמה אליהו?

מה הניע את אברהם רינות, מי שעמד בראש חברת הביטוח אררט, להיענות להצעתו של שלמה אליהו ולהתמנות למנכ"ל חברת אליהו?

נראה שהכריעה את הכף האפשרות שנתן אליהו לרינות להמשיך ולנהל את עסקיו הפרטיים. מאז פרש מחברת אליהו קיבל רינות כמה הצעות לניהול חברות ביטוח בין השאר, הצעה מאהרן דברת מנכ"ל קונצרן כלל לנהל את קבוצת הביטוח של כלל והצעה מחברת הפניקס לנהל אחת מהחברות־הבנות של הקבוצה.

רינות הסביר שלאחר שהחל כמה עסקים במסגרת פעילותו החופשית, לא רצה לפרוש מהן, ואליהו הסכים לכך בתנאי אחד: שלא יהיה לזה כל קשר לענף הביטוח.

דן תיכון: הרשות לני"ע והבורסה מתחמקות מהגנה על המשקיע

מאת יהודה שרוני

"הרשות לניירות ערך והבורסה מתחמקות מהגנה על המשקיע הקטן, ואיני חושב שבסוף 1986, לאחר כל המפולות, מסוגל הציבור להגן על עצמו", סבור ח"כ דן תיכון, יו"ר ועדת המשנה לענייני שוק ההון שליד ועדת הכספים.

תיכון מתייחס בדבריו להחלטה שנפלה בסוף השבוע בדירקטוריון הבורסה, בדבר הגמשת הכללים ביחס לביטחונות שצריכה לספק פירמה המבקשת לגייס הון באמצעות איגרות חוב להמרה למניות.

תיכון טוען כי זו החלטה גרועה, משום שהציבור הרחב יידרש בעקבות ההחלטה לבדוק את תשקיפי ההנפקות — מבלי שיש לו כלים לכך. יו"ר ועדת המשנה לענייני שוק ההון קרא לגופי הפיקוח לשוב ולקבל את האחריות להגנת ציבור המשקיעים הרחב, כדי שלא ייפגע כפי שנפגע בעת מפולות השערים בעבר.

לצורך הבהרת עמדתו, מתכוון תיכון לזמן בשבוע הבא לדיון מיוחד את סגן שר האוצר עדי אמוראי ואת הממונה על שוק ההון באוצר יהודה דרורי.

המזרחי מציע לחוסכים ביטוח חיים חינם

בנק המזרחי הצטרף לתחרות המתנהלת בין הבנקים על כספי החוסכים והחל להפעיל תוכנית חיסכון בהפקדות חודשיות לשנתיים ויותר — "צמד ביטוח למתמיד". המקנה לחוסכים לבד מהצמדה מלאה וריבית צמודה גם ביטוח חיים חינם.

כך, למשל, לקוח שיחסוך 100 ש"ח לחודש יבוטח מיד עם הצטרפותו לתוכנית בביטוח חיים על סך 3,600 שקל.

המרכז הרפואי הרצליה מבקש לגייס הון בבורסה

מאת יהודה שרוני

המרכז הרפואי בהרצליה, שהוקם על־ידי קבוצת משקיעים מדרום אפריקה בשנת 1982, מבקש לגייס הון בבורסה. תמורת ההנפקה נועדה להקמת אגף שלישי במרכז, בשטח של 1500 מ"ר, וההשקעה של 2 מיליוני דולר. ההנפקה מתוכננת להתבצע באמצעות חברת "אורבינט מדיסנטרס" שהיא בעלת הבניין.

המרכז הרפואי בהרצליה משתרע על שטח של 4500 מ"ר, ועד היום הושקעו בו 5 מיליוני דולר בציוד רפואי משוכלל, בשלושה חדרי ניתוחים ובמרפאה קארדיולוגית. במרכז זה מתבצעים ניתוחים פלסטיים ואחרים, והחולים מאושפזים בו לתקופה קצרה ביותר. מפעילת המרכז היא חברת "כנר אינווסטורס הרצליה", המשכירה חלק מהבניין ל־60 רופאים לשם ניהול קליניקות פרטיות. דמי השכירות מגיעים ל־20 דולר למ"ר.

יש לציין כי באחרונה מורגשת התעוררות מצד חברות העוסקות בתחום הרפואה, המבקשות לבחון אפשרות לגייס הון בבורסה. התעוררות זו מוסברת בהערכות, כי חלקה של הרפואה הפרטית בארץ ילך ויגדל בשנים הקרובות.

לפני ימים מספר פורסם ב"הארץ" כי גם חברת מריבלל, הנבנית עם קבוצת כלל בדלין, מבקשת לגייס הון בעבור בית־החולים אסותא הנמצא בבעלותה.

נקה גברה על קונצרן גרמני, תייצא סבונים לאיטליה

מפיצי נקה מחפשים פתרון לכושר השיווק העודף שלהם

מאת יהודה שרוני ואברם צדר

חברת הדטרגנטים "נקה" גברה על הקונצרן הגרמני "הנקל" כשזכתה בשבוע שעבר על עיסקת יצוא של 200 אלף פתיתי סבון אלקלי לחברה איטלקית לייצור סבון, בהיקף של 40 אלף דולר.

הסבון האלקלי מנקה את העור מבלי לפגוע בתמציות הטבעית שלו, והחברה האיטלקית קנתה את החומר מכיוון שהיא חסרה את הידע הדרוש לייצורו.

יש לציין כי אין זה ההסכם הראשון שנחתם בין "נקה", שמניותיה נסחרות בבורסה, לבין החברה האיטלקית. בשנה האחרונה ייצאה החברה פתיתי סבון בכמות מספקת לייצור מיליון סבונים אלקליים.

המפיצים מחפשים השקעה

חיים ורפאל כהן, בעלי חברת שיווק הנושאת את שמם, שוקלים הקמת מפעל חדש בקרית גת לייצור חומרי ניקוי, בעקבות החלטת "נקה" לנתק איתם את כל הקשרים ("הארץ" 4/12).

רפאל וחיים כהן הם בני דודים, חברת ההפצה שבשליטתם היא אחת מחברות ההפצה הפרטיות העצמאיות הגדולות בענף חומרי הניקוי. מחזור המכירות של החברה יגיע השנה, על פי סיכומי ביניים, ל־1.7 מיליון דולר.

ניתוק הקשרים בין נקה לחברת ההפצה תכנס לתוקפה, על פי פסיקת בית המשפט, רק בעוד שישה חודשים. בתקופת המעבר התיר להם בית המשפט להמשיך ולשווק, מלבד מוצרי נקה, גם את מוצריהם של מפעלים מתחרים.

חיים ורפאל כהן בודקים את האפשרות להקים בהשקעה התחלתית של כ־150 אלף דולר, מפעל בקרית גת לחומרי ניקוי והם גם מנהלים — במקביל — משא ומתן עם יצרנים מגרמניה ואיטליה על קבלת זכויות בלעדיות ליבוא חומרי ניקוי מחו"ל.

"הרעיון של הקמת מפעל חדש כדי שלמערכת השיווק יהיה מה לשווק, נובע כמו המקרה של אותו אדם שהחליט לתפור חליפה סביב הכפתור שמצא", מודה חיים כהן. לדבריו "הכפתור" כולל במקרה זה שטח שבבעלותם בקרית גת וכן את מערכת השיווק הקיימת, שחלקה עלול להיות מובטל תוך שישה חודשים.

שערי מטבע חוץ 8.12.86

המטבע	בנק לאומי – מזומנים קניה	בנק לאומי – מזומנים מכירה	בנק לאומי – העברות והמחאות קניה	בנק לאומי – העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים – מזומנים קניה	בנק הפועלים – מזומנים מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים קניה	בנק דיסקונט – מזומנים מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.45	1.52	1.4778	1.4962	1.45	1.52	1.4808	1.4992	1.45	1.52	1.4788	1.4974	1.4880	-0.0013
1 לישט"ש	2.06	2.16	2.1022	2.1283	2.07	2.17	2.1071	2.1334	2.06	2.16	2.1035	2.1300	2.1130	-0.0128
1 מארק גרמני	0.72	0.76	0.7360	0.7451	0.72	0.76	0.7362	0.7454	0.72	0.76	0.7355	0.7447	0.7411	-0.0052
1 פרנק צרפתי	0.22	0.23	0.2238	0.2266	0.22	0.23	0.2246	0.2274	0.22	0.23	0.2237	0.2265	0.2255	-0.0024
1 גולדן הולנדי	0.64	0.67	0.6506	0.6587	0.64	0.67	0.6532	0.6613	0.64	0.67	0.6517	0.6599	0.6559	-0.0044
1 פרנק שווייצרי	0.86	0.90	0.8796	0.8906	0.87	0.91	0.8819	0.8929	0.86	0.91	0.8811	0.8922	0.8860	-0.0082
1 כתר שוודי	0.21	0.22	0.2129	0.2156	0.21	0.22	0.2135	0.2162	0.20	0.22	0.2131	0.2158	0.2143	-0.0011
1 כתר נורבגי	0.19	0.20	0.1951	0.1975	0.19	0.20	0.1955	0.1979	0.19	0.20	0.1954	0.1979	0.1964	-0.0008
1 כתר דני	0.19	0.20	0.1948	0.1973	0.19	0.20	0.1952	0.1977	0.19	0.20	0.1950	0.1974	0.1962	-0.0016
1 מרק פיני	0.29	0.31	0.2991	0.3029	0.29	0.31	0.2998	0.3035	0.29	0.31	0.2992	0.3030	0.3012	-0.0017
1 דולר קנדי	1.05	1.10	1.0716	1.0850	1.05	1.10	1.0736	1.0870	1.05	1.10	1.0711	1.0846	1.0789	0.0001
1 דולר אוסטרלי	0.92	1.01	0.9657	0.9778	0.93	1.00	0.9676	0.9797	0.94	1.01	0.9678	0.9800	0.9721	-0.0006
1 ראנד דרא"פ	0.43	0.52	0.6635	0.6718	0.40	0.67	0.6652	0.6735	0.45	0.62	0.6639	0.6723	0.6685	-0.0032
10 פרנק בלגיים	–	–	0.3540	0.3584			0.3548	0.3593	–	–	0.3541	0.3586	0.3564	-0.0026
10 שילינג אוסטריים	1.03	1.08	1.0462	1.0593	1.03	1.08	1.0472	1.0603	1.03	1.08	1.0476	1.0605	1.0523	-0.0078
1000 לירות איטלקיות	1.04	1.10	1.0616	1.0749	1.04	1.11	1.0645	1.0777	1.04	1.11	1.0638	1.0772	1.0690	-0.0079
100 ינים יפאניים	0.89	0.94	0.9094	0.9207	0.90	0.94	0.9124	0.9237	0.89	0.94	0.9102	0.9217	0.9157	0.0013

עט לתת!
נגיעה לאוהבי הכתיבה.
נגיעה של מתנה.
בלוגרף, העט השוודי המהודר
עם הדיו הדוקומנטרי,
אינו מעייף ואינו מתעייף.
10,000 מטרים של
תענוג בכתיבה, חלקה
אחידה וזורמת.
בלוגרף, באחריות מלאה.
באריזה מהודרת - מתנה נהדרת.

למכירה חברה משגשגת
בתחום השירותים בת"א
מתאים מאוד לקונה בעל נסיון ניהולי
השקעה דרושה: $250.000
לקבלת פרטים: ת.ד. 50372, תל־אביב

תוכנת מדף של "קסלמן שרותי ניהול" עובדת בשבילו...

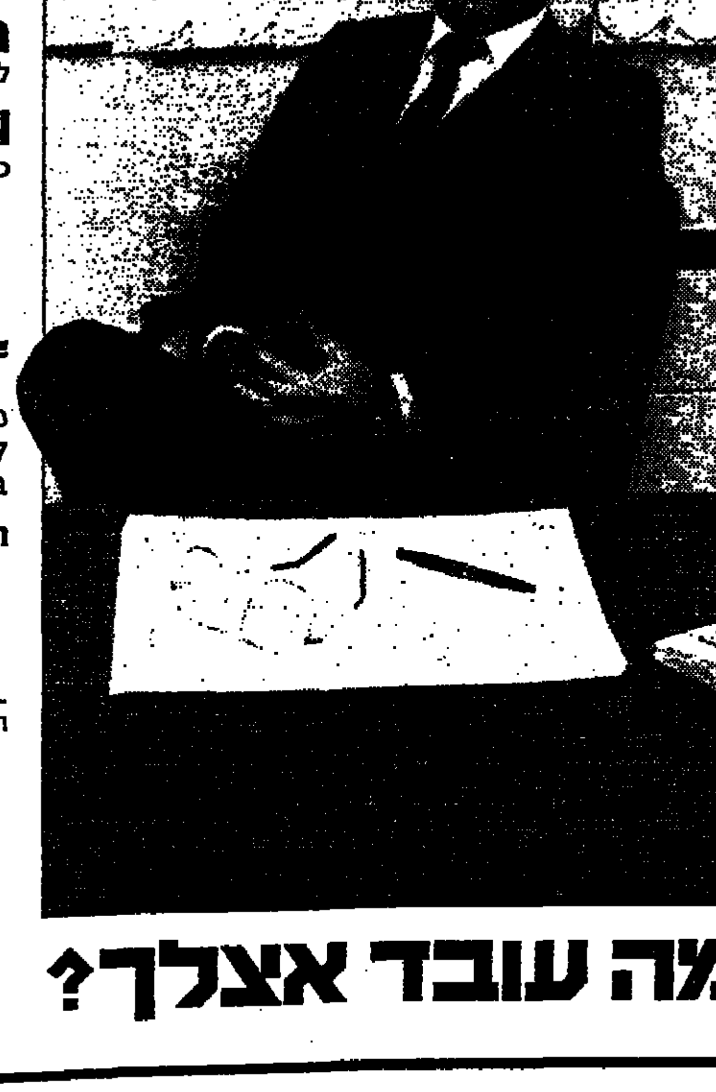

הוא נינוח כי תוכנת מדף עושה עבור את העבודה השחורה...
הוא רגוע כי הצוות המקצועי של "קסלמן שרותי ניהול" עומד מאחורי התוכנה...
הוא פנוי לעסוק בנושאים היותר חשובים...
והוא מחייך כשהוא מכר במחיר...

800 ש"ח
מחיר מבצע מיוחד לסוף שנת הכספים בתוקף עד 31.12.86
המחיר הרגיל -.1,200 ש"ח
רכוש עכשיו וחסוך -.400 ש"ח
המחירים אינם כוללים מע"מ.
הזמן ישירות בטלפון ממשרדנו או רכוש אצל משווקי התוכנות והמחשבים

מדף
מערכת דוחות פיננסים
תוכנה לרואה החשבון
למחשב .P.C ותואמיו
ידידותית מנחה אותך לאורך כל הדרך באמצעות מערכת תפריטים ברורים ומסכי עזר. הפעלתה אינה דורשת לימוד מאחר והיא מכילה מסכי הסבר מפורטים.
ישום מידי תוך זמן קצר תהיה בקיא בהפעלתה.
נוחה לעבודה. מאפשרת ביצוע העבודה הטכנית ע"י פקידה או קלדנית. מאפשרת הדפסת הדוחות הכספיים באופן ישיר או באמצעות מעבד התמלילים.
יעילה חוסכת בזמן העבודה על תיקי ביקורת בכל סדר גודל.
גמישה מתאימה את עצמה לשיטת העבודה שלך. מאפשרת הפקת דוחות המערכת בכל שלב משלבי העבודה.

ומה עובד אצלך?
קסלמן שרותי ניהול בע"מ
רחוב מונטיפיורי 37 תל-אביב 65201 טלפון 03-209300

חברת גב-ים לקרקעות בע"מ
מקבוצת חברה לנכסים ולבנין בע"מ
מעמידה לרשותך
מבנים להשכרה
לתעשיה, למלאכה ולאחסון
באזורי התעשיה
חולון, יבנה, עטרות, באר־שבע, עורף נמל אשדוד, עפולה, עכו, טירת הכרמל ובמפרץ חיפה מול בל־רבנד
לפנות: חיפה, רח' הרצל 2, טל': 04-664234
הרצליה, בכל יום ב' במשרד, ברח' משכית פינת רח' המדע
כביש אכדיה, טל': 052-559454

כלכלה עולמית

מטבעות / ד"ר בעז ברק

התאוששות מפתיעה לדולר

בסוף השבוע שעבר התחזק שער הדולר האמריקאי לעומת רוב המטבעות העיקריים, לאחר שבראשית השבוע הגיע לשפל חדש בשש השנים האחרונות כלפי המארק הגרמני, ולרמות נמוכות כלפי הפרנק השווייצי והיאן היפני. התחזקות הדולר השיבה לו את שיעור הירידה בערכו מן השבוע שקדם לשבוע האחרון. הרכישות המאסיביות של דולרים לא הושפעו מנתונים כלכליים חדשים — שכרגיל היו נייטרליים לגבי הדולר — אלא מתוך הנחה כי התחזיות לגבי המשק האמריקאי כבר קודרות למדי, ובנקודות אלה ניתן עתה לצפות לשיפור כלשהו. הודעתו של הנשיא רייגן בדבר מינוי ועדת־חקירה עצמאית לאירוע מכירת הנשק לאיראן ונחישותו לחשוף את כל פרטי הפרשה, סייעה להשיב מידה מסויימת של אמינות וביטחון לפעולת הממשל ותמכה בשער הדולר.

התחזקות הדולר חיזקה את הדעה שהתבטאה במדור זה בשבוע שעבר, כי רמות השערים הנוכחיות מהוות בסיס ותמיכה להתייצבות כלשהי בשערי־החליפין, וכי נפילת הדולר על רקע של מסחר דל בערב חג ההודיה ולאחריו היתה מלאכותית במידה מרובה.

ביום חמישי וביום שישי של השבוע האחרון נסגר שער הדולר מעל לרמות של 2.00 מארק לדולר, ופריצת רמה טכנית זו נראית משמעותית בעיני מומחי השוק, לקראת המשך התחזקות הדולר. סוחרי המטבעות שאבו עידוד מכך שבכנס בינלאומי שיוחד לנושא יחסי המטבעות, נמנעו נציגי ארה"ב מלקרוא לפעולה נוספת של מדינות המערב בכיוון הורדת שער הדולר. נתון כלכלי שהצביע על שיפור בתוצר הלאומי הגולמי בגרמניה ברבעון האחרון, לא השפיע בכיוון של התחזקות המארק, והתנהגות זו הביאה לרכישות־יתר של דולרים.

שינוי באחוזים ביחס לדולר (בשבוע שעבר)

ליש"ט	−0.62
דולר קנדי	+0.30
פלורין הולנדי	−1.77
פרנק בלגי	−1.20
מרק גרמני	−1.75
פזטה ספרדית	−0.90
לירטה איטלקית	−1.68
פרנק צרפתי	−1.77
יאן יפני	−0.40
פרנק שווייצי	−2.22

ריבית / ד"ר בעז ברק

נתונים כלכליים חלשים גרמו לירידה מתונה בשערי הריבית

בשערי הריבית הדולרית נמשכת מגמת הירידה במשך השבוע. ירידה זו בלטה במיוחד באיגרות־החוב של הממשל האמריקאי לפדיון־זמן של 20 ו־30 שנה, והיתה מתונה ביותר ביחס לתנועות הריבית בפדיון־זמן של עד שנה.

הירידה בריבית הוסברה על רקע פרסומים בדבר המשך חולשת המשק האמריקאי. הנתון בדבר הזמנות מפעלים הראה, כאמור, ירידה בשיעור חד של 3.6 אחוזים, לעומת העלייה בחודש ספטמבר בשיעור של 3.4 אחוזים. העלייה במדד המשוכלל של המדדים העיקריים הראתה אומנם עלייה מעל המצופה, אך בחינה מדוקדקת של הנתון גילתה כי העלייה העיקרית במדד נבעה מגידול בסקטור הפיננסי יותר מאשר במישורים כלכליים משמעותיים, כגון גידול בציוד ובהקמת מפעלים. על רקע הגידול במדד זה, עלפי הנתון שפורסם בחודש ספטמבר בדבר גידול של 0.4 אחוזים, תוקן הנתון לגידול בשיעור של 0.2 אחוזים בלבד.

תחזית: שערי הריבית הדולרית לטווח קצר יתייצבו ברמה הנוכחית, בעוד ששערי הריבית לטווח ממושך עשויים לרדת בפרק הזמן הקרוב. לטווח ממושך יותר צפויה עלייה מתונה בריבית הדולרית.

שערי ריבית ארה"ב

פריים רייט	7.50%
טרז'רי בילס (שטרי האוצר)	
לחודש	5.38%
לשלושה חודשים	5.44%
לששה חודשים	5.46%
לשנה	5.49%

שערי ריבית בריטניה

לייבור (דולר) –	
3 חודשים (הלוואות)	6.12%
(הפקדות)	6.00%
6 חודשים (הלוואות)	6.06%
(הפקדות)	5.98%

וול סטריט / אבנר מרגלית

תנודות חריפות ושיאים חדשים

מדד הדאו־ג'ונס רשם במשך השבוע עלייה צנועה של 10 נקודות, אך סיכום זה רחוק מלשקף את התהפוכות המהירות שאירעו במשך השבוע. עליית המחירים הדרמטית של יום ג' נשאה את המדד הרבה מעבר לשיאו הקודם, במה שניתן לתאר כבהלת קניות של ממש.

נאומו לאומה של הנשיא רייגן, שבו הודיע על פתיחת חקירה יסודית של פרשת העברת הנשק לאיראן, התפרש כצעד נבון שכוונתו להוריד את הפרשה מראש הכותרות ולשוב ל"עסקים כרגיל" מבחינת עבודת הממשל. מבחינה כלכלית נתמכה עליית המחירים בירידות חזקות בשערי הריבית. ואולם גורם שאינו פחות בחשיבותו משיקולים אלה, הוא מצבם של המשקיעים המוסדיים לקראת סוף השנה.

משקיעים אלו — קרנות פנסיה, חברות ביטוח, קרנות נאמנות ומנהלי תיקים — נהנים מנזילות גבוהה. בנוסף לכך מהווה סוף השנה נקודת־התייחסות להערכת ביצועיהם. לפיכך, כאשר החל מדד הדאו־ג'ונס לטפס מעל לשיאו הקודם, מיהרו להצטרף מנהלי השקעות אלה. שפשוט אינם יכולים להרשות לעצמם ל"פספס" עליית מחירים משמעותית — ולו משום כך שלא ייוותר להם זמן לתקן את השגיאה עד לסוף דצמבר. הציפוי של מדד דאו־ג'ונס ברמת 2,000 ותיק השקעות שאינו מושקע במלואו בסוף השנה, עשויים להתגלות כמזיק ביותר לסיכוייהם לנהל כספים בעתיד, ומכאן, שהמונח בהלת קניות אינו מוגזם כלל ועיקר.

לזינוק של יום ג' לא היה המשך מיידי, ובשלושת ימי המסחר הנותרים גלשו המחירים כלפי מטה. בעיקר התרופה הירידה ביום ה'. ביום זה גם עלו שערי הריבית בעקבות פירסום נתונים על גידול גבוה מהמצופה בהיקף התעסוקה. כמו־כן נפוצו שמועות על התרחבות החקירה בנושא הסחר על סמך מידע פנים, ידיעות שהשוק התעלם מהן לחלוטין באופוריה של יום ג'.

הפעילות סביב ההשתלטות על חברות עדיין ערה למדי וחלק מהמקרים דומה לסיפור הרפתקאות בהמשכים. חברת ג'ילט, שכזכור רכשה חבילת־ענק ממניותיה שלה במחיר מנופח מחברת רבלון, עומדת שוב בפני ניסיון השתלטות אפשרי, הפעם מצד חברת אמריקאן ברנד. מניות ג'ילט, שירדו מ־59 ל־45 לאחר העסקה עם רבלון, שבו ועלו ל־54 בעקבות התעוררות העניין בחברה.

בקבוצת המניות המותרות להשקעה לישראלים נרשמו ירידות לכל אורך הקו. אלרון ומ.ת.ב. איבדו 10 אחוזים, וגם סייטקס ואלסינט נסוגו מהרמות של השבוע הקודם.

תנודות המסחר

יום ב'	−01.00	1912.57
יום ג'	+43.05	1955.57
יום ד'	−08.30	1947.27
יום ה'	−07.59	1939.68
יום ו'	−14.62	1925.06

שערי הסגירה בבורסת ניו־יורק ביום ו'
(השינויים לעומת השבוע הקודם)

מדד דאו ג'ונס	1925.06	+10.81
מדד תחבורה	860.87	+14.96
מדד שירותים	211.94	−1.15
מחזור שבועי בע.נ.	903,000,000	
זהב	389.50	−0.50
כסף	5.38	—

מניות ישראליות בארה"ב המותרות לישראלים

נייר חדרה	16	−¾
אליאנס	2¼	—
אי. סי. איי.	2⅜	—
אלרון	5⅝	−⅛
אלסינט	2⅛	−⅛
עץ לבוד	8⅞	−⅛
אינטליג'נט סיס.	3¼	−⅛
אינטרפארם	4½	—
ת. לייזר	12	+1¼
אופטרוטק	3¼	+⅛
סייטקס	3¼	−¼
תארוביט	2⅝	—
עושה טכ.	2⅞	—
ראדא	3⅜	−⅛
מ.ת.ב.	2¼	−¼

הנתונים נמסרו באדיבות משרד ד"ר בעז ברק וחברת אוסקר גרוס ובנו.

מניות הדאו־ג'ונס

אלומיניום אמ.	35⅛	−¼
אלייד כימיקלס	42¼	+⅛
אמ. קאן	86⅞	+1⅛
אמ. אקספרס	61	+3½
אמ. טי.טי.	27¼	+¼
בתלהם סטיל	5	−⅛
די פונט	90⅞	+1⅛
א. קודאק	67¾	−¼
אקסון	68¾	−½
ג'נרל אלקטריק	87⅞	+4⅛
ג'נרל מוטורס	71½	−1½
גודייר	45⅛	−⅛
אי.בי.אמ.	127¾	+1¾
אינ. הרווסטר	5⅞	−⅛
אינ' פייפר	79	+2¼
מקדונלדס	63¾	−¼
מרק	114¾	+4
מינסוטה מ.	114½	+½
אינקו	12⅛	−⅛
אוונס אילינויס	45⅝	−1⅜
פיליפ מוריס	75⅛	+1¼
פרוקטר ג.	78⅞	+⅞
סירס	44⅜	+⅜
שברון	45⅞	−⅝
טקסקו	35¼	+1½
יוניון קרבייד	23⅛	−¼
יונייטד טק.	45½	+¼
יו.אס.סטיל	21⅞	+⅝
וסטינגהאוס	61¼	+1⅜
וולוורס	43⅞	—

סחורות / אברם צוהר

נמשכת העלייה במחירי המתכות

מחירי המתכות הבסיסיות המשיכו לעלות גם בשבוע המסחר האחרון, לאחר עליות דומות שנרשמו גם שבוע קודם לכן. ראויה לציון העלייה בשיעור של 7.5 אחוזים במחירי הנחושת. בשבוע הקודם עלה מחיר מתכת זו בבורסת המתכות של לונדון בשיעור של 2 אחוזים בלבד. המחיר האחרון שבו נמכרו משלוחי עופרת (לאספקה מיידית, תשלום במזומן), הגיע בבורסת לונדון לרמה של 364.5 ליש"ט לטונה, שהוא מחיר־שיא חדש לשנת 1986. אלמלא מגמות של מימוש רווחים שהסתמנו לקראת סוף השבוע שחלף, המחירים היו כנראה אף גבוהים יותר.

מחירי הזהב והכסף היו בשבוע שחלף יציבים־יחסית. מחיר הזהב ירד אומנם בסיכום השבועי ב־1 דולר, ל־388.25 דולר האונקיה. אך יש לציין כי מסתמנת עתה יציבות־יחסית במחירים. החולשה שהורגשה בחודשים האחרונים במחירי הזהב נבעה בעיקר מהגברת מכירות הזהב של בריה"מ (ראה ידיעה נפרדת בנושא זה).

	מחיר סגירה	שינוי שבועי	1986 גבוה	1986 נמוך
אלומיניום (ליש"ט לטונה)	787.5	7.5	834	656
נחושת (ליש"ט לטונה)	937.75	+14.25	1028.5	862.25
בדיל (ליש"ט לטונה,חופשי)	4560	+60	5900	3420
עופרת (ליש"ט לטונה)	364.5	−1	364.5	233.5
אבץ (ליש"ט לטונה)	351.5	+4.5	632.5	409
זהב (דולר לאונקיה)	388.25	−1	439.75	327.5
פלטיניום (דולר לאונקיה)	481.25	−12.50	673.75	342.5
כסף (סנט לאונקיה)	375.05	+0.10	452.10	317.70
קקאו (ליש"ט לטונה,עתידי)	1443.5	−9	1804.5	1264.5
סוכר עולמי (דולר לטונה)	158.5	+1.5	222.5	115
קפה (ליש"ט לטונה,עתידי)	1901	−51.5	3007.5	1631.5
גומי (סנט לק"ג)	63	0.25	68	54
גרעיני סויה (דולר לטונה)	150	—	229.8	187.5
כותנה (סנט לליברה)	53.10	—	55.25	36.35

טירוף מכירות ערב חג המולד

השיטה היא שיטת לחץ. אם מוצר מסויים לא נמכר מיד, מורידים קצת את המחיר (הכל בשידור חי) ומכריזים שהמחיר הזה הוא רק לעכשיו. כל זמן שתמונת המוצר נמצאת על המסך, ניתן לרוכשו במחיר המוזל. אחר־כך המחיר יעלה שוב. וזה עובד.

מאת אבי גנאור
ניו יורק

השבוע החל באה"ב טירוף המכירות הארוך של ערב הכריסטמס. חנויות הכלבו ורשתות השיווק הגדולות — כמו סירס־רובאק האדירה משיקגו ומייסיס מניו־יורק — כבר החלו להפיץ את הקטלוגים המהודרים, המציעים למכירה את כל מה שחשקה בו נפשך, החל מעגילי יהלום זולים ועד לסירות־מירוץ ומעילי פרווה.

זו היא תופעה רגילה החוזרת על עצמה כל כריסטמס, אבל השנה מתברר שהמכירה הלוהטת ביותר מתבצעת דווקא בטלוויזיה. שם המשחק הוא "הום שופ נטוורק", כלומר "רשת מכירה ביתית". אתה יושב בבית מול מכשיר הטלוויזיה וצופה ברשת המיוחדת המציעה לך בכל כמה דקות מוצר אחר למכירה. המוצרים המוצגים על המסך הצבעוני 24 שעות ביממה בצורה מקצועית וטובה, וברקע אתה יכול לשמוע את המוכר המקצועי המציג את המוצר בקול נוהם ומתקתק.

המוכר מציג את המוצר ומציין את מחירו הרשמי במחירון. אחר־כך הוא משבח את המוצר — עד כמה הוא יפה, יעיל וטוב — ומייד מכריז על מחיר מיוחד, שהוא בדרך־כלל כמחצית ממחירו הרשמי. בשלב זה שומע הצופה בבית מחיאות־כפיים ושאגות גיל מטלוויזיה, שנועדו לשכנעו שאכן מדובר במחיר מציאה, וכל שנותר לו לעשות הוא רק להושיט ידו לטלפון ולתקתק את המספר המופיע על המסך, ולהזמין, להזמין ולהזמין.

מרכזה של חברת המכירות הטלוויזיונית הוא בעיר קלירווטאר שבפלורידה. השבוע, במסגרת התכנית 20:20 של רשת הטלוויזיה איי־בי־סי, שודרה כתבת תחקיר על "הום שופ נטוורק", שבמהלכה ניתן היה לראות את ה"מאחורי הקלעים" של אותה החברה. מסדרון ארוך מוביל לדלת קטנה, פותח את הדלת ומוצא את עצמך באולם ענק, הומה ורועש, שבו יושבות מאות נשים מול מסופי מחשבים וטלפונים ומקבלות את ההזמנות מאלפי הצופים המתקשרים למרכז 24 שעות ביממה.

על הבימה הקטנה שבקצה האולם ניצבים מגישי התוכנית. אותם מקצועני־המכירה המציגים את המוצרים מול מצלמות הטלוויזיה. מדי פעם הם מעלים את לקוחותיהם לשידור: "היי, איך קוראים לך?... מייקל. איזה יופי מייק, למי אתה קונה את שרשרת הזהב הזו? נכון שהיא נהדרת?" נכון. או.קיי. מייק עכשיו ניתן לך שניים שלושה "טר־טר" (ציפורים בצפרדייה, בעלי כדור גומי בקצה).

השיטה היא שיטת לחץ. אם מוצר מסויים לא נמכר מיד, מורידים קצת את המחיר (הכל בשידור חי), ומכריזים שהמחיר הזה הוא רק לעכשיו. כל זמן שתמונת המוצר על המסך ניתן לרוכשו במחיר המוזל, ואחר־כך המחיר יעלה שוב. גם זה עובד. הפרגבניות מול מסכי המחשבים יודעות בדיוק כמה מוצרים מאותו הסוג עוד נותרו במלאי. ההזמנות מועברות עליון הישר למחשב שבמחסן האוטומטי, השולף את המוצר מהמחסן הישר לחברת המשלוחים, שדואגת להעבירו בתוך ימים ספורים לבית הלקוח.

מי הם הקונים של רשת המכירה הטלוויזיונית, הפועלת 24 שעות ביממה? בדרך־כלל פנסיונרים, זקנים, עקרות־בית משועממות וציידי מציאות. אלה יושבים לפעמים עשר־חמש־עשרה שעות מול המכשיר, ומצפים למציאות.

לפני כמה חודשים יצאה החברה לבורסה. המניות הוצעו במחיר של 18 דולר המניה, וקפצו כבר ביום הראשון ל־42 דולר. כיום נסחרות המניות של הרשת בקצת יותר מ־120 דולר המניה — וזה באמת סיפור הצלחה. בשנה וחצי הראשונה לפעילות החברה הסתכמו מכירותיה במיליארד דולר!

באשר למחירים — מהתחקיר שערכה תחקירנית של 20:20, עולה שחלק מהמוצרים מוצגים לקהל הצופים במחיר ראשוני שהוא גבוה בהרבה ממחירים בשוק, אבל בסך הכל המחירים הם זולים וניתן לרכוש באמצעות הרשת הטלוויזיונית מציאות רבות, בעיקר תכשיטים.

הררי חמאה ואגמי יין

הנציבות האירופית בבריסל מעריכה שאם לא תשתנה המדיניות החקלאית המשותפת של הקהיליה, יעלה היקף העודפים ל־80 מיליון טון, ודמי האיחסון לשנה יסתכמו ביותר משלושה מיליארד דולר

שירות Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

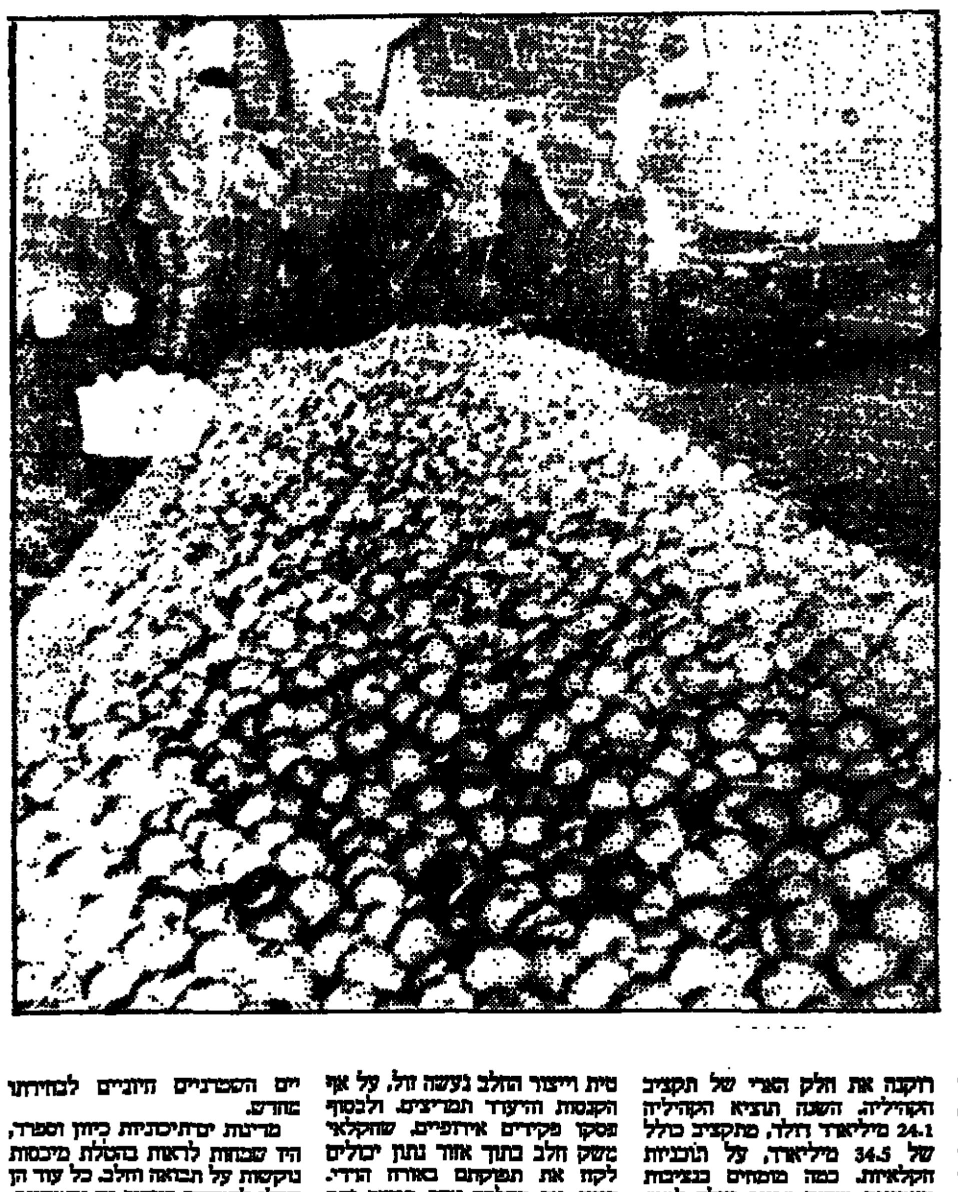

במשך השנים התרגלו האירופים לרעיון שחלק ניכר מכספי המסים שלהם מיועד לממן את הצבירה של עודפי יין, חמאה ובשר. הדרישה הכרונית לממן "הררי־חמאה" ו"אגמי־יין" נראתה כמחיר קטן שיש לשלם תמורת החזקת כלכלה חקלאית משגשגת.

כעת הגיעה הבעיה ללא הכר; עודפים חקלאיים ומחיר איחסונם עבר את כל הגבולות. הם מאיימים להביא לפשיטת־רגל של הקהיליה האירופית תוך שנה־שנתיים, וראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, יושבת־הראש הנוכחית של השוק האירופי, נדרה לקצץ בהם שוב באורח דרסטי, אם לא לחסלם כליל.

לתאצ'ר יש סיבות לדאגה. מאז 1984 עלו פי שלושה העודפים החקלאים האירופיים. אבקת שמנת חלב עודפת עלתה ב־50%, והררי החמאה הוכפלו בהיקפם. משלמי המסים האירופיים משלמים תמורת איחסון של יותר מ־16 מיליון טון דגנים שונים, 645 אלף טון בשר בקר ו־375 מיליון גלונים של יין. האיחסון בלבד של העודפים עולה כעת 5.2 מיליון דולר ליום.

הנציבות האירופית בבריסל מעריכה, שאם לא תשתנה המדיניות החקלאית המשותפת של הקהיליה תוך חמש השנים הבאות, יעלה היקף המאגרים העודפים ל־80 מיליון טון ודמי האיחסון לשנה יסתכמו בלמעלה משלושה מיליארד דולר.

הצטברות העודפים, הבראית כבורת־גודל, יצרה כמה תוצאות אבסורדיות: בעודפי חמאה אירופית מוזנים עגלים צעירים במשקים הרלבריים, בעוד שאת החלב של אימהות העגלים מאחסנים. החמאה, שעלתה לקהיליה 3,120 דולר לטון לפני 18 חודשים, נמכרת במחיר התיכון במחיר 92 דולר לטון, פשוט כדי לחסוך במחירי האיחסון. ז'אן באפטיסט דומאנג, הידוע בשם "המיליונר האדום" (הוא איש־עסקים ידוע וחבר בכיר במפלגה הקומוניסטית של ארצו), הרוויח 150 מיליון דולר בעיסקה אחת ויחידה מוקדם יותר השנה: הוא קנה שלושה מיליון טון תבואה ממחסני הקהיליה האירופית, ומכר אותם הישר לברית־המועצות.

אפילו פראנס אנדריאסן, הנציב ההולנדי הממונה על ענייני חקלאיים בנציבות האירופית, אומר כי מצב העודפים "יצא מכלל שליטה", ודורש "פתרונות דרסטיים".

על אף דחיפותו של המצב — ועל אף כוונתה המוצהרת של תאצ'ר "לאחוז את שור החקלאות בקרניו" — הסיכויים לרפורמה אמיתית מועטים. כפי שניסחה זאת "טיימס": המדיניות החקלאית המשותפת של אירופה "היא מדיניות בלתי נסבלת לחלוטין, אך בו בזמן היא גם מדיניות חיונית לחלוטין". ב־28 השנים מאז הוקמה הקהיליה, היתה זו המדיניות האירופית האחת והיחידה שהצליחה בביצוע את מטרתה. היא חיסלה את חוסר הוודאות שאפפה מאז ומתמיד את עסקי החקלאות, הוציאה את קבוצת החקלאים השוליים מאחורי הבצור, והפכה את אירופה למספקת את צרכיה בכל קטיגוריה של ייצור מזון, ואולם בשנים האחרונות, היא גם תרמה להצטברות עודפים אבסורדיים, ורוקנה את חלק הארי של תקציב הקהיליה. השנה תוציא הקהיליה 24.1 מיליארד דולר, מתקציב כולל של 34.5 מיליארד, על תוכניות חקלאיות. כמה מומחים בנציבות מאמינים, שסך ההוצאות יעלה למעשה בכמעט 2 מיליארד דולר יותר מחישובי התקציב המוקדמים כאשר יוודעו הנתונים הסופיים של 1986.

לפני שנתיים בלבד, כאשר הררי החמאה כבר הצטברו, החליטו שרי החקלאות של הקהיליה כי יש לעשות דבר מה. הם החליטו לקצץ מייד את תפוקת החלב האירופית. על כל מדינה הוטלו מיכסות, וחקלאים שחרגו מהם היו צפויים לקנס עד ל־75% מהערך המלא של העודף. כותבי מאמרי מערכת בכל רחבי אירופה שיבחו את השרים על אומץ־לבם הפוליטי, והודיעו כי נעשתה התחלה רצינית לקראת ניקוי הביצה החקלאית האירופית. התוכנית פעלה להפליא בשנתה הראשונה. ייצור החלב ירד ב־10 מיליון טון בן לילה. אבל הקסם התגלה כקצר־ימים. ראשית, חקלאים שחששו מתגובה מהמכסות שלהם, שחטו פרות כדי לנפח את עודפי בשר הבקר של הקהיליה ב־1.3 מיליון טון. אירלנד ביקשה — וקיבלה — העלאה במכסה. מחירי מזון לבעלי־חיים ירדו ירידה דרמטית וייצור החלב נעשה זול, על אף הקנסות והיעדר תמריצים. ולבסוף פסקו פקידים אירופיים, שחקלאי משק חלב בתוך אזור נתון יכולים לקזז את תפוקתם באורח הדדי. היינו, אם מחלבה אחת תייצר יותר על המידה, לא יוטלו עליה עונשים אם מחלבות אחרות באותו אזור ייצרו פחות מהתיקרה.

בדומה לתאצ'ר והנציבות האירופית, טוענות ממשלות צרפת וגרמניה המערבית כי הן מצדדות ברפורמה רדיקאלית. אך שדולות חקלאיות בשתי המדינות הן קולניות ורבות־עוצמה. צרפת תומכת בצימצום מיכסות החלב, דבר שיפגע במיוחד במחלבות הולנדיות ודניות, אך מסרבת לשקול תוכניות לקיצוץ ייצור התבואה, דבר שיפגע בחקלאי התבואה המשגשגים שלה. גרמניה קוראת זה מכבר לרפורמה: "אנחנו תומכים בצימצום העודפים במהירות וביסודיות המרביות האפשריות", אומר הלמוט פון גלדרן, של הוסר במיניסטריון החקלאות המערב־גרמני. אך הוא וממשלתו מסרבים לשקול כל תוכנית העלולה להנמיך מחירי תבואה ולפגוע כך במאות אלפי חקלאים זעירים בבוואריה. הקאנצלר המערב־גרמני, הלמוט קוהל, עומד מול בחירות לפרלמנט בינואר, וקולות החקלאים הבווארים חיוניים לבחירתו מחדש.

מדינות ים־תיכוניות כיוון וספרד, היו שמחות לראות בהטלת מיכסות נוקשות על תבואה וחלב. כל עוד הן יוכלו להמשיך בייצור יין ושמרנות. אמר פקיד בריטי עייף בשבוע שעבר: "התקווה היחידה להשיג פעולה היא כאשר לקהיליה לא יישאר יותר כסף פשוט כמשמעו. אז תוכל תאצ'ר להפעיל מוסרנות על שותפיה כדי שיסכימו לפחות לכמה רפורמות."

אפשר שהדברים יגיעו לידי כך. אך אין שום ספק שהקהיליה לא תוכל להמשיך לצבור עודפים בקצב הנוכחי ולקוות לשרוד. המהפיכה הירוקה, שממש הכפילה יבולים אירופיים בשנות ה־70, הביאה שינויים גם בשאר חלקי העולם. מלבד מיזוג־התמעטות בעולם שוקי הייצור הגדולים. סובסידיות גבוהות נמשכות פירושן סכסוך בלתי־נמנע עם ארצות־הברית.

אנשים מחוץ למגזר החקלאי בקהילה האירופית נחרדים יותר ויותר מהחזיון של הבוכת המאגרים בהיקף היאה לקיסרות. אם לא תבוא רפורמה בקרוב, עלולה אירופה לטבוע באגם של יין חמוץ, או לחילופין, להיתקע מתחת להר של חמאה.

בריה"מ מוכרת זהב וגורמת לשפל במחירו

בריה"מ הגדילה במידה ניכרת את כמויות הזהב שהיא מוכרת למדינות המערב, כנראה כדי לאזן את הירידה בהכנסותיה בגין ירידת מחירי הנפט. עלפי האומדנים, מכרה בריה"מ בשנת 1986 קרוב ל־9 מיליון אונקיות זהב, לעומת 6.8 מיליון אונקיות בלבד שנה קודם לכן. הגידול במכירות הזהב הרוסי גרם, לדעת מומחים, לשפל הנוכחי המורגש בחודשים האחרונים בשווקים הבינלאומיים.

מרבית הזהב שמוכרים הרוסים עוברת דרך הבנקים ושוק המתכות היקרות של ציריך. אולם השנה מכרו הרוסים זהב בכמויות ניכרות גם לגורמים פרטיים שונים, ובעיקר יפניים, תוך עקיפת השוק המתווכים בשווייץ.

הנפט מתחרות על זיכיונות קידוח בהודו

שבע חברות נפט בינלאומיות הודיעו כבר על השתתפותן במכרז שפירסמה ממשלת הודו לחיפושי נפט לאורך החוף הדרום־מערבי והחוף המזרחי של תת־היבשת ההודית. בין החברות הללו חברת של ובריטיש־אויל הבריטיות, חברת שברון, חברת אמולו וחברת אמוקו מארה"ב, חברת ב.הפ. האוסטרלית, וחברת הנפט הלאומית של דובאי.

המכרז הנוכחי לחיפושי נפט לאורך חופי הודו הוא המכרז השלישי שפורסם מאז ראשית העשור. למכרז הקודם, משנת 1983, לא התקבלו הצעות מאף לא חברת דלק אחת, ולמכרז הראשון, משנת 1982, התקבלה רק הצעה אחת של חברת שברון האמריקאית. שברון, שהשתתפה באותו מכרז, השקיעה אז 32 מיליון דולר בשלושה קידוחי ניסיון עקרים.

השוק האירופי מעכב הלוואה ליוון עקב "עמדתה בעניין הטרור"

מועצת השוק האירופי המשותף מעכבת את ביצוע השלב השני של הלוואה גדולה ליוון, שאושרה כבר בסתיו 1985, במסגרת הסיוע שנותן השוק ליוונים כדי לשפר את מאזן התשלומים שלהם. אז הוסכם כי יוון תקבל, במשך שנתיים, הלוואה של כ־1.75 מיליארד דולר. החלק הראשון של ההלוואה הועבר ליוונים אשתקד, ואת החלק השני היו הם אמורים לקבל בימים אלה.

ואולם מועצת השוק האירופי המשותף בישיבתה האחרונה מלפני שבוע, מתחה ביקורת חריפה על חוסר נכונות היוונים "ליישר קו" עם יתר מדינות אירופה בעניין הטיפול בטרור הבינלאומי, ועיכבה את החלק השני של ההלוואה.

החתמת־יתר גדולה צפויה להנפקת חברת הגז הממשלתית של בריטניה

ראשי בנק רוטשילד בבריטניה, החתמים של הנפקת הענק שמבצעת חברת הגז הממשלתית הבריטית, צופים להחתמת־יתר של בערך פי שניים ואף פי שלושה להנפקה, האמורה להפוך את חברת הגז הבריטית מחברה ממשלתית לחברה פרטית־ציבורית.

בהנפקה מוצעים לציבור 4 מיליארד מניות בסכום כולל של 5.6 מיליארד ליש"ט. עד כה התקבלו על־ידי החתמים למעלה משתי מיליון בקשות לרכישת חבילות מניות. כ־20 אחוז מההנפקה מיועדים עבור משקיעים מחוץ לבריטניה, שאמורים לשלם במטבע זר עבור המניות שירכשו.

חקירה נגד הנהלת גינס הבריטית

חוקרים של משרד האוצר הבריטי עורכים חקירה נגד הנהלת קונצרן גינס המקומי לייצור בירה ומשקאות חריפים אחרים. בהודעה הרשמית שפורסמה בלונדון, נאמר כי החקירה נערכת בעניין חשדות שהתעוררו על מה שהוגדר "כניהול בלתי־תקין של החברה". פירסום ההודעה גרם מיד לירידה נמשכת בשערי המניות של גינס בבורסה של לונדון. חוגים פיננסיים בלונדון, המצוטטים על־ידי ה"וול סטריט ג'ורנאל" האמריקאי, סבורים כי החקירה מתייחסת לחשדות לכך שבעלי עניין ביצעו עסקאות בלתי־חוקיות במניות החברה.

הנהלת בנק מורגן גרנפל מהסיטי של לונדון, המשמשת כיועצים הפיננסיים של קונצרן גינס, נתבקשה להעביר לחוקרים מסמכים שונים הקשורים לעסקאות הפיננסיות שונות של גינס, שבוצעו בשנה האחרונה.

אומדני גאט"ט: היקף הסחר הבין־לאומי גדל השנה ב־4%

היקף הסחר הבין־לאומי בין 92 המדינות החתומות על אמנת גאט"ט, גדל בשנת 1986 בהשוואה לשנה הקודמת ב־4 אחוזים לפחות. כך עולה מדו"ח שפורסם על־ידי משרדי גאט"ט בג'נבה שבשווייץ. הגידול בסחר הבין־לאומי הגיע בשנה הקודמת לכ־3 אחוזים בלבד.

יצויין, כי בדו"ח קודם של גאט"ט, שפורסם בחודש ספטמבר, חזו כלכלני גאט"ט שהעלייה בסחר תגיע השנה לכ־3.5 אחוזים בלבד. הגידול הנוסף בסחר נובע מהעלייה שנרשמה בחודשים האחרונים ביבוא הדלק של המדינות המתועשות.

צרפת תרכוש גז טבעי מנורווגיה בסכום של 70 מיליארד דולר

ממשלת צרפת אישרה את ההסכם, שבמסגרתו תרכוש צרפת במשך 30 השנים הבאות 6 מיליארד מ"ק (מטר מעוקב) גז טבעי מנורווגיה, בסכום כולל של כ־70 מיליארד דולר. חלק גדול בסכום זה ישלמו הצרפתים במוצרים ושירותים שיספקו לנורווגיה.

בהסכם נקבע, כי הנורווגים יממנו הנחת צנרת גז מיוחדת מהים הצפוני ועד בלגיה.

ההסכם הנורבגי־צרפתי נחתם בעקבות הסכמים דומים שעליהם חתמו הנורווגים לאספקת גז עם גרמניה, בלגיה והולנד, והוא הופך את הנורבגים לספקי הגז הגדולים ביותר של מדינות השוק האירופי המשותף.

סעודיה מקימה צי צוללות

ממשלת סעודיה פנתה רשמית לשש מעצמות, מן הגדולות בעולם, בבקשה להגיש הצעות לבניית 6 צוללות הדרושות עבור צי הצוללות הסעודי העתידי. על ההצעות לכלול גם הצעות מפורטות לבניית מעגנים והמערכות לממן שירותי חוף לצוללות שיירכשו. עלפי האומדנים, ערך הפרויקט כולו מגיע לכ־1.4 מיליארד דולר.

יצויין, כי סך כל התקציב הביטחוני השנתי של סעודיה מגיע לכ־18 מיליארד דולר, שהם כ־20 אחוז מהתל"ג המקומי.

הסעודים מעוניינים בהקמת צי צוללות כדי להגן על שדות הנפט שלהם מהתקפה ימית אפשרית מכיוון המפרץ הפרסי והים האדום.

רוס פרוט לא מסכים לקבל 700 מיליון דולר עבור הכיסא שלו בהנהלת ג'נראל מוטורס

רוס פרוט, בעל המניות העיקרי בקונצרן ג'נראל מוטורס, דוחה את הצעת הנהלת החברה לקבל 700 מיליון דולר עבור אותו אחוז מהון המניות שהוא מחזיק בידיו, ולשים בזה קץ לחברותו במועצת המנהלים.

פרוט זכה במניות אלה במסגרת חילופי מניות, לאחר שג'נראל מוטורס רכשה ממנו, תמורת 2.25 מיליארד דולר, את השליטה בחברת אי־די־אס, אלקטרוניק דטה סיסטמס.

בהודעה רשמית שפירסם פרוט בסוף השבוע שעבר, הוא מתח ביקורת חריפה על הנהלת ג'נראל מוטורס. לדבריו, "ההחלטה לשלם 700 מיליון דולר בזמן שהחברה סובלת ממחסור בהון ונאלצת לסגור מפעלים, היא החלטה של הנהלה שאינה יודעת מה היא עושה".

העורך: נחמיה שטרסלר

שערי המניות 8.12.86

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אהגת ש	20000		51	-600	-2.9	-51
המפנות 0.1	1100		1879	-56	-4.8	-3791
המפנות א 0.5	810		120			+880
המפנות אפ 2	790		765	+6	+0.8	+1935
כללי לא בהסדר	21700		17	+155	+0.7	+17
בנק צנאבור 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צנאבור 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צנאבור אפו			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	3510		1815	+50	+0.9	+2426
פ.י.ב.י. 0.5	4465		3730	+65	+1.5	+5559
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	81340		225	-210	-0.3	-19
אידיבי ב 100.0	81480		2	-350	-0.4	-4
אידיבי בב א	496000	שב				
אמר 0.1	60550		47	-150	-0.5	-24
דיסקונט ב	103800		4	-1200	-1.1	-4
דיסקונט א	103960		208	-140	-0.1	-206
דיסקונט יה ב	12260		53	+45	+0.4	+97
המזרחי ש	33640		176			-128
המזרחי ב	33510		10	-60	-0.2	-8
המזרחי יה 9	15100		178	-130	-0.9	-178
הפועלים מבב	105000			+1316	+1.3	+1.5
הפועלים ש	55420		1198			-271
הפועלים ב	55330		25	-120	-0.2	-13
כללי א 1.0	141650		1	-50		-2
כללי יה 5	120340	תב	5	+10940	+10	+3
כללי יה 7	6800		100	-65	-1	-75
בלל 0.1	35201		1481			
בלל יה 11	13330		196			-150
כימן הסר 1.0	51480	תב	11	+4680	+10	+11
כימן הסר 5.0	24502		2	-248	-1	-25
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	19950		15			-13
לאומישכן ש	7060		20	+10	+0.1	+12
לאומישכן ב	7000	שב				
כרמל ש	4428		26	+128	+3	+16
כרמל יה 1	3450		200	-25	-0.7	-24
בנין ב' 5.0	7600		117			
מש בטב ש	2275		421	+25	+1.1	+91
כשבן ב ש	2546		655			-76
עצמאות 0.1	9799		40			-40
טפחות מבב ש	16750		53	-250	-1.5	-64
טפחות רג ש	16201		30	+1		+18
טפחות יה 1	8850	שב				
טפחות יה 2	4400		350			+180
יעמד 1.0	2945	מב		-155	-5	-972
יעמד 5.0	1299	תב	666	-81	-5.9	-666
מירב 1.0	6090		45	-60	-1	-28
מוסדות מימון						
יאלמון אש	498		1827	+3	+0.6	+2203
התקלאות מבב א	113600	לב				
התקלאות מבב ג	150500	לב				
לאומי תעש א ש	8340		49	-60	-0.7	-260
פתוח תעש מבב	77900	לב				
פת תעש בב ג	340000	לב				
פת תעש בב גג	189700	לב				
פת תעש בב גגג	206008	לב				
פת תעש בב ד	240443	לב				
פת תעש בב דד	70173	לב				
מרכז קבלנים 5.0	1296		500	+1	+0.1	+2405
תיירות בב	170000	לב				
כלל ליסינג 0.1א	19900		47	+500	+2.6	+63
כלל ליסינג 0.5ב	13600		145	-100	-0.7	-67
כלל ליסינג אפוו	12149		16	-1		-27
ביטוח						
איתן	250		5555			-805
אריה 0.1	1514		500	+72	+5	+1511
אריה א 0.5	714		2756	+15	+2.2	+3259
בטוח משנה 0.1	550					
בטוח משנה 0.5	180		3430	+2.5	+1.4	+645
הדר 1.0	370		2182			-2102
הדר 5.0	210		4165	-1	-0.5	-6540
הסנה ש	326		21685	+1	+0.3	+31481
הפניקס 0.1	732		756	+8	+1.2	+1432
הפניקס 0.5	632		1508			
המשמר-הראל 1.0	6960		37	-40	-0.6	-88
המשמר-הראל 5.0	3600		77			-53
מנורה 1.0	2220		65	+45	+2.1	+65
מנורה 5.0	1160	תב	91	+65	+5.9	+291
סהר ג 1.0	5725		184			-59
סקורסם 0.1	820		1067			-382
צור ש	336		4131	-9	-2.6	-2049
ציון החזקות 1.0	8730	שב				
ציון החזקות 5.0	2425		120	+50	+2.1	+120
מסחר						
אינטר גאגא 1 ש	5695		31	-5	-0.1	-56
אינטר גאגא 5 ש	2990		308	+90	+3.1	+250
מאיר עזרא 1.0	1275		553	+5	+0.4	+935
מאיר עזרא אפ 1	7201		180			
כלל סחר	339		13595			-4598
קרסטל 1.0	825		2071	+25	+3.1	+2035
רפק 0.1	34000					
רפק 0.5	10605			+105	+1	+50
שופרסל א 2.0	7428		1072	+160	+2.2	+1061
שופרסל ב 10.0	5810		982			-404
שירותים						
דלק ג ש	3260		1219	-45	-1.4	-1973
הראל 1.0	3741	תב	380	+180	+5.1	+1379
הראל 5.0	2900	תב	250	+125	+4.5	+980
מכונות הנפקה 0.1	14012	שב				
מכונות הנפקה 0.5	4995		277			-77
קרור 0.1	2001	תב	263	+101	+5.3	+1021
קרור 1.0	314		12754	+11	+3.6	+20508
חברת החשמל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוס' ערוזה 0.1	4850		51	-1		-118
מוס' ערוזה 0.5	2650	תב	556	+180	+7.3	+339
קונטרוסים 0.1	4200		681	+65	+1.6	+424
קונטרוסים 0.5	3300		711	+100	+3.1	+430
מלונות ושירותי תיירות						
קופל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קופל אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מלונות דן 1.0	1615	בה	365	+15	+0.9	+310
מלונות דן 5.0	1080		108	-5	-0.5	-100
חוף האלמוג 1.0	5530		230	-50	-0.9	-148
כנס כר 1 ש	2299		61.8	-11	-0.5	-61.8
מלונות הדרן	2728		138			-99
מחשבים ושירותי מחשבים						
איכות מחשבים	1850		552	+40	+2.2	+440
הנה מיכון 1.0	6960		148	-10	-0.1	-129
תו.ל.ג. 1.0	25100		12	+519	+2.1	+10
ישגא 1.0	7100		148	+111	+1.6	+25
כלל מחשבים 1.0	13001		180	+151	+1.2	+174
מ.ל.ל. 1.0	20450		7	+450	+2.3	+5
מ.ל.ל. 5.0	6870		99	-100	-1.4	-99
מטב מחשבים 1.0	854		1637	+4	+0.5	+672
מטב אפ'	697		1157			+752
ניקוב מחשבים 1	20850		20	-50	-0.2	-20
ניקוב מחש' 5	12770		50	+370	+3	+59
תים מחשבים 1.0	1950		1181	+67	+3.6	+761
תים מחש' אפו	19300	תב	25	+1100	+6	+25
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אבהם בינוי 1ש			—	הפסקת	מסחר	—
אבהם בינוי 5ש			—	הפסקת	מסחר	—
אזרן 1.0	820		111			
אזרן 5.0	360		7945	-5	-1.4	-7597
אזורים 1.0	619		9412			-8885
אזורים אפ	582		5850			+1550
אזורים אפו	166		20452	+0.3	+0.5	+20320
אילן 1.0	550		13023			-9145
אל-רוב 1.0	1239		1322			-393
אבגולים 1.0	3200		198			
אפריקה 0.1	36900		161	-600	-1.3	-862
אפריקה 1.0	31100		106			+2
אפריקה אפ	16350		4	+90	+0.5	+86
אריים	2390					-80
אילון 0.1	2890		715			-887
אילון 0.5	1500		846			-481
בן-יקר גת 1.0	5815		94			
בינוביץ 1.0	3250	תב	205	+200	+6.4	+205
בינוביץ 5.0	2020		407			-427
דנבר 1.0	4600		138	+134	+6	+210
ווחקר 1.0	356		746			-392
ווחקר 5.0	270		437	+10	+3.9	+465

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
וויזר 0.1	6900		25			-75
וויזר 0.5	4490		330			
המכלול 1.0	1599		316	-12	-0.7	-190
המכלול 5.0	1050	תב	440	-70	-6.4	-581
ת.ל.ב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
ת.ל.ב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	3115		1113			+319
גב"ים 0.1	4400		389			-218
גב"ים 0.5	3125		519			-523
הכשרת הישוב ש	59100		130	-350	-0.6	-140
ישפרו 0.1	3391		955	+50	+1.5	+1676
ישראלום 1.0	1624		60	+54	+3.4	+60
ישרס 10.0			—	הפסקת	מסחר	—
בק פיתוח 1.0	9507	תב	224	+500	+5.6	+218
כלל נדל ן	449		14996			-504
לומיר 1.0	4505	תב	150	+410	+10	+245
לומיר 5.0	1551		400			-127
מ.ת.ב. 1.0	422		18074	+16	+3.9	+15710
מ.ת.ב. אפו	99		14614	+1	+1	+28569
מאגרי בניה 1.0	747	תב	9737	+40	+5.7	+12394
מישכאל 5.0	335		2230	+1	+0.3	+545
מרב 5.0	1385		219	+15	+1.1	+164
מרלוג 1.0	666		1100			-160
לרבשטין 1.0	415	בה	100	+15	+3.8	+247
לרבשטין 5.0	144		27268	+6	+4.4	+94657
ליפשיץ 1.0	1768		1036			-236
ליפשיץ 5.0	952		2033			-268
נאות אביב 0.5	7500		125			-160
נכסי אזורים	855		742	+5	+0.6	+725
סהר החזקות 1.0	13750		81	-100	-0.7	-133
סהר החזקות 5.0	9730		90	-60	-0.6	-105
סוף 1.0	6650	בה	11	-185	-2.7	-16
סוף 5.0	3620		342	+35	+1	+15
עמר וסלע מר 1 ש	934		910			+299
עזר 3.0			—	הפסקת	מסחר	—
קוסריה 0.1	2650		332	-10	-0.4	-195
קוסריה 0.5	1541		1205			-285
רוגבין 1.0	2500	תב	943	+140	+5.9	+1425
רוגבין 5.0	1132		1076			-1582
רוגבין אפ'	1170		1532			-1302
רוגבין אג"ח	98		16155			+13845
רסקו מבב'	8235	קב		+392	+5	+383
רסקו רג	7275	בה	285	+400	+5.8	+146
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	3050		396			-186
מטעי הדר 0.5	2372		100	+30	+1.3	+50
מהדרין 0.1	7900		325			-353
נכסי הדרים 1.0	1331		682			-283
פרי אור 0.5	3100					
שבהר 5.0	12309	תב	206	-650	-5	-203
מזון וטבק						
אסאס	1608	תב	571	+146	+10	+720
גלדפרוסט 1.0	3140		88	+40	+1.3	+77
גלדפרוסט 5.0	1885		309	-15	-0.8	-309
גלדפרוסט אפ 1	1500		358	+76	+5.3	+121
דובק מב ש	4070		1001	+90	+2.3	+1852
דובק מב ב	4080		1405	+80	+2	+1516
וילכל 1.0	1015		1750	+2	+0.2	+1230
וילכל 5.0	624		2220			+780
פרי-זה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרי-זה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מספר בירה 1.0	19650		138	-50	-0.3	-130
מספר בירה 5.0	15800	תב	187	+1050	+7.1	+184
יצהר 1.0	1500		308			-259
יצהר א 5.0	1005		583			-285
מן 1.0	12500		16	+200	+1.6	+57
מן 5.0	6910		64	+110	+1.6	+156
סנפרוסט 1.0	11930		69			
עלית	18500		200	+270	+1.5	+236
עסיס ב 0.5	391		7553			
אנגל שקל 1	2917		100	+57	+2	+82
שמן מבב א	5259		263	-1		-78
טכסטיל והלבשה						
ארגד מר 1 ש	531		5148			-3108
אופים 1.0	1416		1450	-44	-3	-1242
אופנת ברוך 1.0	670		2221	+30	+4.7	+6876
אופנת ברוך 5.0	420		1700	+10	+2.4	+2136
ארגמן רג ש	16050		168			-120
דלתא-גליל 1.0	2990		2323			-1101
דלתא-גליל א 5.0	2190		681	+70	+3.3	+424
מטוויות מאוחד 1	1707		20	-1	-0.1	-50
מטוויות מאוחד 5	899		122	-1	-0.1	-38
ויסלגר 1.0	1460		161	+30	+2.1	+511
ויסלגר 5.0	952		216	+12	+1.3	+399
ורדינון 1.0	8050		247	-100	-1.2	-292
זיקית 1.0	1920		769	+30	+1.6	+152
זיקית 5.0	1240		872			
לודזיה 0.1	2590		267.5	+41	+1.6	+239.2
לודזיה 0.4	1270		511	+7	+0.6	+604
ליבנה 1.0	755		2172			-458
כיס גליק	610		494			
מקס 0.1	5360		494	+20	+0.4	+451
מקס 0.5	2761		872			+186
עים 1.0	13400		65	-450	-3.3	-65
עים 5.0	7300		50			-59
עמק מרינה 1 ש'	1735		2092	+35	+2.1	+1488
פולגת א 0.1	3650		1910	-60	-1.6	-2100
פולגת ב 0.4	2480		2518	-30	-1.2	-3000
פוליגון א 0.5	8300		188	-100	-1.2	-228
פרגוד	3571		450	+70	+2	+305
גיבור סברינה	14670		41	-30	-0.2	-98
תעש רהוטין 1.0	2805		650	-45	-1.6	-657
מתכת ומוצריה						
אקסטן 5.0	2740	תב	360	+180	+7	+491
אורדן 0.1	7110		65	+80	+1.1	+31
אורדן 0.5	6100		20	-100	-1.6	-44
תעשיות שונות						
אלומית 1.0	5800		360	-180	-3	-201
אלומית 5.0	4380		19			
כבלים ש	29700		25			
התכוף 1.0	8400		41			-41
התכוף 5.0	5130		95			-58
התכוף אפ	4250		765	+100	+2.4	+524
זיקה 1.0	5580		71.6	-20	-0.4	-7.7
זיקה 5.0	2500		180	-80	-3.4	-313.4
קסטמות פז 1.0	2505		2263			-1778
קסטמות פז 5.0	2310		512			-512
מתכת פרום 1.0	2415	תב	400	+130	+5.7	+754
כלי ציון 1.0	2351		309	-54	-2.3	-245
כלי ציון 5.0	1335		3531	-5	-0.4	-620
כלי ציון אפ	650		450	+10	+1.6	+7
מודגן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מודגן אפ א			—	הפסקת	מסחר	—
קרסני 1.0	1401	קב		+67	+5	+30082
קרסני 5.0	785	קב		+37	+5	+88045
נחושתן 0.1	36150		6	+200	+0.6	+6
נחושתן 0.5	11900		23	+190	+1.6	+198
פקר פלדה 1.0	14375		346	+200	+1.4	+255
קיטן 1.0	1201		1150			-798
קיטן 5.0	638		2609			-4227
קליל 1.0	7100		208	+100	+1.4	+32
קליל 5.0	4600	תב	235	+255	+5.9	+100
שלדות 5.0	6000		149	+99	+1.7	+49
תעשיות לכיש 1.0	1190	תב	1306	+90	+8.2	+1306
תעשיות לכיש 5.0	620		779	+20	+3.3	+479
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	381000		16	-2000	-0.5	-19
אלקו 0.1	7600		57			-48
אלקו 0.25 ש	3836		180	+180	+4.9	+283
אלקו 0.25 מ	3750		30	+140	+3.9	+95
אלקטרה 0.1	22500		15	-670	-2.9	-45
אלקטרה א 0.5	13500		306			+529
אלרון 3.0	292000		13			
אריה 1.0	31500		89	-150	-0.5	-62
כלל תעש אלק'	2070		1727	-10	-0.5	-1174
סמקטרוניקס 1.0	2000		856			-240
סמקטרוניקס 5.0	1400		570			
פימטנר 1.0	520		1369			-5
פימטנר 5.0	326		4258			-5457
ציקלון 1.0	2061	תב	288	-289	-9.2	-217
ציקלון 5.0	1085		350			+250
קובשטין אילר 1	4949		26			+26
קובשטין אילר 5	3460		74			+74
ת.א.ת. 1.0	4147		214	-153	-3.6	-496
ת.א.ת. 5.0	1908		1601	+55	+3	+971
ת.א.ת. אפ 1	17000		23			-36
תדיראן	7060		137	+210	+2.6	+157
מוצרי בניה						
א.ב.א. תעשיות 1	985		800			-1280
א.ב.א. אפו	682		2355	+18	+0.5	+3045
א.ב.א. אגח	188.5		4947			-4947
אלקטל 5.0	10250		50			
אקרשטיין 1.0	850		1984			
אקרשטיין 5.0	640		556			
אקרשטיין אפ'	344		1451			-581
אקרשטיין תמא	98		1708	+1	+1	+13792
בטון תדיר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בטון תדיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בר-און 1.0	1735		886	+35	+2.1	+705
בר-און 5.0	705		2852			-2313
כרומאגנזיט 1.0	7001		12.9	+1		+8.1
כרומאגנזיט 5.0	2550		300			-107
מ.ל.ג. 1.0	915		350			+280
מ.ל.ג. 5.0	600		493	+10	+1.7	+74
מוזל השק בתעש	5450		69			-59
מונאיקה ולמפן 1	12870	לב				
מונאיקה ולמפן 5	11500					
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.0	16510		80	+10	+0.1	+39
אליאנס ב	2358		150	-102	-4.2	-376
גל תעשיות 1.0	11900		17			-13
גל תעשיות 5.0	7448		124	-50	-0.7	-66
דקסור 1.0	3110		188			-254
רשפים 0.1	5000		12			
רשפים 0.5	1435		301			-351
חיפה כימ' 10.0	421		14273	+11	+2.7	+38724
טבע ש	7970		927			+38
ליפסקי 1.0	3250		482			-781
ים המלח	4490		1573	-25	-0.6	-2495
מפרוכימים 10.0	560		11927			-422
מקסימה 1.0	7000	שב				
מקסימה 5.0	3380		219	-40	-1.2	-279
מקה כימיקל 1.0	7151		708	+5	+0.1	+9
סנו 1.0	17370		123	-180	-1	-51
סנו 5.0	13150		238			-77
פריקלאס	576		3860			+41
פריקלאס אפ'	250		17230	+8	+3.3	+30796
קרס כימיקל 1.0	7100		30	+200	+2.9	+102
ת.ג.ל. 1.0	4200		25			-15
ת.ג.ל. 5.0	3620	תב	120	+220	+6.5	+120
תיא 5.0	9500		100	-150	-1.6	-72
פרוטארום 10.0	14000		10	+150	+1.1	+54
תרז א 5.0	7300		47	-60	-0.8	-47
עץ, נייר ודפוס						
דפרון 1.0	6740		37			-45
דפרון 5.0	4230		30	-20	-0.5	-32
חבנ.ל. 1.0	9000		275	-50	-0.6	-408
יאה 1.0	4630		95			-93
לבידי אשקלון 1	520		1257			
לביאשקלון אפו	895	שב				
מולט ב 0.5	37480		2	+880	+2.4	+15
מפעלי נייר 10.0	254000		60			-64
סקאביה 1.0	3220		600			+241
רים 0.1	2260		206	-30	-1.3	-106
רים 0.4	1419		277			-156
תעל ב 0.2	14800		69			-76
אבריך 1.0	6898		48	-2		-76
אבריך 5.0	2760		455			-562
חמישה יחד	11800		30			+20
הגבלק 1.0	1850		460	+50	+2.8	+276
הגבלק 5.0	1145		546	-5	-0.4	-1180

שף ונאמנות
בטוחה כלל
ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
השקעות בתעשיה						
מרכזית ב 0.1	8170		101			-129
מד בב' ש	6450000		.1	-70000	-1.1	.1
כלל תעש' 1.0	1527		6607			-5691
מאגרי טכנולוגיה	415		2808			-2558
חברות השקעה						
אגיקו ש	5449		248			
אידיבי פתוח 2.0	5800		2821	-10	-0.2	-3065
אינקובה 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
אינקובה 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
אלגר ש	10670		62			-47
אלגר מ	10870		5	+200	+1.9	+5
אלרן ש	3360		1330			+386
אלרן מ	3370		329			-355
אמיסר בכ'			—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 1.0	225		3418	-10	-4.3	-5364
אפיק 5.0	174		570	-1	-0.6	-402
גולת 1.0	1600	תב	539	+120	+8.1	+599
חברה לישראל 1.0	10080		1191	+270	+2.8	+1193
חברה לישראל 5.0	7150		527			+20
חלפסון 0.1	119500		7.4	+4500	+3.9	+3.4
חלפסון 1.0 ש	26100		22			-7
אמפא א 0.5	15980	תב	47	+900	+6	+184
פועלים השק ש	6367		987			-748
כלל השק			—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט השק ש	2880		2971			-5015
מזרחי השק ש	22122		60			-3
מר השקעות124	11950					
חירון 1.0	2700		14			
חירון 5.0	1340		1652	+60	+4.7	+1014
יזום החזקות	274		9219	+10	+3.8	+15574
יצוא ש	11250		20			-40
ירדן א 0.1	3320		332			-283
כלל 10.0	919		4153			-5162
כלל 50.0	841		365	+24	+2.9	+246
לנדקו 0.1	4300		12			
לנדקו 0.1	1270		290			+258
מגור 0.1	699		1709	-2	-0.3	-1147
מגור א 0.5	396		2017	-20	-4.8	-6307
שז השק ב 0.1	3900		249			-93
שז השק ב 0.5	2070		340	+50	+3.5	+163
פז השק ש	6500		94			-80
פמה א 0.1	11500		24			-9
פמה 0.5	6490		586	+200	+3.2	+416
פריון ב 2.5	4403		642			
כראיל 1.0	685		1802			-1146
כראיל 5.0	491		2450			-762
גליל טכנולוגיות	462		898	+2	+0.4	+1022
חיפושי נפט						
דלק חיפושים 1.0	3100		410	+40	+1.3	+222
דלק חיפושים 5.0	1820		446	-15	-0.8	-616
דלק חיפ' אפ 2	1185		1698			-2438
פז חיפושי נפט	18500		84			-74
יגאל 5.0	3528		940			-231
מג.ג. 1.0	4260		280	+200	+4.9	+374
מג.ג. 5.0	1745		541	+40	+2.4	+324
פראיל ב 0.5	7190		218	+99	+1.4	+77
צנאבורנפט 1.0	288		5797	+8	+2.9	+13840
צנאבורנפט 5.0	235		4250			-5233
נפטא ש	1640000		1			-1
נסחרות במט"ח						
פית מ	222		30.9	-1	-0.5	-30.9

שערים בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 8.12.1986 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.4215/1.4225	ליו סטרלינג
מרקים גרמניים	2.0095/2.0105	ליו $1 ארה"ב
פלורינים הולנדיים	2.2690/2.2700	"
פרנקים שוויצריים	1.6782/1.6792	"
פרנקים בלגיים	41.75/41.78	"
פרנקים צרפתיים	6.6060/6.6100	"
לירטות איטלקיות	1390.00/1391.00	"
ייגים יפאניים	162.45/162.60	"
$ ארצות הברית	1.1910/1.1915	ל־ס.ד.ר.

שער הזהב $ 390.50 ארה"ב אונקיה לטרוי

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ליש"ט	פר"ש/$	מ"ג/$
ח' 1	1.4154/1.4167	1.4730/1.4764	2.0071/2.0085
ח' 3	1.4055/1.4067	1.4702/1.4717	2.0031/2.0045
ח' 6	1.3848/1.3865	1.4620/1.4640	1.9976/1.9991

הנתונים נמסרו על ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

שיפור במגמה

בשוק המניות הורגשה אתמול תפנית חיובית, שבאה לידי ביטוי בנטיה לעליית שערים במרבית ניירות הערך. למרות זאת, המציעים לאחזות מהמניות הכבדות, נקלטו רק בירידות שערים מתונות. מחזורי המסחר הנמוכים במניות חופשיות, שהסתכמו בארבעה מיליון דולר, מלמדים כי אין להיחפז ולהסיק מסקנות נמהרות. לא מן הנמנע כי לפני התייצבותו הסופית של השוק, עוד ייתכנו ימי מסחר נוספים, שבהם ירדו שערי המניות החופשיות.

מדד		שינוי ב%
מדד מניות כללי	123.34	+0.12
כללי ללא בנקים	62.05	+0.32
מדד אג"ח כללי	115.16	+0.00
אג"ח צמוד מדד	116.77	+0.02
אג"ח צמוד מט"ח	94.21	-0.04

יציבות בבנקאיות

מניות הבנקים שבהסדר נסחרו אתמול ללא שינוי שער, תוך ירידה בהיקפי המחזורים. ירידת שער קלה שנרשמה למניית אי.די.בי., גרמה לעליית התשואה לפדיון במניה זו אל מעבר ל־16 אחוז.

יציבות בכבדות

המניות הכבדות בעלי רמת הסחירות הגבוהה, נסחרו אתמול ללא שינוי שער או בירידות קלות, כפי שהודגר היה במניות ים המלח, כלל־אלקטרוניקה ואחרות. יוצא

	תשואה שנתית דולרית ב%
בל"ל 0.1	15.87
הפועלים ש	15.86
אי.די.בי. רג	16.03
דיסקונט א	15.95
המזרחי ש	15.72

דופן היה המסחר במניית פי.בי., שם ביקוש גדול מהרגיל סופק במחזור מסחר חלקי, ובעליית שער של 1.5 אחוז. הביקוש הגדול הגדול על רקע הודעת החברה על חלוקת דיווידנד במזומן בשיעור של 200 אחוזים.

פעילות יוצאת דופן

במספר ניירות עוד הורגשה אתמול פעילות יוצאת דופן. להלן מספר דוגמאות: רסקו מבכ' — קונים בלבד. בבורסה מעריכים, כי שער הקונים בלבד במניות אלה נועד לרכך את היקף ההיצע הצפוי היום למניות חברת הבת ישרס, עם חידוש המסחר במניה זו. ישרס, שפרסמה אתמול את הדו"חות, סיימה את השנה המסתיימת במארס 1986 בהפסד של 7.9 מיליון שקל לעומת הפסד של 429 אלף שקל בשנה הקודמת. מניית מאגרי בניה עלתה ב־5.7, על רקע חידוש השמועות על מכירה אפשרית של החברה. יש לציין, כי בימים האחרונים הורגשה מגמת איסוף מתמשכת במניות חברה זו. הצעות מלאה להצעת הרכש של

תדיראן

תדיראן קיבלה אתמול 62 הצעות לרכישת יחידות המחקר והפיתוח של החברה משנת 1985. החברה נענתה לכל ההצעות במחיר של 4.4 דולר ליחידה. יש לציין, כי מחיר הבורסה של יחידות אלה הוא 4.19 דולר ליחידה. בשוק אגרות החוב היתה אתמול יציבות, עם פעילות אפסית. מחזור המסחר באג"ח הצ' תכם כ־2.9 מיליון דולר. גם היקף הפעילות במלוות קצרי המועד היה נמוך מהרגיל, והסתכם ב־1.2 מיליון דולר.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
1236	8	99.60	1.54
1246	15	99.25	1.54
1256	22	98.87	1.58
117	29	98.50	1.60
127	36	98.14	1.60
137	43	97.78	1.60
147	50	97.42	1.60
217	57	97.04	1.62
227	64	96.66	1.63
237	71	96.28	1.64
247	78	95.92	1.64

הודעות בורסה

- חירון הקים את האסיפה הכללית ביום ג ה־23 לדצמבר.
- האסיפה הכללית של תים החליטה על הגדלת הון המניות הרשום.
- אברהם ברוך צמצם את אחזקותיו במניות קידו.

להיט
שירות משלוחים
חניון רכבת צפון רח' ארלוזורוב ת"א
03-222373 ;03-225261 ;03-243656
מי יודע מי מכיר
את החברה הכי טובה בעיר להיט
שירות אמין ★ יעיל ★ ומהיר בכל קצוות העיר
קבלת משלוחים ומסירתם בת"א, חיפה, ירושלים, באר־שבע והסביבה. כולל משלוחים ברכבות

אינטר ישראל סוכנות לנכסים בע"מ
למכירה
משרדי
חברת "סוויסאייר"
3 קומות מפוארים ביותר
שטיחים + מיזוג + טלפונים
בלעדי למשרדנו
בית אליהו, רח' הודה 32 ת"א
03-294141

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	4277.25	4219.39	5.52	0.13
אבוקה	374.37	367.14	1.99	0.54
אגוז	200.75	199.79	0.15	0.08
אייר	1374.72	1347.77	1.47	0.11
אדום	1991.71	1953.39	2.23	0.11
אופיר	1658.16	1637.80	1.84	0.11
אור	388.55	380.45	2.21	0.58
אוריון	141.59	140.84	0.24	0.17
אור־לי	223.68	222.08	0.04	0.02
אורן	636.92	633.85	-0.67	-0.11
אייל	3294.25	3229.53	10.40	0.32
איילה	4067.37	3981.33	12.41	0.31
אירים	4271.76	4179.09	18.43	0.44
איתן	612.05	599.61	-0.26	-0.04
אלון	509.34	506.27	0.07	0.01
אלונה	603.90	592.14	0.62	0.10
ארז	512.61	506.62	0.70	0.14
אש	125.16	122.51	0.15	0.12
אשל	164.00	163.22	0.14	0.09
אתרוג	198.61	197.64	0.63	0.32
ברלה	1993.30	1954.91	0.62	0.03
ברוש	416.74	414.84	-0.48	-0.12
ברק	412.54	410.37	-0.49	-0.12
ברקת	759.37	755.55	4.07	0.54
גביש	1226.87	1203.21	0.67	0.06
גבע	906.26	892.89	0.21	0.02
גורן	621.82	609.56	0.00	0.00
גיא	8129.69	8009.12	11.27	0.14
גיל	2571.20	2522.20	5.14	0.20
גלית	525.90	519.61	0.26	0.05
הדובדבן	320.39	318.99	-0.23	-0.07
הדניסה	574.97	563.65	0.45	0.08
הלגה	190.94	189.67	0.43	0.23
הדרן	1275.71	1251.47	1.52	0.12
היהן	224.36	220.14	0.06	0.03
הילה	444.47	436.63	1.14	0.26
דרור	357.22	350.70	-0.44	-0.13
דקל	318.21	316.72	2.45	0.78
הדס	316.84	313.88	0.15	0.05
ורד	436.80	428.67	0.80	0.19
זהבית	2558.17	2503.72	8.99	0.36
זוהר	17156.30	16901.87	33.53	0.20
זיו	15993.18	15756.10	30.95	0.20
זמיר	761.14	751.91	0.93	0.12
חוחית	130.88	129.12	0.19	0.15
חליפין	116.69	116.17	0.05	0.04
חלמיש	561.18	558.31	-0.32	-0.06
חן	116.97	116.50	-0.04	-0.03
טופז	1200.44	1172.34	-0.32	-0.03
טל	4586.51	4528.58	8.57	0.19
יובל	695.79	687.50	0.29	0.04
יהלום	1815.39	1780.15	-0.22	-0.01
ישרות	355.47	352.28	0.71	0.20
ישפה	596.03	583.08	0.35	0.06
כוכב	908.36	890.77	0.97	0.11
כחל	117.46	115.15	0.79	0.69
כלנית	493.24	484.56	1.34	0.28
כספית	637.71	634.31	4.99	0.79
כרמל	122.82	120.37	-0.08	-0.07
כתר	960.61	942.45	0.49	0.05
להט	3779.91	3707.06	-12.86	-0.35
לבשקית	102436.84	100728.14	-27.99	-0.03
לפיד	307.91	301.92	1.07	0.36
לכם	1536.95	1505.91	0.58	0.04
לשם	849.54	844.92	0.96	0.11
מבחר	1035.30	1014.76	0.40	0.04
מבטח	2975.07	2946.18	1.63	0.06
מגד	198.24	195.32	0.23	0.12
מגן	2779.41	2752.25	-0.77	-0.03
מגל	656.43	648.75	-0.03	-0.00
מור	1394.19	1374.39	0.56	0.04
מורן	741.35	734.48	1.00	0.14
מטח	25266.86	24740.81	164.68	0.67
מיסר	790.30	754.81	-0.02	-0.00
מנוף	3324.37	3260.27	1.22	0.04
מעין	659.46	646.52	0.08	0.01
מצלה	879.88	874.88	0.62	0.08
מרגלית	1092.38	1071.21	-0.06	-0.01
מרום	1009.53	989.47	-0.20	-0.02
נגה	22539.52	22205.20	14.19	0.06
נמיד	726.50	723.53	-0.21	-0.03
נטע	413.89	405.84	-0.17	-0.04
נילי	4803.73	4733.68	28.42	0.60
סביון	492.42	483.33	1.27	0.26
סגולה	119.91	118.39	0.06	0.05
סלע	865.96	861.42	0.69	0.08
סנונית	608.28	600.81	0.37	0.06
סער	665.47	652.88	0.38	0.06
ספיר	498.30	498.30	3.62	0.73
שריף	725.67	711.99	0.58	0.08
עידית	1882.86	1873.44	7.97	0.43
עידן	6225.51	6134.21	-0.09	-0.00
ענבר	1108.96	1084.59	-0.76	-0.07
ענת	2084.92	2065.70	20.34	0.99
עפרוני	585.01	572.14	-0.29	-0.05
ערמון	131.36	130.73	0.55	0.42
פיא	1322.61	1296.56	0.60	0.05
צבר	505.07	494.99	0.21	0.04
צופית	551.10	540.27	0.91	0.17
צוק	103.31	103.31	0.03	0.03
צמיר	885.45	873.03	0.09	0.01
צמיחה	6831.58	6731.74	-1.30	-0.02
צברת	1547.84	1517.51	-0.81	-0.05
קלע	1831.69	1822.54	-0.30	-0.02
רונית	15766.25	15617.82	149.87	0.97
רימון	107.10	106.88	0.00	0.00
רקפת	597.00	587.31	1.56	0.27
רשף	665.60	651.29	0.06	0.01
שביט	690.55	677.07	0.49	0.07
שחם	824.36	816.74	0.26	0.03
שירה	342.90	340.45	0.37	0.11
שמיר	320.26	316.32	0.11	0.03
שניר	677.03	667.60	1.47	0.22
שקד	656.26	640.41	0.75	0.12
שחר	161.73	160.92	-0.05	-0.03
תאנה	197.76	196.83	0.03	0.02
תבור	738.39	730.17	-19.41	-2.59
תדהר	424.01	424.01	0.23	0.05
תהילה	87.81	85.93	-0.12	-0.14
תירוש	444.77	439.35	2.46	0.56
תמר	191.91	191.04	0.37	0.19
תומר	178.18	176.94	-0.09	-0.05
תרשיש	1282.27	1266.60	1.13	0.09
תשרי	413.05	407.25	-0.02	-0.00

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (100% הצמדה)

סידרה	שער	שינוי בנק'
3601	35485	+20
3602	32147	-324
3603	29678	-139
3604	26630	+16
3605	24694	+373
3606	23074	-601
3607	22170	+12
3608	21299	-112
3609	20286	-12
3610	18288	+3
3611	17776	+10
3612	17304	-63
3613	16195	-60
3614	15546	-59
3615	14354	-56
3616	13141	-52
3617	12487	+7
3618	11852	+7
3619	10908	+5
3620	10456	-10
3621	9964	-8
3622	8986	-9
3623	8343	+5
3624	7856	+5
3625	7149	+4
3626	6613	+4
3627	6133	+4
3628	5646	+4
3629	5290	+3
3630	5001	+3
3631	4600	+75
3632	4420	+72
3633	4175	+68
3634	3665	+6
3635	3466	+6
3636	3338	+6
3637	3127	+1
3638	2912	+2
3639	2665	+1
3640	2204	+34
3641	1910	+30
3642	1726	+1
3643	1497	— —
3644	1538	-8
3645	1206	-8
3701	967.9	+16.4
3702	721.6	-18.5
3703	641.2	+12.9
3704	548.8	+11.2
3751	286.8	— —
3752	116.9	+1.3
3753	112.3	+1.4
3754	101.9	-0.3
3755	97.9	-0.4
3756	94.4	-0.4
3757	92.6	-0.3
3758	90.7	-0.3
3759	90.4	-0.3
3760	89	-0.3
3761	87	-0.3
3762	84.7	-0.3
3826	105.4	+0.5
3827	101.3	+0.4
3828	97.7	+0.4
3829	95.8	+0.5
3830	95.9	+0.4
3831	93.5	+0.4
3832	92.1	+0.4
3833	90.1	+0.5
3834	87.6	+0.4
3901	106.3	-0.5
3902	101.1	-0.5
3903	100.3	-0.5
3904	96.7	+0.7

4.25% שג"א

סידרה	שער	שינוי
4101	128.5	-0.8
4103	125.4	-0.8
4104	116.8	-0.8
4301	116.8	-0.8
4302	111.1	-0.8
4303	110.3	-0.8
4105	94.9	— —
4106	92.5	— —
4201	109	+0.1
4204	101	— —
4205	99	— —
4206	97.1	+0.1
4207	96.7	+0.1
4208	95.3	+0.1
4209	93.1	— —
4210	90.6	— —
4304	107.8	+0.2
3202	207800	+200
3203	206600	+600
3204	198800	— —
3205	199200	+1200
3206	196000	— —
3210	190500	— —
3211	191580	— —
3212	184000	— —
3213	174600	— —
3214	171100	— —
3501	165000	-2000
3502	164100	— —
3503	176916	— —
3504	153988	+1525
3505	143927	+2500
3521	143400	— —
3522	137900	— —
3523	129750	+150
3524	129500	— —
3525	128647	— —
3526	126750	+250
3527	123900	— —
3528	121000	— —
3529	120900	— —
3530	118907	+217
3531	118619	+224
3532	115147	+218
3533	115004	+226
3534	108441	+214
3535	108601	+142
3539	102329	+137
3536	108475	+298
3537	108347	+297
3538	101981	+280
3540	101793	+289
3541	98354	+280
3542	98230	+280
3543	93432	+267
3544	97913	+153
3546	95522	+153
3547	95301	+153
3548	95190	+153
3550	90244	+148
3551	89879	+148
3545	95173	+56
3549	89912	+53
3552	82533	+48
3554	82385	+48
3555	82385	+48
3553	81616	+241
3571	70755	+227
3556	78451	+64
3558	78353	+63
3559	73579	+62
3560	71543	+59
3561	71335	+59
3557	78765	+224
3572	71604	+215
3573	71082	+111
3574	65543	+105
3577	65491	+105
3578	60495	+97
3575	65538	+39
3576	65347	+39
3579	60321	+36
3580	56404	+677
3581	51300	+634
3582	47326	+602
3583	43991	+571
3584	43494	-345
3585	41239	-337
3586	37549	-315
3588	37302	-322
3587	37138	+45
3591	33837	+41
3592	33798	+42
3593	33738	+41
3589	33798	+20
3594	32219	+19
3590	34234	+20
3595	32630	+19

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סידרה	שער	שינוי
2001	141200	+1000
2002	139800	+1800
2003	133000	+700
2004	135900	— —
2005	125600	+400
2006	125300	+400
2007	123100	+200
2008	122000	-100
2009	123300	— —
2010	122600	+500
2011	120100	+100
2012	119600	— —
2013	120400	— —
2014	116900	— —
2015	116400	+200
2016	118400	— —
2017	116108	-115
2019	115830	-124
2020	112440	-120
2018	116695	-81
2021	112935	-86
2022	105253	+63
2023	106069	-502
2024	99391	-159
2027	95851	-162
2031	91583	-167
2025	99447	+60
2026	99093	+59
2028	96120	+50
2030	94369	+56
2029	90458	+46
2033	85924	+51
2035	78843	+47
2032	91751	+55
2034	86637	+52
2036	79504	+48
2037	75266	+45
2052	63137	+38
2038	75825	+183
2040	72991	+181
2051	69040	+176
2039	72228	+44
2041	68349	+40
2053	64369	+38
2054	59696	-1586
2056	55264	-1515
2058	50295	-1421
2060	46415	-1353
2055	58898	-738
2057	54491	-704
2059	49531	-661
2061	37020	+20
2062	35456	+18
2063	32792	+559

רמון

סידרה	שער	שינוי
7001	225.9	-3.1
7002	218.9	-3
7003	213.1	-0.7
7004	196.2	-0.6
7005	183	+8.5
7006	172.5	-0.2
7007	160.8	-0.3
7008	152.7	-0.3
7009	147	+0.3
7010	139.4	-0.1
7011	131.5	+0.5
7012	126.8	+0.4
7013	119.6	+0.3
7014	104.7	+0.9
7015	89.3	+0.3
7016	88.4	+0.3
7017	87.6	+0.3
7018	87.4	+0.3
7019	87.7	+0.2
7020	87.6	+0.3
7021	86.7	+0.2
7201	88	+0.3

גלבוע

סידרה	שער	שינוי
6101	11750	-10
6102	6857	-6
6103	6150	+8
6104	5614	-4
6105	3304	-3
6106	5090	+22
6107	4901	+21
6108	3541	+17
6109	3365	+16
6110	5305	+16
6111	2734	+6
6112	2649	+6
6113	1788	+5
6151	729.6	+11.6
6152	698.6	+11.1
6153	606.7	+2.4
6154	598.6	+2.4
6155	385	-0.3
6156	309.6	-0.2
6157	228.6	-0.2
6158	216.5	-0.2
6159	182.2	+1
6160	171.2	-0.1
6161	167.3	-0.2
6162	158.3	-0.1
6163	139.7	+0.3
6164	134.2	+0.2
6165	127.7	-0.1
6166	120.4	-0.1
6167	117.7	-0.1
6168	115.9	-0.1
6169	107.9	+0.2
6170	102.7	+1.4
6171	72.5	-0.1
6172	71.2	-0.1
6801	80.3	-0.1

אדמון

סידרה	שער	שינוי
2501	153.4	— —
2502	152	+0.5
2503	145.5	-0.5
2504	148.3	-0.2
2505	142.6	-0.2
2506	158.6	-2.2
2507	133.8	-2.2
2508	98.4	+0.7

100% מט"ח

	שער	שינוי
אל אופ	951	+4
אלביט	194.7	-2.5
אלתא	1091	— —
אלסינט	59.4	— —
מרשקט	645	-20
תור 84	110.8	+0.5
תור 85	419	-1
חב דיס	186.5	-1
דיס הש	162.5	— —
מור	142	+1.4
כלל	421	— —
כתם ד	216	— —
כתם מ	303	— —
כתם י	374	— —
דן	96.1	-1
מל בת	156.5	— —
תישרס	179.5	-0.3

מדד/מט"ח

	שער	שינוי
בלת.	117.4	+0.4
דיס הש	118	+1
מור	116.5	-0.5
כלל	144	— —
לאומי	104	— —
מז דיס	117	— —
משכ מ	116.5	+0.5
משכ מ	114	+0.7
משכ מ	103.7	— —

בנק אגוד
אישי · מקצועי · מיוחד
יחס אישי, ידע מקצועי ושרות מיוחד. זה הייחוד של בנק אגוד
הנך מוזמן להכנס אל כל אחד מסניפי הבנק. להתראות!

45 שנה לקיבוץ רמת השופט

מאת רות לרין

ישנם דברים רבים שאנו מקבלים כמובן מאליו, מבלי להעיד מדי פעם ולשאול מה מקורם. "דברים" הינו מושג מעורפל גם כן, הכולל בתוכו מקומות, אנשים, מוצרים ובעצם מה לא? אז אם נתרכז קמעה בשני "דברים" כאלו נמצא כי רק שיש ביניהם קשר. אלא שהעקרון פועל לגביהם יפה מאוד; אנחנו רגילים אליהם כמובן מאליו. אז כמה מדוברת ראשית בדבר השולי יותר: מוצרי "פוליגל". אומר למישהו משהו? ובכן, הכוונה היא לשלל התיקים, תיקיות ועוד מוצרים כאלו העשויים מלוחות הפלסטיק הגלילים בצבעים מרהיבים. כולנו קנינו לילדים ולעצמנו מוצרים כאלו, ביחוד בשנים האחרונות כשהם תפסו את מקומם של מוצרי הקרטון המסורתיים. אבל מי בינינו בעצם ידע שמוצרי "פוליגל" מיוצרים בקיבוץ רמת השופט? והנה הגענו ל"דבר" השני, המרכזי: קיבוץ רמת השופט חוגג 45 שנה לקיומו.

כולנו שמענו על קיבוץ רמת השופט, משהו כזה שהולך יחד עם "הימים ההם" וארץ ישראל הישנה והטובה. ובכן, יחסית למדינת ישראל, היא באמת ישנה, כמעט 45 שנה. ההיסטוריה המקומית מספרת על גרעין גדול מאוד של השומר הצעיר, שמנה בסך הכל כמאה איש, והתארגן ברחובות וברעננה, והגיבורים המקומיים היו בעיקרם יוצאי פולין וליטא, כשלצידם יושבים גם כמה בולגרים והונגרים.

העליה לקרקע נעשתה בתנאים קשים, המקום עצמו שנבחר ע"י המוסדות המיישבים היה מלא אבנים. לכן מתוך הקבוצה עלו על הקרקע (ביום הצהרת בלפור 2.11) רק 40 חברים בעיקר, ומעט חברות.

אנשי הקבוצה באתר קיבלו משרת מהקק"ל בזמן שפינו את השטח מאבנים, שאר חברי הגרעין שנותרו בעיר המשיכו להתפרנס מהנגריה שייסדו ברחובות. ברגע שהשטח נוקה, האוהלים בהם היו החברים הוסתו מעט הצידה ופעולת הנטיעה והזריעה החלה סוף סוף.

אילו היה זה סיפור אגדות של אנדרסון, כאן הייתי צריכה לכתוב "שמאז ועד עתה חיו בכל אושר ועושר". ובכן, לא בדיוק, אבל נראה כי אלו הם פני הדברים, פחות או יותר. אמנם כן היו מורדות, היו בעיות, והיו (כמו לכולנו) מלחמות וצער. אבל עובדה היא שכיום מונה קיבוץ רמת השופט כשבע מאות עשרים נפשות, מתוכם ארבע מאות ועשר חברים או מועמדים לחברות. באופן יחסי לתנועות הקיבוציות יש לציין שזוהי אוכלוסיה בריאה ביותר, המקיימת עצמה יפה.

ובכן תשאלו ממה או כיצד, על מפעל "פוליגל" כבר סיפרנו. חשוב רק להוסיף כי 85% מייצור המפעל הולך לייצוא (זאת אומרת שכל התיקים והתיקיות שאנחנו רואים ברחוב הישראלי, וכאלו יש המון, הם רק אחוז מזערי, אין ספק שמדובר בהמון תיקים!) לצד זאת יש עוד בית חרושת ברמת השופט, שהוא למעשה מנסריה לייצור ארגזים, מוצרי הלבשה ועוד מיני מוצרי עץ חוץ מזה אסור לשכוח את החקלאות המבורכת כמו לול, רפת, עדרי צאן, מטעי אבוקדו, שדות כותנה ותפוחי עץ, ועוד כהנה וכהנה.

רמת השופט עדיין מחשיב עצמו לקיבוץ עקרוני אידיאולוגי. במושגי התנועה הוא "שומרי" מאוד. לא, לא מדובר על הטלפונים והטלויזיות הצבעוניות בכל חדר, אלא בעובדה שכל שלוש הארוחות עדיין נאכלות בחדר האוכל המשותף. וכי בתום ארוחה מתכנסים החברים והחברות (וגם לאלו שלא בסטטוס כה גבוה מותר לבוא) במועדונים ובספריה השוכנים מעל חדר האוכל. זהו המרכז החברתי של הקיבוץ באופן מעשי, ועושים רבות על מנת לשמור כזה — ומה עוד עדיין "שומרי". בקיבוץ? בעיקר העקרון של עבודה מקומית, והיינו פסילת (עד כמה שאפשר בתנאים מסוימים) עבודה שכירה מבחוץ. גם העקרון של חינוך משותף ולינה משותפת לילדים נשמר היטב. אם כי ישנם קולות חלושים המתחילים לדרוש לינה משפחתית.

לנו לא נותר אלא לאחל לאנשי רמת השופט מולטוב ביום חגם. אבל אם מישהו סקרן לדעת איך הם מברכים את עצמם, או שידעו כי הם הולכים להעניק לעצמם שלוש מתנות:

הראשונה שבהן, המרכזית וחשובה מאוד, והיא מתגלמת כ"ם "לזולה", או מערכת חדרי חולים לחברים החולים באופן כרוני (וגם לאלו החולים לפעמים). המתנה השניה תהיה מאוד מובנת לרבים משוכני בניני הדירות העצקיים ברמת אביב ג' ובחולון: מערכת טלויזיה בכבלים, שהכנתה והפעלתה כמעט הושלמו.

המתנה השלישית: הכי פחות מעשית, אך כנראה הכי מהנה טיול של כל הקיבוץ לאילת.

אז אם מישהו יהי בעיר הקיט הדרומית בעתיד הקרוב, וייתקל באיזה שבע מאות קיבוצניקים עליזים, שלא ייבהל!

אלו הם רק אנשי רמת השופט העושים חזרה כללית ליובל החמישים שלהם בעוד חמש שנים.

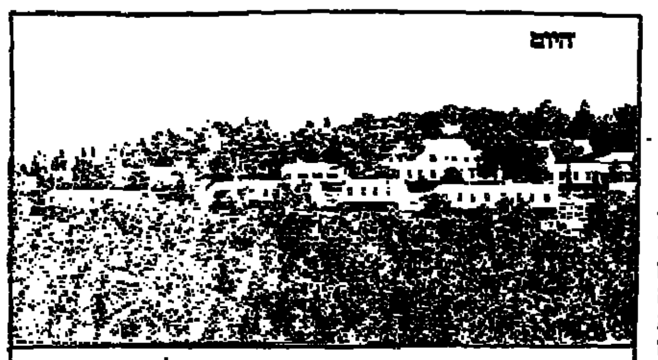
היום

לפני 45 שנה

למפעל עץ קיבוץ רמת־השופט
איחולנו הלבביים ליום חגכם ה־45
ד. שמסל ושות' בע"מ
יבוא ושיווק עצים
חיפה

לקיבוץ רמת־השופט
ביום חגכם ברכות נאמנות
מפעלי פ. עומ ושות' בע"מ
משרד דרך פ. תקוה 64 ת"א
טלפון 03-376521/2/3
ביה"ח מנוחה את 33641, 053-22544
חיפה הנצחון יפו 131, 514312, 04-510072
ירושלים הרכב 13 תלפיות 02-719041

לקיבוץ רמת־השופט
עלו והצליחו
הכל לחיס בע"מ
צרכי תפירה לבגדי נשים
הרקלים 1 חיפה, מיקוד 33034
טל' 04-663194, 04-665032

לקיבוץ רמת־השופט
עלו והצליחו
חברה לסחר
והספקה חיפה בע"מ
רח' שיה 2 מקד 31014
טל' 04-522639, 04-529352

למפעלי עץ רמת־השופט
מיטב הברכות ואחולי שגשוג
"סחר־עץ" (1984) בע"מ

לקיבוץ רמת־השופט
עלו והצליחו
הלפרין יצחק
צמר קיחר
רח' יפו 30 חיפה
טלפון 04-666597

למפעל עץ ולקיבוץ רמת־השופט
ברכות לבביות ליום חגכם
בן חמו שלמה
רעפי רכב ואביזרים לרכב
יפו 146 חיפה
טלפון 04-527387

לקיבוץ רמת־השופט
עלו והצליחו
ש. סולנץ בע"מ
בית המשמר
רח' העצמאות 27 חיפה ת.ד. 1358
טל' 04-673640

לקיבוץ רמת־השופט
עלו והצליחו
ש. לדור בע"מ
ת.ד 113 • מיקוד 31010 טל' 04-666306, 04-670893

לקיבוץ רמת־השופט
ברכות מקרב לב
יבין פלסט בעמ
מוצרי פוליגל חיפה והצפון
שד' העצמאות 55 חיפה והצפון
טל. 04-530271

למפעל עץ ולקיבוץ רמת־השופט
שפע ברכות ליום חגכם
אורדמן את קרוננברג בע"מ
הספקת עץ למתכת
רח' הרצל 148 ת"א טלפון 03-821372

לקיבוץ רמת־השופט
עלו והצליחו
אינטר שיווק
קרל נטר 2 ת"א
מיקוד 65202 טל' 03-290920

ריכוז מודעות: חילי הייזר

למפעל עץ קיבוץ רמת־השופט
שפע ברכות ליום חגכם
דוד הולברג
מהנדס מכונות בודק מוסמך
מטעמי משרד העבודה
ת"ד 4951 שדרות הנביאים 53 חיפה
טלפון משרד 04-512626 בית 04-522029

לקיבוץ רמת־השופט
שפע ברכות ליום חגכם
מפר חיים
בית מלאכה לתפרות
מזוג אויר ושפירציה
יפו 74, חיפה טל' 04-532060, 04-662079

לקיבוץ רמת־השופט
שאו ברכות חמות איחולנו
להמשך שיתוף פעולה פורה
פאלקס מורס בע"מ
העצמאות 59 חיפה
טלפונים 04-524254/5/6/7

לקיבוץ רמת־השופט
ברכות חמות ליום חגכם
צילומעתיק בע"מ
דרך עצמאות 41 חיפה
מיקוד 33033 טל' 04-670077/8

למפעל עץ ולקיבוץ רמת־השופט
ברכות לבביות ליום חגכם
המנוע
בית מלאכה עבודות חשמל לתפוף מנועים
אלנבי 18 חיפה טלפון 04-521759

לקיבוץ רמת־השופט
ברכות לבביות עלו והצליחו
דפוס הנמל
רח' הנמל 30 חיפה
מקד 33031 טל' 04-329944, 04-670533

לקיבוץ רמת־השופט
שפע ברכות
ליום חגכם
אן קדר ומזג אוד בע"מ
רח' חרמון 29 חיפה
מקוד 31041
טל' 04-670984, 04-669893

לקיבוץ רמת־השופט
עלו והצליחו
יפנאוטו יבואני סוברו
יצחק שדה 28 ת"א טלפון 03-338861

לקיבוץ רמת־השופט
ברכות לבביות ליום חגכם
דפוס קואופרטיבי "אות" בע"מ
הרצל 61 חיפה טל' 04-726004

לקיבוץ רמת־השופט
ברכות מקרב לב
יוספסון אברהם
חב' להובלת קליטות כתובה בע"מ
שד' הנצחון 46/1 נהריה טל. 04-923750

לקיבוץ רמת־השופט
שאו ברכות לבביות ליום חגכם
בל־ארם חברה לשיווק בע"מ
מכונות פוליגל לדרום הארץ
רח' העצמאות 19 ת.ד. 480 באר־שבע
מיקוד 84105 טל' 057-76065, 057-58980

לקיבוץ רמת־השופט
עלו והצליחו
בית מסחר לעצי אורן בע"מ
(מ. הולצמן)
רח' החטיבת גולני 16 חיפה
טלפון 04-662070

לקיבוץ רמת־השופט
ברכות לבביות ליום חגכם
שהר מפעלי הדפסה
מושב בית הרות
טלפון 053-93138

לקיבוץ רמת־השופט
עלו והצליחו
גולדן בע"מ
הסוכנים והיבואנים של מוצרי קוזי ולודה וספורי בישראל
ת"ד 690 חיפה טל' 04-721614

לקיבוץ רמת־השופט
עלו והצליחו
קרסניצקי — נאמן בע"מ
מהנדסים ראש פינה
צמות הרוד השלמה
הנמל 51 חיפה 04-663562, 04-663654

לקיבוץ רמת־השופט
שפע ברכות ליום חגכם
Coca-Cola קוקה־קולה
בית מסחר לתוצרי החשמל
רחוב הנמל 53, ת.ד. 33570 חיפה
מקד 31334, טל' 03-673308 (4 קווים)
סניף במרץ חיפה שד' ההסתדרות 223
טל. 04-724422 (5 קווים)

למפעל פוליגל
שאו ברכה חמה
המשך שיתוף פעולה פורה
ישראפק בע"מ
ספקי המכונות והציוד
ת"ד 9810 חיפה
מיקוד 31097
טלפונים 04-333340, 04-333326

לרמת־השופט
שפע ברכות
ליום חגכם
כגפנר – מפיצים בלעדיים באזור המרכז מוצרי "פוליגל" לוחות פוליפרופילן ופוליקרבונט, שקיות פוליאתילן, פוליאתילן מוקצף ואביזרות לבכסוי
ת"א רח' אילת 33
טל' 03-658313, 03-659463

לקיבוץ רמת־השופט
לרגל חגכם עלו והצליחו
קרלוס ורשבסקי בע"מ
מפיץ בלעדי למוצרי "וולה" לאזור הצפון
חיפה שדרות בן גוריון 36-38
טל 04-531162/3 • ת"ד 4092
מקוד 35023
WELLA

לקיבוץ רמת־השופט
ברכות לבביות עלו והצליחו
סיקה מפעלים כימיים בישראל בע"מ
המרכבה 17 א. תעשיה חולון
מיקוד 58117 טל' 03-808922, 03-808954

לקיבוץ רמת־השופט
שפע ברכות ליום חגכם
חיפה אוניברסל/ברוט ברקון
רח' נחום דוברין 7
חיפה טל' 04-666870

לקיבוץ רמת השופט
ליום חגכם עלו והצליחו
רשפי המפרץ בע"מ
יצור יבוא ושיווק
מערכות הנעה ושינוע
שד' ההסתדרות 187 מ. חיפה
מיקוד 32960 טל' 04-720707, 04-721292

לרמת השופט
זר ברכות
קטרפילר
CATERPILLAR, CAT and ⊞ are trademarks of Caterpillar Inc.
מאחלים מפיצי מלגזות קטרפילר בישראל:
אליעזר סקר בע"מ
דרך העצמאות 33, טל. 04-674333 ת.ד. 33091 חיפה 31330

הלוח הארצי הארץ חדשות

לחברה לשיווק מוצרי בשר
דרוש
נהג עם רשיון למשאית
לחלוקה באזור המרכז + השרון
תנאים טובים למועמד המתאים
טלפון 052-543558, 052-542897
לבקש את מאיר

C.A.T.V לאולפני
לצילומי תשדיר שרות דרושים
א. תינוק/ת בן שנה המתחיל ללכת
ב. ילד בגיל 7-10 היודע לשחק כדורסל
ג. ילדה בגיל 7-10
המבחנים יערכו ביום רביעי, חמישי 12.12.86-11.12.86 משעות 13.00-15.00 באולפני C.A.T.V שנקין 9 תל־אביב בגרתף

לחברה מסחרית במרכז הארץ העוסקת ביבוא ושיווק מוצרי מזון
דרוש
מחלק/מוכר
בעל רשיון נהיגה ג'.
נמרץ ובעל נכונות לעבודה מאומצת.
יועדף בעל נסיון בחלוקה או מכירת מוצרי מזון
המעוניינים יפנו לטלפון 03-803216
לבקש את בן עמי

לאחזקת מטוסים
דרושים
לעבודה במרכז הארץ
★ מכונאי מטוסים יוצאי חיל האויר
★ עובדי חמ"ם יוצאי חיל האויר
★ עובדים בלתי מקצועיים בעלי רשיון נהיגה לאחר שרות צבאי
לקביעת ראיונות אישיים נא להתקשר ביום ראשון 7.12 לטלפון 03-425556

למפעל למוצרי חלב "זך"
דרוש
משווק
התפקיד: חלוקת סחורות לחנויות וקידום מכירות
הכישורים: נסיון מוכח קודם בשיווק וקידום מכירות
תושב בת־ים או הסביבה, בעל רשיון נהיגה
— תנאים טובים למועמד המתאים —
לפנות אישית ביום רביעי בשעות 08.00-13.00
אזור התעשיה בת־ים רח' היוצקים 4

HAMETZAYED
למצייד בע"מ
דרוש/ה
פקיד/ת יבוא
★ נסיון בענף
★ עדיפות לשולטים בשפה האנגלית
★ יכולת ונסיון בניהול מו"מ עם עמילי מכס וספקים ובהפעלת טלקס
— תנאים טובים מובטחים —
נא להתקשר לטל: 03-815444 לעקב

לחברת "נור"
דרוש
איש אחזקה
ותק 5 שנים
לפנות לגור מסגנים
טל: 9222189

חברה ישראלית לקופסאות פח בע"מ
דרושים
למפעלינו בפתח־תקוה ובכפר־סבא
מכונאי תעשיה
בוגרי בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמת מכונות או מכניקה עדינה
עדיפות לבעלי נסיון בתעשיה או בצה"ל
למפעלינו בפתח־תקוה בלבד
חשמלאי תעשיה
בעלי רשיון חשמלאי מוסמך לפחות.
בוגרי בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמת חשמל.
ידע באלקטרוניקה רצוי.
לשתי המשרות העבודה ב־3 משמרות
5 ימי עבודה בשבוע, שכר ותנאים טובים +
הכשרה מקצועית במסלולי קידום מיוחדים נושאי שכר
לקביעת ראיון נא להתקשר
לטלפון 03-9225321 לאגף כ"א, או 052-25241 למר שרון

הגרעין בע"מ — אור יהודה
דרוש
מוכר
בעל רקע חקלאי
למחלקת השקיה־טכנית
לפנות למשה 14.00-16.00 03-296631

Ansa International RENT A CAR
לרגל הרחבת פעילותנו דרושים:
★ **איש מכירות**
★ **פקידי מכירות**
- נדרשת שליטה בשפה האנגלית
- שפה נוספת יתרון ורשיון נהיגה
- מקום העבודה באזור המרכז
נא לפנות אישית למשרדנו הראשי רח' המסגר 40 ת"א
סיור וטיול בע"מ

אדם
מכון אדם לאיבחון ויעוץ במשאבי אנוש
עבור לקוחתנו
מפעל רהיטים מודרני בתנופת התפתחות
דרוש
מנהל הייצור
התפקיד: ניהול עבודה תכנון הייצור (כ־30 עובדים, מכ' חדישות)
למועמדים בעלי רקע בענף הנגרות ויכולת ניהול ותכנון ייצור. תנאים טובים.
מקום העבודה: אזור המרכז.
נא לפנות בכתב־יד בפירוט קורות חיים ונסיון בעבודה למכון אדם ברח' פינסקר 12 ת"א 63421
- סודיות מובטחת -

אסם
תעשיות מזון בע"מ
דרושים/ות
למחסן המרכזי בפתח־תקוה
מלגזנים/מלגזניות
★ לעבודות שינוע במחסן ובחצר המפעל
★ העבודה ב־2 משמרות
בא לפנות טלפונית למחלקת כוח־אדם, טלפון 03-9265239

למפעל מתכת בחולון
מכנאי ייצור
בעל נסיון בענף המתכת
לפנות בכתב יד לת.ד. 25014 ת"א 61250

מרכז קהילתי קצרין
למתנ"ס דרוש/ה
מדריך/ה
במשרה מלאה לאחר שרות צבאי
נסיון בהדרכת נוער.
עבודה עם אתגר בתחום הדרכת הנער
עדיפות למגורים בקצרין.
המעוניינים יפנו למתנ"ס קצרין טלפון: 069-62083/4

חוק ההזדמנות שווה בתעסוקה התשמ"א – 1981
לפי חוק זה אסור למעביד להפלות בין דורשי עבודה מחמת מינם או מעמדם האישי או הורות, והם אף אסור על מתווך של התמקדות בתעסוקה של בן אחד המינים לעבודה הנדונה, הפרסום מופיע לשני המינים על פי החוק.

הארץ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן הלוח הבטוח

הלוח הארצי

הארץ חדשות

קבלת מודעות:
03-371261
המחיר למילה 5.25 ש"ח
המחיר למודעה 42 ש"ח
המחירים כוללים מע"מ

הלוח הארצי — כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

וילות ובתים

קבלנים מציעים

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

דירות מרוהטות

דירות בדמ"פ

דירות להחלפה

מכוניות

דירות בשכ"ח

אודי

אוטוביאנקי

אופל

אלפא

אמריקאיות

ב.מ.וו.

וולבו

מלבום

מורדים

לנציה

מאזדה

מסחריות

מרצדס

פולקסוואגן

פורד

פיז'ו

פיאט

רנו

סובארו

סוסיתא

סוזוקי

סיטרואן

סיאט

אופנועים

ביקוש רכב

משאיות

הצעות עבודה

מנפאואר

חבר

ביקוש עבודה

בעלי־חיים

בריאות

בריאות יופי־המלח

הלוואות

דימום והסקה

תיירות

או.אר.אס.

האחים ישראל
מציעים למכירה
דירות חדשות בנות
5,4 חדרים,
ברמת ביצוע גבוהה
במודיעין:
ושוקרות, מטבחנים וכו'
משרד מכירות
"צור"
טל' 02-240547

זהו הזדמנות
שנת התעסוקה
תשמ"א — 1981

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ירושלים

מחסנים

מחשבים

מערכות קול

כלי נגינה

מבני תעשייה

מגרשים

מקררים

משרדים

פנטהאוז דירות גג

פסנתרים

צילום

שיעורים

שירותים

עסקים

שידוכים

מציעים למכירה

תל אביב

4 חדרים ויותר

קונים זהב ויהלומים גדולים
יהודה הלוי 143 ת"א
ZAMLER טל: 235924

1—1.5 חדרים

מרכז הלמידה
מתמטיקה
★ פיסיקה ★ כימיה
★ אנגלית ★ הנהח"ש
★ לשון ועוד...
שיעורים פרטיים
בבית או במכון
כל המקצועות והרמות
טל ת"א: 03-447404
ירושלים: 02-863183
חיפה: 04-224140

גוש דן

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

מרכז הלמידה
שיעורי עזר
★ מתמטיקה
★ פיסיקה
★ כימיה ★ אנגלית
★ הנהח ★ לשון
ועוד שיעורים פרטיים
בבית או במכון
כל המקצועות והרמות

4 חדרים ויותר

חינם !! חינם !! נשכיר דירתך - לרשותך
החוזה חינם !! - ב"מידע דירות" 03-246242

המשך בעמ' 18

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק לוח העיר
לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא
תוספת מחיר אפילו חודש.
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת
יוחזר לך כספך בחזרה

בקשות ביטול יתקבלו
בלוח העיר בימים א'-ד'
בין השעות 8:00-15:00
טל' 03-371261

הלוח הארצי
העיר צומת השרון
תל אביב
גוש דן והשרון

קבלנים מציעים

מכירה השכרה
דירות והנויות
בשיטת
"קאופמן יעקב"
מודיעין 171 ר"ג
03-778824

בתי כפר ומשקים

דירות למכירה

קבלת מודעות
ללוח העיר
"רשפים"
טל. 371622

קונקשיין

דיור

וילות ובתים

هكذا من الاصل

עירא רפפורט הודה בחלקו בפיגוע בשקעה ושוחרר בערבות

(ע) עירא רפפורט, תושב שילה בשומרון, שחזר שלשום לישראל לאחר שלוש שנות היעדרות ונעצר כחשוד בהשתייכות לארגון הטרור היהודי וגרימת חבלה חמורה, שוחרר אתמול אחרי הצהריים בערבות, בפקודת בית-משפט השלום בפתח תקווה.

השופט ראובן ג'יג'י החליט לשחרר את עירא רפפורט בערבות עצמית וערבות של צד שלישי בסך 10,000 שקלים בהסכמת הצדדים. עם זאת החליט לעכב את יציאתו מן הארץ וציווה להפקיד את דרכונו במשטרה. השופט ציווה על רפפורט להתייצב בבית-המשפט המחוזי בירושלים מחר בשמונה בבוקר.

"ידעתי שאשוב"

כתב שרנאי מוסר "הארץ" מוסר: עירא רפפורט הולך לכלא והוא יודע זאת. רפפורט, מאנשי המחתרת היהודית, גם ידע תמיד שישוב: "השאלה הייתה — מתי ולא האם. כאן ביתי", נאום השב. עד מאי 1984, מועד חשיפת המחתרת על ידי השב"כ, שימש רפפורט שליח של גוש אמונים לעניני עליה. יכול להיות שהוא היה חוזר קודם, אבל הייתה לו בעיה אישית אמיתית: אמא חולה במחלה קשה. רפפורט, יוצא שילה שבשומרון המתין לדין ביה, להפוגה במחלת האם, וכעת משבא לארץ — כבר הודה, כי היה שותף להנחת מטען החבלה במכוניתו של בסאם שקעה. כתב האישום יוגש נגדו רק מחר, אבל כבר היום ממתין רפפורט לגזר הדין.

משה זר, סוחר הקרקעות מהשומרון, נתן נתנזון, לשעבר חבר מזכירות גוש אמונים ועירא רפפורט שליח עליה מטעם "הגוש" היו השלושה שהציבו את המטען שקטע את רגלי שקעה.

סיפור הפיגוע בשקעה מפי אחד ממבצעיו

ב-8.5.84 סיפר נתן נתנזון לחוקר את פרטי האירוע שלהלן מובאת תמציתו: ("החבר" הוא עירא רפפורט. "הנהג" הוא משה זר. נ.ס.נ.) "יהודה עציון ואני נפגשנו בעופרה באקראי. שוחחנו בינינו על המצב הבטחוני החמור ובמיוחד רגזנו על חוסר תגובת הממשלה לאחר הארוע המזעזע של בית הדסה. יהודה הציע לי רעיון של מילכוד מכוניתו של שקעה במגמה לפצוע ותוך הזהירות שלא להרוג. לא רצינו להפוך אותו לקדוש.

עקרונית נראה לי הרעיון. השבתי בחיוב להצעת יהודה ומאוחר יותר התחלנו לצאת לתצפיות סמוך לביתו של שקעה ועל מכוניתו. למדנו בקפידה את סדר היום שלו, מתי הוא יוצא ומתי הוא נכנס, באיזה רכב הוא נוהג, באיזה רכב נוהגת אשתו, והאם יש מצבים שבהם הוא נוהג ברכב אשתו. היה לנו חשוב מאוד שלא לפגוע באיש מבני המשפחה.

באחד הימים הביא יהודה מטען דמי. יהודה, אני וחבר נוסף, שאחר כך השתתף במיבצע, תרגלנו על רכבים לא הרחק משילה בתרגול, יהודה הסביר את אופן הפעלת המטען וחיבורו לרכב. בליל המלכוד הגיעה מכונית מסוג סטיישן, נהוגה ע"י אדם שאותו לא הכרתי עד לדרך הפנימית המוליכה לשילה. אני וחברי צעדנו ברגל אל הרכב. המטען לפיגוע הובא או על ידי או על ידי החבר. כבר לא זכור לי. עלינו על הרכב בסביבות חצות ונסענו לכיוון שכם. הגענו לכיוון הבית של שקעה. ירדנו שנינו עם המטען, כ-200 מטרים מבית שקעה. הנהג עם הסטיישן, המתין לנו ברכב.

התקרבנו ברגל לכיוון הבית. המכונית של שקעה חנתה במקום הקבוע בחצר הבית, סמוך לגדר המזרחית, לא הרחק משער הכניסה לחצר. היינו חמושים בנשק אישי. הצמדנו את המטען מתחת לכנף הקדמי השמאלי, כשחוט יוצא מהמטען וקשור לאבן שהונחה על האדמה, כך שעם תזוזת המכונית — המטען יתפוצץ. המטען הוצמד בכוונה מתחת לכנף ולא מתחת למושב, על מנת לגרום לפציעה ברגליים בלבד, מבלי לגרום למוות. הפעולה ארכה פחות מחמש דקות ומיהרנו לחזור לרכב שהמתין לנו. החזיר אותנו לכביש הגישה לשילה, משם חזרנו איש איש לביתו".

תקופה ארוכה לאחר מעצרם של אנשי המחתרת לא ידע השב"כ על מעורבותו של רפפורט וחברים נוספים בפיגוע. אחד החוקרים הגה את התרגיל שיכונה לימים "תרגיל הפתקים". יהודה עציון, ממתכנני הפיגוע, התבקש והסכים לכתוב על פתק את שמות המשתתפים בפיגוע, שעדיין לא נעצרו. הפתק נשמר מקופל אצל עציון. במקביל כתב איש שב"כ על פתק נפרד אחר, את שמות האנשים בהם חשד השב"כ. בפרק הזמן שבין ההשוואה בין שני הפתקים הצליח השב"כ, בדרך שאסורה לפרסום, לקרוא את הפתק של עציון.

השב"כ הסכים עם עציון, כי אם תהיה זהות בין שני הפתקים ייעצרו האנשים שנרשמו בפתק של עציון. הפתק של השב"כ נכתב מעט אחרי שעציון כתב את הפתק שלו, אבל גם אחרי שהשב"כ קרא את הפתק של עציון. השמות היו זהים והשב"כ עצר עוד חשודים. כך עלה גם על עקבותיו של רפפורט.

צילום ראשון: מסוק של צה"ל מטבע סירת מחבלים

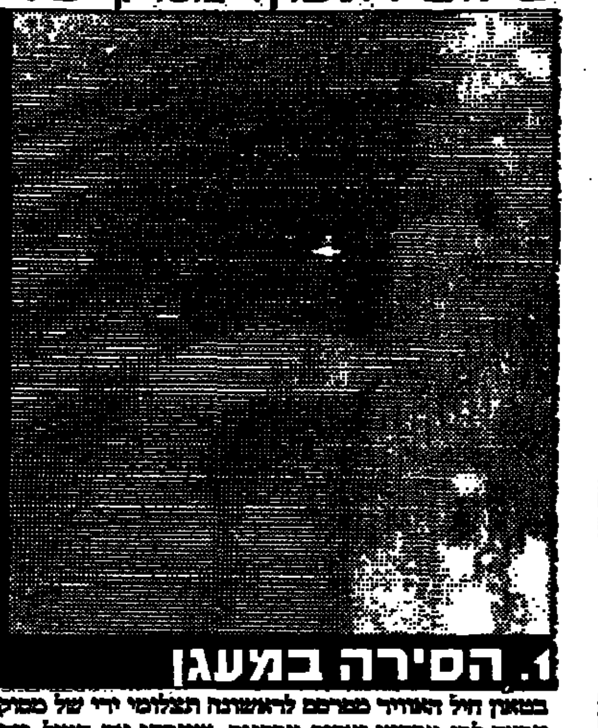

במעגן חיל האוויר מפרסם לראשונה תצלומי ירי של מסוק קרב, שפעלו בלבנון. "זו היתה סירה נמכבת, שאורכה 7 מטרים צבועה לבן מבחוץ ואפור מבפנים. שיגרתי את הטיל, וזה היה הפיצוץ הגדול ביותר שראיתי מימי", מתאר סרן ה', טייס מסוק קרב, את טיבוע סירת המחבלים בנמל צידון ב-28 בנובמבר. "הפיצוץ הגדול היה, ככל הנראה, תוצאה של התפוצצות הדלק והתחמושת, שהסירה היתה מעוגנה בהם. כאשר חגו מעל המזח בנמל צידון, נורתה על מסוקי חיל האוויר אש נ"מ בלתי יעילה. כל מסוקינו שבו בשלום מן הפעולה.

שיא השפעת — בעוד חודש

היעדרויות רבות במקומות עבודה ובבתי ספר; באחת הכיתות בבית ספר בת"א הופיעו אתמול רק 3 מתוך 22 התלמידים ★ סוכני תרופות מתנים מכירת חומר חיסון נגד שפעת לבתי המרקחת ברכישת תרופות אחרות

מאת לאה פורת, סופרת "הארץ"

מגיפת השפעת תגיע כנראה לשיאה רק בעוד כחודש, נמסר אתמול ממשרד הבריאות. לנוכח ריבוי מקרי השפעת, הצטננויות בבתי ספר, בגני ילדים ובמקומות עבודה.

בין השאר נמסר כי בכיתה בבית ספר במרכז תל-אביב, הופיעו אתמול ללימודים רק שלושה מתוך 22 תלמידים.

דובר משרד הבריאות אמר כי הדיווחים שהגיעו עד כה למשרד, אין בהם כדי להוכיח שאנו בעיצומה של מגיפה. מומחי המשרד עוסקים עתה בבירור נגיף השפעת מסוג טייוואן, וברגע שיבודד ניתן לצפות שמספר החולים הנדבקים במחלה ילך ויגדל עד שיגיע לשיא בעוד מספר שבועות.

בינתיים הגיעה ל"הארץ" תלונה מבית מרקחת באזור חיפה, שהסוכנים המפיצים את חומר החיסון נגד השפעת, מתנים את מכירתו בקניית תרופות אחרות. התלונה הועברה לדובר משרד הבריאות שפנה מיד לרופא המחוזי ד"ר נחום אגוז כדי שיטפל בה. הרופא המחוזי קיים בירורים ומצא שיש בסיס לתלונה, וכי מי שאחראי כנראה למעשה הם הסוכנים ולא היבואן (חברת פרומדיקה). הרופא המחוזי הזהיר את הסוכנים כי מכירת מוצר בתנאי שקונים גם מוצר אחר, נוגדת את החוק וכי עליהם לספק את החיסונים ללא כל תנאי.

הבעיה היא שאול כלאי חומר החיסונים. אולם היבואן הבטיח כי בסוף השבוע תהיה אספקה חדשה.

בידהמ"ש מבקר עו"ד שהיה קרבן לסחיטה משום שאיחר להתלונן

מאת צבי הראל

בית המשפט המחוזי בת"א מתח באחרונה ביקורת על עורך-הדין אריה וירניק מתל-אביב וקבע שהתנהגותו לנקוט פעולות שיש בהן משום כניעה לסחטנות, כדברי השופט אליהו מצא.

הביקורת על עו"ד וירניק נמתחה בפסק-דין שבו הורשע ויקטור חיון (38) מרמת-גן בסחיטה באיומים כלפי וירניק.

וירניק מונה למפרק חברת "צור עם" ברמת-גן. חיון התגורר בדמי שכירות בדירה בבניין שבבעלות החברה. באפריל 1982 זכה מפרק החברה בפסק-דין נגד חיון שחייבו לפנות את הדירה. הנאשם איים פעמים אחרות על עו"ד וירניק. באחת הפעמים פנה הנאשם לעו"ד וירניק לאחר שנפרצה דירתו של הפרקליט ואמר לו שזו רק התחלה. למשטרה לא היו ראיות להעמיד לדין את הנאשם בגין הפריצה.

ביוני 1983 נפגש הנאשם עם עו"ד וירניק בבית המשפט בתל-אביב. עו"ד וירניק הציע לנאשם כסף תמורת פינוי הדירה, אך הנאשם סירב להצעה ודרש מעורך הדין שיצהיר הצהרת שקר, כי הנאשם שילם ב-1979 סכום כסף על חשבון קניית הדירה. עו"ד וירניק סירב לכך. בעקבות אירוע נוסף, גניבת חלקים ממכוניתו, הגיש וירניק תלונה מפורטת למשטרה נגד חיון.

השופט מצא כתב על עו"ד וירניק: "הדרך בה נהג המתלונן (עו"ד וירניק) בפרשה הנדונה ראויה לביקורת. אחרי התפרצות לדירתו ושיחת הטלפון גברו חששותיו של המתלונן כלפי הנאשם. בצר לו, נקט שתי פעולות שמטרתן היתה לנהל משא ומתן עם הנאשם, שלא בדרכים המקובלות, בתקווה שכך יעלה בידו לרצות את הנאשם ולהרחיק מעצמו את הסכנות שמפני מימושן חשש...כעורך-דין מוטב היה לו, למתלונן, להיזהר מפני נקיטת הפעולות הללו, שתוצאתן הצפויה היתה התמרצות ולא מיתונה של סכנת הסחטנות...הייתי מצפה ממנו, שכעורך-דין יידע לגייס לעזרתו בנסיבות שאליהן נקלע, את הרשויות המוסמכות בדבר, תוך עידודם של בית המשפט ושל לשכת עורכי הדין בפרשה. בלי להתפתות לנקיטת פעולות שיש בהן משום כניעה לסחטנות.

משרד החינוך יוצא במבצע נגד הכינמת

(עש"ת למ"מ) משרד החינוך, התרבות והדיינ, כי החודש יתקיים בכל מוסדות החינוך מבצע הסברה וטיפול יסודי בכינמת, הממשיכה להטריד מוסדות חינוך רבים. המבצע נערך בתיאום עם משרד הבריאות.

במחצית הראשונה של החודש יערכו בתי הספר אספות הסברה להורים על דרכי הטיפול והמניעה, במחצית השניה של חודש דצמבר יבוצעו בדיקות וטיפול אצל התלמידים הנגועים.

המשבר הכלכלי בגולן גורם משברים משפחתיים

תושבת גבעת יואב: מספר הלידות עולה ככל שהמצב הכלכלי מחמיר

(ע) המשבר הכלכלי המתמשך הפוקד ישובים רבים בגולן מביא לריבוי הפניות לתחנה לטיפול במשפחה עם בקשות לעזרה.

מנהלת התחנה לטיפול במשפחה במועצה האיזורית רמת הגולן, רחל לב, מסרה כי מרבית הפניות הן בתחום הזוגי או המשפחתי כתוצאה מלחץ כלכלי, תחושה של חוסר אונים ואי יכולת להתמודד עם המצב הכלכלי. לדבריה, כמה מן המשפחות נקלעות למשבר חריף ביותר עד כדי רצון לפרק את התא המשפחתי.

בעקבות בעיות אלה החליטו באחרונה במועצה האיזורית רמת הגולן להקדיש משאבים גדולים יותר לנושא התרבות, כדי לחזק את הקהילה ולהביא לגיבוש בין המשפחות והסביבה.

רחל ארזי מגבעת יואב טוענת כי "מספר הלידות עולה עם המצב הכלכלי הגרוע". לפני שלוש שנים היו בבית החולים פוריה כ-80-90 לידות בחודש והיום יש 140 ויותר. התושבים אומרים כי הדבר היחיד שאפשר לעשות מבלי להסתבך בחובות הוא — ילדים.

נדחתה תביעה נגד בלאס בה הואשם כי הוציא במרמה רכוש רב מקשישה

(ע) איש העסקים דוד בלאס זכה בתביעה אזרחית שהוגשה נגדו ב-1982 ושבה נטען שהוציא במרמה מקשישה שתי דירות, כספים רבים ודברי ערך.

התביעה הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, מטעם עזבון הרבנית לאה ברמן, שנפטרה כשנה לאחר פתיחת המשפט, אותו המשיך אחיה יהושע פיטלוביץ'.

..המנוחה היתה נשואה לרב יעקב ברמן, אביו של ח"כ לשעבר ברמן. בעלה נפטר בשנת 1974 והיא נותרה האשה בודדה. באותן שנים הכירה את דוד בלאס, דרך אשתו איזבל, שהיא קרובת משפחתה. ב-1974, טענה התביעה, נתנה ברמן לגב' בלאס טבעת יהלום וכן פסנתר עתיק, והיחסים ביניהן התהדקו.

דוד בלאס, באמצעות סניגורו עו"ד דן כהן, טען במשפט, כי הרבנית ברמן התייחסה אליו כאל בנה, בהיותה אז בודדה ונזנחה מצד משפחתה. בן טען, שדאג לה באותן שנים לכל מחסורה.

לאחר מות המנוחה נטל אחיה את ניהול המשפט, באמצעות עו"ד נחמן גולדברג. האח טען במשפט, כי בלאס "בישל" את אחותו והשפיע עליה בדרכים פסולות בעזרת מעין "כישוף" ודרכים דומות, שתעביר אליו את הדירות והרכוש, כולל כספים רבים. פיטלוביץ' נפטר לפני כשנה, ואת המשפט המשיך לנהל עזבונה של לאה ברמן.

השופטת שולמית ולנשטיין, סגנית נשיאת בית-המשפט המחוזי, קבעה, כי לא מצאה כאילו פעלה ברמן מתוך חולשה שכלית, או שהיתה השפעה בלתי-הוגנת מצד בלאס. מאידך, הוכח ללא ספק, כי בלאס טיפל בקשישה כבאמו. השופטת מאמינה, כי את הכספים הרבים — מאות אלפי לירות בערכן לפני כ-10 שנים — וכן את טבעת היהלומים, קיבל בלאס מהמנוחה בדרכים כשרות לחלוטין.

ההסתדרות מבטלת את המחלקה הערבית

מאת יהודית וינקלר, סופרת "הארץ"

ההסתדרות מבטלת את המחלקה הערבית שעסקה מאז צירוף ערבים להסתדרות בנושאים יהודיים.

כצעד מקביל, מי שכיהן עד כה כיו"ר המחלקה לוועדי עובדים ערבים נבחר סגן ראש האגף לארגון ומועצות פועלים בהסתדרות. לראשונה כיהן כה בכיר לנציג האוכלוסיה הערבית בהסתדרות.

בהסתדרות 170 אלף חברים ערבים. בכלל האוכלוסיה הערבית כ-80% עוסקים כיום בשירותים, בעוד שסמוך להקמת המדינה עסק רובה בחקלאות.

ערך את העמוד: אהד גוגדי

מבחן ללא הרשעה לגאון המחשב שפרץ למחשבי מוסדות שונים

(ע) "גאון המחשבים" הצעיר, שהצליח לפרוץ למערכות המחשב של הטכניון, מכון וייצמן, אוניברסיטת תל אביב ו"ידיעות אחרונות" - נידון אתמול ע"י נשיא בית-המשפט לנוער בישראל אהרן מלמד, לתקופת מבחן של שנתיים ללא הרשעה.

זאת, לאחר שהשופט מצא, כי לא היתה לו כוונה להשגת רווח כלכלי והוא לא הפיק כל טובות-הנאה, פרט לסיפוק סקרנותו והרחבת השכלתו המדעית.

נוסף לכך חייבו בית-המשפט לתרום לטובת "מרכז החרשים" את המחשב האישי שלו, שבו עשה את מעשי הפריצה הממוחשבים, ולהמשיך בתקופת המבחן את מעגל התכנית השיקומית הממוחשבת, שאותה פיתח למען החרשים.

שודדי בנק יהב בת"א חשודים גם בשורת מעשי שוד במלטשות

רס"ר המשטרה שהשתתף במרדף: "אם אגיד שלא פחדתי — אשקר"

מאת סופר "הארץ"

"לא היה לי הרבה זמן לחשוב. לא האמנתי שזה קורה לי. אם אגיד שלא פחדתי — אשקר.

אבל אני שוטר, והמשכתי במשימה. באותו רגע לא חשבתי על כך שאני יכול להיהרג. רק אחרי הכל חשבתי על זה. אני שמונה שנים במשטרה ומחפש כל הזמן שיקרה אירוע כזה — לתפוס פושעים על חם. וכשזה קרה לא יכולתי לתת לזה להתחמק לי מבין הידיים. רק אחרי שראיתי שהקצין שלנו נפגע ואיך מטפלים בו ומנסים להציל את חייו הרגשתי הרגשה רעה", כך תאר אתמול רס"ר מ. ב. בן 29 איש יחידת הבילוש של משטרת מרחב ירקון את מחשבותיו והרגשתו בעת ההתקלות המזויינת עם שודדי בנק יהב בתל אביב.

סיפר אתמול רס"ר י. ה.: "היינו במרחק כק"מ מהבנק בזמן שקיבלנו באלחוט הודעה על השוד. שמנו "קוג'אק" (פנס כחול) הפעלנו סירנה ותוך 30 שניות היינו ליד הבנק. ירדנו מהניידת, אורח צעק לעברנו שאשתו בהריון בפנים ומאיימים עליה ב"עוזי". הבחנו בשני השודדים שרצים מכיוון הבנק. צעקנו להם כמה פעמים שאנו שוטרים ושיעצרו. הם לא נענו לנו. נהגנו באיפוק מירבי, לפי כל הכללים. יריתי מספר יריות באוויר. הם המשיכו בריצה. ראיתי בברור "עוזי" בידי אחד מהשודדים.

היינו בטווח של כמה מטרים מהם. יכולתי לפגוע בהם בקלות, אבל נמנעתי באותו שלב לירות לכיוונם. אחרי כמה עשרות מטרים נכנסו השודדים לסימטה חשוכה והגיעו לחצר סגורה ללא מוצא. היה חושך מוחלט. הם ירו לעברנו צרור מ"עוזי". אני ומ. ב. שהיינו הכי קרובים אליהם, תפסנו מחסה. השבנו אש לעברם. לא ראינו בברור את השודדים. אחד מהם ירה לעבר הרחוב ואז נפצע הקצין שלנו שהגיע באותו רגע בריצה לפתח החצר. יצאתי מהמחסה והתחלתי לטפל בקצין. באותו שלב יצא אחד השודדים מהחצר, זרק את עצמו לרגלי מ. ב. וצעק: 'אני נכנע, אני פצוע. זה היה חיים ואני'. השודד השני יצא גם כן מהחצר וירה לעבר השוטרים שהגיעו. היו חילופי אש איתו, עד שהוא נפגע, זרק את העוזי, הפיל את עצמו על הרצפה ליד מ. ב. וצעק: 'אני נכנע, תגיד להם שיפסיקו לירות'. אחר כך מצאנו ליד עוד אקדח".

מאת ראובן שפירא, סופר "הארץ"

משטרת תל אביב בודקת, אם שני החשודים בשוד בנק יהב בתל אביב שנעצרו שלשום לאחר קרב יריות עם שוטרים, קשורים במעשי שוד במלטשות שהיו בשנתיים האחרונות באיזור תל אביב.

החשודים, אשר מסר, בן 43 וחיים האריי, בן 41, הם מהידועים שבשודדי הבנקים שפעלו באיזור תל אביב והמרכז ב-15 השנים האחרונות.

בתחילת שנות השבעים נחשבו לחייתנים בין הפושעים האלימים והמסוכנים באיזור תל אביב וזמן רב שימשו יעדים מודיעיניים למשטרה. לשניהם עבר פלילי עשיר והרשעות רבות, עיקר התמחותם, במעשי שוד מזוינים של מלטשות יהלומים ובנקים בכל חלקי הארץ.

אשר מסר נשפט ל-12 שנות מאסר בשנת 1974 לאחר שנתפס יחד עם כמה עבריינים אחרים, ביניהם, מומחה נוסף לשוד בנקים, בדרכם לביצוע שוד [illegible]

[illegible]

שני החשודים בשוד פצועים מיריות השוטרים ומאושפזים בבית חולים תחת שמירה. אתמול האריך שופט שהובא למיטותיהם את מעצרם ב-15 ימים. המשטרה עצרה אתמול חשוד נוסף בן 33 כחשוד במעורבות בשוד בנק יהב.

במצבו של קצין הבילוש שנפצע בקרב היריות עם השודדים חלה אתמול הטבה מסויימת.

החורף לאירופה- איירתור ממריא המחירים נוחתים

רשימת המחירים המוזלים:

אמסטרדם	$298	מילנו	$288
אתונה	$239	מינכן	$288
בריסל	$298	מנצ'סטר	$346
ברצלונה	$329	פריז	$298
וינה	$288	פרנקפורט	$298
לונדון	$318	ציריך	$288
ליסבון	$347	קופנהגן	$398
מדריד	$342	רומא	$274

עכשיו, כשהמחירים נוחתים — כדאי במיוחד להמריא לאירופה. התעריף המוזל של איירתור לחורף מאפשר לך להצטרף לטיסות קבוצתיות, יום-יומיות, לכל יעד שתבחר. לשירותך, 12 חברות תעופה סדירות ואמינות. אצל כל אחד מסוכני הנסיעות בארץ תוכל להזמין טיסות מוזלות אלו — באמצעות איירתור.

כרטיס חייב להיות מונפק 10 ימים לפני ההמראה. *מינימום שהייה - 7 ימים. * מקסימום שהייה - 21 יום (לונדון ומנצ'סטר חודש).

איירתור - החברה המאגדת את כל משרדי הנסיעות בישראל.

תור-אויר (ישראל) בע"מ

הארץ

יום ג', ד' בטבת, תשמ"ז
9 בדצמבר 1986

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה, המנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, ת"ד 233 מיקוד 61001 5121212 מקס 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב הרבצלת 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661164־8, ת"ד 5257 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה זהרי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

צנזורה אווילית ומיותרת

זה היה צפוי. המועצה לביקורת סרטים ומחזות פסלה תחילה בשלמותו את "החילוני האחרון" של שמואל הספרי, שהיה מיועד להצגה בתיאטרון הקאמרי. התיאטרון אירגן מחאה נגד עצם קיומה של הצנזורה, הגיש ערעור, והמועצה השתכנעה שאפשר לאשר את המחזה, אחרי בירור נקודות המחלוקת בין התיאטרון למועצה. התיאטרון, הרוצה להציג ולא לשנות את העולם, יקבל מן הסתם את הדין, יבטיח להמשיך להילחם למען העיקרון; והסערה שכבה. המועצה הוכיחה שהיא בוודאי אינה ראויה לפסוק במקום הציבור מה יראה על הבימה ומה לא, וקנתה לעצמה עוד כמה שנות חיים.

העובדה ש"החילוני האחרון" אושר, אינה צריכה להטעות ולטשטש את העובדה, שבספר החוקים הישראלי מצוי עדיין חוק משנת 1927 (מקורו באנגליה בשנת 1843) המקנה למועצה כוח רב ביותר, המבוסס על הנחה שיש להגן על הציבור מפני התיאטרון. זהו חוק אנאכרוניסטי, המנוגד לעקרונות בסיסיים של חופש הביטוי, בלתי ישים במציאות התיאטרונית של היום, ומופעל על ידי קבוצת אנשים, שבמקום לנהוג בו במשנה זהירות ובאיפוק מירבי, שמה אותו, את הציבור ואת אנשי התיאטרון התלויים בו לחלוטין (שכן ללא היתר להציג על פיו הם עבריינים) לצחוק.

הבעיה היא של התיאטרונים המשתפים פעולה עם המועצה, בלית ברירה, כי הם לא רוצים להיות מפירי חוק, אף על פי שהעלאת מחזה בלא היתר היא הפרת חוק הבטילה בששים לעומת הפרות חוק שנעשות במציאות שלנו ברי"ש גלי. עובדת קיום הצגה ללא היתר אינה חמורה אפילו על פי העונש שנקבע בפקודה (חודש מאסר). בייחוד לשחקנים של פוליטיקאים, הצגות תיאטרון אינן משנות את המציאות, ואף על פי כן מהססים התיאטרונים, ברוב אחריות ציבורית, להפר חוק מיותר זה, ומאריכים את חיי המועצה שהפוליטיקאים, היחידים שבידם הכוח לעשות זאת, לא ששים להעבירה מן העולם. הגיע הזמן להפסיק את הפארסה הזאת.

"שלטון הנוטל לעצמו את הרשות לקבוע מה טוב לאזרח לדעת, סופו שהוא קובע גם מה טוב לאזרח לחשוב; ואין סתירה גדולה מזו לדמוקרטיה אמיתית" — כתב השופט משה לנדוי בפסק דין של בג"ץ נגד המועצה לביקורת סרטים ומחזות. עצם קיום המועצה לביקורת סרטים ומחזות אינו התכונה היחידה שאין אנו דמוקרטיה אמיתית. אלה הולכות ומתרבות בשנים האחרונות. אך זוהי אחת האווילויות והמיותרות שבהן, והגיע הזמן להיפטר ממנה.

העוקץ נוסח אמריקה

עובדות חדשות בפרשה האיראנית מצביעות על כך שבבית הלבן נעקפו חוקים ★ שתיקתה של ישראל — שנועדה לא להפליל ראשי המימשל — תופר אם "שמה הטוב" יעמוד בסכנה

מאת יואל מרקוס

אם אין לממשלת ישראל מה להסתיר בפרשה האיראנית, הרי מסעירה את ארה"ב, מדוע אינה מנקה עצמה על־ידי גילוי כל העובדות הידועות לה? שאלה זו נעשית יותר אקוטית נוכח העובדה שראשי המימשל מתעלמים מההכחשה הישראלית ומתגוננים הרגזות של שמעון פרס, שהיא את דברי הנשיא רייגן "בעלילה", ומוסיפים להתיז עלינו בוץ. מדוע אנו עדיין שותקים? התשובה הנלחשת בירושלים היא זו: אין לישראל עניין בהפלת הנשיא ועוזריו הבכירים או בהעכרת האווירה ביחסים המצויינים בין שתי המדינות.

להפליל? כן, זה של המשתק באמריקה. הציבור בישראל אינו מודע עד כמה חמור המצב שאליו נקלעו ראשי המימשל. אין זו סתם שערורייה פוליטית־ציבורית, אלא פרשה שיש לה היבטים פליליים. משלוח נשק לאיראן ולמורדים בניקרגואה למרות איסור הקונגרס, הוא עבירה על החוק בארה"ב. משמעות הדבר היא, שאחדים מהבכירים ביותר בבית הלבן עלולים למצוא עצמם מרצים עונשי מאסר בבתי הסוהר עקב פרשה זו, כשנגד הנשיא עצמו עלול להיפתח הליך של הדחה בקונגרס.

כל זה מסביר מדוע מערכת אמריקה ומדוע פרס, מקפארליין, נורת' ורייגן אישית (פעמיים), ניסו לזרוק מה, שיחזור לעבודה של ישראל. הם פשוט נלחמים לא רק על נפשם ועל הקריירות שלהם אלא על דורות. אפשר שבכסתר־לבם קיוו, שישראל — לבד מהשימוש שעשו בה כדי לעקוף את החוק — גם תתנדב להציל את צמרת השלטון בארה"ב על־ידי שתיטול את האשמה על עצמה. בצמרת הפוליטית שלנו אין נכונות למלא תפקיד זה. "מצפוננו נקי", אומר שר מהמעורבים בפרשה.

ואמנם, שיחזור העובדות מעלה כי הפרשה — מתחילתה ועד סופה — היתה אופרה אמריקאית. ריקמת העלילה והתפתחותה אינן רחוקות מהעלילה בסרט "העוקץ", שבו מרמה מוצא עצמו מרומה וגם להיפך. אפשר היה לצחוק אלמלא היו מעורבים בפרשה כמה מידידינו הטובים ביותר. העובדות הן כדלקמן:

1) לידתה של הפרשה בשיחה שהתקיימה בירושלים במארס 1985 בין אמריקאי העונה לשם מייקל לדין לבין שמעון פרס. עורך־דין במקצועו ומי שהיה איש המועצה לביטחון לאומי. בפגישה הציג לדין בשמו של היועץ לביטחון לאומי דאז, רוברט מקפארליין, שתי בעיות לפני פרס: האם יש לישראל דרך ליצור קשרים שיבטיחו דריסת־רגל אמריקאית לאיראן שאחרי חומייני? האם יכולה ישראל לסייע בשחרור החטופים האמריקאים? הדגש היה יותר על ההיבט האיסטרטגי מאשר על הסוגייה ההומניטרית. פרס ראה בדברים אלה פנייה של הבית הלבן המחייבת תשובה. לא יכול להיות אפוא ספק, מי הציע מה למי לראשונה.

2) כשעלה אצלנו הרעיון להגיע ללבה של טהראן דרך נתיב הנשק, התעוררה השאלה אם אמנם הנשיא רייגן עומד מאחורי הפנייה, והאם משלוחי הנשק ייעשו על דעתו? להשגת אישור זה יצא דוד קמחי לוואשינגטון. מכתב מהנשיא אמנם לא הביא, אך בידינו תרשים מפורט של שיחתו עם רוברט מקפארליין, שבה נאמר בבירור שהכל נעשה על דעת הנשיא ובאישורו.

3) 500 טילי "הטאו" שנשלחו לאיראן בתיווכם של שווימר, נמרודי וגורבאניפאר בסוף אוגוסט 1985, יצאו לדרך בידיעת רייגן ובהסכמתו. "הצו הנשיאותי" (הקובע מהסכמות המוקנית לנשיא לשלוח נשק בלי אישור הקונגרס בסכום שלא יעלה על 14 מיליון דולר) לא ניתן אלא ארבעה חודשים מאוחר יותר, בינואר 1986, והוא כיסה רק את השלב האחרון של העסקה. מכאן ששלושה משלוחים — תחילה 100 ואחר־כך 400 טילי "טאו" וכן 18 סוללות הוקים — יצאו לאיראן בלי הצו הנשיאותי. העוקץ היה בכך שישראל שלחה כביכול מהמלאי שלה — ואילו ארה"ב מילאה את החסר לאחר שהגיעו בקשות שיגרתיות ממשרד הביטחון ל"מילואים". למעשה שולחת הנשק הזה לאיראן היתה ארה"ב.

4) היוזמה להפסיק את המשלוחים מ"מחסני צה"ל" כביכול באמצעות סוכני נשק, ולהעמיד את העסקה על פסים בין־מדינתיים, באה מצד ישראל בעקבות תקרית מסוימת שאירעה בפורטוגל ועוררה את חששנו להסתבכויות מיותרות. בשלב זה הצטמצם תפקידה של ישראל רק ל"מקשרת" בין אנשי הקשר וה"קבלני הובלה", ותו לא.

5) ההחלטה לשלוח 2000 טילי טאו לאיראן — מחצית הכמות — תמורת שחרור מחצית החטופים — ב"צו הנשיאותי", נידונה במליאת המועצה לביטחון לאומי בראשות רייגן ובנוכחות שולץ ווינברגר בינואר 1986. למעשה, באותו מעמד ליתותו של ארה"ב הציג קמחי את התנאי הישראלי שהעסקה תהיה בידיעתו של שולץ. אין זה מן הנמנע ששולץ הוכנס לתמונה כתוצאה מהדרישה הישראלית.

6) לשאלה המביכה מדוע נופח חשבון הנשק מ־12 מיליון דולר (הסכום שבו נקב מיז) ל־30 מיליון כשהגיע לאיראן, שתי תשובות אפשריות: אחת — שהנשיא חייב היה להישאר במסגרת ההגבלה שמציב החוק (סעיף 36ב' בחוק ייצוא הנשק האמריקאי) המתיר לו משלוח נשק עד לתקרה של 14 מיליון דולר, ועל כן העודף הנשק מתחת לשווין אף נמכר בערכו הכנוב פלוס הוצאות ההובלה לאיראן. אפשר לחשב זאת גם כך: אם 500 טילי "הטאו" (ששלחה ישראל) עלו כ־5 מיליון דולר עם ההוצאות, הרי ה־2000 "עולה" כ־20 מיליון דולר. הרבה מעבר למה שמותר לנשיא. התשובה השנייה היא שהכסף הלך לקופה ב' של הסי.איי.אי. לסיוע לקונטרס. פתרון החידה כולו בבית הלבן, כאשר ישראל לא היתה מעורבת בצד הכספי — לא בהעברת הכספים ולא בקביעת המחיר שתשלם איראן. השלב הזה נקבע או נוהל כולו במישרין בין עובדי הבית הלבן לאנשי־קשר איראניים.

7) אין שום סיבה לא להאמין לפרס, רבין ושמיר שלא היתה להם ידיעה או מעורבות בהעברת כספים לקונטרס דרך החשבון השווייצי. מי שראה אותם אחרי פרסום האשמות מיז לא יכול היה שלא להבחין בתדהמתם, הפתעתם ורוגזם. ואמנם, מבחינה ציבורית פנימית יותר פרובלמטי למכור נשק לאיראן של השיעים מאשר לקונטרס, שלגביו אין לציבור בישראל עמדות נחרצות. בשל כך אפשרי מאוד שנשק של שנלקח על ידי ישראל של לבנון אכן מצא דרכו — אם כי לא במישרין — לארסנל של הקונטרס. אך זה היה הרבה לפני עסקה זו, שבה האשימו את ישראל בדבר שלא עשתה.

★ ★ ★

אלה העובדות כפי שהן מצטיירות עתה והמסבכות ביותר את ראשי המימשל. "מועדון ראשי הממשלה" שבשליטתם היה הטיפול בפרשה זו, החליט להמשיך בשתיקה, שהופרה רק על־ידי הודעה ממשלתית אחת. אך התקווה שהשתיקה תשכיח את חלקה של ישראל ותמקד את הפרשה למה שהיא באמת — פרשה שכולה אמריקאית — עלולה להתגלות כנאיביות. יתכן מאוד שבשלב כלשהו לא יהיה מנוס לישראל אלא לשחרר את הכדורים העצורים בקנה. מצפון נקי הוא דבר טוב, אך אולי לא מספיק. חשוב יותר מהמצפון הנקי הוא שישראל תגן על שמה הטוב בארצות־הברית.

אחרי רייקיאוויק (ד')

ייצוב יחסים בהסכמה

הסערה האיראנית מעמידה בספק יכולתו של הממשל לנהל כעת מו"מ עם בריה"מ על ייצוב היחסים למרות נכונות שני הצדדים

מאת א. שוייצר

וואשינגטון, נובמבר

מאקס קמפלמן, האיש המופקד מטעם נשיא ארה"ב על ניהול המשא ומתן בנושא פירוק החימוש אמר, כי ההסכמות שהושגו ברייקיאוויק, לא נפלו מן השמיים: הן נתונות בקו הזיגזג, שעל פיו נפתח המו"מ בין המעצמות. רוצה לומר, צמצום מספרי ההגבלה בשלושה הנושאים העיקריים, היו מוצא ויעד מוסכם: טילים לטווחים בינוניים, נשק אסטרטגי ארוך טווח (טילים, מטוסים וכו') ואס.די.איי (מלחמת הכוכבים). בסופו של דבר, כך סבור קמפלמן, יהיו סיכומים חיוביים. המו"מ, לאחר רייקיאוויק, יתנהל על הפרטים — סבוכים כשלעצמם — לא על העיקרון של הפחתת הנשק הגרעיני ההתקפי, והטלת הגבלות כל שהן על הנשק בחלל, אלא על הרכב מצבת החימוש הנותר בשני הצדדים, בצורה היוצרת איזון ביניהן.

מן הראוי לשחזר כאן בקצרה את סוגי החימוש שסביבם מתנהלות השיחות בז'נבה: טילים לטווחים בינוניים (אירו־אסיאנים); טילים סובייטים מכוונים לאירופה וטילים אמריקאים מכוונים לעבר המזרח (הטווח מכסה את עיר ברית המועצות בצד הזה של הרי האוראל); טילים הקרקעיים אסטרטגיים (סטארט), המסוגלים להגיע משטח מעצמת העל לכל נקודה חשובה בעולם. לבד משני אלה הבצמוד להן; מתנהל משא ומתן על ההגנה האנטי באליסטית אס.די.איי. ברייקיאוויק הוסכם על צמצום מספר הטילים הבינוניים ל־100 בכל צד; לגבי הנשק האסטרטגי (לפי האמריקאים רק לגבי טילים באליסטיים המוצבים ביבשה ובים, לפי הסובייטים גם הנישאים במטוסים וכו') היתה מעין הסכמה, כי יופחתו כ־50% בתוך 5 שנים ויעודקו כליל בעוד 5 שנים נוספות. רק בעניין ההגנה האנטי באליסטית טרם הושג הסכם, אך, קמפלמן גורס, כי גם כאן היתה התקדמות רבה, ואשמות פתח לתקווה להשגת הסכמה בעתיד.

ויכוח על אופי ההסדר

בעלי הברית האירופים בנאט"ו הגיבו על ההבנות שהושגו ברייקיאוויק בצורה שונה: גרמניה הודאגה מן ההסכמה לסילוק הטילים הבינוניים כיוון שאפשר להחזירם בנקל לזירה האירופית וכיוון שנותרים בזירה הטילים קצרי הטווח, שבהם יש לברית המועצות יתרון של 27:1, והם מכוונים בעיקר לשטח גרמני. כנגד זה, הבריטים החמיצו פנים להבנה בדבר פירוק הטילים האסטרטגיים, האיל תוכניות החימוש הבריטיות מבוססות על טילים באליסטיים אמריקאיים, שפיתוחם וייצורם עלול להיפסק. קמפלמן סבור, שגם עם גרמניה וגם עם בריטניה אפשר להגיע לעמק השווה: הבריטים זכו כבר להבטחה, כי יקבלו את הטילים שהזמינו; ואילו לגבי הטילים לטווח בינוני, הוא אומר כי אלה כלי נשק פוליטיים שהוצבו בארצות נאט"ו ב־1983 בידיעה המפורשת, כי יסולקו אם וכאשר הסובייטים יסלקו את טיליהם הם.

מה שמעכב את תרגום ההבנות ברייקיאוויק, הוא, כידוע, סירובו של הנשיא רייגן להטיל הגבלות על תוכנית המחקר והפיתוח של ההגנה האנטי־באליסטית. האולם מבירורים עם יודעי דבר בנידון, הזל בקמפלמן וכולה בריצ'ארד פרל (סגן שר ההגנה לעניינים פוליטיים), מן הניצים בה' הדיונה האמריקאית) עולה מסקנה ברורה: הקצאת תקופת המחקר ופיתוח של אס.די.איי הנשיא (החיכוח על אלה כולל הגדרת שטח הניסויים, אם במעבדה, אם בן, מחוץ למעבדה, ואם בחלל או רק על פני הארץ) הם נושאים חשובים להתמקחות. אך ניתנים ליישוב.

מוסכם באה"ב, כי כל הנושאים האלה, שניצבו בדומן של העולם האמריקאי עד לפרוץ הסערה האיראנית, הם בעלי סבירות סכנית מרובה. הנרי קיסינג'ר היה מי שהיפנה את תשומת הלב לכך, כי תהיה זו טעות להתרכז במה שהוא מגדיר כספירת טילים. לדעתו, פירוק החימוש הוא רק אחד מהנושאים העומדים לדיון והכרעה בין שני מעצמות העל, אם כי אולי הבולט בהם. השאלה הראשית היא, לדעתו, אם אפשר להגיע עם הסובייטים להסכמה על פריקת המתיחות הבין־גושית והסכמה על כללי משחק לגיטימיים בין המעצמות.

ברמה, כי לנשיא רייגן גישה חיובית יותר להסדרים שבהסכמה. הוא חותר כמינימום, לסלק את הנשק הגרעיני מתחומי התחרות בין ארצו ובין ברית המועצות. בעניין זה זוכה הנשיא להסכמה ציבורית רחבה, התואמת את המדיניות הרשמית שנתגבשה עוד בסוף שנות ה־70, ושלפיה ארה"ב גם חייבת לשקם את כוחה הצבאי הנשחק וגם חייבת לנהל משא ומתן. המדיניות זכתה בהצלחה בשיקום הכוח, והיא נתונה עתה — ראה רייקיאוויק — בשלבי מימוש החלק השני. הדעה המקובלת ברובה של הקהיליה הפוליטית היא, כי התנאי הבסיסי למימוש המשימה לנהל משא ומתן, כלומר הסכמה סובייטית להסדרת יחסיה עם ארה"ב, הינו נתון.

יש נימוקים רבים ושמעים באה"ב הבאים להסביר נכונות סובייטית זו. יש הרואים לנגד עיניהם את האכזבה — זו שגרמה לדעתם לבחירתו של מיכאיל גורבצ'וב למזכירה של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית — כי המשק והחברה הסובייטית הגיעו למצב של קיפאון, שאותו יש להפשיר בכל הקדם. אחרים סבורים, כי גורבצ'וב וחבריו שואפים לאתנחתא, ולייצוב מחודש של יחסיהם עם העולם. דימיטרי סיימס, שהוזכר במאמר קודם סבור שההנהגה הסובייטית הגיעה לכלל דעה, כי ההבנות על הגבלת מירוץ החימוש (שהושגו בשנות ה־70 בין ברז'נייב ובין הנשיאים, ניכסון, פורד וקארטר) עומדות להתפרק, וכי יש לעשות מה שאפשר כדי לייצבן מחדש. משותף להנמקות אלו היא ההערכה המוגנות כיסודן, כי ברית המועצות זקוקה להפשרה ולייציבות, מעל לכל במה שנוגע למירוץ החימוש.

מכל מקום על יסוד הערכות אלו, המקובלות על קובעי המדיניות האמריקאים והסובייטים כאחד, צריך היה לצפות לסיכומים חיוביים ביניהם בעתיד הנראה לעין לגבי האטת מירוץ החימוש ואולי עוד נושאים אחרים. האולם אחרי שלושה שבועות של סערה ציבורית בארה"ב, אין לדעת אם הממשל מסוגל לנהל מו"מ מן הסוג הנחוץ עם הסובייטים, או אם הסובייטים רוצים להקל על הנשיא רייגן בהגעה להסכם עמו. לפוליטיקאים יש תחושה חדה לגבי חשיבות העיתוי; על פי זה אפשר שתוחמץ ההזדמנות שיצרה הבנות הסובייטית להסדרת יחסיה עם ארה"ב. אולם, אם נכונות ההערכות שנשמעו בעת ביקור בן שבועיים בוואשינגטון, תהליכי יסוד בשתי המעצמות ובנות בידינו, דוחפים אותן לעבר ייצוב יחסיהן בהסכמה.

(מאמר אחרון בסדרה)

מבט אחר / הדה בושס

דמותה של אינטליגנציה

הפגנות המחאה של הסטודנטים הצרפתיים האלימות עכשיו על יציבות השלטון בצרפת, אמנם מאז הימים המתסבכים של מאי 68', שצבעו באדום את שמיה של פאריס. חל תהליך של בההרדיקליזציה בקרב הסטודנטים המתמרדים, הן בצרפת והן באירופה כולה; והללו התפרנסו עד לבלי הכר. אבל [illegible] באוניברסיטאות, שנשאו אופי של קרנבל המוני — כפי שקראנו — למחאה בעלת אופי פוליטי מובהק, נגד מדיניות הניכוי המשטרתי וההתנכלות למהגרים של ממשלת שיראק.

אולי אין מקום להשוואות, אבל אני צופה בהתנהגותה של המשטרה הצרפתית, ובאלימות של השוטרים שאינם בוחלים באמצעים, ובדם הנשפך ברחובות שם, גם אם לא נעשה שימוש בנשק חם ואלות מספיקות לשם כך — ותוהה מה היה קורה אילו משטרת ישראל היתה נוקטת אמצעים דומים, למשל בהפגנה באוניברסיטה ונגד הממשלה, וכיצד היה העולם כולו נזעק. והרי גם עכשיו יש מי שמכנה את האזורים באוניברסיטה בירזית — סגנה מתוכנן. אלא שישראל מוצאת את עצמה תמיד באור הזרקורים, ואולי טוב שאנו עצמנו רגישים ואיננו מקבלים אלימות כדבר מובן מאליו, וזועקים על כל מעשה הרג. לצערנו, כידוע, היה ויש מצפון סלקטיבי ביותר.

מסטודנטים לבעלי מקצוע

ובינתיים התסיסה ביו"ש — לאחר חודש נובמבר, המועד לפורענות, שהיה השקט ביותר זה שנים — מעלה את האוניברסיטאות בגדה לכותרות, ואני מנסה לעמוד על תפקידה של האינטליגנציה הערבית־פלשתינית באירועים. מה גם, שלפי מקורים שנתפרסמו לא מכבר, היסודות הרדיקליים ביו"ש מקודם ועד מתבססים באינטליגנציה זו. אבל הנה מתברר שכאשר בישראל מדברים על אינטליגנציה ערבית־פלשתינית, מתכוונים לסטודנטים; הרדיקלים בעשות יסודם. ביו"ש יש שכבה מרשימה למדי של אינטליגנציה המונה פרופסורים ומרצים באוניברסיטאות — שהם בעלי מודעות פוליטית חזקה, ולצדם רופאים ואנשי־בעלי מקצועות חופשיים, מעין רוב שקט שהציבור הישראלי יודע רק בקושי על קיומו. הישראלים, בדרך־כלל, כאשר הם מתייחסים לפלשתינאים, רואים לנגד עיניהם או כאלה שאוחזים בסכאסא ואם כאלה שאוחזים בקלצ'ניקוב, וביניהם — יוק. אבל [illegible] ופעילות פוליטית, הם אינם זהים כפי שאנו נוטים לחשוב. ואכן, תהליך הרדיקליזציה המוכר לנו מארצות אירופה עובר גם על האינטליגנציה הפלשתינית. כסטודנטים [illegible] הם מהווים את הגייסות המיליטנטיים, העומדים לרשות המגייסים של אש"ף. אבל כאשר הסטודנט נעשה בעל מקצוע, כלומר בעל התחייבויות ודאגות תעסוקה, הוא מאבד מן המיליטנטיות שלו. ובגבול מן הסטודנטים, חלקה של האינטליגנציה הפלשתינית בהפגנות ובהתפרעויות — קטן, ורישומה מועט בשטח.

תסכול אישי ולאומי

ובינתיים אש"ף פועל בגדה על רקע של תסכול אישי ולאומי גם יחד. הגורם הראשון במעלה לתסכול האישי הוא אבטלת האקדמאים בגדה, בעיה שקשה לראות לה פתרון. האוניברסיטאות בגדה פועלות ללא התחשבות בשוק העבודה הקיים, וכך קורה שלחלק ניכר מן המוגרים (בגדה יש כיום 10,000 סטודנטים, ומדי שנה מסיימים את לימודיהם 2,500 בוגרים) — ובמיוחד לאלה המסיימים את לימודיהם במדעי הרוח — אין בנמצא תעסוקה מתאימה. הללו גם אינם יכולים — כפי שעשו פעם, אם כי בלית ברירה — להגר לארצות המפרץ, שגם בהן יש חוסר תעסוקה ואבטלה חמורה ופלשתינאים אינם רצויים שם. במצב זה רק מיעוט של האקדמאים נקלט בעבודות הוראה ופקידות, חלק נאלץ להסתפק בעבודות שחורות וחלק עדיין מהגר. זו אמנם סיטואציה שתולדה בכיבוש הישראלי קטנה יחסית. אבל אנחנו הרי נמצאים בגדה, וקשה לצפות מאנשים חסרי עתיד ומיואשים שלא ייטו לאש"ף.

לצד התסכול האישי, התסכול הלאומי הולך ומעמיק, וכאן המקום לציין שדווקא לגורם הדתי — שלא כמו בארצות ערב האחרות — אין עדיין משקל מכריע. בקרב הפלשתינאים שוררת תחושה עזה ומרה של כישלון ותסור אונים. אמנם הקרבות האחרונים בלבנון השפיעו על הריגושים שגרמו להתפרעויות בגדה, ואולי זו גם ריאקציה מאוחרת לאירועי חודש נובמבר, אבל לפרות ניצחונו של אש"ף במגדושה, "אמל" עדיין כותש ומחסל את הפלשתינאים במחנות ליד ביירות (ועכשיו מודיעים שנהרגו כ־400 מהם), ומר לפלשתינאים בגדה מרעים לכך שמדינות ערב אינן נוקפות אצבע למענם והעולם אדיש ושותק כאשר הורגים פלשתינאים בסברה ובשאתילה ובבורג' אל ברג'נה, ואיש אינו נזעק — אלא אם כן היו אלה ישראלים. הפלשתינאים חשים שהם עם ללא מגן, וזו אחת הסיבות לרגשות מרירות ותסכול עמוקים.

וכך אפילו הם מאוכזבים מאש"ף — וביו"ש שוררת אכזבה עמוקה — אש"ף עדיין מהווה לגביהם סמל לאומי, ודגל לשאתו ברמה. הם זקוקים לו כאוויר לנשימה בהיעדר אובייקט אחר להזדהות לאומית.

יו"ש גם אינה יחודית בהלכי הרוח האלימים בקרב סטודנטים. בסוריה מוציאים להורג אנשים צעירים בעלי הלכי רוח מהפכניים רדיקליים, בעיראק שולחים את אלה להיהרג בשורות הקרב עם איראן, והתופעות במצרים ובירדן דומות. עוד זכורות התפרעויות הסטודנטים באוניברסיטת ירמוק לא מכבר; ואכן אז נכנס לשם כוח מיוחד של צבא ירדן והמהלומות אלות בנוסח צרעת קטל בסטודנטים ללא רחם. לפי אומדן רשמי נהרגו חמישה סטודנטים וסטודנטיות, אך שמועות בגדה סיפרו על מספר גדול פי כמה. ועדיין יש לזכור שהגבי־עיש האלימים ביו"ש, לפי נתונים רשמיים, הם על־פי־רוב מילוליים ואקראיים.

זו תמונת־מצב של תהליך בלתי נמנע. בחלקו אנו אחראים לו במישרין, בחלקו הוא נובע מתנאים והשתלשלות אובייקטיביים, של ישראל כמעט שאין יד בהם. גם אם אנו מבדנו נוטים להטיל את האשמה כולה על הכיבוש הישראלי, והכיבוש הוא הרי בעיה שלנו ולא רק בעיה של הפלשתינאים הנתונים בכיבוש.

המגן על שלטון החוק

מאת ד"ר זאב סגל

היועץ המשפטי לממשלה חייב נאמנות ראשונה לשלטון החוק ואיננו יכול להגן על עמדת שר אם נראה לו שפעל שלא כדין

פרשת הסגרתו של ויליאם נקס אינה מעוררת רק שאלות עקרוניות לגבי אופן הפעלת שיקול דעתו של שר המשפטים לעניין הסגרתו של מי שהוכרז "בר הסגרה" על־ידי בית־המשפט. היא מעוררת גם שאלה עקרונית לא פחות בדבר מהות תפקידו של היועץ המשפטי לממשלה. הצהרתו של היועץ המשפטי, יוסף חריש, שלפיה ייצג את שר המשפטים בבג"ץ אף־על־פי שלדעתו מן הראוי היה שהשר יצווה על ביצוע ההסגרה, ספק אם היא מתיישבת עם מה שגובש אצלנו לגבי מהות תפקידו.

כדברי חריש, "מבחינה עקרונית אנו צריכים להגן על עמדתה של כל רשות מרשויות המדינה כשמוגש נגדה בג"ץ. איננו יכולים לומר, כי משום שיש לנו דעה משלנו איננו מגינים על עמדה שאינה מקובלת עלינו. אנו עורכי־דין של רשויות המדינה" ("הארץ" 8.12). עמדה זו, שיש בה אולי ממידת הנ"גשלטניות הראויה, אינה מתיישבת עם מעמדו המקובל של היועץ המשפטי, שנאמנותו הראשונה חייבת להיות לחוק, ולא לממשלה ולשריה. בכך הוא מתייחד מכל "יועץ" אחר.

על הדואליות שבתפקיד היועץ עמד היועץ המשפטי לממשלה לשעבר, פרופסור יצחק זמיר, בהרצאה מקיפה בנושא המאבק על חוקיות השלטון שנשא בחודש אפריל השנה. באותה הרצאה ציין הפרופסור זמיר, כי מצד אחד היועץ הוא "מעין עורך־דין של הממשלה... חייב נאמנות לממשלה כשם שכל עורך־דין חייב נאמנות כלפי לקוחו", אך הדגיש ש"מצד שני היועץ המשפטי ניצב מול הממשלה כאילו היה כלב שמירה... הוא מזכיר... ומתריע... הנאמנות הראשונה של היועץ היא לשמש כלב שמירה, להגן על שלטון החוק במובן הרחב". "מצד זה", דברי פרופסור זמיר, "הוא חייב נאמנות בראש ובראשונה לחוק. אם הנאמנות לממשלה והנאמנות לחוק מתנגשות, יד החוק על העליונה".

להגן רק על החלטות חוקיות

בדברים אלה לא היה משום חידוש עקרוני. כל שנתגבש במסורת מוסד היועץ המשפטי — כפי שהוגדר ב"דו"ח אגרנט" בעניין זה — הוא שהיועץ איננו מגן בבית־המשפט הגבוה לצדק אלא על עמדות שהוא מאמין בחוקיותן. הוא יכול לתת הגנה לשר בפני בית־המשפט גם במקרה של ספק, כאשר יש בשאלה מסוימת פנים לכאן ולכאן. אין הוא יכול להגן על עמדה שהוא משוכנע כי אינה מעוגנת בדין. מכאן, שאם היועץ המשפטי לממשלה משוכנע שהחלטת השר בעניין נקס לא כדין יסודה, אין זה מן הראוי והמקובל שיגן הוא עליה בפני בית־המשפט הגבוה לצדק.

כל כוחו בייעוץ הוא בכך, שהממשלה ושריה יודעים שלא יזכו להגנה על עמדה הנראית ליועץ המשפטי כנוגדת את הדין. כל עוצמתו של היועץ המשפטי בכך, שהממשלה יודעת עובדת־יסוד זאת.

האמור ביועץ המשפטי נכון גם לגבי כל הפרקליטים בשירות המדינה. הם כולם אינם אלא באי־כוחו של היועץ המשפטי, והם מדברים בשמו. עמדת היועץ המשפטי איננה בבחינת עמדתו שלו. עמדתו היא, ביסודה, עמדת המוסד שהוא עומד בראשו. עמדה שנובעת בידי היועץ מחייבת את שלוחיו — הפרקליטים בשירות המדינה. אין מדובר בעורכי־דין פרטיים. הפקדת ייצוג המדינה בידי פרקליט מפרקליטות המדינה משמעה שעמדת השר מקובלת עליו. אין בה כדי לתרץ הגנה על עמדה שאינה מקובלת על היועץ המשפטי.

הוסר נכונותו של פרופסור זמיר, בשעתו, להגן בבג"ץ על עמדת הממשלה בפרשת השב"כ, היא זו אשר גרמה להעברתו מתפקידו. הממשלה היתה מוכנה "לפעול בפני שופטיה" ולממש את הודעתו של היועץ שבכוונתו להתפטר מתפקידו. אלמלא הודיע זמיר על כוונתו, ואלמלא הועבר מתפקידו, אין ספק שבכל מקרה לא היה מגן בבג"ץ על עמדת הממשלה שלא היתה מקובלת עליו. במקרים שונים, שאינם מגיעים לתודעת הציבור, מכריע בג"ץ לטובת עותר רק בגין העובדה שהיועץ סובר שהעותר צודק בעתירתו, והשרים נוהגים לקבל על עצמם את עול הכרעתו זו של היועץ המשפטי. חוות־דעתו היא שמחייבת את הממשלה "עצימה", וממשלות ישראל ושריה אינם נוהגים להשיג, בדרך־כלל, על מציאות משפטית זאת שהיא מיסודות שלטון החוק, כך במקרים שלאחר מעשה, וכך בכוונות הממשלתיות להקשיב לחוות־דעתו של היועץ בטרם מעשה. הרצון למנוע החלטות שלא כדין, בטרם מעשה, הוא העומד ביסוד הנוהג שנתגבש שלפיו נוכחים היועצים המשפטיים לממשלה בישיבותיה של הממשלה. יש החולקים על נוהג זה, ורבים מבכרים עליו במגמה לקיים את שלטון החוק ברשויות השלטון.

היועץ חייב להבהיר

אפשר להצביע לכאורה על תקדים שנוצר בהחלטתו של פרופסור זמיר לאפשר לעורך־דין פרטי להגן על עמדתה של המועצה לביקורת סרטים ומחזות לעניין פסילתה את המחזה "אפרים הולך לצבא". ההסכמה דאז — שהיא כנראה היחידה בתולדות מוסד היועץ המשפטי — התייחסה לעתירה לבג"ץ כנגד החלטתו של גוף, האמור לבטא את רחשי לב הציבור, על־פי מתכונתו החוקית. האיל וכך, והאיל ואין מדובר בגוף ממשלתי המבטא את המדיניות הממשלתית, נפתח הפתח להגנת עורך־דין פרטי על עמדה שלא היתה מקובלת על היועץ המשפטי לממשלה. כאשר מדובר בייצוג הממשלה, או שר משריה, בפני בג"ץ ייעשה הדבר אך ורק על־ידי היועץ המשפטי, או באי־כוחו שבשירות המדינה, וזאת רק כאשר עמדת הממשלה או שריה מקובלת על אלה האמונים לגלות נאמנות לחוק, האמורים לשרת את הממשלה במסגרת החוק.

אם עמדת שר המשפטים בעניין נקס אינה מקובלת על היועץ המשפטי, ואם הוא סובר שההחלטה שלא לבצע את ההסגרה אינה כדין, לא נותר לו אלא להודיע לשר והסר הגנה מטעמו. אם נראה לו, לאחר בדיקת נימוקי השר, שיש בהחלטה פנים לכאן ולכאן, רשאי הוא או נציגו להגן על החלטת השר. היועץ המשפטי, המגלה באחרונה נכונות ממשית להיאבק על שמירת חוקיות השלטון, חייב להסביר את עמדתו בשאלה זאת. הבהרתו תשרת למוסד היועץ המשפטי בכללו ולקיום עקרונות שלטון החוק בפרט.

בסוגריים / מיכאל הנדלזלץ

נבון כמו פרץ

אין לי ציפיות מהשר יצחק פרץ בעניין המועצה לביקורת סרטים ומחזות. אני מודה שהיו לי ציפיות משר החינוך והתרבות יצחק נבון. אחרי הכל, האיש מציג עצמו כאוהב תרבות וספר, ואפילו כתב פעם מחזה. מתברר שטעיתי.

טעיתי בהערכתי את הבנתו באמנות. מי שראה את "הפיצוץ ברחוב אהל"ך" בתיאטרון לילדים ולנוער ושמע שהצגה זו "נותנת לגיטימציה למצב פסול של נישואי תערובת", פשוט אינו מבין את מה שרואות עיניו. ההצגה מראה על ידי העלאת מקרה פרטי וספציפי על הבימה בדיוק את ההיפך: היא ממחישה כמה נישואי תערובת הם דבר בלתי אפשרי בישראל, בין היתר בגלל אנשים המציגים עצמם כליברלים.

טעיתי בהערכתי את הבנתו ביחסי המדינה לאמנות. גם אם תיאטרונים מקבלים כספי ציבור כדי להעלות הצגות, אין זה אומר שהשר קובע את הרפרטואר. וכוחו של השר לא לאהוב הצגה זו או אחרת, אבל הכספים שהוא מבטיח לתרבות אינם קונים לו זכות לזימון ועדת הרפרטואר לבירור כי "עברו את הגבולות", אפילו אם עברו את הגבולות.

טעיתי בתקוותי שלפחות במחוזי לשעבר יהיה נבון נגד קיום הצנזורה. זבולון המר, שלא היתה סיבה לצפות ממנו לשום דבר בתחום זה נוהר בהתבטאויותיו, היה מוכן לתת תמיכה, גם אם לא ישירה, לביטול הצנזורה על מחזות. אבל נבון, אחרי שתיקה ארוכה, לא פסל את מוסד הצנזורה מעיקרו. גם אם הוא חושב שצריך להפעילה רק לעתים רחוקות.

הצנזורה לא זקוקה ללגיטימציה. למרבה הצער היא פועלת בישראל מכוח חוק משנת 1927. נבון, בכך שאינו עומד בראש הדורשים לבטל מוסד זה, נותן לה משנה לגיטימציה. ובכך מוציא עצמו מחוג תומכי התרבות. כדאי שידע שבעניין התרבות הוא לא טוב בהרבה מהשר פרץ.

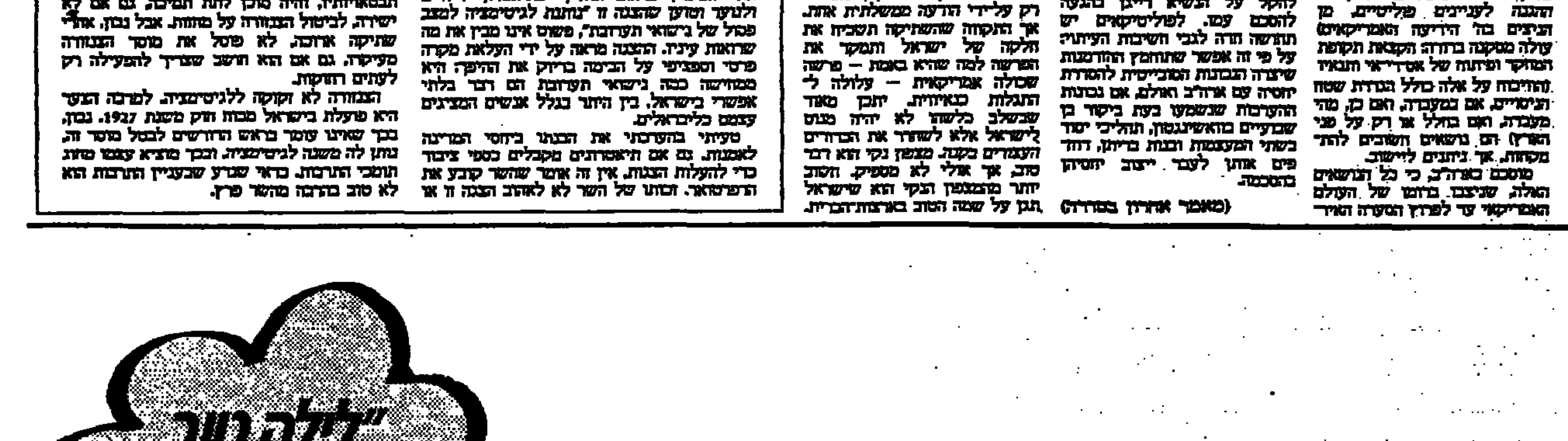

נומצין
שיקוי לילה להקלת הצטננות

נומצין - שיקוי לילה המיועד להעניק שנת לילה רגועה לסובלים מהצטננות.
סירופ נומצין משכך ומרגיע מיגוון רחב של תופעות הצטננות כגון שיעול, גודש באף, חום וכאבי ראש.
חידוש נוסף - לכל אריזת נומצין מצורפת כוסית מדידה לנטילת מנה מדוייקת בנוחות מירבית. להשיג בכל בתי המרקחת.
נא לעיין בעלון לצרכן כפי שאושר ע"י משרד הבריאות והמצוי בכל אריזת נומצין.

תעשיות פרמצבטיות בע"מ

מאחורי המסך והמיקרופון / לילי גליליי

בערוץ השני

אמנון רובינשטיין: "הצלחתי לקנות את אמונו של הליכוד"

רובינשטיין: אמרו לי שאני נאיבי, לא מנוסה, אבל לא איכפת לי

איזה צירוף מקרים: בדיוק בשעה שהנהלת רשות השידור החליטה על השבתת השידורים בשבוע שעבר, קיבלה הכנסת בקריאה ראשונה את "חוק הערוץ השני". הטלוויזיה הממלכתית שלנו, שקברניטיה לא חסכו מאמץ לבלום את החוק, עשתה לו בעצם שירות מופלא. מה, אם לא ערוץ ראשון סגור, מהווה תמריץ הכרחי ביצוע לנחיצותו של ערוץ חלופי? הציבור הורגל להסיק מסקנות מיידיות: ראש עיריית ראשון לציון, מאיר ניצן, פנה לקבל יעוץ משפטי שיאפשר לו להפעיל בעיר טלוויזיה בכבלים (בפיקוח מחלקת החינוך) במקרה של השבתה נוספת בערוץ היחיד.

לראות טלוויזיה סגורה, גורס ניצן, לא רק לא נעים, אלא גם מזיק לנוער שמסתובב ברחובות בחוסר מעש. לשכתו של שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, הוצפה מאות פניות להרחיב את היקף השידורים הניסיוניים, ועל שולחנו של היועץ המשפטי לממשלה, מונחת עתה פנייתו של שר התקשורת לבדוק אפשרות של הקרנת סרטים בערוץ הניסיוני. רק לנבחרי העם אין בעיה: בימי שהותם בבית המלון הירושלמי לצורך עבודתם הפרלמנטרית, הם צופים ממילא בסרטים המוקרנים בווידיאו. היעדרן הזמני של מצלמות הטלוויזיה, מאולמות הכנסת, התבטאה מייד בהורדת הטון והאווירה רגועה יותר. בהשבתה הבאה, כדאי לבדוק את הנושא.

האיש המאושר של השבוע, היה ללא ספק שר התקשורת. שריד ותקש קילקלו לו אומנם במקצת את מצב הרוח, אך היה זה בכל זאת שבוע של קורת רוח מקצועית.

"אני באמת מרגיש סיפוק רב מאוד", סיפר רובינשטיין: "אמרו לי שאני נאיבי, לא מנוסה; הזהירו אותי שאין כל סיכוי. ובכל זאת, לא נרתעתי. עד לרגע האחרון ממש, ביום ההצבעה, עוד הלכתי להנהלת הקואליציה, דיברתי עמם. יצא לי כבר שם של "נודניק", אבל לא איכפת לי, אין לי ספק, שזהו הישג גדול".

השאלה המטרידה את הציבור עכשיו, היא מתי יוחלפו השידורים הניסיוניים, בשידורי הערוץ השני?

"לגבי המשך תהליך החקיקה, אני לא יכול לנחש. אני מקווה, שהוא יסתיים עד אפריל. על כל פנים, תוך שלושה חודשים מסיום התהליך, נוכל להתחיל לשדר כמו ערוץ 4 הבריטי: בלי בעלי זכיונות, אלא בשידור תוכניות מוזמנות מאולפנים, ופרסומת שתממן אותן. שלושה חודשים מאוחר יותר, כבר נוכל להתחיל לשדר ממש, בלי שידורי חדשות, מצומצמים. זה נראה מהר, אבל נדמה לי שבשלב הזה, כבר מתחילים להאמין לי".

נעשות כבר הכנות לתכנית התשתית?

"בהחלט. בשיתוף עם ערוץ 4 הבריטי, מכינים תוכנית למרכז שידורים, ובמקביל עוסקים במיקום המשרדים והתדרים. הזמנו כבר מושב תוכנה לתכנון הספקטרום של התדרים, כך שנעשה בהם את השימוש החסכוני ביותר, תוך כיסוי הארץ כולה. פיזית, אין לנו עדיין מקום, אך גם נושא זה נתון בדיונים. הרשות עצמה תשב בירושלים, ואילו מיקום האולפנים אינו בשליטתנו, אלא בשליטת בעלי הזכיונות שייכנסו לשותפות עם האולפנים. מרכז השידור, יהיה כמובן במקום אחד. התחלנו כבר לחשוב גם על זה".

אני משוכנעת שבביקורך הצפוי במצרים, תעסוק גם בסוגיה זו של תדרים: לאחרונה "משתלטים" המצרים על תדר המיועד לנו.

"זהו בהחלט אחד הנושאים שעל הפרק. תחנת השידור המצרית משדרת על אפיק ישראלי, והתפשטות הגלים מוליכה את ההפרעות עד צפון הארץ. בינתיים, בגלל בעיות התחרות עם המצרים, חיזקנו את אפיק הטלוויזיה באיתנים. במקום לתאם, שני הצדדים מעלים את העוצמה בהוצאות עצומות".

בוא נחזור רגע להצעת החוק שלך, שנותרה עדיין שנויה במחלוקת. האם מטרידה אותך הביקורת של יוסי שריד שטען כי החוק אינו דמוקרטי?

"למען האמת, אני לא חושב שיוסי שריד חושב כך גם היום. עובדה, סיעת רצ לא הצביעה נגד, וגם מפ"ם תמכה בחוק. נדמה לי שעיון יותר מדוקדק בחוק, וההסברים שלי, הועילו כאן. הכנסת כולה התאחדה על העקרונות שקבעתי להרכב המועצה. אך עדיין יש הסתייגות רבה מהסעיף הקובע את סמכויותיה של "ועדת התיאום" (הוועדה שתתאם בין הערוץ השני לטלוויזיה הממלכתית והלימודית), ומהשליטה שהוא מקנה לממשלה בלוח המשדרים.

מצדי, אני מוכן לוותר על הסעיף הזה. היה זה השר נבון שלחץ על הסעיף הזה, אך עדיין אני מוכן לוותר על הסעיף המדבר על "ערעור לממשלה", אם זה מפריע לאנשים. כנראה שצריך לשנות את הניסוח, כי מלכתחילה היתה הכוונה לתיאום טכני בלבד, ולא בנושאי חדשות ואקטואליה. אבל באמת את השאלה הזו צריך להפנות לנבון, שהאיש שלו אמור לעמוד בראש הוועדה".

יש מוענים כי הצעת החוק מחזקת את הזיקה עם הממשלה.

"להיפך. הערובה החזקה ביותר להפרדה, היא הדרישה שתהיה נפרדת, ולא הרשות, היא שתפיק את החדשות. מעבר לכך, על פי הצעת החוק שלנו ובניגוד לחוק רשות השידור — הממשלה אינה יכולה לפטר את המנכ"ל ומנהל החדשות. אפילו האנגלים שקראו את הצעת החוק אמרו לי שאצלם לא היה לחוק כזה סיכוי לעבור".

לפלורליזם תקשורתי בטלוויזיה, יש גם מחיר, העלול גם להתבטא בתחרות על מעמד של המכנה המשותף הרחב הנמוך ביותר. אינך חושש לזה?

"להיפך. אני מקווה שהדבר הנולד הזה יביא לידי ביטוי את המעמקה האישית שלי לעידוד ההפקה העברית. עידוד ההפקה המקורית מעוגן בחוק, והוא אחד ממטרותיו. אני גם מקווה שהסטנדרטים של הפרסומת יעדנו קצת הטעם. אני מאוד מוטרד מהוולגריזציה ומסגנון ה"כאסח" בחברה, האומר שתרבות של עם לא נקבעת על ידי איכות הספרים וכמות פרסי הנובל, אלא על ידי הסגנון והשפה ביומיום. אני מקווה שהערוץ השני יפעל בכיוון זה".

הניסיון בעולם לא מלמד על התפתחות בכיוון זה דווקא.

"לא מדויק. המודל האיטלקי והאמריקאי, אכן הוריד את הרמה והאיכות. במקרה האנגלי, זה הפוך, ולזה אני מצפה. אני גם מקווה שהתנאים הכלכליים יאפשרו שידורים בשפות נוספות".

ולסיום: איך אתה מסביר שדווקא אתה הצלחת, נבון לעכשיו, במקום שמפלגות גדולות נכשלו בו?

"השקעתי עבודה אדירה, אובססיבית ממש. עזרו לי גם שרים כמו שחל, קורפו, נסים, ואני מודה בכל הזדמנות. והעיקר, נדמה לי שהצלחתי לרכוש את אמונו של הליכוד".

משמעה, שזהו איזון עדין המלווה באורח אחר. האין זה מסלול את מצבה של שינוי בממשלה? האם לא תידרש לשרוד בממשלה בניגוד לעקרונותיה האחרים, למען הערוץ השני?

"בהחלט יש כאן בעיה".

עד כאן, רבנו של שר התקשורת. ובינתיים, עוד ארוכה הדרך לערוץ השני. צפויות לה עוד מכשלות של חקיקה, התארגנות טכנית ואירושים פרסונאליים שקולים במאזניים רגישים של אחדות לאומית. מועמדותו של דן שילון למנכ"ל הרשות השניה, נפלה בעודה באיבה בהתנגדות הליכוד. כרגע, מוזכר שמו של נחמן שי בהקשר זה. לניהול חברת החדשות, מדברים בין רביב ואלי ניסן. לא נטעה אם ננחש, שגם האירושים לא יעברו בשלום במציאות הפוליטית המורכבת שלנו — אלא אם ימשיכו מעלליה של הטלוויזיה הממלכתית שלנו להאיץ את גלגליו של הערוץ השני. מעולם לא עשו מעטים כל כך הרבה כל כך למען רבים כל כך המצפים בכליון עיניים לשידורי הערוץ השני.

בערוץ הראשון

אנשים מיותרים

פרופ' שמעון שטרית: יו"ר פוטנציאלי

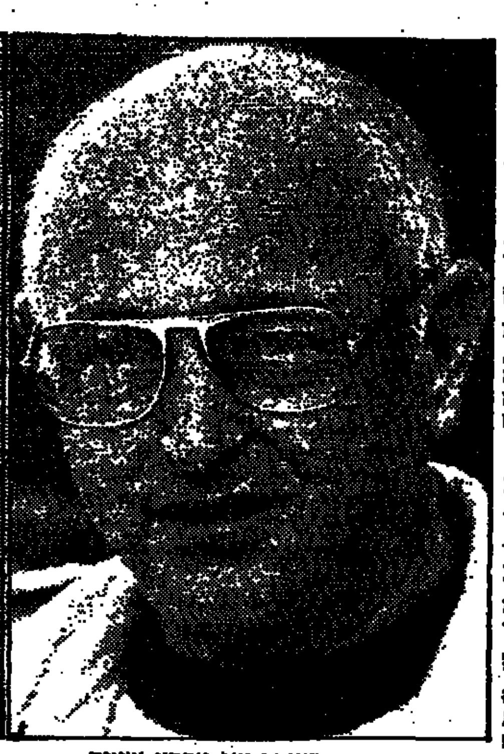
אורי פורת: ישיבה של ארבע שעות

בימים אלה, ממתינה הצעה לבטל את מליאת רשות השידור לתורה לבוא לשולחן הממשלה. בישיבה שקיימו בשבוע שעבר, סיפקו חברי המליאה גם להסכים יותר, את ההוכחה הניצחת: המליאה היא גוף מיותר לחלוטין. לא, חלילה, שיש עמנו טענות אישיות נגד 30 חברי המליאה המכובדים. להיפך. במידה רבה, גילתה דווקא מליאה זו פעלתנות ויכולת "לעשות שריר", שעלתה על רמת הישגיה של המליאה בקדנציות הקודמות. אלא שה־30 החברים, המייצגים מפלגות, מוסדות וגופים ציבוריים, אינם אשמים בהיותם אנשים מיותרים בהחלט; החוק והמציאות הפכו אותם לכאלה.

ניקח, לדוגמא, את הדיון האחרון. 14 מתוך 30 חברי המליאה שטרחו ובאו ביום ירושלמי קר לבניין "כלל" לדיון הרה גורלות בסגירת הטלוויזיה, גילו ללא ספק רצון טוב. מה שקרה באולם, דמה יותר לפארסה שלא באשמתם. הנושא היה אכן מורכב ומסובך. אפילו שני הצדדים בסכסוך, העובדים וההנהלה, התקשו להבין את רזי הפסיקה של שופט בית הדין האזורי. לא פלא שחברי המליאה, שעניני הרשות רחוקים מעיסוקם היום־יומי ממש, הלכו לאיבוד בסבך שנוצר. 4 השעות של הישיבה — להוציא אולי כמה רגעי שיא של הטחת האשמות אישיות במנכ"ל — דמו לוואריציה מקומית על "יש חור בדלי". "או שיחזור לשדר", קראו חברי המליאה בהתרגשות לעבר המנכ"ל; "אבל פסק הדין לא מאפשר זאת", השיב פורת; "או תחייב אותם", הגיבו החברים; "אבל פסק הדין לא מאפשר זאת", ענה פורת, וכו'. "אבל נציג העובדים העביר לי עכשיו פתק שהם מוכנים", קרא בעוז חבר מליאה פעיל. "עזוב", ענתה לו ההנהלה; "אתה בכלל לא מתמצא. הוועד שלו בכלל לא מוכר על ידי האיגוד המקצועי".

"הוא קורא לכם אפסים", לחש נציג העובדים על אוזנו של חבר מליאה מוותיקי המשפחה הלוחמת, בניסיון להסית נגד המנכ"ל. החבר, שקלט רק את סופו של המשפט, חושב שנציג העמלים מכנה אותם "אפסים", יצא בזעם על העובד. "דיון הזבנג", סיכם חבר המליאה, העיתונאי חגי אשד. הפרופ. שמעון שטרית, שניצל את המעמד לסיום קונסטרוקטיבי של תכתובת מקצועית, נדרש להבהיר לעמיתיו את המצב המשפטי.

את האתנחתא הקומית לישיבה העניקה בהשתתפות העובדים (שדמתה יותר להפגנה של מובטלי בית שמש), סיפקה דינה ברניקר, מאוניברסיטת בר אילן. ברניקר, שישיבת המליאה הן עבודה מעמד של השראה, וזכתה ברבמקום. פראנה רלוונטית, שמעה "בוקא עוה", כשערוץ שני בשער עומד, וישב אותו צריך לשמור גם. אך אל תהיה צדק, תהיה חכם".

הדבר הנכון ביותר, במצב זה, יהיה באמת לבטל את המליאה. על פי ההצעה המתגבשת עתה, יוגדל במקום זאת מספר החברים בוועד המנהל מ־7 ל־15, שינוי שיביא פתרון גם למאזן הכוחות הפוליטי בדירקטוריון. ספק אם חברי המליאה עצמם יהיו נפגעים מהצעה זו. ברוב המקרים, יוצאים הם עצמם מישיבות המליאה בתחושה של תסכול ובזבוז זמן. את כוס הקפה והעוגה שמספקת רשות השידור, ישמחו בוודאי לצרוך בחברה שתהיה יותר לרוחם, ובלי שייאנחו בכל פעם: "בשביל זה באנו" ומי יהיה הזריז?

בחודש אפריל, סוחו זמנים של בנו בפוליטיקה הישראלית, תגיע לסופה הקדנציה של הוועד המנהל הנוכחי, והיו"ר, מיכה ינון, המסיים בכך תקופת כהונה שניה בוועד המנהל של רשות השידור, יואלץ לפרוש מתפקידו. על אף מרחק הזמן, מתחילה כבר במסדרונות הפוליטיים מלאכת שיבוץ הסכנית. שאלת המפתח היא, אם אכן יצליח המערך במאמציו לספח את התפקיד, המוחזק עתה בידיו של נציג המנכ"ל. ההיגיון הפשוט אומר, כי המערך זכאי לתפקיד זה, כשהמנכ"ל הוא נציג הליכוד, והאיזון בוועד המנהל (4 נציגים לליכוד ו־2 למערך), אינו משקף את המציאות הפוליטית שלאחר הבחירות האחרונות. אלא שאין אנו עוסקים בהיגיון, אלא במאבקי כוח פוליטיים. ואין ספק שהמאבק יהיה כרוך במלחמה או, לפחות, בעסקת חבילה בין שתי המפלגות הגדולות.

אלא שבשלב זה, אפילו בתוך המערך אין הסכמה מוחלטת על מועמד אחד. מועמדו של השר נבון, למשל, הוא חבר הוועד הנוכחי, עו"ד רוני פיינשטיין. השמועה גורסת, כי פיינשטיין עצמו לא ירצה בתפקיד.

מועמד מועדף אחר, הוא ראש לשכת העיתונות, היו"ר ישראל פלג. פלג, איש של פרס, הוא מאותה שארית פליטה שהשאיר המערך בתפקידי מפתח, למגינת ליבו של הליכוד. עם זאת, טרוד בעניינים אחרים, נמנע בינתיים שמיר ממהפכים בלתי הכרחיים, והלחצים המופעלים עליו להחליף כבר את פלג ביוסי אחימאיר נותרים ללא מענה. בטווח הרחוק יותר, עשוי פלג לשמש צלע בעסקת חבילה במסגרתה יוחלף בתפקידו, ויקבל את ראשות הוועד המנהל.

אלא שבימים האחרונים, התווספו לרשימת יושבי הראש הפוטנציאליים שני שמות חדשים: פרופ. שמעון שטרית, המכהן עתה כחבר המליאה ומי שעמד בראש ועדת המשפטנים שגיבשה שינוי חוק המאפשר את סגירת הטלוויזיה. שטרית נחשב לאיש מוכשר, מקובל על פרס, וגם הנקודה העדתית מוסיפה להיות חן למועמדותו. השני, הוא העיתונאי הוותיק, חגי אשד, אשר (וחבר מערכת "דבר"), גם הוא חבר יעודד במליאת רשות השידור. מקורב מאוד לפרס, "יונק" בראשותו הפוליטיות, ומנוסה בעבודה עיתונאית, מוזגי הליכוד כבר נרתעו. כן "מועמדותו של אשד עשויה להתקבל גם על דעת הליכוד". מה שלא נאמר עד כה על אף אחד מן המועמדים האחרים. מה שלא יהיה, אפריל המתקרב מבטיח כמה סערות זוטא במערכת.

ציתותים

●●● טוטוראנסקי הגיע לסופו: לאחר כחודשיים של משא ומתן עם רשת ב' של "קול ישראל", הודיע אנסקי בשבוע שעבר על כוונתו הסופית בהחלט להישאר בגל"צ, עם "שבע אפס שבע", ו"קולה של אמא".

●●● במאי החדשות הוותיק, ארז שינרל, נבחר באחרונה לתפקיד הבמאי הראשי של הטלוויזיה. שינרל, דוקטורנט בהיסטוריה, נחשב לבמאי מעולה. זו אולי לא יבין את ההבדל, אבל עמיתיו במחלקת החדשות מביעים סיפוק מיוחד מהעובדה שבמאי של חדשות מכהן לראשונה כבמאי ראשי.

●●● אותות המושבים בחדשות הטלוויזיה: איש מחלקת הגרפיקה של הטלוויזיה יצא לבריטניה להשלים שם את הכנתם של אותות פתיחה ורקע חדשים למשדרי החדשות.

●●● בהגרלה שנערכה בבריסל, במשרדי איגוד השידור האירופי, נקבעה ישראל להופיע במקום השני בתחרות האירוויזיון. בימים אלה, עומד להסתיים שילוח השירים לוועדה הציבורית, שתבחר את 12 השירים שישתתפו בתחרות קדם־ארוויזיון בחודש מארס.

●●● הטלוויזיה תקרין מהחודש ה־11 תשדירי שירות לעידוד ביטוח חיים. התאחדות חברות הביטוח לבית חיים, תשקיע במבצע ההסברה כ־350 אלף דולר. יו"ר ההתאחדות, עוזי לוי, אומר כי התשדירים יציגו ברצינות ובהומור את הצדדים החיוביים לפרט ולמדינה שבביטוח חיים. מבצע ההסברה ילווה במעקב התוקף צמוד.

מפעל הפיס, לקידום התיאטרון שבקונסנזוס

ב"הילולי האוהרון", הם לא יתבכו מן הסתם. גם "הפלשתנאית", לא תזכה למימון מהכיס המשותף. לעומתן, צפויים ימים טובים לתיאטרון שבמרכז הקונסנזוס. תמורת הסכום הלא סמלי בהחלט של 200 אלף דולר, מתגבש בשבועות האחרונים הסכם בין הטלוויזיה למפעל הפיס למימון מה שאמור להיות "תיאטרון הבורסה" של מפעל הפיס. על פי ההסדר, שפרטיו הסופיים לא נוסחו עדיין, יממן "מפעל הפיס" אחת לחודש את צילומן לטלוויזיה של הצגות תיאטרון המעולות על בימותנו. מפעל הפיס יפקד על מימון ההפקה מצד התיאטרון — זכויות, תפאורה, שחקנים — בעוד הטלוויזיה תידרש לממן רק את הוצאותיה הישירות בהפקה. בתמורה, לא יסתפק מפעל הפיס בשיקופית חסות בריזא. הוא ירצה, ויקבל, חשיפה וביטוי הוקרה שגיבושו לא נגבש עדיין.

בעל ההצעה הנדיבה הוא יו"ר מפעל הפיס, הח"כ גדעון גדות (ליכוד). על אף הפיתוי להיות מוצג כשוחר אמנות לשם שמיים בלבד, אין גדות מסתיר את כוונותיו הנוספות: "להחזיר לקהל יעד חדש, ולזכות לתהודה בקרב חוגים שהתנגדו למפעל הפיס או היו אדישים לו. אני רוצה להביא אותם להיות אקטיביים, ופירושו בהחלט גם לרכוש כרטיס הגרלה. אלא שהדרך שבחרתי, גם ישה מבחינה לאומית, נכון?" נכון, וכי איך אפשר להתווכח אם הצעה נדיבה שתביא את אמנות הבמה למרקעינו העייפים? בתמורה, מוכנה הטלוויזיה לשים על עצמה גם את הסייגים שמציב גדות: "לא" מוחלט להצגות קונטרוברסליות, העלולות לפגוע ב"מפעל הפיס". ככה זה בחיים. בעל המאה הוא גם בעל הדעה.

המרכז לפנסיה גרמנית בע"מ
The Center for German Pension Ltd.
פנסיה גרמנית לבעלי השכלה מקצועית ו/או אקדמית

ע"פ האמנה שבין ממשלת ישראל לבין הממשלה הפדרלית של מערב גרמניה **זכאי** כל אזרח ישראלי ובמיוחד נרדפי הנאצים לקצבת **"גמול השכלה"** עבור השכלה שנרכשה לאחר גיל 16.

תום ההרשמה 20.12.86
לאחר תאריך זה לא יתקבלו בקשות.

צבי אברהמי, מנכ"ל

ייעוץ ותום ההרשמה:
במשרדנו — בתל-אביב — "בית כלל" (ליד כיכר דיזנגוף), רח' דיזנגוף 5 (חדרים 1011/2) טל' 03-281973
ימים א' — ה' 20.00 — 9.00, יום ו' 13.00 — 9.00, מוצ"ש 22.00 — 19.00
ממש זכותך לקבלת קצבה מגרמניה ואל תחמיץ המועד החוקי!

בע"ה
אפרת ויאיר היימליך
חובקים בן
נכד
למרים ושמואל היימליך
לד"ר נאוה וד"ר גד שטאובר ז"ל
ה' כסלו תשמ"ז

לציבור הרופאים

הננו חוזרים ומזכירים כי משרד הבריאות אסר לפני שנה על השימוש באריקות מוטיליום.

איסור זה אינו חל על השימוש בטבליות, פתילות וטיפות מוטיליום.

חוזר מפורט נשלח לכל הרופאים
פרטים נוספים אפשר לקבל באביק בע"מ טל' 03-7511261

אביק בע"מ

למוסד ממלכתי דרושות שכירויות:

1. **באזור ת"א** – דירה בת 3 חדרים, מרוהטת + טלפון.
2. **באזור כ"ס רעננה** – דירות בנות 2–3 חדרים, רהוט חלקי + טלפון.
3. **באזור ק"ש, מטולה נהריה** – דירות בנות 2–3 חדרים + רהוט חלקי + טלפון. (רצוי בבתים פרטיים).
4. **במרכז ירושלים** – בית פרטי בן 4 חדרים + טלפון.
5. **בירושלים** – דירות בנות 2–3 חדרים + רהוט חלקי + טלפון.
6. **באשדוד** – 3–4 חדרי משרד + טלפון.
7. **בב"ש** – 6 חדרי משרד + טלפונים.

ללא דמי תווך.
בהצעות נא לפנות 03-205344 — 03-205504.

בבית המשפט המחוזי בחיפה
ת.א. 1778/86
בענין: אמבצעים מתוחכמים בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד רפאל נבט ו/או אורנה ברידור ו/או נתן רוזנברג מרחוב חנן שוקי 8 חיפה.
המבקשת

הודעה על בקשת פרוק
אמבצעים מתוחכמים בע"מ

נמסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל, על ידי בית המשפט המחוזי של חיפה הוגשה ביום 9.11.86 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי החברה הנ"ל, הכל לפי הענין, וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט היושב לדין בבית המשפט המחוזי בחיפה ביום 26.1.1987 בשעה 09.00 וכל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, יכול להופיע לשם כך בשעת הבירור, או בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש העתקה מן הבקשה הזאת יקבלנה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד ההעתקה.

רפאל נבט עורך דין
רחוב חנן שוקי 8 חיפה.

הערה:
כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור, או לשלוח על ידי הדואר לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורשו השם והכתובת של האיש או, אם זוהי פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה על ידי האיש או הפירמה או על ידי עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם עורך דין) וצריך למסרה או אם היא נשלחה על ידי הדואר — צריך לשלוחה באופן שתספיק להגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחרי הצהרים של יום 25 בינואר 1987.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת לאחוזי בניה 6% בהתאם לתכנית מס' 66 גוש 6686 חלקה 545 תיק בנין 2/2138־865.

כל בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת והמלאה.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו. ההתנגדות תובא לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בסר
סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

הזמנה להגיש הצעות
לרכישת נכס מקרקעין בעפולה

1. מוזמנות בזה הצעות לרכישת נכס מקרקעין בעפולה הנמצא ברחוב הסיבה 9 בעפולה. הנכס כולל קומת מרתף בשטח של 635 מ"ר, חנות וגלריה בשטח של 216.34 מ"ר בקומת הקרקע, משרדים בשטח של 301.68 מ"ר בקומה ראשונה.
2. פרטים על הנכס ותנאי רכישה וכן מידע נוסף ניתן לקבל אצל החתומים מטה.
3. הצעות לרכישת הנכס יש להגיש בכתב לא יאוחר מיום 12.1.87 שעה 13.00 במשרדי החתומים מטה בצירוף ערבות בנקאית צמודה לשער הדולר של ארה"ב בגובה של 5% מן הסכום המוצע ואשר לתקופה של 60 יום מתאריך 12.1.87.
4. על ההצעה להיות נקובה בשקלים, כשהסכום צמוד לשער היציג של הדולר ארה"ב.
5. הנכס יוערך על ידי שמאי מקרקעין אשר קביעתו תשמש בסיס להצעות.
6. החתומים מטה שומרים לעצמם הזכות לנהל משא ומתן עם כל מציע וכן אין הם מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או כל הצעה שהיא.
7. המכר הסופי של הנכס כפוף לאישורו של יושב ראש ההוצאה לפועל בחיפה.

י. לב, עו"ד, רח' בארי 11, תל אביב (טל. 03-223065)
י. ריבנוביץ, עו"ד, משרד י. שלומון ליפשיץ ושות', שד' המגינים 64, חיפה (טל. 04-535231)
כונסי הנכסים של הנכס

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

בתכנית:
קטעי מקהלה מאת סלומן, מנדלסון, שומן ומונטברדי.
וילה לובוס באכיאנאס בראזיליירס מס' 5
מוצרט קטעים למקהלה, סולו ותזמורת
בן־חיים שירים ללא מילים לסופרן ותזמורת
ביזה סויטה מתוך כרמן.

התזמורת הסימפונית והמקהלה של הטכניון
קונצרט מס' 2
מנצחת: **פרופ' דליה אטלס**
סולנית: **ויויאן פולוף - סופרן**
זמרת אורחת מונסואלה

באולם צ'רצ'יל ביום ג' ה־9.12.86 בשעה 20.00

כרטיסים — לכסוי ההוצאות — במחיר 5 ש' (לגימלאים, חיילים וילדים במחיר 3 ש"ח) [illegible]
הכניסה לסטודנטים חפשית — למציגי אישור סטודנט.

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה להנדסה אזרחית
הפקולטה להנדסה חקלאית
מוסד שמואל נאמן למחקר מתקדם במדע וטכנולוגיה

כנס המים בישראל

במסגרת הכנסים לציון 100 שנה להולדת דוד בן־גוריון, יערך כנס לדיון וליבון בעיות היסוד של המים בישראל.

מטרת הכנס הינה ההצגה והחשיפה של מכלול הנושאים הקשורים במים בישראל והשלכות המשבר במשק המים על החקלאות והמשק הלאומי. ירצו בכנס כ־30 דוברים, מהאישים המרכזיים הקשורים בנושאי המים וכן יערך דיון.

הכנס יערך ביום ה', 25.12.86, משעה 09.00 עד ל־17.00 אחה"צ, באודיטוריום ע"ש צ'רצ'יל בקרית הטכניון בחיפה

מרכז תנובה — אגף המשק
מעמיד למכירה רכב פרטי ומשא משומש כדלקמן:

מספר סידורי	מספר רישוי	שנת ייצור	תאור הרכב: סוג	תאור הרכב: תוצר דגם	דלק	תוקף רישיון	מקום
.1	17-520-00	1980	פרטי דו שימושי	פורד פיאסטה 1000	בנזין	10.4.87	[illegible]
.2	17-698-81	1981	פרטי דו שימושי	פורד פיאסטה 1100	בנזין	14.6.87	[illegible]
.3	196-453	1979	טנדר רגיל	פורד אסקורט 1300	בנזין	4.7.87	[illegible]
.4	33-924-80	1980	טנדר רגיל	סובארו 1600	בנזין	11.6.87	[illegible]
.5	34-192-80	1980	טנדר רגיל	סובארו 1300	בנזין	19.4.87	[illegible]
.6	35-548-81	1981	טנדר רגיל	סובארו 1300	בנזין	3.5.87	[illegible]
.7	34-444-81	1981	פרטי דו שימושי	סובארו 4x4 1600	בנזין	27.3.87	[illegible]
.8	25-749-82	1982	פרטי דו שימושי	סובארו 600	בנזין	6.11.86	[illegible]
.9	853-446	1976	משא סגור מבודד	פורד 1210	דיזל	10.12.86	[illegible]
.10	739-222	1970	מיקסר	מאק 400	דיזל	3.87	[illegible]
.11	161-106	1977	משא סגור מבודד	פורד 1614	דיזל	19.3.87	[illegible]
.12	668-007	1977	משא סגור מבודד	דודג' D-600	בנזין	6.12.87	[illegible]
.13	59-314-82	1982	טנדר ללא ארגז	סובארו 1600	בנזין	[illegible]	[illegible]
.14	179-631	1979	משא רגיל	פורד 1614	דיזל	8.1.87	[illegible]
.15	175-506	1977	משא סגור מבודד	פורד 1614	דיזל	[illegible]	[illegible]

לתשומת לב המעונינים בקניה:
המעונינים יוכלו לראות את הרכב במקומות ביומים מ־10.12.1986 עד 18.12.1986 משעה 9.00 עד 14.00 [illegible]
א. [illegible]
ב. [illegible]
ג. [illegible]
ד. [illegible]
ה. [illegible]
ו. [illegible]
ז. [illegible]
ח. [illegible]
את ההצעות יש להגיש עד יום א' — 21.12.1986 שעה 12.00 [illegible]
[illegible]

לותר קינג של הפלשתינאים

מאת אורי ניר

מאבק לא אלים בכיבוש הישראלי, נכון לשלב זה, מציע ד"ר מובארק עוואד, ראש המרכז הפלשתיני ללימודי אי־אלימות. לטווח רחוק יותר, הוא אינו שולל מאבק מזוין

יהודי נשאל פעם אם הוא נוהג לאכול אוכל כשר. תשובתו היתה: "גם". קשה שלא להיזכר בסיפור הזה כאשר בוחנים את המסר של ראש המרכז הפלשתיני ללימודי אי־אלימות, ד"ר מובארק עוואד. את המרכז שלו במזרח־ירושלים הקים עוואד לפני שנתיים, אחרי שהיה מושבתה בארה"ב. שם למד סוציולוגיה ופסיכולוגיה חברתית. במהלך לימודיו התקרב לארגוני מחאה כגון זה של מרטין לותר קינג ודב בכר החל להתעניין בתיאוריות אי־אלימות מבית מדרשו של מהאטמה גאנדי, ובטכניקות למאבק לאומי לא־אלים שפיתח פרופסור ג'ין שארפ מאוניברסיטת הארוורד. את עיקרי כתביו של פרופ' שארפ תירגם עוואד לערבית, וקיבץ בספר "המאבק הלא־אלים".

לכאורה, בעיקר בעיניים ישראליות, טורח עוואד להצטייר כמי שמציע תשובה לאלימות לטרור הפלשתיני, וחלופה מקומית "נקייה" ל"מאבק המזוין", כפי שמכנים אותו הארגונים הפלשתיניים. בשיחות ובמפגשים עם ישראלים הוא מטיף בנימה פאציפיסטית, מבליט את הסתייגותו מכל סוג של אלימות, ומדגיש את הכמיהה להידברות ולהתקרבות בין העמים. הרעיונות הללו, הנימה הרעננה, המערבית, והקסם האישי, מדברים אל לבם של ישראלים רבים. הנה נמצא סוף־סוף "הפלשתיני הטוב", שוחר השלום, שאינו רואה את הישראלים בעד כוונת הרובה.

אלא שאי־אלימות לדידו של עוואד אין פירושה זניחת המאבק בישראל. יתר על כן, עיון בחוברת שפירסם לפני כחודשיים, שאותה הוא מפיץ בין תושבי השטחים במטרה להסביר את תורתו, מצביעה על היחס שבין מטה למעשה, בין אידאולוגיה לבין טקטיקה: "אין אפשרות נראית לעין לשחרר את האדמות הכבושות", מקדים ומסביר עוואד. "התקווה שהישועה תבוא מבחוץ — קלושה, משום שכוחותיו של אש"ף אינם מסוגלים לשחרר את השטחים הכבושים בכוח הנשק. כמו כן, לא נראה כרגע שמדינות ערב מסוגלות או מעוניינות להיכנס לעימות מזוין רחב־היקף עם ישראל, במטרה לשחרר את השטחים. לכן, יש לנסות להסום או לעכב את המגמה לייהד את השטחים והיא תתבצע בידי הפלשתינאים החיים בתוך השטחים הכבושים".

צעדי מחאה והתרסה

עוואד מציע איפוא סידרה של אמצעים לא־אלימים, שהם בעיקרם צעדי מחאה והתרסה, כגון הפגנות שקטות, צום ומצעדים המוניים, או פעולות של אי־שיתוף פעולה, כגון שביתות, החרמת מוצרים ישראליים, הימנעות מנשיאת תעודות זהות ישראליות, הסרת לוחיות הזיהוי מכלי הרכב, וכדומה. "אלה הם אמצעי המאבק המוצלחים ביותר עבור הפלשתינאים החיים בגדה המערבית וברצועת עזה בשלב זה", כותב עוואד. אך הרגש יש לשים לב על המלים "בשלב זה", שכן מהדברים שכותב עוואד עולה

ד"ר עוואד

שהאיש אינו שולל למעשה את "המאבק המזוין" כאמצעי לגיטימי בעתיד.

"אסטרטגיית אי־האלימות", מסביר עוואד, "אינה משפיעה על הדרכים הפתוחות בפני הפלשתינאים בחוץ (מחוץ לשטחים). אין בה משום שלילה של טיפסת "המאבק המזוין", ואין היא מונעת את הפיכת המאבק בפנים (בתוך השטחים) למאבק מזוין, בשלב מאוחר יותר. "המאבק הלא־אלים הוא מאבק רציני במלוא מובן המלה, ואינו נופל בערכו ממלחמה ממשית". "מאבק זה הוא בבחינת מלחמה של ממש".

בינתיים מבסס עוואד את מלחמתו על צבא פלשתיני קטן למדי, ועל כוח לא מבוטל של גייסות ישראליים ולגיונות זרים. אגב, הפעילויות האחרונות שאירגן ד"ר עוואד היתה שתילת עצי זית בחלקת קרקע על גבול הקו הירוק, אחרי שמינהל מקרקעי ישראל עקר שם כמה אלפי זיתים. רוב המשתתפים, חלקם הגדול ישראלים מגופי שמאל שונים, לא ידעו להחזיק את המעדר בידם.

עיתונאי מזרח־ירושלמי שנכח באחד המבצעים האחרים של המרכז — עבודה משותפת בחלקת אדמה של ערבי מאזור חברון, שהשלטונות איימו להפקיעה — סיפר לנו שהאווירה כולה היתה של "טיול שנתי". הישראלים והזרים שהשתתפו במבצע נהנו מההווי ההכרתי המשותף, והתושבים המקומיים וקפו גבה בזיוף. "כאשר התחילו לשיר 'הלליה' — נשברתי והסתלקתי", סיפר העיתונאי.

ביקורת זו משקפת את התייחסותם של החוגים הפלשתיניים ה"לאומיים" לפעילותו של עוואד. בתחילה היתה ההתייחסות חשדנית. היו כאלה שאמרו שהאיש הוא סוכן אמריקאי. אחרים חשבו שעוואד הנוצרי מייצג איזה זרם דתי זה, הדיבים התריסו נגד שהוא פועל ללא אישור הממסד ממוסדות אש"ף. הזה עליו לשכנע את עמיתיו שהוא אינו חורג מהקונצנזוס הלאומי הפלשתיני, ובחוברת האחרונה שאותה פירסם הוא טורח להדגיש בכמה מקומות כי התמיכה באש"ף במישור הפוליטי, כנציגו הבלעדי של העם הפלשתיני, היא אחת מאבני היסוד של המאבק הלא־אלים, או "המאבק האחר", כפי שעוואד מכנה אותו לעתים. כדי לפזר את ערפל השמועות סביב מקורות המימון שלו, אין עוואד חושש לומר שקיבל לפני שנתיים סכום של 35 אלף דולר מפרופ' הישאם שראבי, אחד מראשי השדולה הערבית הפרו־אש"פית בארה"ב.

אף שהוא מכריז על עצמו: "אני אש"ף", מביע עוואד תסכול רב מכך שהארגון לא אימץ את האסטרטגיה שלו בשתי ידיים. "אם אש"ף יחליט לנקוט אמצעי אי־אלימות במאבקו הלאומי, ויביע תמיכה של ממש בדרך הזו, הרי שהוא יוכל גם להסיר מעליו את התדמית הסטריאוטיפית של טרור ואלימות, שאינה מדויקת, וגם לנהל את המאבק בצורה יעילה יותר בכיבוש. אני עצמי איני רוצה שתרבות העולם והרוצי של הפלשתינאים יהיו מוטבעים בחותמת אלימות. איני רוצה שיגדל פה דור שיתהדר על אלימות, ואיני רוצה שעל הדגל שלנו יהיה תמיד רק רובה. אך מצד שני, איני יכול לבוא ולשלול מידי הפלשתינאים את כוח הנשק. אני יכול רק לנסות לשכנע אותם שהשימוש בו אינו משרת אותם היטב, אך אינני יכול לשלול אותו מידיהם".

הבעייתיות בפתרון שמציע עוואד אינה נובעת רק מהיעדר האמון בו בקרב רבים מתושבי הגדה, הרואים בו אליטיסט נאיבי, אלא גם מטעם העובדה שהדינאמיקה של החיכוך בין תושבי השטחים לבין גורמי הביטחון הישראליים מצביעה בדרך־כלל על אי יכולת ליישם את הפתרון הזה. אי־אלימות גולשת עד מהרה לאלימות.

כך היה בשבוע שעבר במהלך האירועים בקמפוס של אוניברסיטת ביר־זית. ההתגוששויות שם החלו לאחר ניסיון לבצע אקט של אי־אלימות. המרצה שהתיישב על הכביש ליד מחסום הדרכים שהציב צה"ל, עשה בדיוק כפי שמטיף ד"ר עוואד. כאשר חיילי צה"ל החלו לפזר את המתקהלים, קרא המרצה לנוכחים שלא להתגרות בחיילים בכוח, ולמנוע התגוששות אלימה. אך קריאתו נותרה ללא מענה. התלמידים הלכו ליידות אבנים והצמיגים בוערים, ועד מהרה התפתחו האירועים לכדי סערה אלימה, שגררה את החיילים להפעלת כוח ולהריגה קטלנית על הרק הרובה.

במקרה זה הוכח בעליל שהמפגינים לא יכלו לא רבו לשמור על אותה מידה של איפוק ומשמעת עצמית שדורש מהם מובארק עוואד, כפי שביטא אותה המרצה שנעצר, ד"ר צאלח עבד אל־ג'וואד. נראה שכאשר מדובר בתגובה של סטודנטים משולהבים, שהם עיקר הפוטנציאל לפעילות מחאה לאומית, קשה מאוד להימנע מכך שההפגנה תישא אופי אלים. הדבר נובע בעיקר מהתגבשות של ערכים וסמלים המעלים על נס את המאבק האלים והמציגים אותו כפסגת הגבורה וההקרבה, במסגרת המאבק הלאומי הפלשתיני. "אני מודע לכך", אומר עוואד, "אי אפשר לשנות את עולם המושגים של התושבים במהלך מהיר אחד, זו משימה קשה במיוחד כאשר מדובר בצעירים שלא הכירו ממשל אחר זולת הכיבוש הישראלי. אך לאור זאת אפשר להשפיע עליהם, להציג בפניהם אפשרויות אחרות של מאבק, ולתת לדברים לשקוע, בתקווה שבבוא היום אפשר יהיה לקטוף את הפירות".

"צומוד" פעיל

כשנכנס להודו כדי ללמוד מפי חבריו של גאנדי על תורתו, שאלו אותו בני שיחו על המצב הכלכלי בגדה — על רמת ההכנסה, על איכות החיים, על רמת התעסוקה. לאחר שסקר באוזניהם את המצב, קבעו באופן חד־משמעי שאת שיטתו של גאנדי הוא לא יוכל ליישם בגדה. פעולה אחרת מן הסוג הטוטאלי של גאנדי, אפשר להשיג רק בחברה שבה המצוקה הכלכלית הגיעה עד ייאוש, שבה התושבים מוכנים להקריב הכל, דווקא מכיוון שיש להם מעט כל־כך — הם הסכיון. "כיום אינני מנסה ליישם את השיטות של גאנדי, שהן אינן למציאות בהודו של זמנו. מה שאני מנסה לעשות, בעצם, הוא לצקת תוכן אקטיבי לרעיון הצמוד" (אחיזה איתנה בקרקע — א"נ). אפשר לכנות זאת "צומוד פעיל", אומר עוואד.

ד"ר עוואד מודע לכך ששיטותיו יכולות להיות ישימות רק בתנאים של אחדות מלאה, ותנאים כאלה אינם קיימים בקרב האוכלוסיה הפלשתינית בגדה. כאשר התושבים מתקשים לשמור על האחדה האידיאולוגית ועל אחדות השורה, קשה לדרוש מהם לשמור על אחדות פעולה. עם זאת, הוא סבור כי הזמן דווקא פועל לטובתו. "ככל שמצב הכיבוש יתמשך, וככל שתתחזק ההכרה שהכיבוש הוא שלילי, כך יגבר התסכול. כך גם יגדל התסכול הנובע מחוסר היעילות של המאבק המזוין, והפלשתינאים ישתכנעו שהדרך הנכונה היא זו של אי־אלימות. זה רק עניין של זמן, הרבה זמן, אבל זה יצליח", מבטיח עוואד.

לפי שעה מופיע הקלאשניקוב במערכת הכרזות האנצלתיות הנמכרות במזרח־ירושלים, ועדיין אין ניכרת היענות מרובה לקריאתו של עוואד להחרים מוצרים ישראליים ולצרוך רק תוצרת פלשתינית. פעולותיו של עוואד נראות כרגע כמעט בלתי־אפשריות להגשמה, אך אם בעתיד אכן תהיה היענות לקריאתו, והמצב אכן יגיע לסף של מרד כללי, צפויים לממשל הישראלי בשטחים ימים קשים ביותר.

שוטרים וגנבים / ראובן שפירא

תאונות הדרכים של השוטרים

מותו בשבוע שעבר בתאונת דרכים של בלש היחידה המרכזית של משטרת תל־אביב מיכה זיטנר, מלבד זה שהיכה בהלם את בלשי היחידה המרכזית שאהבו את הבלש הוותיק, מוצק־הגוף שהיה "שרוף" על המשטרה, הפנה את תשומת הלב פעם נוספת לנושא כאוב במשטרה: תאונות הדרכים שבהם מעורבים כלי רכב משטרתיים. זיטנר נהרג בעת שניידת הבילוש שנסע בה ושהיתה נהוגה בידי חברו מיהרה לטפל באירוע דחוף.

בשנים האחרונות גלתה פיקוד המשטרה בעבירות תנועה של שוטרים בתפקיד ובתופעה של מעורבות כלי הרכב המשטרתיים בתאונות דרכים. הנחיות, והגבלות ופקודות מחייבות הוטלו על השוטרים הנוהגים בכלי הרכב המשטרתיים והוחמרו העונשים המוטלים על שוטרים המבצעים עבירות תנועה שאינן מחייבות המציאות. ובכל זאת, בשנת 1985 היו מעורבים כלי רכב משטרתיים ב־278 תאונות דרכים עם נפגעים (שוטרים ואזרחים). בשנת 1984 היה שיעור המעורבות 269 תאונות עם נפגעים.

ואילו בעשרת החודשים הראשונים של השנה — 274 תאונות דרכים עם נפגעים. השנה עדיין לא הסתיימה ומן הסתם עד לסוף דצמבר יהיו עוד כלי רכב משטרתיים מעורבים בתאונות דרכים עם נפגעים.

בשלוש השנים האחרונות, כך ניתן ללמוד מהנתונים הרשמיים של המשטרה, מסתמנת מגמת עלייה במעורבות כלי הרכב המשטרתיים בתאונות דרכים עם נפגעים. זאת לבד ממאות רבות של תאונות מדי שנה שבהן מעורבים כלי רכב משטרתיים ללא נפגעים. המבקר בסדנת המשטרה ביפו יכול לראות את מכוניות וניידות המשטרה החבולות, מתוך אחרות שנהרסו כליל בתאונות דרכים בנסיבות שונות.

על אף הנתונים האלה מדגישים במשטרה, כי בשנתיים האחרונות יש ירידה קלה במספר הכללי של תאונות הדרכים שבהן מעורבות מכוניות משטרה. על־פי הנהלים המחמירים שהונהגו בשנים האחרונות, כל תאונה וכל פגיעה הקשורות במכונית משטרה — גם אם מדובר בשבירת פנס או בכיפוף פח הנגרמים באופן עצמי בנסיעה לאחור, למשל — חייבים דיווח ורישום. לגבי כל תאונה — גם ללא נפגעים — מחליטים הגורמים המוסמכים במשטרה אילו צעדים יש לנקוט נגד השוטר המעורב. כל הרישומים האלה, גם של התאונות הקלות מאוד, "מנפחים" את נתוני המעורבות של מכוניות משטרתיות בתאונות דרכים — טוענים במשטרה.

בהקשר זה מציינים גורמים במשטרה, כי יש לזכור שלמשטרה 2500 כלי רכב, העובדים בחלקם הגדול שלוש משמרות ביממה ונמצאים על הכבישים פי שניים ושלושה יותר שעות מאשר כלי רכב אזרחיים רגילים. רבים מכלי הרכב המשטרתיים עוברים יותר מ־50 אלף ק"מ בשנה, וגם זאת בתנאים אובייקטיביים קשים ובפעילות מבצעית בתנאי ראות קשים, במרדפים ובנסיעה מהירה, כאשר יש צורך לטפל באירועים דחופים ולהציל חיי אדם. מלבד זה, יש גם מקרים שעבריינים נוגחים במתכוון במכוניות משטרה הרודפות אחרי מכוניותיהם, או מנסות לחסום את דרכן.

עוד תלונה על סחיטה לכאורה על־ידי עיתונות (הפעם מקומית)

שבועות אחדים בלבד לאחר שהסתיימה בבית־המשפט פרשת העיתונאי יגאל לביב שהואשם בסחיטה מאנשי עסקים על רקע עבודתו העיתונאית והיותו עורך עיתון, נדרשת המשטרה לעסוק פעם נוספת בנושא של "סחיטה על־ידי עיתונות". הפעם בפרשה אחרת הנושאת אופי יותר מקומי.

בעקבות תלונה שהגיש למפכ"ל המשטרה דוד קראוס לפני שבוע ראש עיריית אילת רפי הוכמן, יחליט בימים הקרובים ראש אגף החקירות במשטרה ניצב יגאל מרקוס כיצד ובידי מי תיחקר התלונה. האיש שנגדו הפנה ראש עיריית אילת את התלונה הוא חבר מועצת העירייה ודמות ידועה באילת, שהיה מעורב בעבר בפרשיות שונות לרבות בנושאים שנחקרו על־ידי המשטרה.

על־פי תלונתו של הוכמן, השמיע חבר מועצת העירייה איומים שמהם השתמע ניסיון סחיטה מהעירייה לפרסם מודעות פרסומת מטעמה במקומון שהוא מוציא לאור, כדי שהעיתון יפסיק לפרסם כתבות נגד העירייה וראש העירייה.

במכתב התלונה כותב ראש עיריית אילת, כי חבר מועצת העירייה החל להוציא בתחילת חודש אוקטובר השנה שבועון מקומי. לדברי ראש העירייה, אין לשבועון רשיון והוא מתפרסם בניגוד לחוק. על־פי מכתב התלונה "מדי שבוע מופץ השבועון מלא השמצות והתקפות כלפי ראש העירייה ועובדי העירייה. כל ההאשמות הן שקר גס... ביום א' 23.11.86 נכנס חבר מועצת העירייה לחדר של חבר העירייה ובנוכחות מזכיר העיר ביקש שהעירייה תפרסם בעיתונו, והמשטרה ימנע בעתיד מהתקפות על העירייה ועל ראש העיר ויתחיל לשתף פעולה. מתוכן דבריו השתמע איום וסחיטה".

ראש עיריית אילת המציין במכתבו כי כבר לפני כן העלה חבר מועצת העירייה בעל העיתון הצעה (שנדחתה) שהעירייה תפרסם מודעות בעיתון שבבעלותו, מבקש שהמשטרה תחקור בתלונתו על ניסיון הסחיטה המיוחס לאותו איש, שנועד, לדברי הוכמן, כדי לעשות רווחים פרטיים תוך ניצול מעמדו כחבר מועצת העירייה.

נראה שכבר בימים הקרובים תיפתח חקירה משטרתית בפרשה, המסעירה את אישי הציבור והגורמים הפוליטיים והמוניציפאליים בעיר הדרומית, שכבר ידעה בעבר סערות מהסוג הזה וחקירות משטרתיות ממושכות גם של "היחידה של דיגל" סביב אישי־מפתח בה.

מה בין משטרת ישראל למשטרת וינה

וינה בירת אוסטריה היא אחת הערים הגדולות בעולם: מתגוררים בה יותר ממיליון וחצי בני אדם, בהם מהגרים זרים רבים ובני לאומים שונים. בירת אוסטריה גם מושכת אליה תיירים רבים מכל קצווי העולם. מכוניות רבות דומה וינה לתל־אביב או לירושלים, ובוודאי יש קווים משותפים בין הערים הללו בנושאי פשיעה ומשטרה. על־פי נתונים שנמסרו לי על־ידי גורמים רשמיים במשטרת וינה, נראה שיש תחומים שבהם יכולה משטרת ישראל להתקנא במשטרה האוסטרית, אבל יש תחומים אחרים שבהם אין למשטרת ישראל במה להתבייש.

במשטרת וינה משרתים 5500 שוטרים לבושי מדים ועוד 1,000 בלשים ו־2,000 עובדים אזרחיים. האזרחים מגישים שירותי משטרה בתחומים שונים, כמו רישום כלי רכב, טיפול במירשם האוכלוסין והנפקת רשיונות לנשק ואשרות שהייה. מספר השוטרים בווינה כפול ממספר השוטרים המשרתים בתל־אביב ובירושלים יחד. בכך יכולים להתקנא השוטרים הישראליים. הם יכולים גם להתקנא באחוז הפענוח של מעשי הרצח שם. בווינה מפענחים האוסטרים כמעט מאה אחוז של מעשי הרצח. בשנת 1985 אירעו בווינה 45 מקרי רצח — 43 מהם פוענחו ונעצרו החשודים, לדברי המשטרה בווינה. בישראל מפענחים רק כ־60% ממקרי הרצח. מספר מעשי הרצח באופן יחסי לאוכלוסייה דומה באוסטריה ובישראל. בשנת 1985 תפסו השוטרים בווינה 83 ק"ג הרואין, כמות הראויה להתכבד בה. בישראל נתפסים מדי שנה בממוצע 2–4 ק"ג הרואין בלבד. את הנתון הזה אפשר אולי להסביר בכך שלאוסטריה מבריחים הרואין בכמויות גדולות יותר, אבל אין לכך הוכחה.

בתחום הפריצות לדירות ועבירות הרכוש סובלים שוטרי וינה מאותן הבעיות של שוטרי ישראל. היקף עבירות הרכוש באוסטריה גדול וגם מהווה, כמו בישראל, את מרבית היקף הפשיעה, שבהם מטפלת המשטרה. היקף תאונות הדרכים באוסטריה גדול הרבה יותר מאשר בישראל, ובעיקר מטרידה את המשטרה התופעה של תאונות פגע וברח. בשנת 1985 אירעו בווינה 28,000 תאונות פגע־וברח. 5,000 נהגים נתפסו כשהם נוהגים במצב שיכרות. לעומת זה אין משטרת וינה מוטרדת כמעט ממקרים של אונס ותקיפות מיניות של נשים. לדברי קציני משטרת וינה, העיר בטוחה גם בלילה לצעירות ההולכות לבדן.

שוטי, שוטי אוניה

האם יש גורם כלשהו המפקח על רמת אוניות־הסיור והשירות הניתן בהן לנוסעים, והאם יש פיקוח על תקינותם הבטיחותית של כלי־שיט?

מאת יהושע גלבוע

התביעות המשפטיות שהוגשו באחרונה נגד סוכני האניות, חברת מ. מלחי, על אי־קיום תנאי הפלגת סיור בהתאם לפרסומים שהפיצה החברה, מעוררות את השאלה, האם יש גורם כלשהו המפקח על רמת אוניות הסיור והשירות הניתן בהן לנוסעים, והאם יש פיקוח על תקינותם הבטיחותית של כלי־שיט?

אורח המתכנן לבלות חופשה במלון, בוחר בו על־פי דירוגו (מספר הכוכבים), כפי שנקבע על־ידי ועדה של משרד התיירות. הדירוג נקבע, בין השאר, לפי מצב המבנה, השטח הציבורי העומד לרשות באי המלון, גודל החדרים וציודם, השירות המוענק בהם, הטיפול באורח ועוד. בנוסף עומד המלון בפיקוח משרד הבריאות ורשויות אחרות. מלון שאינו עומד בקריטריונים הנדרשים על־פי דירוגו מורד בדרגה.

לעומת זאת, המתכנן לבלות את חופשתו בהפלגה באונייה, אין באפשרותו לסמוך על מידע בדוק באשר לתנאים השוררים בה, ועליו להסתמך על פרסומי סוכן האונייה, שבדרך הטבע הם מגמתיים, או על התרשמותם של מכרים שכבר הפליגו בה.

לשם המחשה נתייחס לקטעים מהפרסומים של חברת מ. מלחי, שהופצו לקראת שלוש מהפלגותיה של האונייה היוונית 'סיטי אוף רודוס'. התנאים ששררו באונייה זו, שלטענת חלק מנוסעיה לא תאמו את הנאמר בפרסומי החברה, שימשו עילת התביעה. את האונייה, שימי נעוריה כבר חלפו מזמן, הציגה החברה בפרסומיה "כאוניית הקרוז הנוחה ביותר, המשלבת אלגנטיות ושירות מעולה". כן הבטיחה החברה למשתתפים בסיור "...בידור בשפע, מיטב האמנים, תזמורות, דיסקוטק, שלוש ארוחות־מלכים יומיים", וכן "את היפים האקזוטיים באיי הים התיכון".

"ארוחות־מלכים"

ממה מורכב תפריט המכונה "אוכל מלכים", על כך ייתכנו וויכוחים. האולם במקרה הקונקרטי — טוענים התובעים — לא רק מלכים היו הדאי מלינים על המזון שניתן באונייה, אלא גם פשוטי העם בחלו בו; על־פי רוב היה תפל, באיכות ירודה ולעתים לא טרי ואף מקולקל. לדבריהם, לעתים אף הורגש מחסור. בהתייחסם ל"שירות המעולה" שהובטח בפרסומים, טענו כי מיזוג־האוויר בתאים לא פעל. (ראוי לציין בהקשר זה שהאונייה הפליגה מחיפה ב־21 באוגוסט). משך כל עשרת ימי ההפלגה כמעט ולא החליפו לנוסעים את המצעים ובמהלך ההפלגה היו הצפות בחדרי השירותים. היו שציינו כי חסרה להם מוסיקת־הרקע בתאים וכי הטלפונים בתאים לא פעלו. אשר לסיורים, נטען כי האונייה היתה מגיעה לנמלים באיחור ניכר והנאת הנוסעים נפגמה בשל כך. 30 התובעים (15 זוגות) דורשים כל אחד פיצוי בסך 7,500 שקלים חדשים.

דוד גרבור, מבעלי חברת מ. מלחי, טוען להד"ם. "הכל התנהל כהלכה והנוסעים כולם נהנו". עדות לכך הוא רואה בכך שכמה מבין מגישי התביעה — שהוסתו לכך, לדבריו — רשמו בשאלון שהוגש לנוסעים כי הם נהנו מההפלגה.

ובכל זאת? התקלות המעטות שהיו, מודה גרבור, היו כתוצאה מסערה קשה שפקדה את האונייה. עוד סיפר, כי קדמו לשלוש ההפלגות עם הישראלים הפלגות עם נוסעים אירופיים, ואלה לא התלוננו. הכיצד? שאל, הרי במהלך כל ההפלגות האחרונות הכין את הארוחות אותו הטבח עצמו, וגם חברת הקייטרינג לא הוחלפה.

סיווג בטיחות

בפרסומיה של החברה בקשר לאוניית 'סיטי אוף רודוס', נאמר בין השאר — "פרטי האונייה: סיווג בטיחות ישראל — א"א". יצויין, כי אין לסיווג זה כל קשר לתנאים השוררים על האונייה, כפי שסבורים כמה מנוסעיה.

הסיווג הישראלי (חמש דרגות: א"א, א', ב', ג', ד'), נעשה לפי תקנות משרד התחבורה משנת 1968 — צו במסגרת חוק הפיקוח על שרותים ומצרכים. הסיווג מוענק על־ידי מינהל הספנות והנמלים (משרד התחבורה), ונוהג על־פי התקנות לצרף את פרטי הסיווג, הכוללים גם את שנת בנייתה של האונייה, לפרסומי הנסיעה, וכן להביאם לידיעת הרבים בכל הפרסומים הנוגעים לאונייה. הסיווג ניתן על־פי מסמכי האונייה, המצביעים כי היא ממלאת אחר דרישות האמנה הבינלאומית לבטיחות בים, מטעם הארגון הבין־לאומי הימי (סוכנות מטעם האו"ם). לאוניות הפחות ישנות מוענקים בדרך־כלל סיווגי בטיחות גבוהים יותר.

אוניות הנוסעים המשרתות נוסעים ישראליים באורח קבוע או זמני, הן אוניות ישנות, שהחדישה בהן נבנתה לפני כעשרים שנה (דרגה א') והישנה, לפני 38 שנים (דרגה ד'). כדי לוודא אם מוסיפות האוניות להקפיד בנושא הבטיחות, מסתמכים מפקחי מינהל הספנות על המסמכים החתומים בידי שלטונות מדינת הדגל של האונייה (המדובר בדרך־כלל בדגל יווני או קפריסאי). רק לעתים נדירות ביותר בודקים המפקחים כאן אם אומנם כשירה האונייה להפלגה. כך נוהגים גם במדינות אחרות לגבי אוניות זרות. ואילו סוכני אוניות הנוסעים, בדרך פרסומים בפרסומים דרגתה של האונייה, וברוב המקרים (כשהמדובר בדרגות הנמוכות), אינם מפרסמים.

כמדומני ספק הוא, אם רוב הנוגעים בנושא — כולל הממונים על הפיקוח הנדרשים בו — מודעים לכך כי התקנה בדבר הסיווג הבטיחותי לא נועדה במקורה לפקח על בטיחותן של האוניות המסיעות ישראלים, אלא לקדם את האינטרסים של אוניות הנוסעים הישראליות. אותן האוניות — שהיו חדישות ויקרות — נאלצו להתחרות באוניות זרות, ישנות לרוב וזולות. מאחר שהים "פתוח לכל", אי־אפשר היה להגביל פעילותן של האוניות הזרות, שהתחרו באוניות הישראליות על נוסעים ישראליים. מכאן על כן הדרך להדגיש את יתרונן של האוניות הישראליות, על־ידי הדירוג המציין את שנת הבנייה. בינתיים התחסל צי אוניות־הנוסעים הישראלי — ועמו גם העילה לסיווג.

כמה בכירים במינהל הספנות מעיינים בשתי אפשרויות לתיקון המצב: האחת, לבטל את הדירוג שיותר אינו מביא תועלת ואינו מקובל בארצות אחרות. השנייה, לשתף את משרד התיירות בקביעת דירוג לאוניות הנוסעים, שיהיה משולב לשני המשרדים הנבשלים (התחבורה והתיירות), ויבטא הן את רמת האונייה, את רמת השירות הניתנת בה והן את דרגת בטיחותה.

כועסים על ה'קאובוי'

מאת דניאל דגן

אירופה שמחה לאידו של רייגן אך מוסיפה להסתמך על מטריית ההגנה האמריקאית, למרות ההסתבכות באיראן, למרות רייקיאוויק

פאריס

כשאמריקה נקלעת למשבר אירופה מתחילה להתפורר. איך אפשר אחרת כאשר הגנת היבשת הישנה תלויה במידה מכרעת בנוכחותם של יותר משלוש מאות אלף חיילים אמריקאים, וכאשר המטרייה הגרעינית של וואשינגטון היא ההרתעה האמינה היחידה בפני האיום הצבאי הרוסי?

בלונדון ובבון, בבריסל, ברומא ובפאריס נשמע בימים אלה הפזמון הישן על הדילטאנטיות האמריקאית, האופיינית לניהול היחסים הבינלאומיים. אשף התקשורת הכל־יכול איבד את קסמו האגדי והוא עתה אסונה של אמריקה. הרי הדבר נאמר עליו שהוא אסון לברית ההגנה הצפון אטלנטית, לידידיו הבנים באירופה ולעולם כולו.

רייגן וחבורת הקאובויים המקיפה אותו שולפים מן המותן, ללא חשבון וללא התחשבות. על אנשים כאלה אי אפשר לסמוך בארה"ב עצמה. האירופים בוודאי אינם יכולים לבטוח בנשיא מוכה ומושפל, המאבד במהירות את שארית האמינות שנותרה לו.

בתערובת מעניינת של יהדות ושמחה לאיד נכתב ונאמר באירופה, כי הדברים עוד עשויים להשתנות. אולי, בארה"ב עצמה, הופעת [illegible] אחת עשויה לשכנע את הציבור לחדש את התמיכה הנרחבת ברייגן, ובכך להעניק לו כושר תמרון מוגבר כלפי קונגרס תוקפני ועיתונות אגרסיווית.

אבל האירופים המתוחכמים המיושבים אינם מוכנים לשנות את עמדותיהם בעקבות הוקוס־פוקוס טלוויזיוני. מכאן נראות השנתיים הבאות של רייגן כנשיא כניסיון נואש אחרון לאחוז בקרנות המזבח. ואשינגטון איבדה את אמינותה בתחום הרגיש של המלחמה בטרור הבינלאומי. עתה מתחיל השלב של נגיסה באמינותה של ארה"ב כמנהיגה יציבה ושקולה של העולם החופשי.

מנקודת־הראות האירופית התחיל השלב הזה, בעצם, עוד בפיסגת רייקיאוויק לפני חודשיים. הדבר קרה כאשר רייגן אמר למנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב, שהוא מוכן לסילוק הדדי של כל הטילים הגרעיניים לטווח בינוני מאדמת אירופה. בכך הסכים רייגן, למעשה, להפקיר את מערב היבשת לעליונות הרוסית המכרעת בכוחות קונבנציונאליים ובטילים לטווח קצר.

אין זה חשוב עוד שהצבת טילי השיוט ופרשינג־2 האמריקאיים על אדמת אירופה נתקלה בהתנגדות ציבורית נרחבת, וליכדה מיליוני אזרחים להפגנות אלימות נגד ארה"ב. כיום התברר גם לאחרון האירופים (כמעט), שהצבת הטילים היתה מכשיר יעיל ביותר להחזרת מוסקווה לשיחות דנוה על הגבלת מירוץ החימוש הגרעיני. בכך היא היוותה בסיס לכל הישג אפשרי בתחום פירוק הנשק.

בינתיים התאהבו האירופים בטילים האמריקאיים המהווים משקל נגדי לסוללות הס.ס.20 בגוש הרוסי, ולא בנקל יסכימו להיפרד מהם. כאן הבעיות אחרות ביבשת נפתחה ביקורת חריפה על ויתוריו של רייגן ברייקיאוויק. הנשיא הואשם בקלות דעת מהימה והתעלמות מהאינטרסים האירופיים לטובת הסכם דו־צדדי עם מעצמת־העל היריבה. נזהה. פחתא היתה רק בכך שהסכם שלמענו נעשו הוויתורים כלל לא נחתם.

כושר הגנה עצמאי

פרשת משלוחי הנשק לאיראן העמיקה במידה דרמטית את התדמית של היעדר מהימנות ואמינות, והעניקה לה לגיטימציה גם כלפי דעת הקהל האמריקאית. במושב של הארגון המכונה "האיחוד האירופי" (המלכד, לבד מבריטניה, את נציגי שש המדינות שהיוו את הגרעין לשוק האירופי המשותף) בלטה הדאגה הגוברת מהמשך התלות המוחלטת בארה"ב בתחום ההגנה.

ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק, שנשא את הנאום המרכזי, ניסח חמישה עקרונות למה שכינה "אמנה אירופית ביטחונית". ולגמרי לא במקרה, העיקרון הראשון הוא המשך ההסתמכות על ההרתעה הגרעינית — שהועמד בסימן־שאלה בשיחות ברייקיאוויק. עיקרון אחר הוא ההסתמכות מוגברת על כושר ההגנה האירופי העצמאי, לרבות הכוחות הגרעיניים העצמאיים של בריטניה וצרפת. שיראק מנה גם את הצורך בהמשך הנוכחות הצבאית האמריקאית באירופה. אבל במכלול הדברים שהזכיר היה לכך משקל קטן יחסית.

משפט־המפתח בדברי שיראק: "נאט"ו איננה נתונה בסכנה של פירוק. הסכנה המאיימת עליה היא הרגשה — מוצדקת או לא — שהחלטות מרכזיות לגבי ביטחונה של אירופה יכולות ליפול ללא השתתפות אירופית כלשהי".

העובדה שעבע ממשלות אירופיות מפיחות לפתע רוח חיים ב"איחוד האירופי" ומעניקות לו תפקיד מרכזי בתחום ההגנה, אופיינית למצב הרוח השורר כאן. משבר מן הסוג הנוכחי עתה את וושינגטון מגביר את התחושה, כי בבוא היום ייאלצו האירופים לסמוך על עצמם, ועל עצמם בלבד. אולי צריך כבר עתה להכין את המערכת הפוליטית ואת דעת הקהל ליום שבו אירופה תישא אחריות מרכזית להגנתה.

איב קיאו כתב בימים אלה ב"ל'אקספרס" הפאריסאי, כי רוח רעה נושבת מוואשינגטון. הוא הזהיר מן הסטריאוטיפים האירופים שתיארו את רייגן כקאובוי מגוחך, או כמנסיטר של הוליווד. אבל מסקנתו, כמו אלה של פרשנים אירופים המשתמשים בסטריאוטיפים הנזכרים: אירופה צריכה להתכונן לאפשרות שתיאלץ לסמוך על עצמה, ולא עוד על האמריקאים.

המשבר בוואשינגטון הוא את אותה לאירופה. אבל האם הוא יסמן גם את תחילתו של מאמץ רציני האירופיים לבנות מערכת הגנה עצמאית, או לפחות לחזק את היסוד האירופי במערכת ההגנה הקיימת? למרות הניסיונות המילוליים להחיות את הגרעין הקודם "האיחוד האירופי", התשובה היא בעיקרה שלילית. אירופה עדיין נעדרת רצון או יכולת להתגבר על הניגודים הלאומיים הסבוכים, ולהתלכד לכוח הרתעה אמין עצמאי.

למות בכבוד

שירות Newsweek מיוחד ל"הארץ"

סוגיית המתת־החסד ניעורה מחודש בבריטניה

"חייו של המלך מתקרבים בשלווה לקיצם". הלורד דאוסון מפאן, רופאו של המלך ג'ורג' החמישי, פירסם ביולטין קצר זה, שכבר הפך קלאסיקה, ב־20 בינואר 1936. אחרי־כך דאג לכך, שאכן יתממש האמור בו. בשבוע שעבר גילה ביוגרף של דאוסון, פראנסיס ווטסון, כי הרופא הזריק את מותו של המלך בן ה־70, שנכנס בתרדמת בארמון המלכותי בסנדרינגהם מדלקת הסמפונות ומלב חלש. המלכה מרי, הנסיך מוואלס אמרו לדאוסון, שאינם רוצים בהארכת חייו של המלך אם ברור כי מחלתו קטלנית. לפי יומנו, הזריק הרופא למלך שתי זריקות, קוקאין ומורפיום. ג'ורג' החמישי מת שעה לאחר מכן.

הסיפור נשמר בסוד במשך 50 שנה. על פי בקשת אלמנתו של דאוסון, לא כתב ווטסון על הפרשה כאשר פירסם את הביוגרפיה של הרופא ב־1950, חמש שנים לאחר מותו. אך בשבוע שעבר, כשוואטסון הבריטי "היסטורי טודיי", פירסם ווטסון את הרשימות שכתב דאוסון באותו לילה בינואר. מטרת הרופא היתה כפולה: להביא למלך למות "באותם כבוד ושלווה להם הוא ראוי כל כך", ולהבטיח שימות במועד שיאפשר לבשורה להתפרסם בעיתוני הבוקר שלמחרת. הודעה על מות מלך, אמר דאוסון, היא נחלת עיתוני הבוקר, "לא עיתוני הערב, הפחות ראויים ומתאימים". דאוסון אפילו הורה לאשתו להציע ל"טיימס" לעכב את ההדפסה. כותרת הבוקר שלמחרת היתה "מות המלך — סוף שליו בחצות".

"שליחות של חסד"

בעבור דאוסון היתה זו "שליחות של חסד". בנאום שנשא בבית הלורדים 10 חודשים לאחר מות המלך, הוא דיבר נגד הצעת חוק שהיתה מעניקה ליגאליזציה לרצח מתוך רחמים. אך הוא לא גינה את החוק וטען שמוטב ביותר יהיה להשאיר את הבעיה למצפונו של כל רופא ולא לתקנות רשמיות. "אם אין אנו יכולים לרפא", אמר ללורדים, "בשם אלוהים, הבה נעשה כמיטב יכולתנו כדי להקל על הסבל".

בבריטניה, בה "המתת חסד" היא (עדיין) לא־חוקית, עורר הגילוי תדהמה וזעם כאחד. סר דאגלס בלאק, לשעבר נשיא קולג' הרופאים המלכותי, אמר על פי השמועה כי נראה שדאוסון ביצע מעשה "מרושע" למען המטרה הטובה "השלית", לפרסם בצורה מכובדת יותר את דבר מותו בעיתונים. האוזלד ברוקסבריקר, המציא לאחר של רשימת הגמולה של בארק, אמר כי המלכה מרי היתה נבעתת לוא ידעה מה עשה הרופא של בעלה.

"זהת התגובה הכתיבו את היחה", אמר, לדברי ה"ניו־יורק טיימס". "היא לא נישאה מאהבה אלא מתחושת חובה. הלכה לכנסיה פעמים מספר בשבוע. תענוגות רגילים לא מילאו שום תפקיד בחייה שכן היא לא האמינה בעשיית החיים לקלים, אפילו לא בשעת המוות".

"טיימס" הביע את "סלידתו" מהדריה שנראה היה כמצטער במקצת על חלקו בפרשה. "אפילו באותם ימים", כתב בלגלוג, "היה זה לא סביר לקבל מידע שהמלך עומד למות מהאיש שהרג אותו".

לא היתה תגובה מהמלכה אליזבת השניה, נכדתו של הצעיונם של לורד דאוסון. דובר ארמון בקינגהם אמר רק: "זה קרה לפני זמן רב". רשימותיו של דאוסון הוסיפו עוד הערת שוליים אחת להיסטוריה. על פי הימים קודמים, דבריו האחרונים של המלך ג'ורג' החמישי שנאמרו למזכירו, היו "מה מצב האימפריה?" דאוסון הוסיף, כי המלך השמיע עוד הערה אחת, שעות ספורות לפני מותו. כאשר קיבל זריקה שנועדה לאפשר לו לישון, מילמל המלך: "לכו לעזאזל".

להשכרה
בית משרדים 300 מ"ר
במרכז ת"א
אחרי שיפוץ.
10 קוי טלפון
טל' 651138 רוני או חיים

למכירה על כביש ראשי
מבנה עצמאי
3,000 מ"ר על 8 דונם.
אנגלו־סכסון
.286181
אנגלו סכסון
זה נכס בשבילך.

מפעלי תובלה בע"מ
הזמנה מס' 584—12/86
פניה לקבלת הצעות להובלת תפזורת בדרום ובמרכז הארץ
עבור מפעלי תובלה
1. פרטי וטפסי ההזמנה ניתן לקבל במזכירות החברה בבאר שבע בשעות העבודה הרגילות
2 להסברים ובירורים ניתן להתקשר למר מ. זלאי טלפונים 057–74961, 057–31338
3. מועד אחרון להגשת ההצעות יום א' 14.12.86 שעה 12.00
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
קבוצת כימיקלים לישראל

טבע
תעשיות פרמצבטיות בע"מ
הודעה
לבעלי המניות של החברה
בהמשך להודעתנו מיום 30.11.1986 הננו להביא לידיעתך כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה שנקבעה ליום שני 15.12.86, במשרדי החברה, ברחוב בזל 5, פתח־תקוה, תתקיים בשעה 11.30 בבקר, ולא כפי שפורסם בשעה 16.30

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללימודי חוץ
המרכז לבטיחות בדרכים
בשיתוף עם
משרד התחבורה
המינהל לבטיחות בדרכים
משטרת ישראל
המועצה הלאומית למניעת תאונות
איגוד קציני הבטיחות בתעבורה
מודיעים על קיום
הכנס ה־16 לבטיחות בתעבורה
בהשתתפותו של שר התחבורה
מר חיים קורפו
שיתקיים ביום שני, 15.12.86 במלון "אכדיה" הרצליה.
בכנס ישתתפו נציגי כל הגורמים והמוסדות הקשורים לבטיחות בדרכים בישראל.
פרטים והרשמה: הטכניון, המדור ללימודי חוץ, רח' ליסין 14, תל־אביב, טלפון: 262134.

חוק תכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי אילת
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 16 לתכנית מפורטת 105/03/2 אזור תעשיה ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי:
1) שינוי יעוד השטח משטח למלאכה ותעשיה לשטח מלאכה תעשיה ומסחרי מיוחד.
2) שינוי חלוקת מגרשים ע"י צרוף שטח מגרש מס' 11 למגרש 21 והחלפת שטחים בין דרך ציבורית לשצ"פ
3) קביעת הוראות, צורת מבנים ועיצוב ארכיטקטוני.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
שטח התכנית כ־3,440 מ"ר
גוש: 40,000 חלקה 21 אזור תעשיה אילת.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.
שלום דניני
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי רמת־גן
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, החליטה לאשר תכנית מס' ר"ג/768/א' חלק מיוזמת תכנון מס' 6 בתכנית ר"ג/160/א' שינוי לתכנית שיכון ציבורי מס' 3/37/8.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: רח' נוה יהושע, רח' ארצון
גוש: 6180 חלקות: 512־514, 516־521, 531 חלק מ־508.
גוש: 6181 חלקה 463
עיקרי הוראות השינוי:
א. מתן אפשרות לתוספת בניה, לשיפור הגדלת יח"ד הקיימות ללא תוספת יחידות חדשות בתחום התכנית.
ב. קביעת קוי בנין.
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3130 תשמ"ה עמוד 449
השינוי האמור בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
מרדכי ביבא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

مكتب من الاهل

בארץ חלם

כיכר התבונה הטהורה

(צילום: עוזי קרן)

יש בה, בכיכר גוגלמוגל (העונה לשם החיבה קוגל) בחולון, 20 רמזורים. יש שרואים בה את הפלא העשירי, בתם החוקית של הפלא השמיני והתשיעי. הוריה־מולידיה ידועים בקהילייה המדעית כבעלי מקצוע מובהקים, והם אף אלה שהורישו לבת־המחמדים את נתוני התבונה הנבסים שלהם.

מומחים טוענים, כי השילוט המכוון אל כיכר קוגל עשוי בתחכום מפליא. הוא מכוון את באי הכיכר מחולון, המבקשים להגיע למשרד הרישוי, לנסוע בנתיבים האמצעי והשמאלי. מי שנקלע לנתיב השמאלי, מוצא עצמו בחוש בתוך קרבי הכיכר, מבלי יכולת להיפלט משם, אלא במחיר עבירה על החוק ובסיכון תאונה. יש אומרים כי במימד ההיסטורי, מתחרה הפלא העשירי בחולון עם המבוך היווני הידוע, שבו נגזר גורלו של הנכנס שלא לצאת אלא להיטרף על־ידי המינוטאורוס הנורא.

הילידים, הנאלצים להיקלע לכיכר יותר מפעם ביום, העתיקו את המסגנט של הגיבור האגדי תזאוס. זה, כזכור, נכנס למבוך ויצא ממנו בשלום בעזרת שיטות ההיאבקות שלו, ובעזרת החוט, שהורה לו את דרכו חזרה. את ההיאבקות המופשית למדו הילידים להפעיל זה מכבר. את החוט הם מצפים לקבל מידי מולידיו של הפלא הספינאלי. הם מצפים לכך שנים אחדות, מתוך אמונה תמימה כי התבונה הטהורה שהולידה את האורגניזם המרומם הזה תדע למצוא במגירה גם חוט ישן וטוב. אמונת ילידים.

מאגנום: להיות או לא

מאגנום הוא שמה של מכונית מפוארת, יקרה, שבה נוסעות המשפחות העשירות באירופה ובארה"ב לטיולי סוף־שבוע בהרים. היא מיוצרת באיטליה על־ידי חברה־בת של פיאט. קבוצת יזמים מצרפת רוצה להרכיבה בישראל. לא כמכונית פאר, חלילה, אבל בגירסה מהודרת — כן. ובעיקר, כרכב עבודה דו־שימושי. כיום מצויה פרשת מאגנום על סדר יומם של שר האוצר ועדת הכספים של הכנסת, וההכרעה אם מאגנום תורכב או לא תורכב בישראל עדיין לא התקבלה.

חבר הכנסת דוד מגן, אשר בעירו קריית־גת אמור המפעל הישראלי לקום, סיפר בכנסת בשבוע שעבר כי הרעיון נולד לפני כשנה וחצי.

בעת ביקורו באיטליה של שמעון פרס, שהיה באותם ימים ראש ממשלה. פרס, לדברי מגן, פנה לאגנילי נשיא מפעלי פיאט־לנצ'יה וביקש ממנו להשקיע ולהקים מפעלי רכב בישראל. התשובה היתה: כראוי, אבל יש חרם ערבי. אם מדובר בהתחמקות אלגנטית, מסיבות כלכליות או פוליטיות, או באמונה כי החרם הזה אמנם מרתיע, אין אנו יודעים. אבל התשובה, כמתברר, עוררה כמה משקיעים אחרים הקשורים בפיאט. ביניהם דיוק, חברת סטוק־קאר מצרפת, הקשורה עם חברת ריימון פיורי שליד טורינו, המייצרת את המאגנום.

נציגה של חברה זו, נתן גאליס, ישראלי החי בפאריס, הגיע לא מכבר לארץ כדי לתת תנופה מעשית לרעיון המסחרי. הרעיון מתבסס על עיקרון שיווקי פשוט: בישראל, עלות יום עבודה, בעיקר באזורי פיתוח, היא עדיין זולה בשליש לערך מעלות יום עבודה באירופה. נתון זה, בצד ההטבות האחרות שנותנת ממשלת ישראל למשקיעי חוץ, הופכים את ההשקעה במפעל בארץ לכדאית מכל בחינה כלכלית.

"לא רוצים הלוואות, לא רוצים הכרה כמפעל מאושר. רק מה שמעניק החוק לכל מפעל רכב אחר שתוצרתו מוגדרת 'רכב משלוח'. זה אומר מס של 8% על חלפים מיובאים לצורך הרכבת הרכב, ושחרור ממס קנייה ומע"מ", אומר גאליס.

אילו היו הדברים חד־משמעיים, לא היתה הכנסת נזעקת. אלא שבישראל יש ניסיון לא מזהיר עם מפעלי רכב למיניהם. והאוצר נזהר. סגן שר האוצר עדי אמוראי אף נתן לכך ביטוי בכנסת, בתשובה לשאילתו של ח"כ מגן, כשאמר כי "היו לנו מקרים רבים, אפילו בתעשיית הרכב, שמוטב היה שלא היינו מקימים אותם משהוקמו".

המאבק נטוש, למעשה, על מפעל קטן שאמור להעסיק בתחילה כ־100 איש, ובשיא תפעולו כ־250 עובדים. הוא אמור להרכיב, לכל היותר, 1400 כלי רכב בשנה, ולשוק המקומי יוקצו לא יותר מ־800 מכוניות. למרות היקפו הקטן, אמור המפעל לתת תעסוקה לעוד כ־25 מפעלים נוספים, כספקי־משנה בתחום הצמיגים, הפנסים, המצברים, השמשות וכדומה. לא מאבק על הרים ופסגות, ובכל זאת, העיקרון שמאחורי מפעל רכב קטן דווקא יש בו עניין רב. גאליס מסביר, כי כיום אין סיכוי לשום מפעל לייצר רכב המבקש לייצר ב"לייף" (פס ייצור המוני). העסקים הקיימים בשוק העולמי לא יאפשרו לו להתחרות ויחנקו אותו באיבו. מה גם שנדרש לכך הון עתק. הסיכוי היחיד שנשקף לחברה קטנה כמו זו שהוא שותף בה, הוא להיכנס לפלח שוק ייחודי, בהיקף ייצור קטן אך כזה שעונה לדרישות ספציפיות. וכשיש דרישות שוק — השוק גם משלם.

במנוע חזק של כ־2000 סמ"ק, עם הנעה של 4x4. בישראל הם רוצים להרכיב מכונית לעבודה, שיכולה לשמש גם את המשפחה. בשלב מאוחר יותר הם יכולים לייצר על אותם מיכללים, בעיקר לאפריקה, מכונית שדה, אמבולנסים וכדומה. חברתו, כך מבטיח גאליס, זכתה בעבור המפעל העתידי בישראל לזכויות ייצור לשאר המדינות בעולם, פרט לאירופה, וכן ל־20% מנפח השוק האמריקאי. "כבר כיום יש בידינו הזמנות ל־400 כלי רכב לשנת הייצור הראשונה. 150 יחידות הוזמנו על־ידי המפעל־האם באיטליה, 100 בשביל ארה"ב ועוד 100 בשביל אפריקה, בעיקר חוף־השנהב", אומר גאליס.

מאחר שמדובר בחברה שמנסה לנתב את דרכה בשוק לפלחים ייחודיים, ושוק הרכב נתון לאופנות משתנות, יש בידם גם תוכניות לטווח ארוך יותר. החל מן השנה החמישית הם רוצים להרכיב כאן רכב ספורט — מיוחד, עתידי.

משרד המסחר והתעשייה רואה בחיוב את הקמת המפעל ונתן ביטוי לכך בעזרה בהשכרת בניינים לתעשייה בקריית־גת בתנאים נוחים. משרד העבודה והרווחה הביע נכונות לתמוך בהקמה על־ידי מימון שכר העובדים בשנה הראשונה, עד לסיום השתלמותם באיטליה ובישראל והתחלת הייצור. דוד זלמה, מהנדס ראשי לייצור רכב מנועי ואגריה במשרד התחבורה, כתב

המהנדס הראשי, אמוראי, בתשובתו במליאת הכנסת, לא הסתיר כי הכדאיות נבחנת בזהירות. הכל יודעים כי שם מחשבים בקרקעות כמה תפסיד המדינה מוויתור על מכס, מס קנייה ומע"מ על 800 המכוניות המיועדות לשיווק בישראל. כסף טוב זה היה נכנס לקופת המדינה אילו נמכרו מכוניות אלה מיבוא רגיל. אבל, טוענים המשקיעים, אנחנו נספק עבודה למאות משפחות, שישלמו מס הכנסה. וכמובן — נייצא, וגם זה מכניס כסף.

הנושא עובר עתה, כאמור, בדיקת מרוקרקות באוצר. גורמים מוסמכים מסרו כי אפילו אמינותן של ההזמנות המובטחות לייצוא נבדקות בקפדנות, כדי למנוע מצב שיוקם מפעל שהמדינה תצטרך בבוא היום לקלוט את עובדיו המפוטרים, בגלל מחסור בשווקים לייצוא. ובכן, מדוע שהנושא לא ייבדק ביסודיות משום שנתן גאליס הודיע, שקבוצת המשקיעים ממתינה כבר למעלה משנה, והעניין כולו סובל מסחבת. "אם החוק של 8% מס הוא ארכאי, והממשלה תקועה בו עם כמה מפעלים קיימים, ויש בכוונתה לשנותו — שיאמרו. נעשה את חשבון הכדאיות מחדש, אבל לא נכעס. לא נגתק מגע. סחבת — זה דבר אחר. אנחנו רוצים תשובה, מפני שיש לנו עוד אופציות, במדינות אחרות, וזמן כידוע הוא כסף", אומר גאליס.

ואיזו מדינה ממתינה לקבוצת המשקיעים עם תנאים כה טובים —

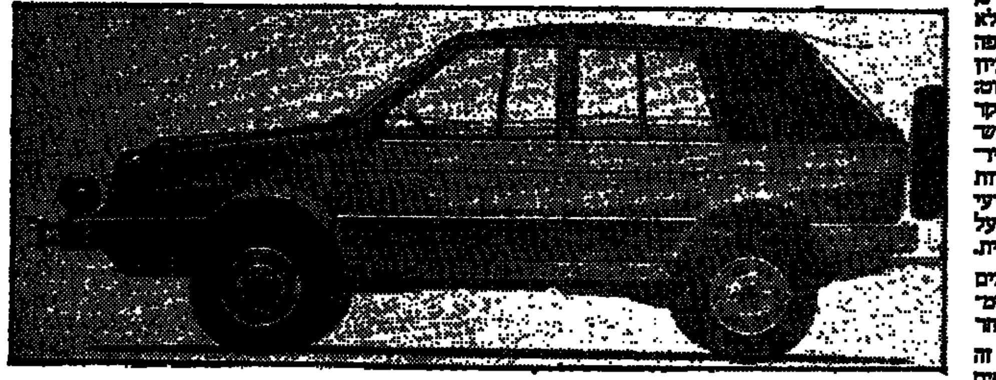

המאגנום המיוצרת כיום באירופה ומיוצאת משם גם לארה"ב, עונה לדרישות המשפחה האמידה למכונית מפוארת לבילוי סוף שבוע בהרים, עם כל המשפחה. מדובר

במסתדעת כי ניתן יהיה להתגבר על כל הבעיות הטכנולוגיות. "הבדיקה המרכזית היא הכדאיות הכלכלית, שבמרכזה עומדת הדרישה ל־8% מכס ופטור ממס קנייה", כתב וקרוב.

מרוקו, אומר גאליס. האם שם זה צריך להוות גורם שיכריע את הכף מן הבחינה הכלכלית? ועדת הכספים תצטרך לתת את דעתה על כך.

אמינות — וקצר בתקשורת

לפני שבועיים פורסמה במדור זה פרשת הטיפול באוטוביאנקי של שרה פרידמן, במוסך המרכזי של לנצ'יה. הכתבה נשאה את הכותרת: "הזיות — מוסך מוסמך". מאחר שהנושא נבדק על ידי גורם מוסמך במשרד התחבורה, ובעקבות הבירור שנערך שם הוסכם להחליף ללקוחה את המאייד (קארבורטור), הובאה החלטה זו כסוף פסוק לפרשה.

אבל לאחר הפרסום התברר, כי יש תלונות כלפי מגישי שירותים, בהן השומע צד אחד משתכנע, כי כל הצדק עם המלין. כאשר הוא שומע את הצד שכנגד, נראה בעליל כי גם השני צודק. ומכיוון ששני הצדדים עומדים משני צדי המתרס, עולה השאלה: כיצד יתכן ששניהם צודקים? וכמו אצל אותו רבי, שעמד במצב דומה, ניתן גם כאן לענות לשואל: נכון, גם אתה צודק.

מנהל השירות של לנצ'יה, שמואל קפלן, שהוא גם מפקח מוסכים ארצי, החליט בעקבות המקרה להכניס כמה שינויים בתהליכי השירות, אשר ראוי בהחלט להביאם לידיעת הציבור. אבל תחילה: תזכורת למקרה עצמו.

פרידמן הכניסה את מכוניתה לטיפול שגרתי של 1500 ק"מ. הטיפול בוצע במסגרת שנת האחריות הראשונה. כשיצאה מן המוסך התברר, כי מנוע המכונית כבה עם כל האטה במהירות או עצירה ברמזור. במוסך הקרוב לביתה נאמר לה, כי "טיפלו בקרבורטור שלה, דבר שלא היה צריך לעשות במכונית חדשה". במוסך המרכזי אישרו, כי במהלך הטיפול פגעו בקרבורטור, ולכן היא קיבלה חלף חדש. היא טענה, לעומת זאת, כי המכונית שלה נכבית בצורה חשודה, והעלתה את החשד שהמאייד שלה הוחלף בישן. במשבר האמון הזה הגיעו הצדדים למשרד התחבורה לבירור. שם ניאות המוסך המרכזי להרכיב לה מאייד חדש, במוסך שפרידמן תבחר ועל חשבון האחריות.

מדוע הסכימה לנצ'יה להרכיב על חשבונה מאייד חדש שני, אם זה שהורכב לאחר הפגיעה במאייד המקורי היה חדש למהדרין? לא עוד, אלא שהלקוחה דרשה אצל הבודק במשרד התחבורה לבצע בדיקה זו. שמואל קפלן, מפקח מוסכים ארצי ומנהל השירות בלנצ'יה, מבהיר את הדברים מזווית הראייה של איש המקצוע, תוך שהוא מודה: נעשו אצלנו שתי שגיאות. האחת — פגיעה במאייד המקורי, שהיא שגיאה מקצועית ואת מחירה משלמת החברה, ולא הלקוחה. השנייה היתה קצר בתקשורת. ואת זה אנחנו מתקנים עכשיו.

מתברר, כי כדי לבצע טיפול 1500 באוטוביאנקי, יש הוראה להדק את ראש המנוע. כדי להגיע לברגי הראש במכונית זו, צריך לפרק את המאייד. זאת יש לבצע כאשר המנוע וכל מרכיביו קרים. אם הפירוק נעשה בעוד המנוע חם, מסביר קפלן, נוצרים עיוותים בגוף המאייד. "המישגה של העובד היה, שהוא ביצע את העבודה כאשר המאייד היה חם, בניגוד להנחיות. זאת יכולנו לתקן בשתי דרכים: תיקון המאייד המקורי על ידי שיוף השטח המעוות, או החלפתו בחדש. העדפנו הרכבת חלף חדש, כדי למנוע השהיית הרכב במוסך ליום נוסף" מסביר קפלן.

אם כן, מדוע נכבתה המכונית לאחר צאתה מן המוסך? לפי הסבר של מנהל השירות בחברה, הדבר נבע מסיבה אחרת לחלוטין: סתימת דלק בנחירי סיבובי הסרק. לדבריו, לא היה לזה כל קשר עם הטיפול או החלפת הקרבורטור. סתימת דלק זו טופלה במוסך המורשה שבקרבת ביתה של הלקוחה, באישורו של קפלן ובמסגרת האחריות. למרות שאין תקלה זו נמנית במסגרת האחריות, טוען מנהל השירות.

אם המוסך בא לקראת הלקוחה מעל ומעבר למחויבותו, מדוע נוצר יחס של אי־אמון? זה קרה, וכך מודה גם קפלן, משום שללקוחה לא נמסר, בשום צורה שהיא, כי במכוניתה החדשה הוחלף קרבורטור. אפילו בחשבונית המפורטת שקיבלה לידיה לא היה זכר להחלפת קרבורטור. אחרי המקרה הזה ביקש קפלן מהמתכנת, שישנה את הפקת המוסך במחשב, כך שגם תיקונים — חלפים ועבודה — המבוצעים במסגרת האחריות וללא תשלום, יקבלו ביטוי בחשבונית. "נתתי שירות טוב, אבל נתפסתי במצב של משבר אמון בגלל חוסר דיווח מלא על מה שבוצע במכונית במסגרת הטיפול. בזה הלקוחה צודקת. אבל לא השירות היה פגום, אלא התקשורת בינינו לבין הלקוח. למרות את הלקוח, אנחנו מתקנים עכשיו את מערכת התקשורת באמצעות שינוי התיכנות. יותר על כן, במקרים בהם מתעורר חוסר אמון מצד לקוח, אנחנו מציעים אותו לכל מכון לבדיקת רכב שיבחר. מימצאי כל מכון מוסמך כזה מחייבים אותנו — על פי בחירתנו ולא על פי חובתנו — והתיקונים הללו נעשים על חשבוננו" אומר קפלן.

בין אם צודקת הלקוחה או צודק מנהל השירות, דבר אחד ברור: התלונה הזו כבר הביאה לשיפור משמעותי בקשר של לנצ'יה עם לקוחותיה, כאשר כל הצדדים נמצאים נהנים.

כבישים אדומים (ז')

בית־קמה — צומת מלאכי

מעכבים פה — סוללים שם

הקטע: מבית־קמה עד צומת מלאכי, לרבות הצומת.
אורך: 35 ק"מ.
התוכניות: 25 ק"מ נסלל. נותרו 10 ק"מ + צומת מלאכי + שיקום המסלול הישן.
הסיבות:
א. עומס תנועה גבוה.
ב. בקטע אורגה, בשנים 82'־85', 48 תאונות עם נפגעים, בהן חמש עם הרוגים ו־22 עם פצועים קשה. בצומת מלאכי בלבד היו באותן שנים 21 תאונות עם 53 נפגעים, מהם הרוג אחד ושבעה פצועים קשה.
ג. נזקי התאונות לק"מ בכביש בשנה (ממוצע לשנים 81'־83'): 147.2 אלף דולר לשנה, פי 3.8 מהממוצע. לכל הקטע: קרוב ל־5.1 מיליון דולר בשנה.
ד. עלות הסבת כביש "אדום" ל"לבן": כ־600 דולר לק"מ.
ה. חיסכון (לפי תחשיבי מע"ץ): 1.3 שקלים ממניעת תאונות על כל שקל השקעה בתשתית.

השלום עם מצרים גבה גם מחיר בכבישים. כאשר החלו יחידות צה"ל ושרות התעופה לעבור מסיני לנגב, ב־1977, גדל עומס התנועה בכבישי הדרום, ובכללם כביש 40, מצומת קריית־מלאכי עד בית־קמה בדרום. נפחי התנועה ההולכים וגדלים נתנו עד מהרה את אותותיהם גם במספר התאונות.

הבעיה העיקרית מתמקדת בצומת קריית־מלאכי. המבנה המקורי של הצומת מוליך את התנועה הראשית מתל־אביב לאשקלון ולהיפך. כיום, וזה כמה שנים טובות, עיקר העומס הוא בתנועה מתל־אביב דרך הצומת לבאר־שבע, ולהיפך. דווקא בציר העמוס הזה יש תמרור עצור, תוך מתן זכות קדימה לתנועה מאשקלון, ואליה.

כדי להתגבר על הבעיה, הותוותה תוכנית לשינוי עקומת הכביש בצומת, כך שהזרמת התנועה מבאר־שבע לתל־אביב ימינה, תתנהל בחופשיות, ואילו מתל־אביב לבירת הנגב ייתקלו כלי הרכב ברמזור. היתרון בתוכנית החדשה: זמני הנסיעה ברמזור זה יתנו עדיפות משמעותית לתנועה הבאה מתל־אביב. הפקקים הקיימים שם כיום, כך מקווים, יתחסלו. התנועה לצומת מאשקלון וממנה תקבל זמני־רמזור מקוצרים, מותאמים לנפח התנועה הקטן יחסית לכיוון זה וממנו.

מאחר שאין מדובר במחלף, אלא בהטיית קטע כביש בצומת, ראוי לשאול מדוע נמשכת הסלילה זמן כה רב? מתברר, כי בשנים הראשונות לסלילה לא היו עיכובים. כלומר, עיכובים רשמיים. העבודה בוצעה בהתאם להזרמת התקציב. לנזקקים לכביש נראה, כי העבודה נעשתה בעצלתיים, ואילו להכעיס.

אנשי מע"ץ אינם מסתירים, כי בכל זאת היו עיכובים. ואלה הסתכמו בסך הכל בכשנה וחצי, מדי פעם בקטע אחר. כך קרה בצומת מלאכי, כאשר אינטרסנטים של תחנת הדלק במקום חששו פן מסלול מוסט יסיט מעליהם גם את הלקוחות. הוגשו התנגדויות בוועדה המחוזית, בנימוקים שונים. אלה אמנם הוסרו לבסוף, אבל התהליך גזל זמן.

גם המועצה האזורית באר־טוביה הגישה התנגדויות, בנימוק שהכביש החדש מאריך את מסלול נסיעת הילדים לבית־הספר. לאחר דיונים, הוסרה גם התנגדות זו. כי הרי יש גם אינטרסים של עם ישראל, והיה מי שחשב עליהם.

מכל מקום, כל אימת שצצה התנגדות בקטע אחד, הועברו העבודות לקטע אחר. זה אחד הכבישים שהעבודה בהם מתבצעת מאוד במקוטע, אבל ללא הפסק כמעט.

ועתה, האם הכל כשורה? לא בדיוק. בכביש ארוך וחדש זה בכל זאת תיוותר בעיה: המסלול הנוסף, החדש, מבאר־שבע לתל־אביב נסלל בסטנדרד תכנוני גבוה, ואילו המסלול הישן, המוליך את התנועה מתל־אביב לבירת הנגב, יישאר בסטנדרד המיושן, משנות ה־60.

במקרים כאלה מקובל, כי לאחר סלילת המסלול החדש תחזור מע"ץ אל הישן ותשפץ אותו לכל אורכו, כדי לקרבו לסטנדרד של מחצית הכביש החדשה. אלא שלכך חסרים כ־17 מיליון דולר, שאינם אפילו בתקציב.

הבעיה כאן איננה אפליה בין הנוסעים צפונה לאלה הנוסעים דרומה. המלכוד טמון בפערי גובה, לעתים עד מטר וחצי, במקומות מסוימים בין שני המסלולים. לכן אי הסדרת המסלול הישן איננה רק שאלה של אסתטיקה, אלא שאלה בטיחותית. עתה, עם גבור המודעות להיבט הבטיחותי של מצב הכבישים, מקווים גורמי התנועה כי יימצאו התקציבים לביצוע העבודה בצורתה הנקייה והשלמה, כדי שלא לתקן מעוות אחד תוך גרימתו של אחר.

מגבלות הילד בכביש

לקוח מתוך "דף לנהג" של "נתיבים".

שנת הלימודים נפתחה. עשרות אלפים של תלמידים חדשים נכנסים לכיתה א'. עשרות אלפים של ילדים עושים את צעדיהם הראשונים אל הגנים. הילדים הללו משתייכים לקבוצת הגיל הנפגעת בתאונות הדרכים.

בשנה שעברה נפגעו 1,036 ילדים בגילים שבין 5 ל־9 שנים בתאונות דרכים, 41 מתוכם נהרגו. זה הזמן לתת את הדעת למגבלותיהם של הילדים, גילאים אלה, בדרך. מערכת החינוך מקיימת פעילות הדרכתית ענפה במוסדות החינוך להזהרות בדרכים, אך עם זאת מוכיחים המחקרים, כי למרות החינוך והמודעות לא נוכל לבטוח בהתנהגותם של הילדים בדרך:

- ● לילדים יש דחף תנועתי חזק, והם עלולים לפרוץ פתאום אל הכביש.
- ● בגלל קומתם הנמוכה, הם גם מוגבלים בראייתם וגם קשה להבחין בהם.
- ● הערכת המרחקים והמהירות מוגבלת אצלם, יחסית למבוגרים.
- ● לילדים אין מודעות למגבלותיו של הרכב המתנע.
- ● ילדים מתבלבלים בקלות ומגיבים ספונטאנית.

עתה, משהחלה שנת הלימודים החדשה, הבה נפקח עין.

בארה"ב שבים לכריות־אוויר

אמריקה חוזרת אל כריות־האוויר. תקן אמריקאי קובע, כי 10 אחוזים מכלל כלי־הרכב שייוצרו לשיווק בארה"ב בשנה הבאה, יהיו מצוידים בכריות אוויר או בחגורות בטיחות אוטומטיות, הננעלות מעצמן על הנהג והנוסע במושב הקדמי. בשנת 1988 יעלה המספר ל־25 אחוז. בשנת 1989 כבר יימצאו 40 אחוז מכלי־הרכב שם, עם כריות־אוויר או חגורות בטיחות אוטומטיות. ובשנת 1990, כל כלי־הרכב החדשים בארה"ב יצוידו עם כריות־אוויר.

כריות־האוויר המתנפחות אוטומטית בעת תאונה ומגינות על היושבים במושב הקדמי במכונית אינן המצאה חדשה. לפנים התעורר ספק בדבר יעילותן של הכריות, בעיקר במקרים של תאונות צד. עתה מעודדים את השימוש בכריות־האוויר בנוסף לחגורות הבטיחות, כדי להעניק לנוסעים הגנה כפולה.

המסע הפדראלי לקביעת חקיקה המחייבת חגורות בטיחות נמשך בכל מדינות ארה"ב ועד עתה למעלה מ־20 מדינות קבעו כבר חובה של שימוש בחגורה. יש יצרנים שכבר משנת 1988 יצוידו את כל כלי־הרכב החדשים שלהם בכריות־אוויר. לא ירחק היום וגם בישראל ינועו כלי־רכב בעלי כריות־אוויר.

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

עצה

מתוך "דף לנהג" של "נתיבים".

המנוע לא מותנע וריח של בנזין עולה באפך? זו הצפת דלק במאייד (קרבורטור). אל תתייאש: לחץ על דוושת הדלק עד הסוף, לחיצה אחת ממושכת. ונסה להתניע ללא משנק (צ'וק). הפעל את המתנע לכ־15 שניות והפסק אותו ל־15 שניות — כדי שיתקרר. המשך כך מספר פעמים, כשהרגל לוחצת על דוושת הדלק ללא הפסק, עד שהמנוע יפעל.

לא התניע? המתן כמה דקות ונסה שוב. לא התניע? זה עניין למוסך. העיקר: אל "תגמור" את המצבר בניסיונותיך — הפסק לפני כן.

מדריך־כיס לקניית רכב משומש

כיום, כאשר שוק המשומשות חלש, יש למבקש לרכוש רכב משומש די זמן לבחון בקפדנות את כלי הרכב שנראה לו מתאים, ממבט ראשון. כיצד עושים זאת? בתשובה על שאלה זו יש לשמאי הרכב לוי יצחק כמה עצות, שהן בבחינת "עשה זאת בעצמך" וכל אחד יכול ליישמן.

כלל ראשון: כל קונה רכב צריך לגשת למשרד הרישוי כדי לקבל את היסטוריית הרכב שהוא עתיד לרכוש. כך הוא ילמד את כל סידרת הבעלים הקודמים של הרכב. ואף פיס: האם הם היו חברה, משרד הביטוח, חברת השכרה, בית־ספר לנהיגה וכדומה. בדיוק נתונים אלה משתדלים מוכרים להעלים, ככל שהם יכולים.

מוכרי רכב משתדלים גם להעלים את היסטוריית התאונות. לכן, מציע לוי יצחק, אין לקנות רכב ללא בדיקתו במכון מוסמך. אלא שהדבר לא תמיד מסתיים. בעיקר יש לחשוד כאשר מוכר הרכב מציע לפנות למכון מסוים. "קורה, אמנם לעתים די נדירות, שמוכר הרכב הוא למעשה סוחר מוסווה. אלה מיודדים לעתים עם הבוחן במכון זה או אחר, ואז אין ביטחון מוחלט שהממצאים שיקבל הקונה יהיו שלמים", אומר לוי יצחק. אמנם, הוא מדגיש, זה אינו קורה כל יום. אבל — הדברים קורים.

אני יכולה להעיד מניסיוני על היבט אחד של קניה־מכירה של רכב משומש, תוך היעזרות במכון לבדיקת רכב. אמנם הדברים קרו לפני למעלה מעשר שנים, אבל יש בניסיון עתיק זה כדי ללמד ממה להיזהר.

היו אלה הימים של ה"שיגעון" לדגמי האסקורט של פורד. היתה לי מכונית כזאת, ורציתי למוכרה. הקונה דרש בדיקת מכון. ניגשנו, לבקשתו, לאחד המכונים הידועים. הרכב עבר את בדיקת הבוחן הרגילה. הקונה נלקח לשיחה עם הבוחן. אני הוזמנתי לסיור נוסף ברכב, בנוכחות הבוחן בלבד. "תראי", אמר לי הבוחן, "הרכב שלך אינו כליל השלמות. כמתחייב, מסרתי את כל הפרטים לקונה. כי הרי הוא גם שילם עבור הבדיקה. אני לא חושב שהוא ירצה את הרכב במחיר שאת דורשת". לא הבנתי מה עניין מחיר הרכב לבוחן מקצועי, האמור למסור דו"ח על מצב הרכב. אבל הבוחן ניחם אותי: "נתתי לו הערכה כמה יעלו לו התיקונים. אבל בינינו, תלוי אצל מי מתקנים. לרכב שלך יש ביקוש רב, ואני עצמי מעוניין לקנות אותו, בהפחתה של עלות התיקונים".

הסוחר־סוחר במסווה הזה עניין אותי, ולא נדרשתי למאמץ רב כדי לגלות מפי אותו בוחן, כי הרווחים שהוא עושה בדרך זו "מוצר" הם בהחלט רשמים. הטכניקה היתה: רכב מבוקש שמגיע למכון זוכה להערכה נמוכה, ולהורדתו מהעיסקה. אחר כך מציעים למוכר מחיר סביר. נמוך מן המחירון בגלל תיקונים "הכרחיים" שהבוחן — כמומחה — יודע כי אי אפשר בלעדיהם. והפתיון העיקרי: בלי בלבולי־מוח ואבדן ימי עבודה על בדיקות במכון. אלה יציגו אחר כך את עצמם כמוכרים תמימים, וכשהם יביאו את הרכב שלהם למכון, תתארו לעצמכם לאיזו הערכה "מקצועית" יזכה הרכב "שלהם".

ובכן, איך נזהרים מסוחרים מסווים כאלה ואחרים? "אם הפרטים בתעודת הזהות אינם מתאימים לבעלים שברשיון הרכב — כל הסיפורים שימכרו הם בלוף אחד גדול. לא להאמין לאף מלה של אחד כזה. גם אם הסיפור שלו על בן־דודו שנסע לחו"ל יזכה לאימות על־ידי בן־דוד אחר. כולם סוחרים שעוזרים זה לזה או שותפים לתרגיל". מזהיר לוי יצחק. מבחינתו, עדיף לקנות מסוחר רכב רשמי. זה, לפחות, נמצא תחת פיקוח, אומר השמאי.

הוא מסביר, כי סוחר רכב מוסווה אינו אלא מי שקנה רכב מבלי שהעביר בעלות כחוק. זה יכול להיות רכב לאחר תאונה, שעשו בו שיפוצים קוסמטיים בלבד, וכל התקלות מתגלות יומיים עד שבועיים אחרי הרכישה.

אם כך, מה בכל זאת ניתן לעשות, כדי לאפשר סגירת עיסקה בלי אבדן ימי עבודה וסיחה ללא סוף? הפשוט ביותר הוא כתיבת זכרון דברים, שיצוין בו במפורש כי אם יתגלו בבדיקת המכון שייבחר על־ידי הקונה פגמים מעל לסכום מסוים — מוסכם על־ידי שני הצדדים — רשאי הקונה לסגת מהעיסקה. אפשרות נוספת: פגמים שיתגלו מעל סכום מסוים, תיקונם יכוסה על־ידי המוכר, או שמעבר לסכום מסוים בעלות התיקונים, שני הצדדים יישאו בנטל ההוצאות שווה בשווה. הכל בהתאם לרצונם של שני הצדדים.

אבל העיקר, מדגיש לוי יצחק, שבזכרון־הדברים יציין המוכר את היסטוריית הרכב. אם יתברר לקונה כי העלימו ממנו דברים, יש בדברים הכתובים כדי לתת בידיו עילה לתביעה משפטית, לרבות תביעה לפיצוי. מאחר שהעלמת מידע כזה יכולה להיחשב גם עבירה פלילית, יש בעצם כתיבתם של הפרטים להרתיע את המוכר מהתנהגות אפשרית.

בנץ ויקטוריה בת 93

מכונית בנץ ויקטוריה משנת 1893, שמבוגים כי היא מכונית הבנץ הישנה ביותר שאינה בבעלות מוזיאון, ניצבה ביום ו' מבריק לאולמות התצוגה של בית המכירה הפומבית בריסטבי בלונדון. המכונית, שמעצבים שתימכר במחיר שבין 50 ל־100 אלף לי"ש (72 — 144 אלף דולר) תוצא למכירה פומבית בבריסטבי עם עוד מכוניות ישנות, במכירה לציון מאה שנה למכונית שתיערך, כפי שנמסר, בימים אלה במוזיאון המכוניות הלאומי בבוליה. (צילום רויטר אי־פי)

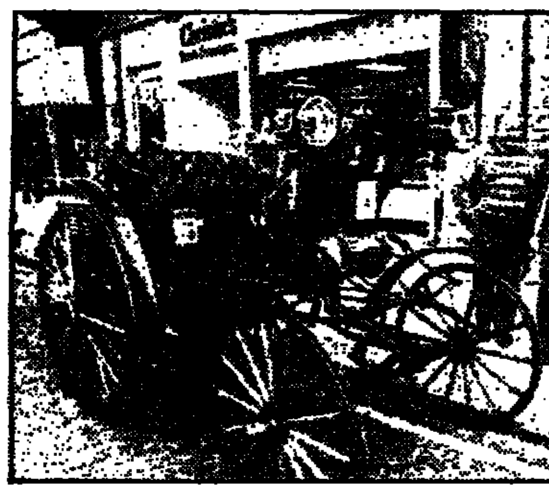

מרצדס לדלפונים

1100 מרצדסים יש כיום באגד. זאת, מתוך מצבת של 3800 אוטובוסים. 3200 מהם על הכבישים. נכון להיום, חסרים באגד עוד 450 מרצדסים. אם יתקבלו, ישבתו 300 אוטובוסים אחרים, אשר לפי כל קנה־מידה בקואופרטיב ראויים לצאת לפנסיה. אבל הם עדיין בקים על הכבישים, ובתוכם נוסעים, אף שכבר אינם ראויים למעמס הזה.

מי ששומע את סיפור המרצדסים של אגד כאילו שמע מיליונר עתיר נכסים המייבב על מצבו הכספי הדל. את 1100 המרצדסים המפוארים רכשה אגד במהלך שלוש השנים האחרונות. עד היום שילם הקואופרטיב על העיסקה רק את הריבית השוטפת. הקרן — ומדובר בכלי רכב יקרים — טרם שולמה. במצב זה אין אגד יכולה להתחיל לחשוב על רכישת 450 המרצדסים הנוספים, הדרושים לה כבר כיום כדי להפעיל בצורה תקינה את קוויה.

לשאלה מדוע דווקא מרצדס, ומדוע הבהילות הזו לרכב מאסיווי של אוטובוסים, יש לדובר אגד גדעון סלמור תשובה פשוטה: יש לכלי הזה יתרונות ניכרים בתחום הבטיחותי, וגם מן ההיבט של נוחות ורווחת הנוסע הוא עומד בכמה רמות מעל ל"טייגר" המשמש כיום על הכבישים. מערכת הבלימה שלו, לדוגמה, מאפשרת עצירה מיידית בכביש רטוב, מבלי שהרכב יחליק. גם מערכת ההיגוי והמיתלים טובים יותר לעומת אלה של הטייגר. ומעל לכל, יש בהם מיזוג אוויר וקפיצים רכים, המנעימים לנוסע את הנסיעה, אומר הדובר.

מבחינתו של הקואופרטיב, קיים גם היבט הגיל של צי הרכב. מעבר לאיכות השירות, העלות ככל שהאוטובוסים חדישים יותר. יש לדבר היבט כלכלי ישיר, מסביר הדובר. צי רכב צעיר נדרש לפחות זמן שהיה במוסך. יחד עם עלויות מוסך נמוכות, תורם ה"סוס" החדש הרבה יותר שעות עבודה על הכביש. כלומר: הפקת התועלת הכלכלית היא משמעותית מכל בחינה.

נו, האם כלך טוב, לקואופרטיב ולציבור, מדוע אין רוכשים את 450 ה"נחיתות" הנוספות? "סל התשרמות", אומר הדובר. מסתבר כי ב־1983, כאשר חתם הקואופרטיב עם הממשלה על הסכם לשלוש שנים, שזכה לשם הנהדר "סל תשרמות", הוא קיבל על עצמו, בין שאר ההתחייבויות, לשלם את הריבית השוטפת על 1100 המרצדסים. וכיצד תשולם הקרן? ב"סל" דאז נקבע, כי בהסכם שייחתם ב־1986 על "סל תשרמות" חדש, יימצא פתרון לתשלום הקרן. מאחר שהסכם חדש טרם נחתם, נמצאת אגד במלכוד. יש לה אוטובוסים — אבל לא די, והיא איננה יכולה להמשיך בתוכנית ההצטיידות, משום שטרם פתרה את בעיית ההתחייבויות הקודמות.

ופתרון להתחייבויות — אין.

כמה דלק צורכת מכוניתך?

צריכת הדלק במכונית הוא אחד הנתונים, הנבדקים בקפדנות בעת רכישת כלי רכב כלשהו. לאחרונה פירסם מכון התקנים הישראלי תקן חדש (ת"י 1224) — "צריכת דלק של מכונית". התקן קובע שיטה למדידת צריכת הדלק המוסכמת של רכב נוסעים דו שימושי ושל רכב מסחרי אחד. שיטת הבדיקה המתוארת בתקן דומה לשיטת הבדיקה בתקני השוק המשותף אי.אי.סי, בתקני הוועדה הכלכלית האירופית ליד האומות המאוחדות אי.סי.אי ובתקנים הבריטיים והצרפתיים. הבדיקות נעשות במכון ודרך בלבד. מבחן הדרך נעשה בשתי סדרות: סידרת נסיעה עירונית וסידרת נסיעה במהירות 90 קמ"ש. התוצאות המתקבלות בשיטה זו מיועדות להשוואת תצרוכת הדלק של דגמים שונים של מכוניות חדשות. הן שונות מתוצאות שמתקבלות על ידי הנהג עצמו. יצוין כי התוצאות שמתקבלות בבדיקות במהירות 90 קמ"ש יהיו טובות מהתוצאות המתקבלות על ידי בעל המכונית בעל הרגלי נהיגה רגילים. התוצאות המתקבלות בנסיעה עירונית יהיו גרועות מהתוצאות המתקבלות על ידי בעל המכונית.

התקן כולל, בין השאר, דרישות לגבי המכשור הנדרש לבדיקה, אתר הבדיקה ודרך סלולה באורך שני קילומטרים לפחות, בעלת מיסעה ושיפוע שאינו גדול מ־2 אחוזים. התקן אף קובע את התנאים הסביבתיים כמו: לחץ אטמוספירי, לחות, וכן הנחיות לגבי הכנת המכונית לבדיקה: הרצה של 3000 ק"מ לפני הבדיקה, חומרי סיכה, דלק, צמיגים, וכמובן תאור מהלך הבדיקה ודיווח תוצאותיה.

חדש במסחריות

סידרת המסחריות החדשה של מרצדס־בנץ, דגמי 1987, כוללת שמונה דגמים אשר ארבעה מתוכם ישווקו בארץ: 409D, 609D, 709D ו־711D. בכל דגם שלוש צורות מרכב: מסחרית סגורה, מסחרית פתוחה עם תא־נהג יחיד, מסחרית פתוחה עם תא־נהג כפול.

לרכב המסחרי בסדרה החדשה יכולת מטען כללי החל מ־4600 ק"ג ועד 6600 ק"ג, שלוש קטגוריות מנועים ושלושה אורכי מרווק־סרנים. המסחריות הסגורות החדשות מוצעות בגבהים פנימיים מ־1550 מ"מ עד 1940 מ"מ, ומאפשרות על כן נפח מטען גדול בכ־10% לעומת הדגמים הקודמים.

דגמי ה־609D וה־709D מצוידים במנועים עם הזרקה ישירה. יחידה זו, בת ארבע בוכנות, מפיקה 90 כוח סוס DIN ב־2800 סל"ד ומומנט של 27 קג"מ ב־1400 סל"ד. מנוע זה משמש בסיס למנוע טורבו המותקן בדגם 711D, שהוא בעל תפוקה של 115 כוח סוס DIN ב־2600 סל"ד ומומנט של 39 קג"מ ב־1500 סל"ד.

לכל סוגי הרכב תיבת הילוכים ידנית, בעלת חמש מהירויות וסינכרון מלא. את כל הדגמים אפשר להזמין גם עם תיבת הילוכים אוטומטית. החידוש במערכת הבלימה הוא מעצורי דיסק (DISC BRAKES) בסרן הקדמי.

מחירו של דגם מסחרית סגורה יהיה החל מ־45,334 ש"ח (לא כולל מע"מ), ושל דגם בעל תא־נהג כפול — מ־39,227 ש"ח (לא כולל מע"מ). כלי הרכב יימסרו למזמינים החל מחודש דצמבר שנה זו.

החידושים העיקריים בתכנון המסחריות החדשות: מקדם הגרר הוקטן ב־24%, צריכת דלק הוקטנה בכ־8%, גילוון מלא של מרכב המכונית. רמת הזיהום במנוע זה נמוכה ב־20% מהרמה הנדרשת על־פי תקנות ECE (תקנות השוק האירופי המשותף).

השיפורים הטכנולוגיים ברכב המסחרי החדש מקטינים, לטענת היבואן, את היקף עבודות השירות ומשכה. לקיחת הרכב לשירות תקופתי נדרשת רק כל 20,000 ק"מ — במקום כל 10,000 ק"מ בעבר, דבר המקטין את עלות ההחזקה של הרכב בחצי.

גישה נוחה חדשה למנוע מאפשרת ביצוע טיפולים קטנים על־ידי הנהג עצמו. כל נקודות הביקורת לבדיקת נוזל הקירור, שמן מנוע, נוזל בלמים, שמן היגוי ורצועת המאוורר ממוקמות ליד זו. המצבר ממוקם מתחת למושב הנהג. גם החלפת הגלגלים קלה יותר — המגבה מופעל על־ידי ידית ארוכה.

עוברים!
(ב־7.12.86)

לבנין מגדלור
רחוב בן־יהודה 1, תל־אביב 63801
קומה 10, טל 03-5101431/2/3/4
יורם יצחקי שרותי פרסום ברמת
חיים אילון שרותי פרסום
שלמה רותם עיצוב גרפי

ברנרד לואיס מול אדוארד סעיד

שיח מזרחנים יריבים בבוסטון. הנושא: "אנשי המדע, התקשורת והמזרח התיכון". הסכמה לא הושגה שם, אפילו לא התקרבות

מאת אמנון כהן

הכותב נמנה על סגל החוקרים של המכון ללימודי אפריקה ואסיה באוניברסיטה העברית

"פיתחו את שערי אוניברסיטת ביר זית", "ירושלים השדודה", "פלשתין הגזולה" — אלה שלוש דוגמאות מבין עשרות כרזות אנטי־ישראליות שהוצגו באולמות מלון "שרתון" בבוסטון, ארה"ב. כל הפריטים האחרים בתערוכה על המזרח התיכון היו בלתי־פוליטיים ואמנותיים; רק באלה נתגלו הזיוורות. היה בכך אפיון הולם של "אגודת לימודי המזרח התיכון" של ארה"ב, שנתכנסה בשבוע שעבר לוועידתה השנתית. בשנים האחרונות נעשה ארגון זה פרו־ערבי: בהזדמנויות אחרות גינה את ישראל ושיבח את אש"ף, תוך שהוא מחליף דיונים אקדמיים, כמקובל בדומים לו בארה"ב, בתעמולה פוליטית גרדנה, גלויה ובלתי מאוזנת כאחת.

השנה ניסו המארגנים לתקן במעט את פני הדברים. הם מנעו הקראת מאמרים רבים שרמתם נמוכה ועיקרם קנטרנות פוליטית. לא התקיימו, כבעבר, דיונים מרתוניים על "גורלם של תושבי הגדה המערבית" ואף נדחתה הצעה לגנות את ישראל בשל מדיניות "היד הקשה" באוניברסיטת אל־נג'אח בשכם. שיאו של הכינוס, שבו השתתפו כאלפיים מרצים לאיסלאם ולמזרח התיכון מכל רחבי ארה"ב, היה ויכוח ציבורי בין פרופ' ברנרד לואיס מפרינסטון (שלצדו הופיע ליאון ויזלטיר, עורך "ניו רפאבליק") ובין פרופ' אדוארד סעיד מקולומביה (שלצדו היה כריסטופר היצ'נס מ"ניישן"). הנושא: "אנשי המדע, התקשורת והמזרח התיכון".

שימוש בסטריאוטיפים

זה שנים אחדות מתנהל מעל גבי העיתונות ויכוח בין שני הפרופסורים דלעיל, שכן מנסה סעיד, פרופסור לספרות אנגלית וחבר המועצה הלאומית הפלשתינית, לערער על מוניטינו המקצועיים של לואיס, שאותו הוא מוקיע כרוכה היהודי הפרו־ישראלי של המזרחנות המערבית הקלוקלת. עתה בראשונה נענה סעיד להצעת המארגנים להופיע פנים־אל־פנים עם מי שידוע כאחד מראשיה של הקהילה המזרחנית הבין־לאומית.

לואיס, במנהגו המבריק והבטוח ובשיקולים השקולים היטב, פתח וציין את ייחודו של המזרח התיכון לעומת אזורים אחרים, שהם נושאי מחקר אקדמי. גם תרבויות הודו וסין זכות למערב מיטורין; אך בעוד אלה לא הוכרו על־ידי אירופה במשך שנים רבות, התקיימו קשרים בין המערב לעולם האיסלאם מראשיתו של זה, ועיקרם המאבק המתמיד בין השניים. למרות הפיתוי להצביע על נקודות של דמיון, לכאורה, בין המערב לעולם האיסלאם, יהיה בכך הרבה מן השטחיות ואף הטעיית הבריות: הקוראן אינו התנ"ך של האיסלאם, יום ו' אינו השבת של המוסלמים. "מהפכה" באיסלאם אינה מתייחסת לזו הצרפתית, האמריקאית או הרוסית והמטען התרבותי וההיסטורי של מושג זה אצל המוסלמים שונה לחלוטין מן המקובל בתרבות המערב.

אולם הטבע האנושי מביא את שני הצדדים — את בני המערב ואנשי האיסלאם — ליצור סטריאוטיפים זה לגבי זה. כך, למשל, נוצרו בהיסטוריה של המערב שני סטריאוטיפים לגבי המזרח: עריצות ללא גבול של שליטי מדינות האיסלאם ותאוות מיניות בלתי נלאות של תושביהן. השימוש בסטריאוטיפים אותים כלפי בני תרבות המערב לא יכול להיות את הראשונים. הדרך היחידה לשנות את פני הדברים היא לנגוע בתכונתו על־פי ערכים של ניטוס, של תרבות הדיון, של שכנוע הגיוני במקום הכפשה אישית.

האשמות בוטות

סעיד לא קיבל את הצעה המאדנת של לואיס. הוא השיב בהאשמות אישיות בוטות, שכהן תקף את לואיס ואת פרופ' אלי כדורי מלונדון, ועמם שורה נוספת של תומכים בעמדת ישראל. הם הוצגו כמי שממהרים להופיע בציבור ולהתראיין בטלוויזיה כל אימת שנחטף מטוס אמריקאי, ועושים שימוש סרק בתאריהם האקדמיים. לעולם לא יצטטו שירה וספרות ערבית או ינסו להבין את הקשר התרבותי של ימינו, ובמקום זאת הם רומזים ללא הרף ומצביעים על הזיקה, לכאורה, בין טרור לבין איסלאם. השתתפותם של אלה בכינוס על הטרור, שאירגן בנימין נתניהו, שגריר ישראל באו"ם, היא הרשה לאינטלקט זה תנשאות שאין לשאתה. התקשורת בארה"ב פונה על־פי־רוב דווקא לממחים אלה, שברוב המקרים אינם כלליים מוסלמים וערבים, ואשר לעולם לא יציגו את היהדות כשלילית, האגרסיוויות או את אש"ף כבומר — אלא להיפך. הם מציגים את המזרח התיכון כמקום הופעתה של אנטישמיות חדשה, כקרקע נוחה להופעת טרור ופונדמנטליזם. כל המוסיונים הללו יוצרים תמונה מסולפת ומגמתית, שנועדה לחזק את עמדת ארה"ב בסכסוך — התקשורת מסייעת בידם בכך.

עורך הירחון "ניו־רפאבליק", ויזלטיר, הסכים כי הדימוי האיסלאמי מוצג בארה"ב באורח מסולף, אך טען שהדבר נעוץ בחלקו בשטחיותה של התקשורת ובחלקו בעובדות בשטח: הדיבורים על פונדמנטליזם איסלאמי אחרי איראן החומייניסטית אולי מוגזמים, אך חלק נכבד בהם יש להתנהגות האיראנים עצמם. מאידך גיסא נוצרו סטריאוטיפים של ישראל, שהוצגו בתקשורת בעניינים כגון לבנון או הגדה המערבית או הפלשתינאים, ובכלל ישראל זכה לתיאורים מסעים ואנטישמיים, חלקם בעיתונות הערבית. עם זאת, אין להגזים בחשיבות התקשורת: חרף ההצגה השלילית השטחית, יכול הציבור להפעיל את מוחו ולהבחין בין אמת לשקר. יתרה מזאת: אם הטיעון היהודי נשמע ומובן היטב בארה"ב, הרי אין הדבר נעוץ בדיעות קדומות, אלא מפני שהיהודים פעלו בעצמם והציגו את עניינם בצורה משכנעת, ולא המתינו שהעולם יכין אותם.

רגשות מעורבים

בהמשך הדיון התלהטו הרוחות כאשר הוכיח לואיס כיצד סולפו דבריו על־ידי מתנגדיו: הם כורכים זה בזה הערכות אקדמיות וקביעות עיתונאיות, מייחסים לו דברים שלא נאמרו ועוסקים בהשמצות. סעיד המשיך להאשים את המומחים, אשר במקום להעמיק את הבנת הציבור באמצעות הצגת הרבדים השונים של האיסלאם — מונעים ממנו חלק מהמידע הרלוואנטי. ויזלטיר האשים בתמיכה במלחמת שלו"ג, שעתה הוא מסתייג ממנה, ולא הועילו ההכחשות שעשה לגבי שלביה השונים.

למאזין הישראלי היו רגשות מעורבים באירוע זה. הצגה השקולה והמשכנעת של לואיס וויזלטיר חשפה שוב את השקריות בעמדה האנטי־ישראלית, אך הקהל בחלקו המכריע אהד יותר דווקא את זו האחרונה. התקפות האישיות על הציגים היהודים, הצגת הציבור האמריקאי כשבוי בידי מערכת תקשורת, שהיא עצמה נתונה להשפעה ולשליטה יהודית מגמתית — כל אלה זכו למחיאות כפיים סוערות. הם אהבו את הגישה הפרו־ערבית הגורסת שיש אמת אחת — זו שלהם — ואינה מוכנה להכיר בגוונים השונים של עמדה מורכבת יותר, אשר תוקפת תדיר את המציאות כדי להבינה.

למרות זאת, חשוב היה מבחינה ישראלית לקיים את הדיון. אמנם רב עדיין כוחו של המחנה האנטי־ישראלי בקהילה המזרחנית האמריקאית: המתי המוסדים השוטים של הקו העוין אותנו לא יושבו אחרת גם אם יובאו בפניהם הוכחות רבות. אך היה בקהל מיעוט של אנשי ממשל ואקדמיה ועיתונות, שאינו אכול רגשי אשם מיותרים והמסוגל להבחין בין עיקר לטפל ובין אמת לשקר. לגבי אלה יש ערך רב להמשיך במלאכת ההסברה, שתוקיע את דבריהם של שונאי ישראל גם כשהם מופיעים במחלצות אקדמיות.

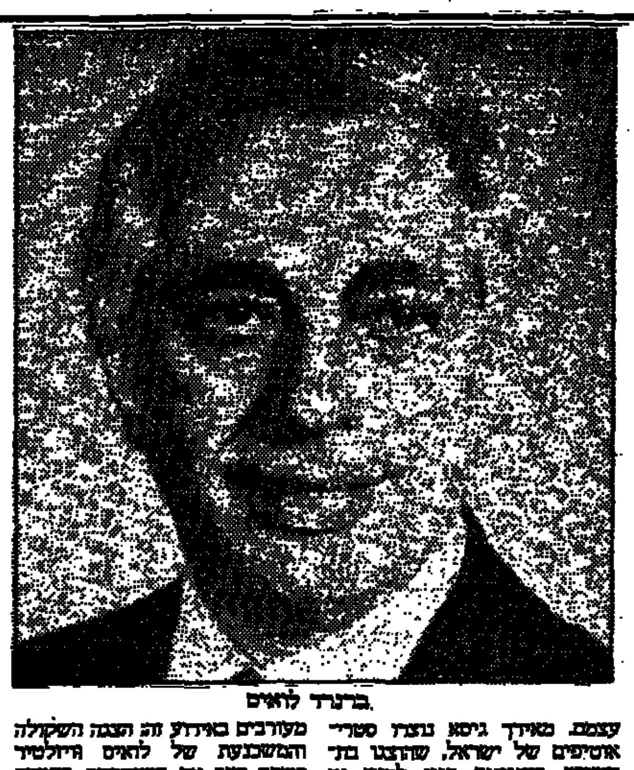

ברנרד לואיס.

מוסר ומדיניות בין־לאומית

דרושים קריטריונים מוסריים ופיקוח פרלמנטרי במכירת נשק

מאת יהודה שערי

הכותב היה חבר כנסת מטעם המפלגה הליברלית העצמאית

מעבר לפרטי עסקת הנשק עם איראן ומימון ה"קונטראס" — אלה הידועים ואלה שעוד יתגלו —, עומדת השאלה האם קיימת אי־התאמה עקרונית בין מוסר לבין מדיניות בין־לאומית? האם מדיניות בין־לאומית מושתתת על הכללים של "אחד בלב ואחד בפה" ו"באהבה ובמלחמה הכל כשר" (ולפי קלאוזביץ, המדיניות היא המשך המלחמה ולהיפך) ויש להשלים עם זה? האם המוסר הבין־לאומי הוא מקיאבליסטי, שכן שלטון ומוסר אינם הולכים ביחד? האם קובע רק האינטרס העצמי?

בארצות־הברית עומדת פרשת מכירת הנשק בסימן השאלות: האם היתה עבירה על החוק? האם מותר להסתיר דברים מהקונגרס או מוועדותיו (וודרו וילסון דרש דיפלומטיה גלויה. דעת־הקהל האמריקאית רגישה מאוד להסתרת האמת מהעם)? האם הוטעה הנשיא או הטעה?

גם השאלה של מוסריות הפעולה הזאת וגם יעילותה עומדות לוויכוח בציבוריות האמריקאית. ברם, שאלה זו צריכה להיות השאלה העיקרית עבור מדינת־ישראל. ולא רק בעניין עסקת הנשק עם איראן אלא גם בכל עסקות הנשק שלנו, בפעולותינו בעולם השלישי ובשדה הבין־לאומי בכלל.

אין ספק, שאין הסכמה על מסורות מוסריות עולמיות. לא רק החוק הבין־לאומי אינו מקיף הכל, ובמידה שהוא קיים הוא קשה לאכיפה, אלא גם קוד מוסרי בין־לאומי נדמה שאינו קיים, והאבחנות המוסריות בתחום זה שנויות במחלוקת. זאת ועוד. אגואיזם אישי נחשב על־פי רוב כדבר שלילי; אגואיזם לאומי לעתים נחשב כפטריוטיזם מוצדק.

בימינו, בעיקר לאחר מלחמת העולם השנייה, מלחמת וייטנאם ומלחמת לבנון, נוהגים להבחין בין מלחמה צודקת ולא צודקת. הקהילה הבין־לאומית שוללת את התפיסה הכוחנית של Might is right — הכוח צודק. האימפריאליזם נחשב כדבר מגונה, ישנה הכרה בזכויות כל עם למדינתו ולאי־התערבות בענייניו, קיימת הרגשה שככל שההסדר הבין־לאומי יהיה יותר צודק, הוא יהיה יותר יציב ובר־קיימא.

הצורך להיות צודק ומוסרי חל במשנה תוקף על מדינות קטנות, ובעיקר על ישראל. למעצמות הגדולות יש די כוח כדי לעמוד גם בצעדים לא צודקים. אם כי גם הן רוצות להיראות כצודקות וגם הן חוששות שאם יעברו כל גבול תקום קואליציה נגדן. אך ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה מה שהמעצמות הגדולות יכולות לעשות.

מדינת ישראל קמה על יסוד מוסרי: צדק לעם ישראל, זכותו למדינה, זכות לעם ישראל לחזור לארצו. אנו דורשים יחס מוסרי ומחויבות מוסרית כלפי ישראל. אנו דורשים מבריטניה לא למכור נשק לארצות־ערב, וגם משתדלים למנוע נשק אמריקאי תוקפני, מסוכן ומתקדם מארצות־ערב הקיצוניות. אנו דורשים זאת לא מפני שהדבר מנוגד לאינטרסים של ארצות אלה, אלא מפני שזה עלול לסכן את ביטחון מדינת ישראל.

אנו זקוקים לתמיכה בעולם. והאהדה אלינו באה משיקולים מוסריים: מדינה־מקלט לשארית הפליטה ולעם נרדף, הקמת חברה חדשה, קיבוץ גלויות, אמץ־לב במאבק על קיום וכיו"ב. אנו צריכים, איפוא, לשכנע את ידידינו שאנו לא רק נאה דורשים אלא גם נאה מקיימים. אף האמריקאים לא מחפשים בנו רק נכס איסטרטגי אלא בראש וראשונה ערך מוסרי ודמוקרטי, הראוי להגנה.

טוהר מכירת הנשק

מה שפגם במידת־מה בתדמיתה המוסרית של מדינת ישראל הוא היחס לבעיה הפלשתינית, אך לא תהיה תפארתנו גם בזה שאנו נחשבים כסוחרי־נשק עולמיים, שאינם נרתעים מדבר ושבכמה מקומות שבהן ישנה דיקטטורה מושחתת ורצחנית, מוצאים גם טביעות־אצבעות שלנו. אין לקבל את הטענה שאם מייצרים נשק צריך גם למכור אותו, ושממילא משתמע שלא צריך להיות ברורים בבחירת יעדי הנשק.

פעם דובר על טוהר הנשק שלנו. יש להשוב גם על טוהר הנשק שלנו כשמדובר במכירתו. האינטרס הכלכלי או כל אינטרס אחר אינו גובר על ערכי מוסר, דימוקרטיה ואנושיות. מוסריותה של מדיניות־החוץ ושל מכירת נשק של כל מדינה היא במידה רבה פונקציה של מוסריות ואופי הדימוקרטיה הפנימית שלה. ארצות־הברית היא דוגמה למדינה, שעל אף היותה מעצמה עולמית בעלת אחריות גלובאלית, מגיבה דעת־הקהל בביקורת לצעדים מדיניים שאינם נחשבים כמוסריים. היא דורשת פומביות מרבית כדי למנוע ניצול לרעה של כוח השלטון. אלמנט הפומביות הוא הכרחי: המוסדות הדמוקרטיים אינם יכולים להסכים או להתנגד למה שלא ידוע להם. כך, ברוסיה הסובייטית אין השליטים חייבים לתת דין וחשבון לעם ולנבחריו.

המסקנות המתבקשות הן כדלקמן:

א. יש צורך בקביעת קריטריונים מוסריים במדיניות מכירת הנשק שלנו. יתכן שבמקרה האיראני אי־אפשר היה לסרב לארצות־הברית, אך מותר לנו לפעמים להגיד לממשל האמריקאי שישנם דברים שאין אנו מוכנים לעשותם, כי הם נוגדים את העקרונות שלנו או את סדרי הדמוקרטיה שלנו.

ב. יש צורך בפיקוח פרלמנטרי גם על מגזר רגיש זה. בארצות־הברית אין אפשרות של מכירת נשק ללא אישור הקונגרס (ואנו מנצלים מצב זה כדי למנוע, מדי פעם, מכירת נשק לערבים). אין אני מרחיק לכת עד כדי כך. אני סבור שיש להסתפק בידיעת ועדה פרלמנטרית מצומצמת באמת, כוועדת־משנה של ועדת חוץ וביטחון. הניסיון מלמד שבוועדות מצומצמות כאלה אין דליפות. הסודיות נשמרת. הנני מניח שגם במעשה "שלושת ראשי־הממשלה" (שמיר־פרס־רבין) מפעילים שיקולים מוסריים, אך ישנו כלל שהשלטון בלי פיקוח מגיע לעתים לשימוש לרעה בכוחו. ועדה פרלמנטרית מצומצמת תהיה בלם בפני אפשרות כזו.

אין לדעת איך תיגמר הפרשה האיראנית, אך שתי המסקנות הנ"ל מתבקשות כלקח ממנה ומפרשיות אחרות, שהיו פחות ידועות והסעירו פחות את דעת הקהל.

האם שוויון נמדד בשקלים?

בחברה שאמורה להיות מבוססת על עיקרון השוויון לא ניתן לקבל הטענה שיש להמשיך במדיניות מפלה נגד נשים בשל המשמעויות הכלכליות שעלולות להיות לתיקון עיוות זה

מאת נטע גולדמן

הכותבת היא עורכת דין באגודה לזכויות האזרח בישראל

בכתבתו על יוזמת החקיקה לשוויון הזדמנות בתעסוקה ("שוויון הזדמנויות לגבר" מיום 23.11.86) מגיעה עדנה אירדור למסקנה צורמת ביותר: "המשק לא יוכל לעמוד בעלות שוויון הזכויות". בקריאה ראשונה נדמה לנו כי טיעון זה הינו מוכר ושחוק. מדי יום אנו לומדים כי המשק לא יוכל לעמוד בתביעות שכר שונות או בהמשך תמיכה בענף זה או אחר. אולם כאשר באותה נשימה אנו ממשיכים ואומרים כי לא ניתן לעמוד בעלות הענקת שוויון לנשים יש לעצור ולברר לעצמנו מהי מהות הטענה שבה.

מתן הזדמנות שווה לנשים בעבודה אינה מסתכמת ב"בחינה מחדשת של הגדרות תפקידים ל־36 אחוזים מכלל העבודה" כפי שנאמר בכתבה. מדובר בעיקרון יסודי — שוויון — שאותו הניפה מדינת ישראל על דגלים מיום היווסדה. דנים אנו בזכותו של כל אדם להתקבל לעבודה, להתקדם בה ולהישאר בה, ללא כל תלות בהיותו איש או אישה: בזכות כי ההחלטות הנוגעות לאחד התחומים החשובים ביותר בחיי אדם — התעסוקה — תתקבלנה אך ורק בהתחשב על כישוריו האישיים של העובד וביכולתו למלא את התפקיד המוטל עליו ולא במינו.

קבלת הגישה על־פיה מול עיקרון השוויון בין המינים יש להעמיד עלות כלכלית, ולדחות את הראשון מפני השני — נראה שמעמידה את סולם ערכינו החברתי על ראשו. האם בחברה שאמורה להיות מבוססת על עיקרון השוויון ניתן לקבל את הטענה כי יש להמשיך ולקיים מדיניות מפלה כנגד מחצית מן האוכלוסיה בשל המשמעויות הכלכליות שעלולות להיות לתיקון עיוות זה?

מדינות הדרום בארה"ב התנגדו לשחרור העבדים השחורים לא רק בשל התנגדותם לשינוי מעמדם החברתי, אלא בעיקר בשל הנזק הכלכלי שהיה גורם השחרור על כלכלת הדרום, ובשל החשש מאיבוד כוח עבודה זול. ולהבדיל אלף אלפי הבדלות גם משק העבודה הישראלי אשר אין מי שיכחיש כי איננו שוויוני, בנוי ומבוסס על מציאות תעסוקתית שבה כ־40% מכוח העבודה הינו כוח עבודה זול: כוח עבודה המורכב מנשים עובדות שניתן להפלות כנגדן, לשלם להן פחות עבור אותה עבודה המתבצעת ע"י עובדים גברים, למנוע את קידומן לעמדות בכירות ולחייבן לפרוש מן העבודה בגיל מוקדם. הצעות החוק באות, אם כן, רק לתקן מציאות בלתי צודקת ולקדם את השוויון בין המינים.

גברים במוקדי הכוח

אין גם ספק, כי בחברה אשר בה מוקדי הכוח הכלכלי מצויים בידי גברים (נשים תופסות רק 2% מעמדות הניהול במדינת ישראל), פשוט, נוח וזול להתמיד בנוהגי עבודה המבוססים על אפליה, ולהתנגד לשינויים מנימוקי עלות כלכלית.

יש לדחות טיעונים אלו מכל וכל.

מעבר להיבט העקרוני — גם אם תתקבלנה הצעות החוק (או מי מהן) על־ידי הכנסת, אין לחשוש מטלטלה חברתית או כלכלית אשר תתרחש בן־לילה, ותטיל על המשק נטל כלכלי שלא יוכל לעמוד בו. זאת משום ששינוי המצב החוקי בתחום השוויון הזדמנויות בעבודה לא יוכל לשנות מיד מציאות חברתית המבוססת על תפיסת עולם רווחת בדבר תפקידן של נשים בבית, בחברה ובמשפחה — מציאות שיש לה השפעה ישירה על דפוסי העבודה של נשים.

טעות היא לחשוב ששוויון הזדמנויות בעבודה כרוך בהכרח בביטול זכויות יתר המוענקות היום לנשים במספר תחומים. גם אנוכי נמנית עם אלו הגורסים כי לעיתים קרובות מתן זכויות יתר לנשים אינו גורם אלא לאפליה נגדן, בהנציחו סטריאוטיפים לגבי מיקומה של האישה במקום העבודה והבית. אולם אין בהצעות החוק בכדי לגזול שום זכויות אף לגברים עובדים המצויים במצב דומה מאותן נשים המבקשות לממש זכויות אלה.

"זכויות יתר"

ראשית, זכויות הקשורות ישירות להריון, לידה והנקה — אין בהצעות החוק בכדי לפגוע בהן: הזכויות המוענקות היום רק לנשים בקשר לטיפול וגידול ילדים — יוענקו אף לאבות עובדים. "זכויות היתר" שמהן נהנות היום הנשים בלבד נבעו בזמנו, ועדיין מבוססות על ההכרה כי יש לסייע בידי הנשים לאזן בין מחויבותיהן כלפי המעביד ומחויבותיהן כלפי הבית והמשפחה.

ההטבות שמעניק החוק היום מבוססות על המודל המשפחתי הקלאסי שבו תפקידה הראשוני והעיקרי של האישה ממוקד בבית ובמשפחה; ואם בחרה היא לעבוד מחוץ לבית — עדיין עליה למלא יעוד ראשוני זה. כל קונפליקט בין השניים יבוא על חשבון עבודתה. ישנן משפחות וסביר להניח שירבה מספרן, בשנים הקרובות, שאינן מעוניינות לנהל את חייהן לפי ה"מודל" הנ"ל — חלקן מתוך צורך וחלקן מתוך בחירה חופשית. משפחות אלו רואות במילוי חובות ניהול משק בית וגידול ילדים — ולצידן ויתורים (לעיתים הכרחיים) בקידום המקצועי — תרומה ששני ההורים בוחרים לשאת בה באופן שווה. הצעות החוק באות לסייע למי שבחרו תפיסת עולם זו ולאפשר להם לנהל את חייהם בדרך שוויונית זו מבלי שתהיה פגיעה במשפחות ובנשים הבוחרות להיות בהתאם לחלוקת התפקידים ה"מסורתית".

מנציחים סטריאוטיפים

"ההטבות" שעליהן מדובר קשורות ישירות לטיפול וגידול ילדים וביניהן — הזכות להתפטר מן העבודה והזכות לקבל תקופת חופשה ללא תשלום בעקבות הולדת תינוק, הזכות לעשות שימוש בחופשת מחלה של העובד עבור מחלות ילדיו והזכות לעבוד יום עבודה מקוצר למי שיש לו ילדים בגיל מסוים. מדוע שלא תוענק אפשרות זו גם לאבות עובדים, במידה ואינם מנוצלים ע"י האם העובדת?

סביר אומנם להניח כי מעבידים רבים לא ישמחו לקראת חוק שיעניק אופציות אלו גם לעובדיהם הגברים ויטענו כי לא יוכלו לעמוד בנטל הפסד שעות עבודה של בעלי תפקידים שיבקשו לנצלן. גם טיעונים אלו מבוססים על אותן הנחות סטריאוטיפיות שהחוק מבקש לשנותן — כי שעת העבודה של אישה שווה פחות מזו של גבר ובעוד שאין למעביד בעיה לעמוד בנטל איבוד שעות העבודה של אישה — לא יוכל לשאת זאת כאשר בעבודת הגבר מדובר.

ובאשר לטענה הקשורה להשפעת הוראה שכזו על המשמעת וסדרי העבודה בשירות הציבורי — בעיית משמעת אלו לא יקומו ולא יפלו על הענקת זכויות עובד־הורה גם לאבות. נהפוך הוא, יש לקוות שיעילות העבודה בשירות הציבורי תעלה לשני בני־הזוג עובדים תינתן אפשרות לבחור למי מביניהם נוח יותר להיעדר ביום מסוים או בתקופה מסוימת מן העבודה — במקום לכפות היעדרות על העובדת גם אם שיקולי עבודה יטו להעדיף את היעדרות האב.

ובאשר לגיל פרישה ופנסיה — אכן, האינטרס של קידום אנשים צעירים במערכת הוא חיוני ומבורך — אולם מדוע צריכות לשאת בנטל זה נשים עובדות בלבד? היום כבר אין חולק על כך כי כפיית פרישה מוקדמת על הנשים כרוכה בהפסדים כספיים ניכרים עבורן. נשים רבות אינן רואות ב"זכות" זו פריווילגיה אלא נטל כלכלי ופגיעה אישית.

לא להיבהל מהמעסיקים

אין לצפות כי מיד עם חקיקת חוק הזדמנויות שוות בתעסוקה ישתנו דפוסי העבודה בחברתנו ולפתע יוטל נטל כבד מנשוא על אוצר המדינה והמעסיקים. קרוב לוודאי שרוב העובדים שיבקשו לממש זכויות הורים תהיינה נשים ואין ספק כי עובדות רבות תבקשנה לפרוש מן העבודה בגיל מוקדם.

ובכלל — אין להיבהל מצעקותיהם של המעסיקים. תופעה ידועה היא בכל העולם כי כאשר מבקש המחוקק להתערב בקביעת חוקי עבודה בתחומים שונים נוטים המעסיקים לטעון, כי כתוצאה מן החוק הם יהיו עסוקים בהתדיינויות ובמשפטים. הניסיון מלמד, כי אין הדבר כך. אין הצפה של בתי המשפט בתביעות סרק והמעבידים אינם נאלצים לבזבז כספים רבים לשכירת עורכי־דין שייצגו עליהם בפני העובדים העובדים. גם בישראל לא נטו עובדים לבזבז את זמנם ולתבוע את זכויותיהם על פי החוקים הקיימים שהעניקו שוויון וזכויות חלקי בעבודה. מאז חוקק בשנת 1964 החוק המחייב תשלום שכר שווה לעובד ועובדת — היה מספר ההתדיינויות על־פי חוק זה אפסי. כך גם בעקבות חוק הזדמנות שווה בתעסוקה שחוקק לפני כ־5 שנים.

אז ממה באמת הבהלה? החשש הינו, כנראה, בכל שינוי שעלול לערער את הסטטוס־קוו הקיים היום בשוק העבודה, המתבסס על אפליה עמוקה כנגד נשים. צעד אחד חשוב לקראת תיקון זה ניתן לעשות באמצעות חקיקת חוק שיאפשר לנשים לעמוד על אחת מזכויותיהן הבסיסיות — שלא להיות מופלות בעבודה רק בגלל היותן נשים.

הטרור באירופה: סוג חדש של דיפלומטיה

מאת ד"ר נעמי גלאור

הכותבת היא מומחית לנושא הטרור ומלמדת בחוג למדע המדינה באוניברסיטת תל־אביב

באוקטובר 85' [illegible] אותו גל טרורים ישן ומוכר [illegible] חשבונות בין גורמים זרים שונים (בעיקר ערבים אבל גם מזרח־אירופיים) אלא הפגע באזרחי מדינות שונות ללא הבחנה. הנפגעים העיקריים הם אזרחי מדינות המערב. מקומות הפיגוע הינם ציבוריים ומערביים מובהקים. ההתקפות הראוותניות ביותר היו אלה שבוצעו באנייה "אכילה לאורו", נמלי התעופה של רומא ווינה, דיסקוטק "לה בל" בברלין, מטוס פאן־אם בקראצ'י ובפאריס.

מקורו של גל הטרור העיוור (שכן אינו מכוון כלפי אישיות מסוימת), ההמוני והראוותני הוא בזירה הפוליטית של המזרח התיכון ומבצעיו באים מזירה זו. אחד החידושים המאפיינים את סוג הפיגועים האלה, המוכרים כל־כך מאז סוף שנות ה־60' היא העובדה שמתלווים אליהם מעשי טרור משלימים במזרח התיכון. דהיינו, הטרוריזם, שהיה למעשה לוחמה פסיכולוגית אלימה באמצעות סחטנות פוליטית, השתכלל. טרוריזם בטריטוריה הזרה מושלם על ידי טרוריזם נגד אותן מטרות פוליטיות המבוצע בזירת האם של המבצעים. בכך גדל מרחב התמרון של הטרוריסטים במידה ניכרת. לא עוד תפיסת בני ערובה בזירה הזרה לצורך שחרור אחים לנשק, כופר כספי או ויתורים פוליטיים. בני הערובה מוחזקים כיום בטריטוריה מוכרת, נוחה לגירות ולמסתור.

להבדיל משנות ה־60' וה־70' גדלה בהרבה המעורבות הפעילה של המדינות התומכות בטרור. לא עוד תמיכה בכסף, מתן מקלט, אפשרות לאימונים ועזרה לוגיסטית בלבד. בשנות ה־80' חלק ניכר מהפיגועים מתוכננים ומבוצעים בידיעת המדינות ובתיאום עמן. אפשר וזה מגביל את חופש הפעולה של הטרוריסטים שבידי הדרך, אולם ללא ספק מרחיב את זירת הפיגועים ואת תחום המטרות.

מדינות המערב, שהן זירת הטרוריזם הבין־לאומי העיקרית, מעומתות כיום עם תופעה חדשה ביחסים הבין־לאומיים: יציר כלאיים של מלחמה לא־קונבנציונלית (שלא לבלבל עם מלחמה גרעינית) משולבת בדיפלומטיה כפייה. במלים אחרות, לצרפת, לבריטניה, לגרמניה, לארה"ב, לאיטליה ולמדינות מערביות נוספות קשרים דיפלומטיים עם מדינות המסייעות והתומכות בטרור כמו לוב, אירן, סוריה ועוד. מדינות אלה נוהגות לעתים לקדם את ענייניהן גם באמצעים של מלחמה קונבנציונלית כמו למשל, מלחמת המפרץ, התגרויותיה האלימות של לוב בשכנותיה, איומיה של סוריה כלפי ירדן (מיותר להזכיר את ישראל).

דיפלומטיה כפייה

מטעמים שונים הן מנסות לפעול כך כלפי מדינות המערב. בין אם ארה"ב או מדינות אירופה המערבית. לפיכך, במקום בו לא מספיקה לדעתן הדיפלומטיה המסורתית, יש לסייע לה באמצעים אחרים. בעבר הלא רחוק היה השימוש נכון באמצעים כלכליים כמו נשק הנפט, שהופעל ב־1973 כסחטנות פוליטית על מנת להשפיע לתקופת־מה על מדיניות המערב ולנתבה בכוון הרצוי למפעיליו. אולם, מזה שנים אחדות מתבררת למדינות אלה אזלת־ידן בתחום זה (לא רק מסיבות כלכליות אלא גם מסיבות הנוגעות ליחסים ביניהן). ה"המצאה" החדשה שבעזרתה למלא בחלקו את הואקום שנוצר היא הדיפלומטיה הכפייה באמצעות הטרוריזם.

אכן, מה שמתברר היום הוא, כי המדינות המערביות, המתועשות והמפותחות כלכלית אינן בנויות עזרה כלכלית בלבד. דהיינו, הכיוון אינו היסטורי בבחינת "אנחנו נבוא מכם חומרי־גלם ומשאבים טבעיים ואתם תוקף על־פי הצליל שלנו". היום הכיוון מתהפך: "אתם תספקנה לנו נשק, תיתנה הלוואות ומענקים פלוס אלף ויתורים פוליטיים" כפי שהדבר מצטייר ביחסי סוריה־צרפת לאחרונה. במלים אחרות, גם כאשר אין אפשרות לסנקציה על ידי מניעת סוכן (כמו למשל, נפט) ניתן באמצעות טרור לאלץ את הזולת להתאים את התנהגותו לרצון הסוחט. אשר פשוט לחזור לשטח ההפקר הפרלימי, לאותה לאקונה במערכת היחסים הבינלאומיים הרשמיים: הפעלת דיפלומטיה כפייה באמצעים אלימים שאינם מוגדרים כמלחמה.

ביחסים בין המדינות המערביות אין מקום לדיפלומטיה כפייה הנתמכת בטרוריזם, בין אם מפאת הסכמים בילטרליים ומולטילטרליים ובוודאי שלא כן בגלל הסכם ג'נטלמן. ביחסים בין מדינות המערב לבין מדינות הגוש המזרחי ומדינות המזרח התיכון הופעלה השיטה בעבר בצורה סמויה. החידוש הנוכחי הוא בעובדה שהחל במהלך אינטנסיבי יותר, אף גלוי, ונעשו יותר מבחינה דיפלומטית. מה שנהוג היה בעבר. נראה, כי הצד הפגיע, דהיינו, אירופה אולם בעיקר גם ארה"ב, עדיין לא למדו להתמודד עם מציאות חדשה זו. סיבה אחת היא, שהן עצמן מנועות מלהשתמש בשיטה זו.

לקונות בקונספציה

מסיבות היסטוריות, פוליטיות ואידיאולוגיות אין לשער כי המדינות המערביות תנקוטנה ב"עין תחת עין, שן תחת שן". דהיינו, הדיפלומטיה הכפייה היא שיטה חד־סיטרית. לפיכך, מעצם הגדרתה, מעמידה הדיפלומטיה הכפייה את הנפגעות ממנה במעמד נחות. סיבה נוספת לפגיעות המערב היא היותו לכוד בקונספציה המדינית שפיתח לעצמו מאז סוף שנות ה־60' הרואה במטבע הכלכלי את המפתח להשגת השקט הטרוריסטי. תפישה זו אכן היתה תקפה כשמדובר היה בריכוזי הטרור המקומי, כאשר טרוריסטים כמו סיעת הצבא האדום, הבריגדות האדומות ואפילו הצבא הרפובליקאי האירי נתמכו על ידי גורמים טרוריסטיים מזרח תיכוניים ושיתפו פעולה עמם.

המעבר לפעילות טרוריסטית אינטנסיבית בסיוע מדינה והשתלשלות שכמעט שבתמיכה זו (כפי שנתגלתה במקרה אבו־עבאס, משפט עבדאללה ומשפט הינדאווי, אבל יש דוגמאות נוספות רבות) מחייב הפעלת הדיפלומטיה הכפייה בשתי זירות מקבילות בעת ובעונה אחת — אירופה מחד והמזרח התיכון מאידך, מחייב קריאת תגר לא רק על יכולתה של מדינה מערבית להבטיח את בטחון אזרחיה ואורחים שבתוכה. דיפלומטיה כזו מהווה אתגר גם ליוקרה ולאמינות של המדינות הנפגעות, הן בעיני אזרחיהן, הן בעיני העולם כולו. מדינות המערב הן אלה שפיתחו את הקודים הנורמטיביים והמשפטיים של היחסים הבינלאומיים השוללים מלחמה ואלימות בין מדינות. הן אלה אשר הניחו את אבן הפינה ליישוב סכסוכים בדרכי שלום ולא־ר"מ. הן אלה — ובעיקר ארה"ב — המבטיחות להיות ערבות לבטחון ולשלום בעולם.

מאידך, מדינות המערב טרם הרחיקו לכת כדי הפיכת הטולידיות הנורמטיביות לחובות. התנהגות אמפירית. האמנה האירופית למלחמה בטרור 1977 (במועצה האירופית) היא בבחינת מס־שפתיים בלבד ששולם על ידי השרים לפרלמנטרים שבאירופה. צרפת הודיעה לרגל החתימה כי לא תצטרף לאמנה עד אשר יושג הסכם במסגרת המצומצמת של הקהיליות האירופיות. אולם, שם נדון שיתוף הפעולה לעיכובים בשל ניגודי האינטרסים בין המדינות החברות. אפילו נאט"ו לא טרח להתייחס לנושא ברצינות. התעורר מאדישותו רק בעקבות ההתקפה האמריקנית בלוב.

רק על רקע דיסוננס זה המפתח המערבי, הנורמטיבי המשפטי ליחסים הבינלאומיים והערעת הפעילות האנטי־ליברלית של כל מדינה פוגעת דיפלומטיה כפייה, ניתן להבין את השימוש הרווח שנעשה בשנה האחרונה במלה "הכלוה" כל אימת שמתבצע פיגוע טרוריסטי מהסוג החדש תנודשת תגובת המערב. "הבנות", "סימוכין", עדויות והמשמעויות" וכו' הן מטבע לשון המשקף אמצעי השהייה בלבד עד אשר יושג השקט הטרוריסטי המצוי באמצעים ה"קונבנציונלים" (לשיקולי כוחות, המהווים במאבק א־סימטרי זה עקב אכילס של הדמוקרטיות המערביות. יש כאן משקל לא מבוטל). לפיכך, ברור כי אם עד היום לא הצליחו מדינות המערב להתמודד עם מחסום אי־האמון השורר ביניהן עוד מהתקופה בה הטרור לא היה כה משוכלל ובוטה, הרי ודאי שאינן מוכנות עדיין להתמודד עם אתגר הדיפלומטיה הטרוריסטית. מדינות המערב שבויות בדפוסים מחשבתיים ודיפלומטיים כאלה שלא יניבו ביעילות תגובות נגד התפשטות הטרור החדש לטווח הרחוק.

ראשי המדינות המערביות אינם סומים והם מודעים לכך. הם מקווים כי יצליחו לשכך את גל הטרוריזם באמצעים ה"קונבנציונליים", דהיינו — הבנה, דיפלומטיה שקטה ודיבוך הממשלות התומכות בטרוריזם ברמת היחסים הבילטרליים בין הפוגעת לנפגעת. ראשי המדינות המערביות טרם מוכנים להסתבך במערך של שיתוף פעולה מערבי מולטילטרלי למלחמה בטרוריזם, יהיה מהסוג אשר יהיה. מטעם הזה, הדיפלומטיה הכפייה לא תנוצח. ההיפך, יתכן ומדינות תקבלנה עידוד ותמריץ להנהיגה. פשוט, כפי שהעולם התרגל לטרוריזם בגילויו עד כה והסתגל לעובדה כי זו תופעה שתלווה את החיים המודרניים בקביעות, העולם אף יתרגל לסוג החדש של הדיפלומטיה ויסתפק ב"אלתורים" לטווח הקצר המיועדים ליצור פסקי־זמן לנשימה בין גל טרוריסטי־דיפלומטי אחד למשנהו.

הפיגוע בנמל התעופה של וינה בדצמבר 1985

משפט דמיאניוק — מטרות חינוכיות?

מאת ד"ר נילי קרן

הכותבת היא חוקרת שואה, מרצה במכללה לחינוך — סמינר הקיבוצים, ת"א

מערכת השיפוט והענישה, כאחת מרשויות השלטון בחברה הדמוקרטית, הוקמה למען הגנת הפרט והציבור. פומביות המשפט (להוציא מקרים הכרוכים בביטחון המדינה) נועדה לאפשר לציבור האזרחים לדעת כיצד פועלת מערכת הצדק, ומה צפוי לאזרח שסרח או לרשות ציבורית אשר פגעה בזכויות הפרט. מבחינה זו מהווה מערכת זו גורם מרתיע ואולי אף מחנך. אך זאת יש לזכור: מערכת המשפט אינה מערכת חינוכית, ולא למטרות חינוכיות נועדה מלכתחילה.

מסגרת הדיון המשפטי בנויה על תביעה, הגנה ושיפוט, כאשר תוצאות הדיון אינן נקבעות בהתאם למטרות ערכיות או חינוכיות כלשהן, אלא על יכולתו של כל צד בדיון להוכיח את טיעוניו. השופטים נזהרים מהפעלת שיקול־דעת חינוכיים או ערכיים.

הדים מבית־המשפט המגיעים לידיעת הציבור הרחב באמצעות התקשורת, אינם בהכרח ביטוי לנושאים שעלו במהלך המשפט ושהיתה להם חשיבות ערכית או חינוכית, אלא, לעתים קרובות, דווקא אלה "העושים כותרות", המושכים את העין והאוזן ו"המוכרים" טוב יותר את העיתון; במקרים אלה, שיקול־הדעת מופעל על־ידי כתב, צלם, עורך ולאו־דווקא מחנך, פסיכולוג, או היסטוריון.

מכל האמור לעיל עולה, שדיון משפטי בנושא חשוב, בעל משמעות היסטורית־לאומית או קיומית בכל שיהיה, אינו יכול ואינו צריך להוות פרק לימוד או מערך לשיעור חברה. הערך הלימודי הוודאי שיכול להיות לו קשור בלימוד דרכי עבודתה של מערכת המשפט בישראל, וכמובן זה אין הבדל מהותי באיזה משפט המדובר. הדברים מתחזקים ביותר שאת כשמדובר בדיון משפטי מהסוג הצפוי במשפט דמיאניוק.

"לא רלוונטי"

כדי להסיר אי־הבנות, ברצוני להדגיש כי יש ויש טעם בהבאת פושעים נאציים לדין בישראל; ויותר מטעם — חובה: מרחק 40 השנים אינו מכהה ואינו מחליש את החובה הזאת, וכל עוד מהלכים פושעים כאלה חפשיים על־אדמות, עלינו לאתרם ולהעמידם לדין. טענתי היא, כי למשפט זה אין ולא יכול להיות ערך חינוכי ואסור שיהיו לו מטרות חינוכיות. אין לו ערך חינוכי — משום שמאחורי הכנת המשפט לא עמד כל שיקול־דעת פדגוגי. לא נלקחו בחשבון, ובצדק, הנתונים השונים של קהל היעד: החוקרים, שטרחו בהכנת כתב האישום, ראו לנגד עיניהם את הצורך במציאת ראיות והוכחת בירור זהותו של הנאשם ובירור המעשים המיוחסים לו ואשר בגינם הוא מועמד לדין. אם יש או אין בחומר הראיות הזה "חומר מחנך" — שאלה זו אסור שתעמוד לנגד עיניהם החוקרים. כל שחייב להעסיקם הוא הצורך במציאת חומר מרשיע — חינוכי או אנטי־חינוכי. עליהם לדאוג לכך שייערך משפט הוגן, על־פי כל הכללים המחייבים את מערכת המשפט הישראלי.

יתר על כן, התייחסות למשפט זה כאל מכשיר מחנך עלולה ליצור את הרושם, ששיקול הדעת במקרים כגון אלה אינו לגליסטי טהור, אלא מונע על־ידי מחשבות ורגשות אחרים (כדברי השופט בדימוס חיים כהן).

במשפט אייכמן, שהתקיים לפני 25 שנה, לא עלתה שאלת זהותו של הנאשם, ולא היה קושי מיוחד להוכיח את מעשיו ואת חלקו הישיר והעקיף ברצח העם היהודי. מבחינה משפטית טהורה, יכול היה המשפט להסתיים תוך פרק זמן קצר מאד. אך קברניטי המדינה דאז והתביעה הכללית כבאת־כוחה של המדינה, האמינו כי תפקידם הוא גם תפקיד חינוכי־הסברתי ועל־כן הכינו דיון משפטי ארוך ומפורט שנבנה כשיעור היסטוריה מפורט שניסה לתאר את תולדות האנטישמיות הנאצית, את השואה ותוצאותיה, כאשר בצד התעודות והמסמכים שהוצגו בבית המשפט, עלו בזה אחר זה אל דוכן העדים ניצולי־השואה ששימשו "תעודות חיות". הם נדרשו לענות על שאלות שלא היו קשורות דווקא בנאשם או במעשיו באופן ישיר. פעמים רבות במהלך עדותם הם נשאלו שאלות כגון: "למה לא נלחמתם?", "מדוע לא התגוננתם?" וכן הלאה. התביעה שאלה שאלות אלה בגלל שיקול־דעת היסטורי־חינוכי, אך בהיותן לא־רלוונטיות למהלך המשפט, הופסקו עדים אלה לעתים קרובות בטענת "אי־רלוונטיות". כך נוצר מעין ניגוד בין העדים לבין סביבתם — ניגוד שביטויו החזק ביותר היה התעלפותו של העד יחיאל דינור (ק. צטניק) דקות ספורות לאחר שהחל בעדותו, כאשר נדרש "לדבר לעניין". לעם היהודי לא ניתן במסגרת המשמעות ההיא להסביר את מניעי התנהגותו ואת מעשיו; נושאים אלה היו, כאמור, "לא רלוונטיים".

נכון, גם לשאילת שאלות, אפילו נוקבות וקשות, יש ערך חינוכי רב; אם המשפט אמור היה לשמש גירוי לשאילת השאלות הללו — היה זה יכול להיות היבט חשוב. ואולם גם המערכת החינוכית היתה צריכה להיערך למתן תשובות לשאלות הללו, ולהכין, במקביל להכנת המשפט, גם חומר לימודי מתאים. כל זה לא קרה. ההתלהבות הציבורית והחינוכית שכבתה. נושא השואה לא הפך להיות נושא לדיון חינוכי במערכת החינוך כפי שאמור היה להיות: אייכמן ניתלה, גופתו נשרפה ואפרו פוזר בלב ים. החברה הישראלית חזרה לעסוק בענייניה השוטפים הבוערים.

משפט דמיאניוק

ועתה — למשפט העומד להתנהל בקרוב — משפטו של ג'ון דמיאניוק: האם מטרתו החינוכית יכולה להיות: החדרת תודעת השואה לדור הצעיר? ואם כן — האם לשם כך נזקקת החברה הישראלית למשפט?

דומני שהיום, בסוף שנת 1986, 5 שנים לאחר קבלת התיקון ל"חוק חינוך ממלכתי" הקובע את חובת הוראת השואה בבתי־הספר, אין אנו זקוקים למשפט כזה למטרות חינוכיות. האם הורגש שאין מלמדים את השואה כראוי — עלינו לצאת ולבדוק מדוע אין הדברים נעשים, ולתקן בדחיפות את הטעון תיקון.

טרבלינקה — אחד המחנות הנוראים ביותר שהיו קיימים. ישנן עדויות ומסמכים בכתובים. אם צריך ללמוד אודות טרבלינקה (וצריך), כמו גם אודות מחנות־המוות האחרים — יש לעשות זאת עם או בלי המשפט. אסור שהמשפט ישמש תחליף ללימוד אמיתי של נושא השואה, ובעיקר של תהליך ההשמדה. אולם מאחר שהמשפט מתקיים, יש לראות בו גורם מזמן.

היה טוב לו הנהלת משרד החינוך היתה בודקת את עצמה ואת המערכת — באיזו מידה מוכנים בני הנוער לקראת משפט כזה, מה הם יודעים על פרשות אלה ואחרות — וכל זאת כדי שיהיו עירניים ויעקבו אחרי המתרחש בין כתלי בית־המשפט מתוך סקרנות ועניין אמיתיים, ואף מתוך מעורבות ואמפטיה.

לכל אלה יש להיערך מבעוד מועד. עד עתה, דומני שלא נעשה דבר.

هكذا من الاصل

הלוח הארצי — הארץ חדשות

המשך מעמ' 11

המשך ת"א גוש דן והשרון

מכירה השכרה
דירות וחנויות
בשיטת
"קאופמן יעקב"
מודיעין 171 ר"ג
03-778824

1—1.5 חדרים

חולון ובת"ים

4 חדרים ויותר

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

איזור השרון

אנגלו-סכסון
כפר-סבא
052-441521

1—1.5 חדרים

4 חדרים ויותר

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

3—3.5 חדרים

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק לוח העיר

לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא
תוספת מחיר אפילו חודש.
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת
יוחזר לך כספך בחזרה

בקשות ביטול יתקבלו
בלוח העיר בימים א'-ד'
בין השעות 8:00-15:00
טל' 03-371261

هكذا من الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

מחירון המכוניות בעריכת מגזין "אוטו"

דגם	86 מחיר שוק	86 מחיר מומלץ	85 מחיר שוק	85 מחיר מומלץ	84 מחיר שוק	84 מחיר מומלץ	83 מחיר שוק	83 מחיר מומלץ	82 מחיר שוק	82 מחיר מומלץ	81 מחיר שוק	81 מחיר מומלץ	80 מחיר שוק	80 מחיר מומלץ
קטנות														
אאוטוביאנקי	15	13.8	14	12.4	13	11.2	10.7	10	9.5	9	8.4	8.1	7	7.2
כ"ני מיינור	16	13.5	14.9	14	13	12.5	10.9	11.4	8.8	10.4	7.9	9.1	7	8.4
פורד פיאסטה	17.8	19	16.5	16.8	15.5	14.8	13.3	13	11.7	11.3	10.7	10.3	9.7	8.9
פיאט 127	–	–	13.7	14	12.6	12.6	11.6	11	10.6	10	9.6	9	8.5	8.1
פיז'ו 104	–	–	–	–	14	14	12.4	12.6	10.8	11.4	9	9.7	7.5	8.7
פיז'ו 205 1.1	22.6	21.6	20.3	18.5	19	17	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 4	–	–	14.4	14	12	12.6	10.9	10.7	9.5	9.1	8.5	7.7	7.3	6.6
רנו 5 1.1	18.4	21	16.7	16.8	14.2	15.1	12.7	13.4	11.7	11.4	10.6	10.2	9	9.2
קומפקטיות														
אופל קדט 1.3	28	28.3	25	25.7	22	20.1	18.2	18	16	15.5	13.4	13.4	12.1	12.1
אלפאסוד 1.2	–	–	–	–	–	–	15	16.5	13	14.9	10	13.4	8.5	11.8
סיטרואן ג'י.אס.איי.	–	–	18	19	16.8	17	15.8	15.3	13.4	13.7	11	12.3	8	10.5
סימקה 1100	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8.5	6.7	6.7	5.4
פולקסווגן חיפושית	–	–	21.5	18	12.8	16.1	17.2	13.6	15.5	11.6	13.3	10.1	11.5	8.9
פולקסווגן גולף 1.3	28	31	26.7	27.1	24.7	23.8	22.2	19.5	21	16.8	19.1	15.7	16.3	14.2
פולקסווגן גולף 1.6	41	43	36	37	33	33	30.4	27	24	22.7	20.1	19.2	17.8	16.6
פורד אסקורט 1.3	20	19	19	17.2	20.4	20.2	18.4	17.1	17	14.5	15.4	12.4	9.7	8.6
פיאט 128	–	–	–	–	–	–	–	–	9.7	11.2	8.5	9.5	7.3	8.6
פיאט 124	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	9	9.3	8	8.3
רנו 12 1.3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	10	* 10
רנו 14	–	–	–	–	–	–	14.9	16	12	13.6	10	11.5	8	10
משפחתיות														
אודי 80 1.3	31.5	30	28	26.4	26.7	23.2	25	20.4	21	18.3	18.3	16.5	14	14.9
אודי 80 1.6	47	45	44	39.5	40.8	33.7	35	28.7	26.8	25.2	23.1	21.5	18.2	19.4
אופל אסקונה 1.35	31.5	30	29.8	25.9	27.4	22.6	23.8	19.5	21	17	–	–	–	–
אופל אסקונה 1.6	39	40	35	34.8	30	30.6	25.5	27	23.5	23.7	19.5	11.7	16.5	10.5
ב.מ.וו. 316	42.5	44	40	38	37.5	34	34	30	26	22.9	23	20.6	16.3	18.6
ב.מ.וו. 318	50	52	46.5	45	43	39.5	38.4	34	29	25.4	26	21.6	21	18.6
סובארו 1.3 (1.4)	23.5	22.5	21.5	20.1	18.3	16	16.8	13.9	15.5	12	14	10.2	12.2	8.9
סובארו 1.6	28.9	29.7	25.9	26.3	23.2	21	20	18.2	16.6	15	14.4	12.8	12.7	10.8
סיטרואן 16 בי.איקס	37	42.2	34	37.2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פורד קורטינה	–	–	–	–	–	–	–	–	18	15	16	15.2	13.5	11.8
פורד סיירה 1.6/1.8	38	40	35	37	30	31.5	26	28	–	–	–	–	–	–
פיאט 131 1.3	–	–	–	–	16.9	20	15.3	16	13	13.1	11.3	11.3	10.4	10.6
פיז'ו 305 1.3	26	27.2	23.4	23.4	19.3	20.3	16.4	17.3	14.3	14.5	12.5	12.9	10.9	11.6
פיז'ו 505 1.6	39	37.4	35.7	32.5	31	28.8	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 9 1.1	19	18.7	18.6	15.3	15.4	12.6	13.4	10.3	11.7	8.7	–	–	–	–
רנו 9 1.4	30	31	27.3	25.7	23	21.1	19	17	16	13.5	–	–	–	–
מנהלים														
אודי 100 1.6	–	–	–	–	–	–	–	–	22.9	18	19.2	15.4	15	13.4
אודי 100 2.2	90	95.5	83	79	73	65	–	–	–	–	–	–	–	–
ב.מ.וו. 518	50	53.9	45	46	42.2	37.6	34.6	32	29.7	26.8	26	21.5	20.8	18.3
וולוו 240 1.8	44	42.5	40	35.8	35	31.2	29.4	26.5	26.2	22.5	23.3	19.2	20.3	16.3
וולוו 240 2.0	59	57.3	54	48.8	49	41.5	40	35.3	33.8	30	29.8	26.2	25.3	22.9
מרצדס 200	110	100	100	85	83	67	67	59.2	50	45	42	38.3	38	33.5
פיאט 132	–	–	–	–	28	22	22.8	17.9	18.3	14.8	14	12.7	9.5	10.5
פיז'ו 504 1.8	38	35	36	29	30	24	25	20	22.2	17.5	18.5	14.8	15.5	12.5
פיז'ו 505 1.8	40	42.5	39	36	35	28.9	29	24.6	25	20.9	20	18.5	16.6	16

"מחיר השוק" משקף את המחירים בשוק המכוניות.

"המחיר המומלץ" הוא המחיר המומלץ ע"י מומחי "אוטו" עפ"י קריטריונים של איכות, טיב ואמינות הרכב.

שותף/שותפה

דירות בשכ"ח

דירות מרוהטות

ביקוש דירות

דירות בדמ"ב

מכוניות

קבלת מודעות ללוח העיר "רשפים" טל: 371622
מקבלים ויזה וישראכרט

050-22037 ARIS אר"ס

"אריס" החברה הגדולה בישראל לביטוח אישי. מבצע חסר תקדים חיפה: מזגן + רדיוטייפ + אזעקה + שטיחים אורגינלים על כל קניית רכבו במחיר שנאר בדצמבר כל המשוות במכס בינואר הקרוב מתוחרים מרצדס ב.מ.וו. אאודי! אופל! פולקסווגן! פוג'ו! סובארו! דגמי 1986/7 אפשרות למימון עד 92% מערך הרכב.

אוטוביאנקי

אאודי

אופל

אוסטין

אינוצ'נטי

אלפא רומאו

חדרים מרוהטים

1—1.5 חדרים

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

4 חדרים ויותר

ראשל"צ

נתניה

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק לוח העיר

לא מכרת לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה

בקשות ביטול יתקבלו בלוח העיר בימים א'-ד' בין השעות 8:00-15:00 טל' 03-371261

הכוח הארצי — הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

לנציה

ג'יפים

דייהטסו

ב.מ.וו.

מוריס

מיני מיינור

מרצדס

וולוו

ג.ס.או.

סאאב

סובארו

ווקסהול

טריומף

טלבוט

סיאט

סימקה־קרייזלר

סיטרואן

פולקסוואגן

פורד

פיאט

סוזוקי

טויוטה

אמריקאיות

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק כוח העיר

לא מכרת

לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא
תוספת מחיר אפילו חודש.
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת
יוחזר לך כספך בחזרה

בקשות ביטול יתקבלו
בלוח העיר בימים א'-ד'
בין השעות 8:00-15:00
טל' 03-371261

הלוח הארצי | הארץ | חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

פיז'ו

רנו

מזדה

מסחריות

מכוניות להשכרה

שרותי רכב

משאיות

טרקטורים

קרוואנים

אופנועים

איתור רכב גנוב

ביקוש רכב

בתי-ספר לנהיגה

חלפי רכב

הצעות עבודה

קבלת מודעות
ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
מקבלים ויזה וישראכרט

גנן יחסי אנוש
גאולה 47 ת"א

לקליטה בקיבוץ מהאזור. קבוצת רווקים/ות ומשפחות בעלי השכלה ומקצוע בגילאים 20-32. מצרפים סטודנטים שנה אחרונה. 03-216015 03-262521

אחיות

גזירה ותפירה

תהלת השבתות

יהלומים

מוכרים/ות

מזכירות

השמל

מכונאים / הנדסאים

דפוס

הצטרף לענף המלונאות

למלון גני חמת בטבריה
דרושים:
★ קונדיטור
בעל נסיון בעבודה בבתי מלון.
★ טבחים (אחראי משמרת)
★ עוזרי טבחים
★ מלצרים
בוגרי תדמור או דביר.
★ מחסנאי מזון ומשקאות
בעל נסיון במלונאות.

מועמדים מתאימים יפנו למחלקת כח אדם, ת.ד. 22 טבריה, מיקוד 14100, טל. 067-92890

לבי"ס למלונאות
דביר חיפה
דרושים/ות
מנהל/ת מגמת טבחות
אחראי/ת מטבח
מדריך/ת טבחות
כישורים דרושים:
ניסיון בהדרכה סוג 5-3.
לפרטים לפנות
למר דבירי טל' 04-389131

למלון גדול בטבריה
דרוש
קניין
בעל נסיון בבתי מלון גדולים.
תנאים טובים למועמד המתאים.
נא לפנות לת.ד. 564 טבריה, מיקוד 14105

טבח/מסעדן באילת

למסעדה חלבית-צמחונית דרוש טבח בעל יוזמה לצורך ניהול מסעדה + מטבח
● אופציה לשותפות
פרטים בטל: 059-74677
סודיות מובטחת

חוק הודעות שווה בתעסוקה תשמ"א - 1981

مكذا من الاصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשרד ת"א גוש דן והשרון

סוכנים/ות

שרטטים וגרפיקאים

רפואת שיניים

מוסכאים

עובדי ספר

נערים

עוזרות ומטפלות

נהגים

ספרים/יות

עובדי מתכת

חוק ההזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א – 1981

פועלים/ות

פקידים/ות

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

או.אר.אס.

עסקים

שליחים/ות

חנויות

קיבלנו מלאי קולבים

מבני תעשיה

מגרשים

משרדים

אולמות

מחסנים

הלוואות

מקור ההלוואות
★ הלוואות
לשכירים קבועים
לרכב חדש ומשומש,
נכיונות צ'קים
ושטרות מסחריים
טל: 03-650527/8

גינון

מציעים למכירה

קבלת מודעות ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
מקבלים ויזה וישראכרט

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

מיסים

תכשיטים וכלי כסף

כרטיסי ביקור

מלונות ונופש

ציוד אלקטרוניקה

מקרר

כלי נגינה

רהיטים

פיזיותרפיה

בריאות ויתהמלה

ניקוי ופוליש

חיפוי והדברה

נופש וקייט

שיפוצים

צילום

ספרים

מערכת סטריאו

הלבשה והנעלה

אותיות דביקות

מוצרי חשמל

ריפוי והגייה

חקלאות

שירותים

לזינגר ישראל דרושים

1. מדריכות למכונות סריגה

בכל חלקי הארץ. עדיפות לבעלות נסיון ולמורות למלאכת יד.

2. עוזר לטכנאי ראשי

למכונות תפירה ומוצרי חשמל – בוגר ביס טכני אחרי צבא.

3. מנהל חשבונות סוג 2

בעל הכלה כמנהל חשבונות עצמאי. נסיון בעבודה ישירה עם מחשב – לרבות הקשת חומר.

מועמדים מתאימים יפנו בין השעות 09:00-14:00 לגנה

בטלפון: 03-243103-4-5

חוק ההזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א – 1981

לחברה ליבוא כלי רכב

דרוש

איש שרות משאיות

הכישורים הדרושים:

★ כתב הסמכה לניהול מוסך.

★ נסיון של 5 שנים לפחות בעבודה מעשית במשאיות דיזל.

★ ידיעת אנגלית טכנית יתרון.

★ בגיל לא פחות מ־35 שנים.

מועמדים יפנו בפירוט קורות חיים, נסיון קודם ושמות ממליצים לת.ד. 9083 ת"א 61091

– סודיות מובטחת –

אופיפל

דרושים

★ סדרנית (לסידור סחורה) לחצי משרה.

★ פקידה למשרה מלאה

★ נהגים לחלוקה בעלי רשיון ג'

★ עובדי מחסן

מקום העבודה – א. תעשיה חולון.

נא לפנות בטל: 806161/2 לויקטור או עודד.

י. הורוביץ ושות'

מכון לאיבחון מידע בע"מ

לויטקו - מפעל תעשייתי דרוש

מנהל אחזקה

הכישורים הדרושים:

★ בעל תואר מהנדס ★ יוצא צבא ★ נסיון בניהול צוות עובדים

★ מגורים באזור חיפה או הקריות

5 ימי עבודה בשבוע

תנאים הולמים למועמד המתאים

סודיות מובטחת

נא לפנות בכתב־יד בפירוט קורות חיים, השכלה ונסיון רק לת.ד. 1500 תל־אביב 61014

לגוף כלכלי בת"א

דרוש

כלכלן צעיר

לפנות בכתב

ת.ד. 20027 ת"א

למפעל גומי בראשל"צ

דרושים

עובדי ייצור

רצוי חיילים משוחררים

טל: 812642

אנחנו נכשיר אותך לתפקיד

אבל בכדי שנעשה את זה אתה צריך להיות בעל רקע טכני ו־10 שנות לימוד לפחות וגר בעיר יפה ומעניינת – נתניה.

אם אתה מתאים אנו נכשיר אותך לעבודה בייצור בחברת התרופות הרציונלית ביותר בארץ.

שבוע העבודה אצלנו בן 5 ימים ושעות העבודה הינם 07.30-16.30, האוירה טובה והיחס חם מאוד גם בסוף. קח את עצמך כבר ביום ראשון או שני הקרובים ובוא למפעל "אביק" באזור התעשיה, נתניה, וחפש את שלמה לגנבת. הוא ידאג לך.

אביק בע"מ

הכדור בידיים שלך

אסם

תעשיות מזון בע"מ

למפעלנו המתרחב בשדרות

דרושים/ות

חשמלאי/ת תעשייה

● בעל/ת תעודת חשמלאי ראשי/ת, או מוסמך/ת

● בעל/ת ידע בפיקוד ובקרה

● בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות בתעשייה

טכנאי/ת מכונות אריזה

● בעל/ת הכשרה של הנדסאי/ת, או טכנאי/ת מכונות.

● בעל/ת ידע בפיקוד ובקרה

● בעל/ת נסיון במכונות אריזה

נא לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, למנהל כח־אדם, ת.ד. 111 שדרות 80150.

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הגעת רופאים לבתים רופאים: מ-8 בערב עד לשעה 7 בבוקר בתחנות מד"א טל. 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל-אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052-541333
נתניה 823333
רחובות 08-451333
בנים 5511111
חולון 803133
לוד-רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767
מוקד מידע רפואי מקופ"ח הכללית: בימים א'-ה' — 8.00—20.00; ביום ו' — 8.00—15.00
טלפונים 03-433500, 03-433500
"שקל" — שירות רפואי לבית
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ומבוגרים בשעות 24—19
טל' 03-7349111 "שקל" קוד מנוי 222
ש"ל — עזרה ראשונה במוקד:
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל-אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053-33316
באר-שבע 057-418111
מרכז רפואי בני-ברק 03-223958

מרכז סיוע לקורבנות אונס 24 שעות ביממה:
תל-אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611
מרכז סיוע לנפגעי לחץ מטעם "שקלים"
א ו-ה 11.00—13.00
ב ו-ד 16.00—18.00
טל: 220081
רח' גנסר 13 תל-אביב
מרפאה שיניים לעזרה ראשונה
תל-אביב
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הסינמה) טלפון 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. שירותי הגנת בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל' 03-284649 פתוחה בימים א-ה בין 21.00 עד 24.00 ימי ו' וערבי חג מ-18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00
חיפה:
רח' הנגב 26, קומה ב', טל' 04-525-366 שעות הקבלה: כל יום בין 20.00—23.00
שירן — שירות רפואי מידי
24 שעות ביממה כולל רפואת שיניים:
ירושלים, מוקד יום 669531, 668585 מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מבזק ביפר
תל-אביב, מוקד יום 218820, 218898 מוקד לילה 631811 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מבזק ביפר — אגף קשבת לילד ולתינוק
תל-אביב: "לילך" 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ-17.00 עד 20.00

חיפה וגלילה — 229488 מ-20.00 עד 11.00

תורנות בתי-חולים

תל-אביב רופא — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים בקור חולים — (פנימית, נשים, אא"ג)
שערי צדק — (כירורגית, אורטופדית, עיניים, ילדים)

תורנות בתי-מרקחת

תל-אביב: פרנקס אבן גבירול 83 — 246083
בת-ים: 66 — 237326
ירושלים: פרנקס רוממה הכ"ג 28 — 529191
חיפה: נורדאו נורדאו 13 — 664039
חולון: אבנרן הנביין 52 — 809153
בת-ים: בת ים הנביאים 3 — 5515671
רמת גן: הרמה בבבלון 151 — 722271
נתניה: הרופא הרצל 2 — 28656
פתח תקוה: קופ"ח הכללית ויים שרד — 903271
הקריות: הרבן מבנה מרידין ק. מוצקין — 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושאי הסברה, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 17.00 עד 20.00.
בוגרשוב 66 ת"א, טל' 281228-9
חולון: ימים א' ו-ד' 19.00—16.00 רח' הסנהדרין 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02-528231-2 03-432277/ 04-549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

□ 08.00 טלטקסט — תרשות קול ישראל
□ 08.03 שעת כושר
□ 08.15 חשבון פשוט ד' — חוקות (ב)
□ 08.40 כלי נגינה
□ 09.00 אנגלית ח'
□ 09.20 כלכלה (בתרגום לערבית)
□ 10.10 אנגלית ד'
□ 10.30 רחוב סומסום
□ 11.00 צרפתית על-יסודי
□ 11.15 חשבון ה' — חיבור בשברים
□ 11.30 ארץ מולדת (ב)
□ 12.00 גאוגרפיה ז'-ט' — לידתם ומותם של הרים
□ 12.25 ספרות (על יסודי) — מקבת, מריניות הכוח
□ 13.00 מוסיקה על-יסודי (העשרה) — בטהובן והצ'לו (משולשים מוסיקליים)
□ 13.30 לשון ותקשורת
□ 14.00 טלטקסט — תרשות קול ישראל
□ 14.03 שעת כושר
□ 14.15 נאריה — חייה של נאריה קומאצ'י
□ 16.00 שביל באמצע שביל בצד — חפש הבונים הזה, הגמורה הבנית, סלעי החוף והמערות, פתיקות רוח הקדומה
□ 16.15 רובוטריקים — פרק בדיוני
□ 17.00 ערב חדש

כללית

□ 17.30 זבב לחרשות
□ 18.00 שובה של האנטילופה — דראמה
□ 18.30 (ע) קיצור החדשות
□ 18.32 (ע) קץ האימפריה — סדרת תעודה
□ 19.30 (ע) חדשות
□ 20.00 כותרות מבט
□ 20.02 זה אד פורד — שעשועונים בהנחיית שמואל שי
□ 20.30 טלבוטק
□ 21.00 מבט לחדשות
□ 21.40 מבט שני
□ 22.20 שיבתן השמ פוקס — סדרה
□ 23.05 ביתדרין לילי — סדרה משעשעת
□ 23.30 ממקור של מקום (עצרה חדשות

ירדן ערוץ 6

□ 18.00 סרט דוקומנטארי

□ 19.00 חדשות בערבית
□ 19.15 עמק הצפצפה (סדרה צרפתית)
□ 19.30 חדשות בעברית
□ 19.45 לקט שירים
□ 20.00 חדשות בערבית
□ 20.30 תיבת המוסיקה (שירי מזרחי)
□ 21.20 לקראת שנת האלפיים (סרט דוקומנטרי)
□ 21.35 כ. ארוני ראש הממשלה (סרטה קומית)
□ 22.00 חדשות באנגלית
□ 22.20 רמסמי ומייקפים (סרט)

לבנון ערוץ 12

□ 13.30 חיים אחרים (סרט)
□ 14.00 מועדון 700
□ 14.30 התעמלות
□ 15.00 סרט: "הרוצב המשוגע" עם רוקלוף סקוט
□ 16.30 היתקליף (מצויר)
□ 17.00 הבית המעופף (מצויר)
□ 17.30 ההכובות עם מרלין קאוף
□ 18.00 נסיעה בחלל
□ 19.00 חדשות
□ 20.00 צוות לענין (סדרה)
□ 21.00 מקגייבר (סדרה)
□ 22.00 מאראודר (סרט)
□ 23.00 מועדון 700

רדיו

קול המוסיקה

□ 06.02 צלילי בוקר
□ 07.09 באמנה נינוחה
□ 09.00 קונצרט בוקר
□ 12.00 מן המוסיקה
□ 13.05 באמנה נינוחה
□ 15.00 מוסיקה צעירה
□ 16.00 באולמי הקונצרטים בעולם
□ 17.30 קולות
□ 18.00 מפרי התקליטיה
□ 19.00 פרקי אופרה
□ 20.05 אקטואלי — רקע מוסיקלי
□ 20.30 באולמי הקונצרטים שלנו
□ 22.30 תכנית ג'אז — ג'אז קלאסי
□ 23.00 מחורי יצירות

רשת א'

□ 12.05 מצלילי המזרח בקשתנו
□ 14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
□ 14.45 תחול בשוק — ילקוט כליבר
□ 15.25 השכלה ודעת לכל — ערבית מדוברת
□ 16.05 גם אלה הם חיינו
□ 17.20 האוניברסיטה הפתוחה — מגוון כרמות בנצר קיימות
□ 18.06 מנחת ערב — הודי רותי ומסורת
□ 19.05 שיעור בתלמוד — מסכת "ברכות"
□ 19.30 שידורים לעולים
□ 22.05 שניים ביחד וכל אחד לחוד — נושאים לפי בחירת המאזינים

רשת ב'

□ 16.06 אצבע על הדופק — בריאות והשכלה
□ 18.45 היום בספורט
□ 19.00 היום הזה
□ 19.35 עולם חדש — הארץ והביבתה
□ 20.05 פרקי חזנות בבקשתך
□ 22.05 עוד פעם אתה — "פרשת המרים מרגליו"
□ 23.05 קפה ראשון — הירונים מנגנים

רשת ג'

□ 18.06 מקום בצמרת — מבצעי הזמנים הישראליים
□ 21.05 אזור עתיק — שירים שלא גם לחם
□ 23.05 פניני ג'אז

גלי צה"ל

□ 18.05 שעה קלה על כלכלה
□ 18.45 משלש — עימות יומי ח"כ דן מרידור וח"כ יאיר צבן
□ 19.05 פזמונים לכולכם
□ 20.05 ססטוסקופ לרוקסמר — עם הפאסם מוול הרשאה
□ 21.00 מבט לחדשות
□ 21.30 אוניברסיטה משודרת — העידן הרעיוני
□ 22.05 על הרכש ועל הביצוע
□ 23.05 תוצרת הארץ — פזמונים ישראליים
□ 23.55 שיחות הזמן — עם פרופ' אריק כרמון מנהל המכון לחקר ישראל התמצמת באשנר הל"אביב
□ 00.05 ציפורי לילה — עם עודא לוי

שידור קבוע

רשת א'

07.30 הד שירים — מפטונים ישנים
08.05 חוכה
09.05 השיר לא הורשים עבריים
09.30 מבקרבעיות משפחה והכרה
10.30 רדיו קל — עברית קלה
11.10 שירת יום לפני המפר
11.30 השכלה ודעת לכל

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עשים עניין
09.05 ביקור בית

10.10 כל צבעי הקשת/בקבוק יומי
11.30 קפו לשלום
12.10 אקראלוף ביצ'
13.00 בחצי היום חדשות ומגלים
14.00 בת צחוק — הוזי והומר
15.05 רגעי קסם
16.05 שירים — ושיפורים
17.10 יומן כלכלה
17.30 על מוסדים ואנשים

רשת ג'

06.05 בחירה לאופר-לחנים
07.05 שיר בבוקר-בבוקר-ספונים
09.05 מה בכר השעון
10.05 שכנים מי יודע
11.05 שעת המשה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק בימי חול
14.05 מצפן הזמר
15.05 חדש, חדיש ומחודש
16.05 הבבה יומית

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 פזמונים עין-מידע ומוסיקה
07.07 שבע אפס שבע
08.05 מקרקע ישראל — אקטואליה
09.05 איבה בוקר
10.05 המסכת עשר
11.05 נבגן לעכשיו
13.05 אזור אזור פזמונים ישראליים
14.05 דדוגיומי
15.05 פגישה יומית
16.05 ארבע אחר הצהרים-שירים
17.00 ערב טוב ישראל

גלי צה"ל — שידורי אפ-אם

20.05 מקבוצה בבסיס
22.05 על הרכש ועל הביצוע
23.05 לילה לילה

תל-אביב

אורלי — צביעה בלב 4.30, 7.15, 9.30
פאר — אישה הנרתקת... לעשתל 5.00, 7.30, 9.40 התחילו את המהבה בלעדי 12.00
אסתר — הנושים ולא מטוכים 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין — מלחמה האהבה 11.15
בן יהודה — אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — אוהבתי מופלל 4.30, 7.15, 9.30
גת — קטיפה כחולה 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1 — מבבנה יפהפיה שלי 11.00, 13.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 — מונה ליזה 11.00, 13.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 — נשיקת אשת העכביש 11.00, 13.30, 4.45, 7.15, 9.40
דקל — סרט אילם 7.15, 9.30
בית ציוני אמריקה — אהבה בשתנות 4.30, 7.15, 9.30
הוליווד ... — צביעה בלב 7.30, 9.30, סרט סקס 12.00
הוד — שבט רוב הסעיות 4.30, 7.15, 9.30
רב חן 1 — חטיפה בעינה 5.00, 7.30, 9.45
חן 2 — בוישע אתמול הזיום 5.00, 7.25, 9.45
חן 3 — המבע ארעבון 6.15, 9.15
חן 4 — רוקה מלוד נשואה לשניים 11.00, 2.00, 5.00, 7.40, 9.50
חן 5 — שובו של הגנש השמיני 11.00, 2.00, 4.25, 7.00, 9.45
לימור — שוברי הלבבות 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — הגבל הגדולמי 2.00, 5.00, 7.40, 9.30
לב 2 — בעקבות הכרך 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
מוזיאון תל-אביב — "שואה"
מקסים — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — חמים העיים 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — קטן ונעלמן 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק — האוסוף 7.00, שלמר של אסר 9.30
פאר — ג'ינג'ר ופרד (בכורה ארצית) 4.30, 7.15, 9.30
פריז — עקבות אורח 12.00, 2.00, 4.00, 7.15, 9.30, 11.30 בלילה
צפון — זכרונות אהבה מפורנבה 4.30, 7.00, 9.30
שחף — חנה והאחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
תכלת — האמנון ראסטן 5.00, 7.15, 9.30
תמוז — כולם נפלו על הראש 7.30, 9.40
רמת אביב — המפקח הגדול 2 4.30, 7.15, 9.30

פתח-תקוה

היכל 1 — שבט רב הסעיות 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2 — חנה האחותיה 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 — המבע ארעבון 4.15, 6.45, 9.30

ירושלים

אדיסון — נשיקה בעיניה 4.30, 7.00, 9.00
אורגיל — חטיפה בעיניה 4.30, 7.00, 9.15
אור 1 — הרומן של אתמול בלילה 4.30, 6.45, 9.00
אור 2 — קוטנדו 4.30, שובו של הנשע השמיני 6.30, 9.00
אורנע — יהודי נגד כולם 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — חלף עם הרוח 4.00
גלובס — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15
היבל הצעיר 8.00, מועדון ארוחת בוקר 10.00, נערי הכרך 12.00
בניני האומה — בעקבות הכרך 7.00, 9.00
הבירה — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.15
כפיר — חנה האחותיה 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל — אהבה בשוטרות 7.00, 9.00
עדן — הגדרים כ"ץ 4.30, 7.00, 9.00
סינמטק 1 — אנגבעני 16.00, ישיבות הלילה 19.00, בר מול 21.00
סינמטק 2 — הרפתקאות בסף הבבנה 19.00, א. שרלוק בניחור ב. הגדול 21.15
סמדר — מונה ליזה 7.00, 9.15
רון — הגבל הגדולמי 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — שואה חלק ב' 13.00, שואה חלק א' 6.30

רמת-גן גבעתיים

אלמוגים — חטיפה בעיניה 5.00, 7.30, 9.40
אורדע — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — איש הבנה 7.30, 9.40
הדר — קטן ונעלמן 4.30, 7.15, 9.30
לילי — חנה האחותיה 7.15, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — קטיפה כחולה 4.45, 7.15, 9.40
גן 2 — נשיקת אשת העכביש 4.45, 7.00, 9.40
גן 3 — שלושה חוקים וחצוק 4.00, 7.30, 9.40
גן 4 — בושע אתמול הזיום 4.00, 7.30, 9.40
שבתא — המבע ארעבון 6.45, 9.30

נתניה

מגדויר — חנה האחותיה 5.00, 7.00, 9.15
שרון — חטיפה בעיניה 5.00, 7.00, 9.15

רמלה

היכל התרבות — הרפתקאות בטקסבאי 4.30, שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30

כפר סבא

חן — צרות גדולות בצ'ינה טאון 5.00, 7.00, 9.15
עמל — המבע ארעבון 6.30, 9.30

בת-ים

אורטים — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30

חיפה והסביבה

אורה — שבט רוב הסעיות 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — מונה ליזה 6.45, 9.00
אמפיתיאטרון — המשימה המתהנה 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — איש הבנה 4.30, 6.45, 9.00
חן — צביעה בלב 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — המעבר מן הגראוע לקולנוע 7.00, 9.30 אכורה זקם השל
עצמון 1 — אהבה בשוקים 7.00, 9.15
עצמון 2 — אהבה מופלל 4.45, 7.15, 9.30
פאר — חטיפה בעינה 4.30, 7.00, 9.15
רון — פולטרגייסט 2, 4.30, 6.45, 9.00
שביט — חנה האחותיה 7.00, 9.00
רב חן 1 — בושע אתמול הזיום 4.30, 6.45, 9.15
רב חן 2 — כולם נפלו על הראש 7.00, 9.15
קרן אור — עקבות אורח 7.00, 9.15
אורות — נסיעה בעינה 7.00, 9.15
בית העם — זכרונות אהבה מפורנבה 5, 9.15
אשול — צביעה בלב 9.15
גלעד — עיר ללא רחמים 7.00, 9.15
מכון — סיפורה של פרי 7.00, 9.15
מרי — סיפורה של אבנס 7.00, 9.15

חולון

מגדל — חטיפה בעינה 7.15, 9.30
ארמון — שתי אצבעות מצידון 7.30, 9.30
סביר — איש הבנה 4.30, 7.15, 9.30
רינה — שבט של הנשע השמיני 4.30, 7.00, 9.30
מתנ"ס קרית שרת — הנטיפה של כפר שלום 4.00, יומן נעורים 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — שתי אצבעות מצידון 7.15, 9.15
חדר — המשטה מסתרת בוודושה 7.15, המבע ארעבון 9.15
חן — אלדין המנורה הקסמים 4.30, אהבה בשוקים 7.15, 9.15

חדרה

חדרה — שובו של הנשע השמיני 4.30, 9.00
חן — המשטה מסתרת בוודושה 7.00, 9.15

קרית אונו

מתנ"ס — הנישור האפורי 8.00

רמת השרון

כוכב — פריז 4.00 בנביזבי המגומן 7.00, מקודי 9.30

הרצליה

דוד — זיה הנם פבושם 7.15, 9.30
תיכל — אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — הרומן של אתמול בלילה 7.15, 9.15
מעון — אוהלו 6.45, 9.30

נצרת

מתנס פרוקוף — הרצל להשאים מתוילים 7.00

מרצ'לו מסטרויאני וג'ולייטה מאסינה: שיכור מזוהר המסכה המבקשת לשמח את נבדיה

קולנוע / רחל גורדין

מוטאציה באמצעות הטלוויזיה

"ג'ינג'ר ופרד", קולנוע פאר, ת"א.

אשה שנמנעה מלראות טלוויזיה במשך חודש ימים במטרה לזכות בפרס, מתייפחת בסרטו של פליני, באומרה: "זה היה מכאיב מדי. לעולם לא אעבור זאת שנית". כל מי שחלף בערב יום הכיפורים, יום השואה, או ערב ראש השנה, ליד ספריית וידיאו, ראה את ההמון הנואש, הנוטף סרטים להשאלה מן המדפים כאילו חייו היו תלויים מנגד — יודע כי הדרת העיסות עם האוקוין הריק אינה מיותרת לאותה רמות כמרים. הדרה זו, האושי המיוחד של המריום הטלוויזיוני, וההרס שזה מביא על אמנות הקולנוע, הם נושאי הסרט "ג'ינג'ר ופרד" של פליני.

"צופה הטלוויזיה", אומר פליני בראיון, "מושפע על-ידי הפגנה קבועה של תמונות האמורות לשקף את המציאות שלו. אנו מאמינים שאנו רואים מה שאנחנו עושים בכדי הכי העולם, צופים בסיפורים שאותם 'אנו' חיים. אך למעשה הכל מוצג כאן בצורה הנוטלת מן הדברים את המציאות שלהם. מיליונים צופים יום-יום בתערובת של חדשות, ראיונות, פשע, פסיכולוגיה, פרסים, פרסומות, המתחלפים במהירות זה בזה. הכבו בגלגל צבעים — אם אתה מסובב אותו מהר מדי, כל הצבעים הופכים לאפור עכור. בימאי קולנוע היום מכוון לקחת בחשבון צופה שעבר מוטאציה באמצעות הטלוויזיה, צופה מבוכה, מהופנט, לא ממוקד, בעל יכולת הדרכות מוגבלת ביותר".

עולם הטלוויזיה, כפי שהוא משתקף ב"ג'ינג'ר ופרד" הוא מעין שאול אבסורדי, מאוכלס על-ידי מפלצות מהסוג האהוב על פליני: כומר הנרתק באוויר, מאפיונר בעל בינינים של כוכב קולנוע, חובב סבא הנוקש בשביתת רעב עד שציד ציפורים יוכרז כבלתי-חוקי, להקת פלמנקו ... של גמדים, טרנסווסטיט שגילה את אהבתו האמיתית בבית-הזונה, יצרן של תחתונים עשירים בוויטאמינים שנועדו לאכילה, ושורה של טיפוסים שמיגנם הקלוש לדונלד רייגן, פרנץ קפקא, קוג'ק, מרסל פרוסט ואחרים. דימן אותם יחד למופע הראווה של חג המולד בטלוויזיה. ג'ינג'ר ופרד — צמד רקדנים שעבר את פירסומם בחיקוי של פרד אסטייר וג'ינג'ר רוג'רס — נפגשים שוב לאחר כארבעים שנה של פרידה מול מצלמות הטלוויזיה. ג'ינג'ר, ששמה האמיתי אמליה (ג'ולייטה מאסינה), היא עתה סבתא בורגנית שביאתה להופיע בטלוויזיה כדי לשמח את נכדיה, וגם כדי לפגוש שוב את פרד, הלא הוא פיפו (מרצ'לו מסטרויאני) — שיכור כושל, חולה ומרוקן, שעוד לא איבד לגמרי את גינוני האבירות של המופע הלטיני. השניים מצטרפים לקול השמות התעתות המפתונות מאחורי הקלעים לרגע התהילה הקצר שבו יתעכבו עליהם מצלמות הטלוויזיה. אך בסוף מתברר ה עומעם — בין הכוסו הנרגש וסיס מאה פרסומת, מעניקה להם הסוף תשמל קצרה כמה דקות של אתמוטתא, שבהן הם מגלים מחדש זה את זה.

הרגעים האמיתיים ביותר אצל פליני היו תמיד הסיפורים האנושיים. ב"ג'ינג'ר ופרד" הרגעים היפים שייכים לסיפורם הפרטי של אמליה ופיפו, המשתדלים לשמור על שרידים של הדרת-כבוד בעולם מטורף וגרוטסקי. גם ג'ולייטה מאסינה וגם מרצ'לו מסטרויאני מגלמים היטב את געגועי האיש הפשוט לזוהר, ואת הוולגריות של הזיקריים המצבים לו. בתוך תעשייה שלמה המבוססת על געגועים אלה, הם מצליחים שלא לאבד איזה יושר והגינות יסודיים. משהו מן ג'לסומינה התמהונית ומכביריה הפרוצה התמימה, דבק בג'ולייטה מאסינה גם בדמות הסבתא הבורגנית. כל השאר — גמדים, כמרים, אורות האופנועים בלילה, ערימות אשפה, שלטי פרסומת, ומד להיזות — שייכים לעולם המגוריות המיתולוגי האהוב על פליני. הקלידוסקופ של הטלוויזיה, כפי שהוא מוצג בסרט זה, אינו שונה מהותית מן הקרקס הזוהר המופיע ברוב סרטיו. הנוסטלגיה לזוהר של הקולנוע, לכוכבים ולכוכבות הגדולים, נראית כאן כביטוי לקשיי ההתמודדות של בימאי מזדקן עם עולם שהשתנה לא בהכרח לרעה.

"ג'ינג'ר ופרד" הוא סרט יפה, אך הצפייה בו לא היתה מלווה אצלי באותה החוויה של התרפעמויות שליוותה כמה מסרטיו האחרים של פליני. עם זאת, כבר קרה לי בעבר שהסתייגויותי מסרטים מסויימים של בימאי זה, ולימים גיליתי כי דימויים מתוך סרטים אלה רודפים אותי במשך שנים אחר-כך.

הארץ ממליץ

תל אביב

המכבסה היפהפיה שלי (דיזנגוף 2) — סרטו של סטיבן פרירס עוסק בחיי משפחה פקיסטנית ברחוב לונדוני, תוגע בקשר בין הגולי מעמדות וגזעים, מין ומריניות.

חנה והאחיותיה (שחף) — חום, הומור ואופטימיות, שופעים מסרטו של וודי אלן המזכיר את "פאני ואלכסנדר" של ברגמן. משחק מצויין של מרין ארסלנין, מיה פארו, וודי אלן, מייקל קיין, ברברה הרשי, דיאן ויסט ומקס פון סידוב.

זכרונות אהבה מפירנצה (צפון) — עיבוד קולנועי מענג לרומן של א.מ. פורסטר "חדר עם נוף", מעביר את הנוסה לתקופה האדוארדית באנגליה. צילומים יפים, ובימוי מסוגנן של ג'יימס אייבורי.

עקבות אורח (פריז) — הבימאית אנייס וארדה עוקבת אחר השבועות האחרונים בחייה של נערה נודדת, שקפאה מקור ברחוב בצרפת. סרט בעל יופי מגנטי, בכיכובה של סנדרין בונר המצוינת.

שתי אצבעות מצידון (מקסים) — קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהם נראים בעיני החייל הפשוט. סרט פעולה מתח, תיאור חברתי אותנטי, הצגה לא משטחית של סיטואציה פוליטית מורכבת, בבימויו של אלי כהן.

שואה (מוזיאון ת"א) — תשע וחצי שעות של ראיונות עם עדי ראייה, קורבנות ורוצחים. קלוד לנצמן משחזר את "הפתרון הסופי" לפרטי פרטים.

מונה ליזה (דיזנגוף 1) — גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורה עזה, נעשה, בגילומו המצוין של בוב הוסקינס, לדמות מרגשת ומעוררת הזדהות. "סרט אפל" של ניל ג'ורדאן ("חברת הזאבים").

ג'ינג'ר ופרד (פאר) — הטלוויזיה כתערובת תמרת סקס של חדשות, פרסומות, סרטים, מופעים קרקסיים והמצגות ראווה, היא נושא סרט זה של פליני. צמד רקדנים מזדקנים (מרצ'לו מסטרויאני וג'ולייטה מאסינה) נפגשים שוב לאחר שנות פרידה ארוכה, בתכנית טלוויזיה של חג המולד.

ירושלים

מונה ליזה (סמדר) — ראה דיזנגוף ת"א.
שתי אצבעות מצידון (הבירה) — ראה מקסים ת"א

חנה והאחיותיה (כפיר) — ראה שחף ת"א
שואה (תיאטרון ירושלים) — ראה מוזיאון ת"א

חיפה

מונה ליזה (אורלי) — ראה דיזנגוף ת"א
חנה והאחיותיה (שביט) — ראה שחף ת"א
עקבות אורח (קרן אור) — ראה פריז ת"א

תיאטרוני ישראל
הערב יום ג' 9.12
תיאטרון הבימה:
מירלה אפורה 20.30
הרווך התרח 17.00 20.30
התיאטרון הקאמרי:
אהבה מאוחרת 20.30
התיאטרון העירוני חיפה:
מלייר — בתיאטרון חיפה
לסודרה 21

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי
המקהלה הקאמרית משטוטגרט
מנצח: פרידר ברניוס
הנדל: האורטוריה "בלשאצר"
בסדרת "קולות וגוונים" וליטורגיקה 7—1986
מוזיאון ת"א יום א', 28.12.86, ב', 29.12, ה', 1.1.87, א', 4.1.87
תיאטרון ירושלים: מוצ"ש 3.1.87
כרטיסים במשרדי התזמורת, קופת מוזיאון ת"א וקופת תיאטרון ירושלים
המקהלה הקאמרית משטוטגרט
בתוכנית א-קפלה
יצירות מאת: תיאטרון ירושלים, יום ב', 5.1.87

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה
דצמבר 1986
קונצרטים חגיגיים בתל-אביב
בחסותו של כבוד נשיא המדינה
מכירה מיוחדת לקהל הרחב
המנצח
זובין מהטה
בהשתתפות הזמרים:
רוברטה אלכסנדר, ברברה הנדריקס, לוצ'יה ולנטיני-טראני, פלורנס קואיוור, כריס מריט, חוזה ואן-דאם
והסולנים:
עמנואל אקס, לין הארל, שלמה מינץ, יצחק פרלמן ופנחס צוקרמן
הקונצרטים יתקיימו בהיכל התרבות בתאריכים 25, 27, 29, 30 ו-31 בדצמבר, 1986
כרטיסים מהיום בקופת התזמורת (היכל התרבות)
בימים א' — ה' בשעות 10.00—13.00; 17.00—19.00
ביום ו' בשעות 10.00—13.00 בלבד
ובסוכנות-קסטל, רח' אבן גבירול 153 טל: 444725 (03)

אל-אור אופטרוניקה בע"מ
הודעה על שינוי תזכיר ההתאגדות
בהחלטה מיוחדת שנתקבלה על ידי בעלי המניות של אל-אור אופטרוניקה בע"מ, הוחלט בתאריך 8.12.86 להוסיף שלוש מטרות לסעיף מטרות החברה בתזכיר ההתאגדות, שעיקרן: ניהול עסקים ומחקר בנושאים טכנולוגיים.

מכתבים למערכת הארץ

תסביך מצדה של שריר

הולכת השר שריר שלא להסגיר את הפושע — הרוצח ממוצא יהודי — בניגוד לדעתו המפורשת של היועץ המשפטי לממשלה, מכחישה לו — ובוודאי לרבים אחרים — שמדינת ישראל מונהגת כיום לפחות חלקית על ידי אנשים שאינם כשירים, המצליחים אט-אט לנשל את המדינה מהמועדון האכסקלוסיבי של מדינות נאורות. הפעם מדובר בפגיעה גסה בממשל תקין וחוק בינלאומי בלי שאפשר יהיה להורך זאת כתוצאה של "אילוץ ביטחוני".

השר שריר מתגלה כאן בכל מערומיו: "כ'עבר כי ינלך". לאמיתו של דבר, קשה היה לצפות שעם ששורשיו באמונות במשך אלפיים שנה יהיה מסוגל להתעלות על התסביכים שרישה כה מתירה בנפש הקורבן. עידן בן-גוריון נטע בנו את האשליה שאולי בכל זאת יתרחש הנס. אך מתברר והולך שעידן שמיר הוא מעין המשך של דרכו התסביכית של מנחם בגין המושך את המרטיריה היהודית המובנת לאבדניה של אידיאולוגיה פרלישית.

תסביך מצדה, שהוא המניע האמיתי (והבלתי מודע) של הולכת השר — כפי שהיה המניע העיקרי של בגין במלחמת לבנון — טומן בחובו את זרע חורבן הבית השלישי שהוקם כאן בעמל ובדם כה רבים. מי שהמדינה הזו ושמה הטוב יקרים לו באמת, לא ישקוט ולא ירפה עד שהולכה בזויה זו תימחק מספר דברי הימים למדינת ישראל.

ברוך מרגלית
חיפה

חרפת היהודים ה"הגונים"

התייצבותם של ראשי מונה הדין הדתי הלאומני לצד אי-הסגרתו של הרוצח היהודי ויליאם נקש לצרפת — מוכיחה לאיזו שפל מדרגה הגיעה "היהדות" שאת רוממותה הם נושאים בגרונם כמתנשאים כשמה על פני כולנו. בסתר לבם הם מייחלים למדינה שתשמש אבן שואבת לכל מנבלי הנביאים, לכל הפושעים, הנבלים והרמאים היהודים בעולם — ותיעשה מתנקה וקשה מנשוא לחיות בה ליהודים הגונים, אלא אם כן הם רוצחים ולאומנים, שאז הם לצד ויליאם נקש, וחוזר חלילה.

בושה וחרפה.

אהוד בן עזר
תל-אביב

פוגרום זה שלנו!

יושב לו מר שקד ("הארץ" 1.12) ומנהמת לבו טוען, לא נגד הפרעות בערבים בגמון העתיקה, אלא נגד השימוש במלה "פוגרום", שיש לשייכה לדעתו רק לסובת העם היהודי.

לא מילת גינוי אחת מצא לנכון שקד לכלול במכתבו זה. הוא, אשר זוכר את הפרעות באוקראינה ואת פני החסידים הישישים התמימים שמתו על קידוש השם, את פני החסידים של ימינו עם רצח בעיניהם, הצועקים "מוות לערבים" בחוצות העיר העתיקה, לא ראה. ילד אשה וזקן בני דת אחרת, אינם מכירים לו את בני המשום היהודים, הרי אין דם דומה לדם, ורק היהודים הפים מפשע, פוגרום זה שלנו פוגרום זה אבותנו. אל תקחו מאתנו את הפוגרום הקדוש.

האירועים האחרונים התירו את שקר שוודהגמם. הרי עדיין לא הרגו — הוא מיתמם, הוא סבלני. הוא יודע שיהודי אינו רוצח. הפוגרום האוין זה תחילתו של תהליך מוכר וידוע. באין הוא מכיר את המראות מכבודני שעם מעט עזרה מיידים כמוהו אפילו הוא, יוכל להגיע ליום, שבו יוכל לקרוא לילד בשמו — פוגרום.

הדרה הרוש
הרצליה

כושי 24 פעמים

עצוב היה לקרוא בפרוטוקול ("הארץ" 26.11) על רב החובל הקיבוצניק אבנר גלעד, שהוריד נוסע סמוי לים שחור כושים ברפסודה רעועה. אבל מדוע היה צורך להזכיר בכתבה 24 פעמים שהנוסע הקורבן היה "כושי" — החל מן הכותרת "... הורשע בהשלכת הנוסע הסמוי הכושי" וכלה בביטויים כדוגמת: "רב החובל היכה את הכושי בידיים"?

אין מנוס מלהזדקק לתחבולה רטורית מוכרת ולשאול מה היה קורה אילו הנגבר יהודי לאיזו אונייה. האם היו כותבים "היהודי נפצע באזנו וזב דם" או "הלבישו חגורת הצלה על היהודי והורידוהו לרפסודה"?

מכל מקום, בשכתוב כזה, הפסוק המעורר צמרמורת היסטורית "גורלו של היהודי לא נודע" היה ראוי להיות כותרת משנה לאחד מספריו של אלי ויזל.

בר לוי
ירושלים

הסאטירה — נשקו של הנפגע

אומרת הצנזורה: "המחזה פוגע פגיעה גסה בערכי היסוד וברגשותיו של ציבור רחב, דתי וחילוני כאחד. זו סאטירה מסיתה העלולה להביא ללבו שנאה".

לדעתי — יש כאן הפיכה בין סיבה ומסובב.

סאטירה היא נשקו של הנפגע, שאין לו אמצעים אחרים להתגונן. הרי די לפתוח כל יום עיתון או רדיו, כדי לחוש שעם אין אונים אבל חלקים גדולים במדינה — והרגשה חריפה של מצור שמטילים עליו דתיים.

הנה דוגמה צבועה אבל מאלפת בעיתון "הארץ" של ה-3 בדצמבר: "עריץ נחכה ונראה שמילר תרצה להתחתן" הם מתנהגים כאילו הם כבר בעלי השררה והיהודים ואין לרשויות המדינה משקל כלשהו בעיניהם, אפילו בית המשפט העליון.

יעקב פלסברג
געש

לארח נוער אמריקאי

ארגוננו, ארגון בינלאומי לחילופי נוער, בעיד להביא בני נוער בגיל 16-18 מארה"ב (חלקם יהודים) לשהייה במשפחות ישראליות בעיר, במושב ובקיבוץ, לתקופה של עשרה חודשים. התלמידים ילמדו בבתי ספר תיכוניים ובאולפנים.

אנו מחפשים משפחות מתנדבות מכל הארץ המוכנות לפתוח את ביתן ולזכות בחוויית האירוח של צעיר אמריקאי כבן משפחה לכל דבר. בני הנוער האמריקאים עוברים מיון מוקדם בארה"ב. המשפחות המעוניינות תקבלנה פרטים מלאים ויתבקשו לשיחה אישית. כתובתנו: ארלוזורוב 98, תל-אביב, או ת.ד. 14025 תל-אביב.

א.פ.ס. — ישראל ארגון בינלאומי לחילופי נוער
תל-אביב

מבצע חיסול

אנו בשלבי הסיום של פרויקט דירות-נופש "לב הגליל" בטבריה.
אנו רוצים לסיים את המכירות האחרונות בהקדם.
אי לכך, אנו מכריזים על מבצע ללא תקדים!

מכירת 100 יחידות נופש אחרונות ב-50% מהמחיר המקורי

א. 990 דולר - שבוע בעלות ביחידת נופש "לב הגליל" בחודשים שמחוץ לעונות החופשה והחגים.
ב. 2190 דולר - שבוע בעלות ביחידת נופש "לב הגליל" בחודשי העונה.
ג. ערבות בנקאית מובטחת
הערה: המחירים אינם כוללים מע"מ ואגרות.

לכל המעוניינים, נא התקשרו בדחיפות לפרטים נוספים:
גבעתיים "לב-הגליל" 03-324608, 03-315929, 03-322022.
טבריה "לב-הגליל" (רימון קדמון) 067-92680, 067-92652.
לב הגליל